

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

BERDINTASUN, JUSTIZIA
ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA
Zerbitzu Zuzendaritza
Estatistika Organo Espezifikoa

DEPARTAMENTO DE IGUALDAD,
JUSTICIA Y POLÍTICAS SOCIALES
Dirección de Servicios
Órgano Estadístico Específico

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOA

GIZARTE ZERBITZUEN ETA GIZARTE EKINTZAREN ESTATISTIKA GIZARTE ZERBITZUETAKO GASTU PUBLIKOA 2017-2020

Emitza nagusiak
2023ko martxoaren 30a

Sailaren Estatistika Organo Espezifikoa
Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila

ÍNDICE

1.Sarrera	5
2. Zerbitzuen eskaintza.....	9
2.1. Egoitza-plazak.....	9
2.2. Egoitzakoak ez diren plazak	15
3.Gizarte-zerbitzu eta prestazioetako gastua	23
3.1. Guztizko gastua.....	23
3.2. Gizarte-zerbitzuen nukleo nagusiko gastua	26
3.2.1. Arloa eta centro/zerbitzu mota	26
3.2.2. Gastuaren aldeak lurralde historikoen arabera	37
3.3. Gizarte prestazioetako gastua	42
3.3.1. Prestazio motak.....	42
3.3.2. Gastuaren aldeak lurralde historikoen arabera	46
4.Gizarte-zerbitzu eta prestazioetako gastuaren finantzaketa	50
4.1. Finantzaketaren alderdi orokorrak	50
4.2. Gizarte-zerbitzuen nukleo nagusiaren finantzaketa	52
4.2.1. Arloa eta centro/zerbitzu mota	53
Erabiltzaileen ekarpenaren pisu espezifikoak	66
4.3. Gizarte-prestazioen finantzaketa	70
4.4. Foru-aldundien parte-hartze konparatua, lurralde historikoen arabera	72
4.5. Udal-erakundeen parte hartzearen alderaketa, lurralde historikoen arabera.....	84
5.Gizarte-zerbitzuetako langileak	112
5.1. Alderdi orokorrak	112
5.2. Enpleguaren sektorekako banaketa	114
5.3. Enpleguaren banaketa profesionala	123
5.4. Enpleguaren banaketa, lurralde historikoaren arabera	130
6.Kudeaketa-adierazle nagusiak, centro eta zerbitzuen arabera	136
6.1. Egoitza zentroak.....	136
6.2. Egoitzakoak ez diren centro eta zerbitzuak	145

KONTZEPTUEN ETA DEFINIZIOEN ERANSKINA.....	156
ALDERDI OROKORRAK	156
Gizarte-zerbitzuak eta prestazio sozialak	156
Zentroa edo zerbitzua	157
Artatutako biztanleria mota. Hurbilketa orokorra.....	157
Artatutako biztanleria mota. Mendekotasuna babestea	158
Artatutako biztanleria mota. Haurrak, gazteak, familia eta emakumeak babestea	159
Egoitza-zentro eta zerbitzuak.....	159
Eguneko arretarako centro eta zerbitzuak (egoitzakoak ez direnak)	162
Erabiltzaileak.....	164
SISTEMAK ESKAINTZEN DITUEN PLAZEI BURUZKO ALDERDIAK.....	165
Plazak	165
Plazen titulartasuna.....	165
GASTUARI BURUZKO ALDERDIAK	166
Gastu arrunta	166
FINANTZAKETARI BURUZKO ALDERDIAK.....	167
Finantzaketa: administrazio-jatorria.....	167
Finantzaketa: izaera.....	168
Finantzaketa-adierazleak	168
LANGILEEI BURUZKO ALDERDIAK.....	169
Langile motak, zentroarekin duten loturaren arabera	169
Langileak, kualifikazioaren arabera	169
Langileei buruzko Datuak: orokorrak eta DOB	170
KUDEAKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK	171
Zentro edo zerbitzuen okupazio-adierazlea.....	171
Gastu arrunta erabiltzaileko	171
Erabiltzaileko batez besteko kuota	171
DOB erako berezko langileak 100 erabiltzaileko	171
Langileko (DOB) batez besteko soldata	171
LURRALDEARI DAGOZKION ALDERDIAK	172
Udalerrri motak.....	172

1. Sarrera

Txosten honek Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren, Erakundeen eta Zentroyen Estatistikaren (GZEE) emaitza nagusiak deskribatzen dituen urteko dokumentu bat aurkezteko proiektua garatzen du. Proiektu hori 2017an zehaztu eta zehaztu zen, eta 2012-2015 aldirako lehen datu batzuk argitaratu ziren 2016-2019 aldiaren ondoren. Eta 2017-2020 aldiari dagozkionak aurkeztearekin batera, Eustatek aurreko hamarkadaren erdialdera arte egiten zuen hedapen-lanari berriro ekiteko helburua finkatu da, Euskadiko administrazio publikoen finantza-krisiaren garaian ezin izan baitzen osorik mantendu.

GZEEren helburu nagusia gizarte-zerbitzuekin, gizarteratze-politikekin eta, oro har, gizarte-ekintzarekin lotutako eskaintza ezagutzea da. Ildo horretan, ESSECEk gizarte-zerbitzuei eta -prestazioei lotutako aldagai ekonomikoak biltzen ditu, eta sistemaren erabiltzaileen eta onuradunen kuantifikazio orokorrera hurbiltzen da. Eragiketa estatistikoak kontuan hartzen ditu eskumenen banaketa berezitik eta gizarte-zerbitzuen eta gizarteratze-politiken munduan aktiboki parte hartzen duten eragileen aniztasunetik sortzen diren fluxu ugariak. Helburua sistemaren ikuspegi orokorra eskaintzea da (mendekotasunak, finantzaketa-fluxuak, etab.).

Neurri handi batean, jatorrian, beste eremu orokor batzuetatik estaltzen ez diren gizarte-premiei erantzuteko baliabide eta jarduketan multzo gisa ulertuta, gizarte-zerbitzuen sektorearen edukia termino juridikoetan zehazten joan da denboran zehar, eta horrek haren inguruaren azalpen estatistikoa ekarri du.

Hasierako uneetan, eta termino estatistiko horietan, gizarte-zerbitzuak sistema irekitzat hartu ziren, pixkanaka-pixkanaka zedarritu gabe. 1988tik, estatistika hasi zenetik, zenbait zerbitzu, hala nola haurtzaindegiak eta adingabeak eraberritzeko zentroak, sistematik kanpo geratu dira, beste erakunde batzuek beren gain hartu dituzten neurrian. Enplegu-zentro bereziak autonomizatzea eta lan-sistemarekin lotzea beste elementu erabakigarri bat izan da, diru-sarrerak bermatzeko prestazio jakin batzuk Lanbideri eskualdatzea bezalaxe.

Hala ere, kontuan hartutako zentro eta prestazio gehienek jarraipena estatistikoa egiten jarraitzen du GZEEk. Horren arrazoia da GZEEa gabe Euskal Autonomia Erkidegoko estatistika-ekintzaren testuinguruan jasotzeari utziko liokeen informazioaren jarraipena bermatzea.

Nolanahi ere, gizarte-zerbitzuen sistema finkatzeak lagundu egin du sistema horren azterketara zehatzago hurbiltzen. Hurbilketa estatistikoa, bere egonkortasunerako bokazioagatik, ezin da erabat egungo mugaketa juridikoetan sartu (bere aldagarritasun potentzialagatik), baina une honetan gizarte-zerbitzuen sektorearen definizio estatistiko eta juridiko-administratiboetan oinarritzeko aldaera bat dagoela esan daiteke, diru-sarrerak bermatzeko eta familia babesteko politikei lotutako jarduerak barne. Horregatik da baliagarria gizarte-zerbitzuen egungo konfigurazioari buruzko azterketa zehatza egitea, euskal administrazio publikoek eta inplikaturako gainerako eragileek, bereziki hirugarren sektoreari lotutakoek, aintzat hartzen duten moduan.

Azken urteotako gizarte-zerbitzuen edukiaren ia behin betiko zehaztapena kontuan hartuta, txostenean zehazten diren informazioaren tratamenduko bi eremu nagusiak gizarte-ekintzaren bi dimentsio nagusiekin lotzen dira, lehenengoa gizarte-zerbitzuen erdigunearekin lotuta, eta bigarrena eduki ekonomikoko gizarte-prestazioen sistema osagarriarekin.

Bigarren eremu hori 80ko hamarkadaren amaieratik ezarritako diru-sarrerak bermatzeko politikarekin lotzen da batez ere, baina bat egiten du, halaber, mende hasieratik gizarte-zerbitzuetan eta familia-politiketan eskumena duen sailak, gaur egun Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak, familiei laguntzeko egindako jarduerekin.

Prestazio horietako batzuk, hala nola GLLak, gizarte-zerbitzuen egitura sistemikoari lotutako zatitzat hartzen dira oraindik ere. Gainerakoek argi eta garbi bereizitako esparru autonomia dute, baina gizarte-zerbitzuen sistemarekin duten loturari eusten diote, haien oinarri juridiko-politiko antzekoa baita, konstituzioko eta estatutuetao eskumen berberak garatzearekin lotuta baitago.

Alde garrantzitsu bat da txostenak GZEE batera ustiatzen duela Gizarte Zerbitzuetako Gastu Publikoari buruzko estatistikarekin. Estatistika osagarri honen helburua da zehatz-mehatz jasotzea administrazio publikoek gizarte-zerbitzuei, gizarte-prestazioei eta gizarteratze-prozesuekin lotzen diren zerbitzuei eusteko bideratzen duten gastu publiko arrunta.

Gizarte Zerbitzuetako Gastu Publikoa kontuan hartzean, estatistika-eragiketa horren edukia, paraleloa eta neurri handi batean subsidiarioa (erakunde eta zentroetara hurbiltzeko mekanismoari dagokionez), hedapenean sartzea da helburua, dokumentu koordinatu bakar baten bidez. Erabaki hori garrantzitsua da; izan ere, datuen ustiapenaren diseinuan, Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Zerbitzuetako Gastu Publikoaren estatistiketan tradizioz jasotako informazioa antolatzeo berariazko ahalegina eskatzen du.

GZEEren eta Gizarte Zerbitzuen Gastu Publikoaren 2017-2020 txostenak, azken batean, 2016-2019 aldirako egindako txostenean finkatutako lan-ildoari jarraitu nahi dio, 2021eko abenduan zabaldua. Ildo horren xedea da gizarte-zerbitzuen azterketari lotutako estatistika-eragiketen emaitza nagusiak batera aurkeztea.

Edukiari dagokionez, dokumentuak honako alderdi espezifikoko hauek ditu ardatz:

- a) Gizarte-zerbitzuen sektoreko zentron, zerbitzuen eta programen sistemaren aurkezpen orokorra, dauden plazen, egoitzakoen eta egoitzakoak ez direnen egiturari aipamen berezia eginez.
- b) Gizarte-zerbitzu eta -prestazioetako gastuari lotutako emaitza nagusien deskribapena, gastu arruntean oinarritutako azterketa batekin.
- c) Gastu arruntaren finantzaketa-egituraren azterketa, administrazio publikoen eta erabiltzaileen zereginari erreferentzia berezia eginez.

d) Gizarte-zerbitzuen erdiguneko langileen egituraren xehetasuna, langile horien ezaugarri diren alderdi sektorialak eta erabat profesionalak kontuan hartuta.

Hurbilketak, testuinguru horretan, azpikontrataturako langileen eta boluntarioen zereginari buruzko alderdiak ere jasotzen ditu.

e) Gizarte-zerbitzuen sektorea osatzen duten zentro eta zerbitzuen araberako kudeaketa-adierazle handi batzuen azken aurkezpena. Adierazle horiei esker, zentro eta zerbitzu moten profil espezifikoa ulertzen laguntzen da.

Datuen aurkezpenarekin batera, adierazitako atal gehienetan, lotutako lurralde-informazioa zabaltzen da, bai lurralde historikoaren ikuspegitik, bai hiriburuen ikuspegitik, bai eta txostenean erabiltzen den udalerrriak elkartzeko sistemaren ikuspegitik ere. Horrela, Euskal Autonomia Erkidegoko (EAE) lurralde eta udalerrri guztietan ikus daitezkeen aldeak zehazten saiatzea.

2. Zerbitzuen eskaintza

Euskal Autonomia Erkidegoan dauden gizarte-zerbitzuek lurraldean zehar eskaintzen dituzten zerbitzuak eta zentroak dira. Eduki ekonomikoa duten gizarte-prestazioen sistemak bermatzen duen babesaz gain, eskaintza hori plaza-bolumen espezifiko batean gauzatzen da, egoitza-izaerakoak edo egoitzakoak ez direnak, eta jarraian aztertuko dugu.

2.1. Egoitza-plazak

2020an, 1. taulan egiazta daitekeenez, EAeko gizarte-zerbitzuen sistemak 30.675 egoitza-plaza eskaintzen ditu guztira. Horrek esan nahi du % 2.1 igo dela 2019an zeuden 30.036 plazekin alderatuta.

Horrela, 2012-2013 aldiko beherakadaren eta 2014ko egonkortzearen ondoren, 2014 eta 2015 artean hasitako suspertze-ildoak finkatu da, aldi horretan eskaintako plazen kopurua % 1,0 igo baita. 2016 eta 2017 artean hazkunde-erritmoa pixka bat moteldu ondoren (% 2,1eko igoera, 2015 eta 2016 artean ikusitako % 2,6 baino txikiagoa), 2017-2018 aldiko % 2,8ko hazkundeak plazen eskaintzaren goranzko joera berrindartzea esan nahi du. Dinamika hedakorra areagotu egin zen 2018-2019ko % 3,4ko igoerarekin. Eta orain hazkundearen ildoari jarraitzen diogu, % 2.1 2019tik 2020ra.

Egoitza-plazen % 68,4 adinekoentzako arreta-eremuari dagozkio, 20.982 plazarekin 2020an. 2019 eta 2020 artean, esan dezakegu mota horretako plazei eutsi zaiela, eta mota horretako plazen hazkundera soilik % 0,2koa izan dela, -1.9 ehuneko-puntu gutxiago aldi horretako egoitza-sistema osoaren aldean. Hala eta guztiz ere, adinekoentzako egoitza-plazak sortzeko dinamika ikusten dugu: 2015-2016 aldiko % 1,6, 2016-2017 aldiko % 0,4, 2017-2018 aldiko % 0,9, 2018-2019 aldiko % 1,4 eta 2019-2020 aldiko 0.2. Termino absolutuetan, 33 plaza garbi berri sortu dira 2019 eta 2020 urteen artean. Kopuru hori oso txikia da aurreko urteekin alderatuta, baina 2020. urteko konplikazioetan kokatu behar da. 2014-2015 aldian 165 plaza berri sortu ziren, 2015-2016 aldian 314 plaza, 2016-2017 aldiko 75 plaza garbi, 2017-2018 aldiko 179 plaza eta 2018-2019 aldiko 295 plaza.

Gizarte-zerbitzuetako egoitza-eskaintzaren bigarren eremu nagusia bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako zentroi dagokiena da, 4.623 plazako eskaintzarekin, guztizkoaren % 15,1. Plaza horietatik, 3.376 (guztizkoaren % 11) ostatu edo egoitza-zentroetan daude, eta 1247 gaueko harrera-zentroetan (guztizkoaren % 4,1).

2019 eta 2020 artean finkatu egin da bazterkeriaren eremuko egoitza-plazen kopuruaren hazkunde handia, % 13,4ko igoerarekin 2019ko 4.077ekin alderatuta. Horrela, gaintu egin da 2018-2019ko % 12,3ko igoera, baita 2015-2016 (% 11,4), 2016-2017 (% 11) eta 2017-2018 (% 7,4) aldietako % 11ren inguruko mailak ere.

2016 eta 2018 artean ez bezala (egonkor mantendu zen), igoera-dinamika zentro mota guztietan ikusten da. Horrela, eskaintzaren bilakaerak goranzko joerari eutsi dio argi eta garbi bizitoki edo egoitza-zentroetan: 2015-2016 aldian % 12,5eko igoera izan da, 2016-2017 aldian % 13,5ekoa, 2017-2018 aldian % 2,2ko jaitsiera, 2018-2019 aldian % 11,5eko susperraldia eta 2019-2020 aldian % 11,4ko igoera berri bat.

Oro har, bazterketaren eremuan 546 plaza garbi sortu dira 2019-2020 aldian, bai 2018-2019 aldiko 447 plazen gaintetik, bai 2017-2018 aldiko 251 plazen gaintetik, 2015-2016 aldiko 311 plazen gaintetik eta 2016-2017 aldiko 335 plazen gaintetik. Horrela, 2012 eta 2015 artean ikusten zen beherakadaren ildoak hausteko eta, ondoren, eskaintza egonkortzeko dinamikari eusten zaio, 2014-2015 aldian sektore horretan 33 plaza berri sortu baitziren.

Eskaintzaren hazkundera bizitokiekin eta egoitza-zentroekin lotu zen batez ere; izan ere, zentro mota horretan beheranzko joera ikusten zen 2015era arte, urte hartan 2.192 plaza baitziren eta 2012an 2.261. 2015 eta 2016 artean, bazterkeriarako egoitza-zentroetako plazak 273 plaza gehiago izan dira, eta zifra hori 333ra iritsi da 2016-2017 aldian. 2017 eta 2018 artean, 264 plaza berriek nolabaiteko moteltzea islatzen zuten eskaintzaren hedapenean, baina hazkunde argiaren ildoari eusten zioten. Joera hori areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, 353 plaza berri sortu baitziren, 2012az geroztik izandako kopururik handiena. Berreskuratze-ildo horren ondorioz, bestalde, 94 plaza berri sortu ziren gaueko harrera-zentroetan 2018 eta 2019 artean, 2017-2018 aldiko -13 plazen beherakadarekin eta 2016 eta 2017 artean 2 plaza berri baino ez sortzearekin kontraste handia eginez. Hala ere, 2019-2020 aldian gorakada gaueko harrera-zentroetan izan da, 585 plazarekin, baina bizitokiek 39 plaza gutxiago izan dituzte.

Emakumeentzako zentroetan, bai genero-indarkeriagatik, bai genero-indarkeriagatik ez direnetan, hazkunde-dinamikari jarraitu zaio. Hori % 11,4koa izan da 2019-2020 aldian, eta batez ere gora egin du genero-indarkeriaren biktimentzako bizitokiengatik; izan ere, 2019. urtearekin alderatuta, % 16,5 igo da, eta % 5,1, berriz, genero-indarkeriagatik ez direnak.

Desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonen arretaren eremuan, igoera mantendu egin da, baina ez 2018-2019 aldian bezain handia. Horrek esan nahi du eten egin dela plaza-kopurua modu mugatuan handitzeko aurreko joera, 2016 eta 2017 artean % 0,4 besterik ez baitzen hazi, eta 2017 eta 2018 artean % 0,3. Kontraste handiz, plaza-kopurua % 5,2 igo da 2018 eta 2019 artean, eta horrek ere nabarmen gaintu du 2014-2015 aldiko % 1,3, baita 2015-2016 aldiko % 3,5 ere. 2020an, plaza-kopurua 2.941 izatera iritsi da, 35 plaza berri baitaude 2019ko 2.906ekin alderatuta. Horrela, eutsi egiten zaio 2012ko 2.566 plazetatik 2013. eta 2015. urteen artean 2.600 plaza baino zertxobait gehiago, 2016 eta 2018. urteen artean 2.750 plaza inguruko mailak eta, azkenik, 2020. urteko 2.941 plazak baino zertxobait handiagoak diren joerari.

Nolanahi ere, desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arreta hirugarren egoitza-arretaren eremutat hartzen da gizarte-zerbitzuetan, plazen % 9,6rekin 2020an. Hala ere, proportzio hori mantendu egin da, 2016 eta 2020 artean aldatu egin baita, maximoa % 9,9 eta minimoa % 9,5 izanik.

Adin txikikoentzako, gazteentzako eta familientzako egoitza-zentroak, bestalde, plazen % 5,2 dira. 2016ko % 3,8aren eta 2017ko % 4,2aren gaintetik argi eta garbi bada ere, proportzio hori egonkortu egin da 2018 eta 2019 artean, % 5,4rekin, eta 2020an % -0,2 jaitsi da.

Haur, gazte eta familientzako egoitza-zentro mota horietan, plazen eskaintzak gora egin zuen argi eta garbi 2016 eta 2019 artean, eta zenbaki absolutuetan esan daiteke urte horietan 574 plaza gehiago izan zirela. Hala ere, joan den urtean hazkunde hori moteldu egin dela egiaztatu dugu, eta 2020. urtean hazi egin da, 30 plaza gutxiago izan baititu.

Zifra absolutuetan, 2016-2017 aldian argi eta garbi hautsi zen plaza-kopurua mugatu aurreko joera, 1.144tik 1.071ra jaitsi baitzen 2012an 2015ean eta 1.047tik 2016an. Horrela, 2017an aldaketa nabarmena ikusten zen, 137 plazako hazkunde garbia 1.184ra iritsi baitzen, 2012ko zifraren gaintetik. Hazkunde-ildoak areagotu egin zen 2017 eta 2018 artean, 491 plaza berri sortu baitziren. Plaza berrien sorrera 59 izatera mugatu zen 2018 eta 2019 artean, 2016 eta 2018 artean ikusitakoaren azpitik beraz, baina joera hedakorra mantendu egin zen. Izan ere, 2019an 2012tik eskaintzako plaza kopuru maximoa iritsi da, 1.621era, 2018ko 1.562aren eta 2017ko 1.184aren gaintetik. Eta 2020an behera egin du, baina hala ere ez da jaitsi 2018ko plazetara.

1. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitza-plazak, zentro/zerbitzu motaren arabera. 2017-2020
(Datu absolutuak, % bertikalak eta urtetik urterako aldaketa ehunekotan)

	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak	Egoitza- plazak
Zentro/zerbitzu mota	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	%
Egoitza-zentroak	20.457	20.636	20.931	20.964	72,4	71,1	69,7	68,3	0,2
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	18	18	18	18	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
ADINEKOAK, GUZTIRA	20.475	20.654	20.949	20.982	72,5	71,1	69,7	68,4	0,2
Egoitza-zentroak	2.711	2.718	2.861	2.896	9,6	9,4	9,5	9,4	1,2
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	44	44	45	45	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	2.755	2.762	2.906	2.941	9,8	9,5	9,7	9,6	1,2
Egoitza-zentroak	1.184	1.562	1.621	1.591	4,2	5,4	5,4	5,2	-1,9
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	1.184	1.562	1.621	1.591	4,2	5,4	5,4	5,2	-1,9
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima ez direnzentzat)	207	185	216	227	0,7	0,6	0,7	0,7	5,1
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima direnzentzat)	248	248	267	311	0,9	0,9	0,9	1,0	16,5
EMAKUMEAK, GUZTIRA	455	433	483	538	1,6	1,5	1,6	1,8	11,4
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	2.798	3.062	3.415	3.376	9,9	10,5	11,4	11,0	-1,1
Gaueko harrera-zentroak	581	568	662	1.247	2,1	2,0	2,2	4,1	88,4
BAZERTUAK, GUZTIRA	3.379	3.630	4.077	4.623	12,0	12,5	13,6	15,1	13,4
GUZTIRA	28.248	29.041	30.036	30.675	100,0	100,0	100,0	100,0	2,1

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

OHARRA: ikusi atsedeen- eta babes-zerbitzuei buruzko zehaztapenak Kontzeptu eta Definizioen eranskinean.

**2. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitza-plazak (publikoak, itunpekoak eta pribatuak), zentro/zerbitzu motaren arabera 2017-2020
(plaza guztiekiko %)**

	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
	Publikoak	Publikoak	Publikoak	Publikoak	Itunpekoak	Itunpekoak	Itunpekoak	Itunpekoak	Pribatuak	Pribatuak	Pribatuak	Pribatuak
	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %
Zentro/Zerbitzu mota												
ADINEKOAK, GUZTIRA	36,7	36,3	35,7	35,7	30,3	31,8	32,0	31,8	33,0	31,8	32,3	32,5
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	29,4	28,0	28,0	27,4	64,4	68,0	66,0	64,1	6,2	4,1	6,1	8,5
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	87,4	90,4	87,8	85,9	11,0	8,1	11,4	8,5	1,6	1,5	0,8	5,6
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima ez direnentzat)	30,0	36,8	30,1	28,6	32,4	33,5	32,4	29,1	37,7	29,7	37,5	42,3
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima direnentzat)	95,6	95,6	95,9	95,5	3,6	1,6	3,4	3,9	0,8	2,8	0,7	0,6
EMAKUMEA, GUZTIRA	65,7	70,4	66,5	67,3	16,7	15,2	16,4	14,5	17,6	14,3	17,2	18,2
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	29,8	28,7	30,1	31,5	22,0	18,9	19,6	17,8	48,2	52,4	50,3	50,7
Gaueko harrera-zentroak	77,8	76,9	79,0	62,4	9,0	12,0	7,7	24,5	13,3	11,1	13,3	13,1
BAZTERTUAK, GUZTIRA	38,1	36,3	38,0	39,8	19,7	17,9	17,7	19,6	42,2	45,9	44,3	40,6
GUZTIRA	38,8	38,9	38,6	38,7	31,3	32,0	32,0	31,6	29,9	29,1	29,4	29,8

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

2012 eta 2015 artean 433tik 428ra murriztu ondoren (-%1,2), emakumeentzako plazak % 1,2 suspertu ziren 2016an, eta 2012an zeuden 433 plazetara iritsi ziren berriro. Hazkunde-dinamika areagotu egin zen 2017an, urte horretan guztira 455 plaza erregistratu baitziren kolektibo horrentzat. 2018a, ordea, beste beherapen bat zen, 2012 eta 2016ko 433 plazetara itzultzeko, plaza-bolumenean -% 4,8ko jaitsiera izan baitzen 2017aren aldean.

Hala ere, 2018. eta 2019. urteen artean, emakumeentzako gizarte-zerbitzuetara bideratutako plazek % 11,5eko hazkunde handia izan zuten, 50 plaza berri sortu baitziren, eta berriz ere % 11,4ko hazkundera izan dute, 53 plaza berri. Horrenbestez, 538 egoitza-plaza eskaintzen dira, 2012tik izandako kopururik handiena. Hala ere, plaza horiek EAEko gizarte-zerbitzuen egoitza-eskaintza osoaren % 1,8 baino ez dira.

Arreta-eremu horretan, 2019tik 2020ra bitarte, plaza-kopuruaren gorakada handiena tratu txarren biktima diren emakumeei zuzendutakoekin lotzen da, 311 plazarekin 2020an, eta zifra horrek gaintu egiten du 2019ko 267 plazen alde aurreko maximoa. % 16,5eko igoera da, 2018aren aurreko urteetan egonkortasuna ezaugarri izan zuen zerbitzu mota batean. Horrela, 2018ko 248 plazak, funtsean, mantendu egiten ziren 2015etik 2017ra bitarteko mailetan, 2012ko 246 plazen zertxobait gaintik.

2. taulan ikus daitekeen bezala, gizarte-zerbitzuen multzoan, egoitza-plazak titulartasunaren arabera banatzeak plaza publiko eta pribatu itunduen garrantzi handia erakusten du. 2020an, % 38,7 eta % 31,6, hurrenez hurren, eremu publikokoak eta itunpekoak dira, eta % 29,8 araubide pribatukoak. Sektore pribatu zorrotzaren garrantzi erlatiboa % 29,1era jaitsi zen 2018an, eta % 29,4ra igo zen 2019an, eta % 29,8ra iritsi zen 2020an.

Plaza publikoen eragin erlatibo handiena indarkeriaren biktima diren emakumeentzako eta adingabe, gazte edo familientzako egoitza-zentroetan ikusten da 2020an, % 95,5 eta % 85,9 plaza publikoekin. Proportzio hori oso handia da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera-zentroetan ere (% 62,4).

Beste muturrean, plaza publikoen proportzio txikiena desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroeiei dagokie 2020an (% 27,4), baita bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eta genero-indarkeriaren edo tratu txarren biktima ez diren emakumeentzako bizitokiei eta egoitza-zentroeiei ere (% 31,5 eta % 28,6, hurrenez hurren). Erreferentziazko proportzioa zertxobait handiagoa da adinekoentzako egoitza-zentroetan (2019an baino % 35,7 gehiago).

Plaza publikoen presentzia mugatuko sektoreetan, plaza mota horiek desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroetan duten garrantzi erlatiboaren beharrezko joera finkatu da 2020an (2014ko % 32,9tik 2018ko eta 2019ko % 28ra, 2020ko % 27,4ra). Gauza bera gertatzen da 2020an adinekoentzako egoitza-zentroetako plaza publikoen % 35,7rekin; ehuneko horrek jaitsiera eta geldialdi arin baina jarraitua erakusten du, 2016ko % 37aren aldean.

Hurbileko ildo batean, genero-indarkeriaren edo tratu txarren biktima ez diren emakumeei emandako arretaren kasuan, berriz ere beheranzko joerari heldu zaio 2020an, 2015eko % 35,4tik 2017ko % 30era. 2018an % 36,8ra igo ondoren, 2019ko %30,1era eta 2020ko % 28,6ra jaitsi da 2017ko gutxieneko mailen azpitik.

Aldiz, proportzioak 2016an eta 2017an % 29,6-29,8tik 2018an % 28,7ra jaitsi ondoren, gorakada txiki bat ikusten da, 2019an %30,1era iritsi arte, eta 2020an errepikatu egiten da, plaza publikoek bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokietan edo egoitza-zentroetan duten pisuan % 31,5era igoz.

Plaza publiko gehien dituzten zentroetan ere joerak askotarikoak dira. Alde batetik, indarkeriaren biktima diren emakumeentzako bizitokietan edo egoitza-zentroetan, plaza publikoen garrantzia oso egonkorra da (% 95,5 eta % 95,9 artean 2016tik). Bestalde, gaueko harrera-zentroetan, 2017tik 2018ra bitarte izandako beherakada gorabehera (% 77,8tik % 76,9ra), goranzko joera zegoen, 2016ko % 76,3tik 2019ko % 79ra. Baina 2020an berriro jaitsi da, % 62,4raino. Goranzko joera hori ikusi zen adingabeentzako edo familientzako plaza publikoei dagokienez ere, 2016ko % 86,5etik 2018ko % 90,4ra, baina 2019an erreferentziatzako proportzioa % 87,8ra jaitsi zen, 2017ko % 87,4tik gertu, eta berriro ere jaitsi da 2020ko % 85,9ra arte. Horrek erakusten digu jaitsiera-joera 2016ko minimoa baino txikiagoa dela.

Itunpeko plaza pribatuei dagokienez, horien garrantzi erlatiboa bereziki handia da 2020an desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zerbitzuetan, baina 2020an behera egin du 2019arekin alderatuta. Kasu horretan, eskainitako plaza guztien % 64,1 dira. 2014ko % 58,5etik 2018ko % 68ra arteko goranzko joera argi eta etengabearen ondoren, proportzioa ehuneko bi puntu inguru murriztu zen 2018 eta 2019 artean, eta ia bi puntu jaitsi da berriro 2019tik 2020ra bitartean. Hala eta guztiz ere, itunpeko plazen artean ehunekorik altuena izaten jarraitzen du.

2019-2020 aldian, behera egin dute itundutako plazen sailkapen gehienek, eta genero-indarkeriaren biktimentzako bizitokiak/egoitza-zentroak eta bazterkeria jasan duten pertsonentzako gaueko harrera-zentroak baino ez dira izan gora egin duten kategorietan. Aipatzekoa da azken hori, % 7,7tik % 24,5era igaro baita.

Genero-indarkeriako arazorik gabeko emakumeentzako egoitza-zentroen kasuan, berriz, beherakada txiki batek jarraitzen du, 2019an hasi zena, eta horrek eten egiten du hitzartutako plazen ehunekoan 2018ra arte ikusitako etengabeko gorakada. Hori 2016ko % 29tik 2018ko % 33,5era igaro zen, ia berriro 2015eko % 33,7ko mailetan. 2019an, ordea, itundutako plazen pisua % 32,4ra jaitsi zen, 2017an erregistratutako mailetara itzulita, eta orain, 2020an, berriz, % 29,1era jaitsi da, 2016ko mailak baitziren.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokiak edo egoitza-zentroek behera egiten jarraitzen dute, minimoa hartuta (% 17,8), eta mailarik baxuenetan dago 2012tik kontuan hartutako proportzioan. Katgoria horretan itundutakoak gutxi gorabehera jaitsi diren arren, katgoria hori handitu egin da publikoetan.

Itundutako plazen proportzioa askoz txikiagoa da egoitza-arretako gainerako eremuetan: % 8,5 adingabe, gazte edo familietan, eta % 3,9 genero-indarkeriaren edo tratu txarren arazoak dituzten emakumeentzako bizitokietan.

Azkenik, nabarmentzekoa da 2020an plaza pribatuek bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako ostatu-zerbitzuetan eta egoitza-zentroetan duten garrantzia (% 50,7). Plaza horiek EAEko adierazle orokorra baino pisu handiagoa dute adinekoentzako egoitza-zentroetan (% 32,5) eta genero-indarkeriaren biktima ez diren emakumeentzat (% 42,3). Aitzitik, proportzioa askoz txikiagoa da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera-zentroetan (% 13,1) eta desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroetan (% 8,5). Argi eta garbi aldatu dira adingabe, gazte eta familientzako egoitzak: 2019an % 0,8 ziren, eta 2020an, berriz, % 5,6. Talde horrek oso ordezkaritza txikia zuen arlo pribatuan, genero-indarkeriagatiko bizitokiak batera, baina ez da asko aldatu, eta % 0,7tik % 0,6ra igaro da.

Aurreko urteetan ikusitakoari dagokionez, eta plaza pribatuek presentzia handiena duten hiru zentro-motei dagokienez, azken bilakaeran nabarmentzen da plaza erabat pribatuek bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako ostatu-zerbitzuen eta egoitza-zentroen eremuan duten pisuak behera egin duela nolabait. Kasu horretan, 2018ko plaza pribatuen % 52,4k luzatu egiten zuen 2013ko % 41,9tik ikusten zen goranzko joera argia. 2019ko % 50,3k eta 2020ko % 50,7¹k nolabaiteko geldialdia adierazten du, baina ez du joera aldatzen, 2017ko % 48,2tik gora jarraitzen baitu, orduan 2012tik izan den kopururik handiena. 2013ko plaza pribatuen proportzioarekin alderatuta, beraz, esan daiteke plaza pribatuek nabarmen egin dutela gora egoitza-zentro mota horietan.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-zentroetako plaza pribatuen beheranzko joera, 2020ko datuek islatzen dutena, alderantzizkoa da adinekoentzako egoitza-zentroetan, nolabaiteko susperraldia baitute. Hala, plaza pribatuen garrantzi erlatiboa handitu egin da 2018ko % 31,8tik 2019ko % 32,3ra eta 2020ko % 32,5era. Proportzio hori urrundu egiten da 2014-2015eko % 30,1-30,6ko zifretatik, baina oraindik ere 2012ko % 33,1etik eta 2017ko % 33tik behera dago.

Genero-indarkeriaren biktima ez diren emakumeentzako zentroetan, ordea, argi eta garbi aldatzen da 2018ko beheranzko joera; izan ere, plaza pribatuen % 29,7 2012 eta 2013 artean edo 2016 eta 2017 artean nagusi ziren % 37,7-40,1eko zifren azpitik zegoen. 2019an, proportzioa % 37,5era igotzen zen, eta 2020an beste hazkunde bat izan du, % 42,3koa.

2.2. Egoitzakoak ez diren plazak

3. taulan, gizarte-zerbitzuen euskal sisteman egoitzakoak ez diren plazen eskaintza jaso da. Ikus daitekeenez, sistema horrek egoitzakoak ez diren 15.879 plaza ditu 2020an, eta horrek % 1,5eko igoera erakusten du 2019ko 15.637 plazekin alderatuta.²

2012 eta 2013 artean izandako gorakadaren eta 2013-2015 aldiko egonkortzearen ondoren, 2015-2016 aldian, gizarte-zerbitzuetako egoitzaz kanpoko arretaren eskaintza indartu egin zen, % 5etik gorako plaza-gehikuntzarekin. 2016 eta 2018 artean hazkunde-erritmoak behera egin ondoren, 2016 eta 2017 artean plazen kopurua % 2,8 handitu zen (14.261etik 14.660ra) eta 2017 eta 2018 artean % 2,5 (14.660tik 15.029ra), plazen eskaintzaren goranzko joerari berriro ere argi eta garbi heldu zitzaion 2018 eta 2019 artean, aipatutako % 4,0ko igoerarekin, eta 2019tik 2020ra, berriz ere, igoera mailakatuagoa izan zen, % 1,5ekoa.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen sektoreak ditu egoitzakoak ez diren plaza gehien: 7.221 plaza 2020an, guztizkoaren % 45,5. Hala ere, 2016an 6.802 plaza izatetik 2018an 7.112 izatera igaro ondoren, azken aldiko bilakaerak eskaintzaren egonkortzea ekarri du. Horrela, 2016-2017 aldian hazkundea moteldu ondoren (plaza-kopurua %3,7 igo da), 2017 eta 2018 artean hazkundea argi eta garbi moteldu dela ikusten da (% 0,8), eta 2018-2019 aldian dimentsio negatiboa hartu du plazen eskaintzan (-%0,3 jaitsi da) eta beste igoera bat, % 0,2koa.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitzaz kanpoko arretan, erabilgarri dauden plaza gehienak eguneko laguntza-zentroei eta eguneko zentroei dagozkie, eta laguntza-ekintzari berari okupazio-dimentsioa gehitzen diote. 2020ko eguneko laguntza-zentroetako 2.227 plazek % 0,7ko igoera dakarte 2019. urtearekin alderatuta, 2014tik goranzko joera erlatiboan, eta aldaketa

¹ Bazterkeriaren arretarako zerbitzuen kasuan, nolahi ere, kontuan hartu behar dira Kontzeptuen eta Definizioen Eranskinean arreta-sektore horretan plaza pribatuek eta itunduek duten zereginari buruz egiten diren gogoetak

² Azterketan sartu dira egoitza-zentroetan erabilgarri dauden egoitzakoak ez diren plazak. Bestalde, adierazi behar da GZEEren 2016-2019 eta 2017-2020 eragiketetan egokitu egin dela desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitzakoak ez diren zentro mota batzuetako egoitza-plazen neurketari lotutako hurbilketa, aurreko txostenekin alderatuta zenbait aldaketa eginda.

txiki positiboak izan dira 2014-2020 aldiko 2.098 eta 2.227 plazen artean (+%3,6ko igoera 2016ko 2.150 plazen eta 2020ko 2.227 plazen artean). Okupazio-dimentsioa duten eguneko zentroek 2.945 plaza dituzte 2019an, hau da, 2019ko 2.926 plazak baino % 0,6 gehiago. Hala ere, epe luzera goranzko joerari eutsi zaio 2016ko 2.755 plazekin alderatuta, nahiz eta 2020ko igoerarekin oraindik ez den konpentsatu 2019koa.

Bestalde, suspertze- eta arreta-zentroek 790 plaza dituzte, 2019ko 805 plazekin alderatuta -%1,9 gutxiago. 2020ko plaza-eskaintza 2016ko 821 plazen azpitik geratu da (-%3,8). Laneratze-zentroen kasuan, 2020ko 1.253 plazek gora egin dute 2017ko 1.368 plazekin alderatuta.

Adinekoentzako arretaren eremuko egoitzakoak ez diren plazak 5.863 izan dira 2020an, guztizkoaren % 36,9. 2015-2016ko % 4,4ko igoeraren ondoren (5.213 plazatik 5.440 plazara), 2017an egonkortzea ikusi zen, % 0,3ko igoerarekin 5.456 plazaraino. Hala ere, 2017-2019 aldia eskaintzaren bultzada argia izan zen. Hala, 2018ko 5.577 plazetara arte % 2,2ko urteko hazkundea izan ondoren, 2018 eta 2019 artean urteko hazkundea % 4,8ra iritsi zen, 2015 eta 2016 artean erregistratutakoa baino handiagoa, eta 2019tik 2020ra jaitsi zen berriro -%0,3, eta egonkor mantendu zen.

Eguneko laguntza-zentroak adinekoentzako egoitzaz kanpoko eskaintza horren funtsezko zatia dira, 4.485 plazarekin 2020an, 2019ko 4.529 plazen azpitik -%1. Zentro mota horietan eskaintzaren gorakada egoitzaz kanpoko beste jarduera-eremu batzuetan ikusten dena baino txikiagoa bada ere, 2018-2019 aldian joera-aldaketa bat izan zen, baina kopuru konstanteekin mantentzen dela esan daiteke. Horrela, 2014-2016 aldian urteko % 1,8-1,9ko hazkundearen ondoren (plazak 4.255etik 4.414ra igo ziren), eguneko zentroetako plazen hazkundea %1,1era murriztu zen 2016 eta 2017 artean, eta 2017tik 2018ra bitarte maila negatiboetan kokatu zen (-%0,3). 2018-2019 aldian, hazkunde-erritmoaren beheranzko joera horrek noranzkoa aldatu zuen, 2014-2016 aldiko hazkunde-maila moderatuetara itzulita.

3. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitzakoak ez diren plazak, zentro/zerbitzu motaren arabera 2017-2020
(Datu absolutuak, % bertikalak eta urtetik urterako aldaketa ehunekotan)

	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	%
Zentro/zerbitzu mota									
Egoitza-zentroak	87	91	126	76	0,6	0,6	0,8	0,5	-39,7
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	92	92	122	122	0,6	0,6	0,8	0,8	0,0
Eguneko laguntza-zentroak	4.464	4.452	4.529	4.485	30,5	29,6	29,0	28,2	-1,0
Jantokiak	658	763	896	858	4,5	5,1	5,7	5,4	-4,2
Egoitzakoak ez diren zentroak	155	179	174	322	1,1	1,2	1,1	2,0	85,1
ADINEKOAK, GUZTIRA	5.456	5.577	5.847	5.863	37,2	37,1	37,4	36,9	0,3
Egoitza-zentroak	14	8	9	6	0,1	0,1	0,1	0,0	-33,3
Atsedeen- eta babes-zerbitzua					0,0	0,0	0,0	0,0	
Eguneko laguntza-zentroak	2.106	2.188	2.212	2.227	14,4	14,6	14,1	14,0	0,7
Suspertze- eta arreta-zentroak	765	778	805	790	5,2	5,2	5,1	5,0	-1,9
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	2.803	2.955	2.926	2.945	19,1	19,7	18,7	18,5	0,6
Laneratze-zentroak	1.368	1.183	1.138	1.253	9,3	7,9	7,3	7,9	10,1
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	7.056	7.112	7.090	7.221	48,1	47,3	45,3	45,5	1,8
Adingabe/familien egoitza-zentroak	4	4	4	4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	364	427	538	563	2,5	2,8	3,4	3,5	4,6
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	368	431	542	567	2,5	2,9	3,5	3,6	4,6
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	23	23	22	46	0,2	0,2	0,1	0,3	109,1
Eguneko zentroak	1.114	1.233	1.328	1.339	7,6	8,2	8,5	8,4	0,8
Jantoki sozialak	643	653	808	843	4,4	4,3	5,2	5,3	4,3
BAZTERTUAK, GUZTIRA	1.780	1.909	2.158	2.228	12,1	12,7	13,8	14,0	3,2
GUZTIRA	14.660	15.029	15.637	15.879	100,0	100,0	100,0	100,0	1,5

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

OHARRA: ikusi atsedeen- eta babes-zerbitzuei buruzko zehaztapenak Kontzeptu eta Definizioen eranskinean.

**4. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitzakoak ez diren plazak (publikoak, itunpekoak eta pribatuak), zentro/zerbitzu motaren arabera 2017-2020
(Datu absolutuak eta % bertikalak)**

	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
	Publikoak	Publikoak	Publikoak	Publikoak	Itunpekoak	Itunpekoak	Itunpekoak	Itunpekoak	Pribatuak	Pribatuak	Pribatuak	Pribatuak
	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %	Plazen %
Zentro/Zerbitzu mota												
Egoitza-zentroak	31,0	30,8	20,6	31,6	23,0	17,6	35,7	11,8	46,0	51,6	43,7	56,6
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eguneko laguntza-zentroak	69,6	69,1	67,5	67,3	17,9	20,1	21,3	17,1	12,5	10,8	11,2	15,6
Jantokiak	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egoitzakoak ez diren zentroak	6,5	19,0	29,3	19,6	0,0	0,0	20,1	9,9	93,5	81,0	50,6	70,5
ADINEKOAK, GUZTIRA	71,4	71,6	71,0	69,7	15,0	16,3	17,9	13,8	13,6	12,1	11,2	16,5
Egoitza-zentroak	14,3	0,0	0,0	0,0	28,6	0,0	55,6	66,7	57,1	100,0	44,4	33,3
Atsedeen- eta babes-zerbitzua												
Eguneko laguntza-zentroak	18,7	20,0	18,6	18,8	75,4	75,3	78,2	76,2	5,9	4,7	3,3	5,0
Suspertze- eta arreta-zentroak	3,4	2,6	2,5	2,5	2,0	0,0	27,3	8,4	94,6	97,4	70,2	89,1
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	20,9	19,4	19,5	19,0	2,5	4,8	5,2	3,0	76,6	75,8	75,3	78,0
Laneratze-zentroak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	14,3	14,5	14,1	13,8	23,8	25,2	29,7	25,7	61,9	60,4	56,2	60,5
Adingabe/familien egoitza-zentroak	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	44,0	44,0	34,9	41,4	23,4	8,2	37,4	27,0	32,7	47,8	27,7	31,6
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	44,6	44,5	35,4	41,8	23,1	8,1	37,1	26,8	32,3	47,3	27,5	31,4
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	87,0	87,0	90,9	43,5	0,0	0,0	0,0	4,3	13,0	13,0	9,1	52,2
Eguneko zentroak	13,2	12,6	14,2	14,0	33,2	33,3	49,8	51,2	53,6	54,1	36,1	34,7
Jantoki sozialak	2,3	2,3	7,4	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0	97,7	97,7	92,6	88,7
BAZTERTUAK, GUZTIRA	10,2	10,0	12,4	13,6	20,8	21,5	30,6	30,9	69,0	68,5	57,0	55,5
GUZTIRA	35,8	36,0	35,9	35,4	20,1	20,9	25,7	22,1	44,1	43,1	38,4	42,5

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

OHARRA: ikusi atsedeen- eta babes-zerbitzuei buruzko zehaztapenak Kontzeptu eta Definizioen eranskinean.

Adinekoentzako jantokiek, bestalde, 858 plaza eskaintzen dituzte 2020an. Hazkunde handiko ildoak geldiarazten da 2014 eta 2015eko 528 plazekin alderatuta, % 17,4ko igoerarekin 2018 eta 2019 artean, 2017-2018 aldiko % 16tik eta 2016-2017 aldiko % 17,9tik hurbil dauden mailetan eta argi eta garbi 2015etik 2016rako % 5,7tik gora, 2020an 790 plazara jaitsiz, ezin dugu ahaztu 2020. urtea urte zaila izan zela jantokiak irekita mantentzeko eta segurtasun-arauei eusteko.

Nabarmendu behar dugu 2020an handitu egin direla egoitzakoak ez diren beste zentro batzuetako plazak, 2019an 174 izatetik 2020an 322 izatera igaro baitira.

Baztertutako pertsonen babesaren esparruan, egoitzakoak ez diren 2.228 plaza zenbatu dira 2020an, guztizkoaren % 14. 2014 eta 2015 artean ikusitako beherakadaren ondoren (1.734 plazatik 1.560ra), eskaintzaren dinamikak 2015-2016 aldiko gorakadari eutsi zion, 2016 eta 2017 artean plaza kopurua % 5 igo baitzen, 2017 eta 2018 artean % 7,2 eta 2018 eta 2019 artean % 13,0. Goranzko joera hori areagotu egin da 2019 eta 2020 artean, % 3,2ko igoerarekin. 2020ko 2.228 plazak 2014ko erregistroa baino % 28,5 gehiago dira dagoeneko.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroek 1.339 plaza eskaintzen dituzte 2020an. 2016 eta 2017 artean izandako -%6,9ko beherakadaren ondoren (1.197 plazatik 1.114ra), 2017tik 2018ra bitarte eskaintzaren hazkunde-ildoari heldu zaio berriro, plaza erabilgarrietan % 10,7ko hazkundearekin. Intentsitate txikiagoarekin bada ere, hazkunde-erritmoak bere horretan jarraitzen du 2018 eta 2019 artean (% 7,7) eta 2019 eta 2020 artean (% 0,8). Horren ondorioz, 2020an, 2013an 1.262 plazako maximoa gainditu da.

2016-2017ko gorakada handiaren ondoren (aldi horretan, jantoki sozialetako plazak % 35,9 igo ziren, 473tik 643ra), zifrek egonkorragoa izateko joera zuten 2018an, 653 plazarekin, 2017ko erregistroa baino % 1,6 gehiago. 2018 eta 2019 artean, ordea, jantoki sozialen eskaintza bultzatu zen berriro, 808 plazarekin 2019an, 2018koak baino % 23,7 gehiago, eta ez hain indartsu, baina 2020an 843ra igo da berriro, % 4,3ko igoera izanik. Jantoki sozialen eskaintzak nabarmen gainditzen ditu 2020an 2012ko 483 plazak.

Azkenik, egoitzakoak ez diren plazen % 4,6 adingabeen, gazteen eta familien arlokoak dira: 563 plaza guztira 2020an. Kasu horretan, goranzko joera gelditu egin da, 2019ko 542 plazekin alderatuta % 4,6ko igoerarekin, 2019ko % 25,8arekin edo 2017-2018 aldiko % 17,1arekin alderatuta, eta 2016tik 2017ra arteko % 13,6ko igoerarekin.

4. taulan, gizarte-zerbitzuen sisteman erabilgarri dauden egoitzakoak ez diren plazen banaketa aztertu da, eta egiaztatu da horietako % 35,4 publikoak direla eta % 22,1 itunpeko plazak direla. Gainerako plazen % 42,5 eskaintza pribatuaren parte dira.

Plaza publikoen zereginari dagokionez, adineko pertsonentzako arretaren eremuan, nabarmentzekoa da plaza mota horiek eguneko laguntza-zentroetan (% 67,3) eta atsedean hartzeko eta laguntzeko zerbitzuetan eta jantokietan (% 100 bi zerbitzu motetan) duten eragin handia. Oro har, egoitzakoak ez diren plazen % 69,7 publikoak dira adinekoen arretarako eremu horretan.

2017. urtean, adierazle horrek adierazten zuen azken urteetako beherakada-ildoak aldatu egin zela, baina 2020an ez dugu joera hori mantendu, % 0,3 jaitsi baita eta % 69,7an geratu baita. Hala, 2012tik 2013ra bitarte % 71,3tik % 72,8ra igo ondoren, proportzioa pixkanaka murrizten joan zen orduetik aurrera, 2015eko %71,1era eta 2016ko % 69,5era. 2017tik aurrera, ordea, adierazlea berriro suspertu zen, eta 2017ko % 71,4ra eta 2018ko % 71,6ra iritsi zen. 2019ko % 71,0ak 2020ko % 69,7arekin mantendu den jaitziera ekarri zuen.

Plaza publikoen beste presentzia-eremu garrantzitsu bat adingabeei, gazteei eta familiei eguneko arreta ematea da (% 41,4 2020an). Kasu horretan, plaza publikoen garrantziak gora egin du argi eta garbi, 2012ko % 30,9tik 2015eko % 46,3ra. Urte horretatik aurrera, ordea, eskaintza publikoaren proportzioak behera egin du pixka bat, 2017an % 44ra iritsi arte. Beherakada hori areagotu egin zen 2019an, % 31,9ra iritsiz, baina 2020an zati bat berreskuratu da, % 41,4ra igoz.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretaren eremuan, plaza publikoen garrantzi erlatiboa askoz txikiagoa da eguneko laguntza-zentroetan, bai jarduera hori jarduera okupazionalekin konbinatzen dutenetan, bai ez dutenetan (% 19,0 eta % 18,8, hurrenez hurren). Gauza bera gertatzen da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroetan (% 14,0).

Kasu horietan guztietan ikusten zen plaza publikoen garrantziak goranzko joera izan zuela 2012 eta 2014-2015 artean, eta bilakaera hori askotarikoagoa izan zen 2016 eta 2019 artean. Azkenaldi horretan, eta marjina nahiko egonkorren barruan, epe ertain eta luzera beharrezko joera arina edo moderatua izan zen desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroei dagokienez (% 21,2tik % 19,0ra jarduera okupazionalak lotutako zentroetan, eta % 19,0tik % 18,8ra zentzu hertsian eguneko zentroetan).

Ez da gauza bera gertatzen bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroei dagokienez. Kasu horretan, plaza publikoen pisua % 8,3tik % 12,5era igo ondoren 2012 eta 2015 artean, proportzioa berriz ere murriztu zen, % 11,3ra arte 2016an. 2017-2018 aldian % 13,2tik % 12,6ra jaitsi bazen ere, 2016-2019 aldian goranzko joera orokorra izan da, nahiz eta 2020an % 0,2 jaitsi den, % 14,0 geratuz.

Gutzizko plaza-kopuru esanguratsua duten beste zerbitzu mota batzuetan, plaza publikoen pisuak txikia izaten jarraitzen du 2018an, baita nulua ere. Hala gertatzen da, desgaitasunaren eta gaixotasunaren esparruan, errehabilitazio- eta arreta-zentroekin (% 2,5) edo laneratzeko zentroekin (% 0,0). Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako jantoki sozialen kasuan, proportzioa % 2,3 eta % 3,2 artekoa izan da 2015 eta 2018 artean, eta % 11,3ra igo da 2020an.

Bestalde, hitzartutako plazen garrantzia oso handia da desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetan, guztizkoaren % 76,2. Proportzio hori jaitsi egin da 2019. urtearekin alderatuta (% 78,2), baina 2017ko eta 2018ko % 75,3-75,4ko mailen gainetik dago.

Plazen % 51,2 bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroetan itunduta daude. Beste esparru batean ere ikusten da plaza-mota horren garrantziak nabarmen egin duela gora 2018 eta 2020 artean: % 26,2 2014an, % 31,2 2015ean, % 33,2 2017an, % 33,3 2018an eta igoera garbia 2019an, % 49,8. 2012, 2013 eta 2016an % 40tik gorako zifrak ikusi baziren ere, 2019ko erregistroak eguneko zentro mota horietan hitzartutako arretaren aurrerapen kualitatiboa erakutsi zuen, eta 2020an mantendu ez ezik, handiago izatea ere lortu du.

Esparru batean antzeman da 2020an zuen goranzko joerari ezin izan zaiola eutsi egoitzakoak ez diren beste zentro batzuetako plaza itunduetan, egoitza-zentroetan eta adinekoentzako eguneko laguntza-zentroetan. Hurrenez hurren, % 20,1etik % 9,9ra jaitsi da, % 35,7tik % 11,8ra eta % 21,3tik % 17,1era.

Desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako errehabilitazio- eta arreta-zentroetan, 2015eko % 16,9ko gorakadaren ondoren, 2016ko erregistroak erakusten zuen % 11,6raino jaitsi zela, eta 2017an % 2raino luzatzen zen, baita 2018an % 0raino ere. Itundutako plazen garrantzia galtzeko prozesu hori adingabeentzako/familiarentzako eguneko arreta-zentroetan ere ikusten zen, 2018an horrelako plazen % 8,2 baino ez baitziren.

Bi kasuetan, ordea, 2019an ituntzeak gorakada garbia izan zuen: plaza itunduen % 27,3 suspertze- eta arreta-zentroetan, eta % 37,4 adingabeentzako/familiarentzako eguneko arreta-zentroetan. Kopuru horiek ezin izan dira mantendu 2020an, eta % 8,4ra eta % 27,0ra jaitsi dira, hurrenez hurren.

Oro har, itunpeko plazen kopurua jaitsi egin dela esan dezakegu, eta hori puntuala izan daitekeela uste dugu, urtearen testuingurua dela eta. Izan ere, aurreko urteetan ikusitako joera hazkundekoa zen 2017. urteaz geroztik, eta goranzko joera hori askoz ere argiago finkatu zen 2019an.

Adinekoei arreta emateko plaza pribatuei dagokienez, esan daiteke 2020an gorakada izan dela egoitza-zentroetan, % 43,7tik % 56,6ra, eta hori gertatu da eguneko laguntza-zentroetan ere, 2019an % 11,2 izatetik 2020an % 15,6 izatera igaro baita. Gorakada handiena egoitzakoak ez diren

beste zentro batzuetan izan da, % 50,6tik % 70,5era. Jantokiko zerbitzuetan eta atsedeen eta laguntza zerbitzuetan, berriz, ez dago zereginik.

Plaza pribatuen garrantzia handiagoa da desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretaren eremuan, % 70etik gorako mailak baitituzte eguneko zentroetan eta okupazio-zentroetan eta errehabilitazio- eta arreta-zentroetan (% 78 eta % 89,1, hurrenez hurren). Eguneko zentroetan eta okupazio-zentroetan egonkortasun handia dago (% 78tik % 76,6ra bitarteko proportzioekin 2016 osteko aldirian), baina suspertze- eta arreta-zentroetan gorakada bat ikusi da, eta horrek beherantzko joera hautsi du, 2013ko % 93tik 2015eko % 83,1era eta 2019ko % 70,2ra, nahiz eta arreta pribatua ere nabarmen suspertu zen 2016-2018 aldirian (2016ko % 88,4tik 2018ko % 97,4ra igo zen).

Bestalde, arreta pribatua % 100ean dago oraindik desgaitasun- edo gaixotasun-arazoak dituzten pertsonentzako laneratze-zentroetan.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonen arretaren eremuan, plaza pribatuen protagonismoa ere nabarmena da jantoki sozialetan: nahiz eta beherantz jarraitzen duen 2020an (% 88,7), 2019an (% 92,6) eta 2016-2018 aldiriko % 96,8tik % 97,7ra.

Arreta-eremu horretan, plaza pribatuak ere bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroetako arretaren zati nagusia ziren 2018ra arte. Zerbitzu mota horietan, 2014an % 64,3 izatetik 2016an % 48,6 izatera jaitsi ondoren, plaza pribatuen proportzioa berriz ere % 53,6ra igo zen 2017an eta %54,1era 2018an. Hala ere, 2019an, plaza mota horien garrantzia bat-batean murriztu zen arretan, %36,1era iritsi arte, eta 2020an, berriz ere, zakartasun gutxiagorekin jaitsi zen, % 34,7ra.

2015. eta 2016. urteen artean, arreta pribatuaren arloan (hitzartua edo itundu gabea) ikusten zen aldaketa nagusia adingabeei, gazteei edo familiei eguneko arreta emateari zegokion. Kasu horretan, hitzartutako eskaintza eskaintza osoaren % 38,3 izatera igaro zen 2016an, babes hertsiki pribatuan 2015eko % 53,8tik 2016ko % 16ra jaitsi zelako. 2016 eta 2018 artean, ordea, arreta pribatuak gora egin zuen argi eta garbi, eta 2018an % 47,8koa izan zen, itunpeko plazen garrantzi erlatiboak 2016ko % 38,3tik 2018ko % 8,2ra jaitsita. 2019an, deskribatutako ildo alderraiaren barruan, plaza pribatuen pisuak behera egin du berriz, % 27,7rekin, berriz ere itunpeko plazen % 37,4k gaintuta. Eta 2020an kontrakoa gertatu da: % 31,6ra igo da pribatuan, eta % 27ra jaitsi da itunpekoan.

Adinekoak, desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonak, adingabeak eta familiak eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-zentroak artatzeko plaza pribatuen igoerarekin batera, zenbait beherakada izan dira, hala nola desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroak, eguneko zentroak eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako jantoki sozialak. Laburbilduz, plaza pribatuak % 38,4tik % 42,5era igo dira 2019tik 2020ra.

3. Gizarte-zerbitzu eta prestazioetako gastua

Atal honetan, gizarte-zerbitzuetako eta eduki ekonomikoko gizarte-prestazioetako guztizko gastu arrunta aztertzen da. Datuak aurkeztean, bereziki kontuan hartzen da gastuaren bilakaera, zentro/zerbitzu eta prestazio motaren arabera.

3.1. Guztizko gastua

Gastu-datu nagusiak 5. eta 6. tauletan agertzen dira. Gizarte-zerbitzuen gune nagusian eta prestazio-sisteman egindako baterako gastua 2.287,34 milioi eurora iritsi da 2020an. Gizarte-zerbitzuen erdiguneak aipatutako gastuaren % 72,0 biltzen du, 1.647,26 milioi guztira 2020an. Prestazioen sistemak gainerako % 28a biltzen du, 640,08 milioiko gastuarekin. Ia guztia sektore publikoko prestazioei dagokie (632,73 milioi, eta 7,35 milioi, berriz, Hirugarren Sektore Sozialeko erakundeek kudeatutako gastu pribatuari).

Oro har, biztanle bakoitzeko gastua 1039,84 eurokoa da 2020rako. 748,85 euro gizarte-zerbitzuen erdiguneari dagozkio, eta gainerako 290,98 euroak eduki ekonomikoko gizarte-prestazioen sistemari.

2020an, 2.287,34 milioiko gastua izan da gizarte-zerbitzuen gune nagusian eta prestazio-sisteman, eta % 10,32an gainditu dira 2016ko 2.073,39 milioiak. 2014 eta 2017 artean hazkunde-erritmoa bizkortu ondoren (2014-2015 aldiko % 1,10etik 2015-2016 aldiko % 3,60ra, eta 2016 eta 2017 arteko % 2,97ra oraindik), 2017-2018 aldirian dezelerazio nabarmena gertatu zen hazkunde-erritmo horretan, % 0,72rekin. 2019-2020 aldiko % 5,10eko igoerak esan nahi du gastuaren hazkunde-erritmoa berriz ere gorantz doala, baina hori urrun geratzen da 2015etik 2017ra bitarteko % 3tik hurbil edo hortik gora dauden mailetatik.

Gastuaren barne-dinamikaren azterketa zehatzak ñabardura garrantzitsu batzuk sartzera behartzen du. Alde batetik, ikusten da gastuaren bilakaera, egiazki, gero eta handiagoa dela 2019 eta 2020 artean, % 5,39ko hazkundearekin, eta % 5,10ekoa, berriz, termino arruntetan. Hazkunde horrek, beraz, 2019an ikusitako egonkortasun garrantzitsua sendotzen du, % 1,20ko gastu arruntarekin eta % 0,04ko gastu konstantearekin.

Dibergentzia handiagoa da biztanleko gastu konstantearen bilakaerari erreparatuz gero, 2019 eta 2020 artean % 4,83ko igoera izan baita; 2018-2019 aldirian, berriz, biztanleko gastua % 0,30 jaitsi da prezio konstanteetan. Eta atzetik zetorren joera bat da, % 1,68koa 2016 eta 2017 artean, eta % 0,46ko dimensio negatiboa hartu zuen 2017 eta 2018 artean.

Hala ere, daturik deigarriena eta garrantzitsuen da (2015etik 2018ra bitartean gertatzen zen bezala) 2019tik 2020ra bitartean sendotu egiten dela gizarte-zerbitzuen erdigunearekin, zentzu hertsian, lotzen den gastuaren hazkunde-ildo. Hala, gizarte-zerbitzuen jarduera-gune nagusi horretan, 2019tik 2020ra bitarte gastua handitzeko ildo positiboari eutsi zaio: % 4,32 uneko terminoetan, % 4,60 termino konstanteetan eta % 4,04 biztanleko gastu konstantean.

5. taula. Gizarte-zerbitzuetako eta -prestazioetako (publikoak eta pribatuak) gastu arrunta. 2017-2020
(Gastu nominala milioi eurotan, % bertikalak, BPGd %, gastua biztanleko eta urte arteko aldaketan %)

Gastu mota	2017				2018				2019				2020				Urte arteko bariazioa %kotan			
	Abs.	%	BPGd %	Gastua/ biz	Abs.	%	BPGd %	Gastua/ biz	Abs.	%	BPGd %	Gastua/ biz	Abs.	%	BPGd %	Gastua/ biz	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2017/ 2020
Gastu arrunta, guztira	2.135,03	100	2,90	981,25	2.150,48	100	2,80	986,26	2.176,29	100	2,74	994,64	2.287,34	100	3,18	1.039,84	0,72	1,20	5,10	7,13
Gizarte-zerbitzuak: erdigunea	1.478,49	69,2	2,01	679,51	1.530,89	71,2	1,99	702,10	1.579,10	72,6	1,99	721,70	1.647,26	72,0	2,29	748,85	3,54	3,15	4,32	11,42
Gizarte-prestazio publikoak	651,71	30,5	0,88	299,52	614,37	28,6	0,80	281,76	591,31	27,2	0,74	270,25	632,73	27,7	0,88	287,64	-5,73	-3,75	7,01	-2,91
Gizarte-prestazio pribatuak	4,84	0,2	0,01	2,22	5,22	0,2	0,01	2,40	5,89	0,3	0,01	2,69	7,35	0,3	0,01	3,34	8,06	12,65	24,88	52,02

Iturria: EOE, BJKPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

6. taula. Gizarte-zerbitzuetako eta -prestazioetako (publikoak eta pribatuak) gastu arrunta. 2017-2020
(Gastua 2020ko prezioetan, milioi eurotan eta urte arteko bariazioen %)

Gastu mota	2017	2018	2019	2020	Urte arteko bariazioa %kotan			
	Millioi euro	Millioi euro	Millioi euro	Millioi euro	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2017/ 2020
Gastu arrunta, guztira	2174,74	2169,47	2170,37	2287,34	-0,24	0,04	5,39	5,18
Gizarte-zerbitzuak: erdigunea	1505,99	1544,41	1574,80	1647,26	2,55	1,97	4,60	9,38
Gizarte-prestazio publikoak	663,83	619,79	589,70	632,73	-6,63	-4,86	7,30	-4,68
Gizarte-prestazio pribatuak	4,93	5,27	5,87	7,35	7,02	11,36	25,22	49,25

(Gastua 2019ko prezioetan, eurotan biztanleko eta urte arteko bariazioen %)

Gastu mota	2017	2018	2019	2020	Urte arteko bariazioa %kotan			
	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2017/ 2020
Gastu arrunta, guztira	981,25	986,26	994,64	1039,84	-0,45	-0,30	4,83	4,04
Gizarte-zerbitzuak: erdigunea	679,51	702,10	721,70	748,85	2,33	1,62	4,04	8,19
Gizarte-prestazio publikoak	299,52	281,76	270,25	287,64	-6,83	-5,18	6,73	-5,72
Gizarte-prestazio pribatuak	2,22	2,40	2,69	3,34	6,80	10,98	24,56	47,63

Iturria: EOE, BJKPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Dinamika horrek sendotu egiten du gizarte-zerbitzuen erdigunean 2015etik aurrera ikusten zen gastuaren erreperazio garbiaren ildo. Horrela, 2014 eta 2015 artean gastuaren benetako jaitsiera izan ondoren, bai termino konstanteetan bai arruntetan, zifra nominalak % 5,11ra igo ziren 2015 eta 2016 artean, eta % 5,51raino bizkortu ziren 2016 eta 2017 artean, azkenaldi horretan 2013-2014 aldiko mailetatik oso gertu, aldi horretan gastuaren hazkunde nominala % 5,79koa izan baitzen. Hazkunde-eritmoa 2017 eta 2018 artean murriztu bazen ere, % 3,54 positiboan mantendu zen. Joera hori 2018 eta 2019 artean luzatu zen, urte arteko % 3,15eko hazkundearekin. Eta gora egin du 2019 eta 2020 artean, urte arteko 4,32ko hazkundearekin.

Azkenaldiko hobekuntza-ildo ere garrantzitsua da 2019ko prezio konstanteetan, % 4tik gorako igoera izan baitu 2019 eta 2020 artean (% 4,60), 2018-2019 aldiko % 1,97tik nahiko urrun. Igoera hori 2016-2017 aldiko % 4,38tik gora ere geratu da. Oso antzekoa bada ere, azkenaldiko hobekuntza zertxobait txikiagoa da biztanleko gastuari dagokionez prezio finkoetan, % 4,04ko gorakada izan baitu 2019-2020 aldian, 2017 eta 2018 artean ikusitako % 2,33aren gainetik, eta 2016 eta 2017 artean erregistratutako %4,19a baino pixka bat handiagoa.

Beraz, datuek erakusten dute 2020an eten egiten dela mantentzen zen hazkunde-eritmo txikia. Izan ere, 2017 eta 2019 artean, beheranzko joera finkatu zen aurreko urteekin alderatuta, nahiz eta gastuaren hazkunde handiak mantendu ziren gizarte-zerbitzuen erdigunean. Ondorioz, gastu orokorraren egonkortzea edo jaitsiera eduki ekonomikoko gizarte-prestazioekin lotzen zen eskusiboki.

Horrela, 2012 eta 2015 artean gizarte-prestazio publikoetan egindako gastuaren hazkundearen eginkizun nagusia ez bezala, gastu hori, termino arruntetan, -% 2,71 murrizten hasi zen 2016-2017 aldian, eta lehen aldiz, gastuaren hazkunde-eritmoaren desazelerazio-ildoan, aurreko urteetan bezala, zifra negatiboak izan ziren. Ildo horretan, 2013 eta 2014 artean % 10,41 hazi ondoren, hazkundea % 4,80ra jaitsi zen 2014 eta 2015 artean, eta % 0,95era soilik 2015 eta 2016 artean.

2017-2018 aldian, 2016-2017 aldiko beheranzko joera finkatu zen, eta prestazio publikoetako gastu arrunta -%5,73 murriztu zen. Zertxobait behera egin arren, beherakada oraindik ere -%3,75ekoa zen 2018 eta 2019 artean, eta, hala ere, 2019 eta 2020 artean joera hori hautsi du, eta positiboa da berriro, % 7,01ekin.

Gastu konstantean, bilakaeraren noranzkoa askoz ere deigarriagoa da: % 7,01eko hazkundea izan da, eta gizarte-prestazio publikoetan, berriz, -% 3,75eko murrizketa 2016 eta 2017 artean, -% 6,63ko maximoa lortu baitzuen 2017 eta 2018 artean. Gastu-mailen murrizketa, prezio finkoetan, -% 4,85ekoa izan zen 2018 eta 2019 artean, 2016 eta 2017 artean izandako jaitsiera baino handiagoa, beraz.

Termino konstante horietan, 2019an gizarte-prestazio publikoetan egindako gastua nabarmen urruntzen da 2019an izandako jaitsieratik (589,70 milioi euro eta 632,73 milioi euro, hurrenez hurren), % 7,30eko igoerarekin. Gastu-ahalegina, prezio konstanteetan, oso desberdina da aldi horretan gizarte-zerbitzuen erdigunean, eta eremu horretan gastua % 9,38 hazi da 2017 eta 2020 artean (1.574,80 milioi eurotik 1.647,26 milioi eurora). Zerbitzu eta prestazioetako guztizko gizarte-gastuan, eragin konpentsatzaile hori garrantzitsua da, 2020an prezio finkoetan egindako gastua 2017an egindakoa baino % 5,18 handiagoa baita (2.287,34 milioi euro eta 2.174,34 milioi euro, hurrenez hurren).

Prestazioetako gastuaren susperraldia mantendu egin da 2019tik 2020ra bitarte, eremu pribatuan. Kasu horretan, gastu arrunt nominalak % 24,88 egin du gora, eta 2016-2017 aldiko % 111,69ko hazkundearekin, % 8,06ko hazkundearekin (2017tik 2018ra) eta % 12,65eko hazkundearekin (2018tik 2019ra) lotutako suspertze-ildoak finkatu du, 2015-2016 aldiko beherakadarekin kontraste handia eginez. 2017-2020 aldi osorako, gastuaren igoera % 7,13koa da. % 52,02koa (% 47,63koa 2020ko prezio finkoetan).

Adierazitako aldaketek eragina dute guztizko gastu arruntaren banaketan, eta gizarte-zerbitzuen erdiguneak gero eta garrantzi erlatibo handiagoa du. Guztizko gastuari egindako ekarpena % 68,7koa izan zen 2013an, eta hurrengo urteetan murriztu egin zen, 2015eko % 66,6ra arte. Hala ere, 2016an % 67,6ra igo da, eta 2017an % 69,2ra eta 2018an % 71,2ra igo da. 2018ko proportzioak lehen aldiz gainditu zuen, 2012tik, % 70eko atalasea, eta 2019an sendotu egin zen, gizarte-zerbitzuen erdiguneak urte horretan gizarte-zerbitzuetan eta -prestazioetan egindako guztizko gastuaren % 72,6ra iritsi baitzen. Eta 2020an mantentzen da, % 72rekin.

Sektoreak ekonomia osoan duen zeregina kontuan hartuta, ikusten da eduki ekonomikoko gizarte-zerbitzuetako eta gizarte-prestazioetako gastuak BPGn duen garrantziak apurtzen duela arian-arian mantentzen ari zen murrizketa; izan ere, 2020an % 3,18koa zen, eta 2019an, berriz, % 2,74koa. Halaber, 2015eko % 2,92tik ikusten ari ginen beherakada ikusten da: % 2,91-2,90ekoa zen 2016an eta 2017an, % 2,80koa 2018an eta % 2,74koa 2019an.

BPGren gaineko gizarte-zerbitzu eta -prestazioetako gastuari dagokionez, esan dezakegu gastua 2013ko BPGren % 1,95etik 2014ko % 2,02ra igo ondoren, 2015ean zifra % 1,95era itzuli zela, eta ordutik aurrera aurrera % 1,97ra igo zela 2016an eta % 2,01era 2017an. Beherantz egin arren, zifra hori gutxi gorabehera mantendu zen 2018an eta 2019an, % 1,99rekin. 2017 eta 2018 artean ikusitako beherakadaren ondoren, 2018-2019 aldian beheranzko joera kontrolatu egin zen, eta 2020an % 2,29ra igo zen. Eta, beraz, parte-hartzea 2015ean eta 2016an ikusitako mailen gainetik dago, argi eta garbi.

BPG erabakigarria da gizarte-prestazioen dinamikan. 2012tik lehen aldiz, 2015 eta 2016 artean gizarte-prestazio publikoek BPGan zuten partaidetza murriztu egin zen: % 0,97tik % 0,94ra. Joera hori areagotu egin zen 2017tik aurrera, urte horretan prestazio horiek BPGn zuten pisua % 0,88ra jaitsi baitzen, eta murrizketa hori % 0,80raino luzatu zen 2018an. Beheranzko dinamika 2019an luzatu egin zen, BPGan % 0,74ko partaidetza izan baitzuen urte horretan, eta 2020an % 0,88ra igo zen.

3.2. Gizarte-zerbitzuen nukleo nagusiko gastua

3.2.1. Arloa eta centro/zerbitzu mota

7. eta 8. taulek erakusten dute zer gastu arrunt izan den gizarte-zerbitzuen nukleo nagusian, gastuaren sektorearen eta zentro edo zerbitzu motaren arabera.

7. taulan ikus daitekeenez, 2020an gizarte-zerbitzuen gunen nagusiaren ezaugarri diren 1.647,26 milioi euroak mendekotasuna duten herritarren arreta orokorrera eta adinekoen edo desgaitasun-edo gaixotasun-arazoak dituzten pertsonen taldeetara bideratzen dira gehienbat. 2020an, gastuaren % 71,8 kolektibo horretara bideratzen da, 1.182,91 milioi euro guztira.

Gastu-sektore horren barruan, nagusiena adinekoentzako zentro eta zerbitzuei dagokiena da, gizarte-zerbitzuen erdiguneko guztizko gastuaren % 43,4 (714,37 milioi). Desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako zentro eta zerbitzuetara bideratutako partida guztizko gastuaren % 13,4 da (221,44 milioi), eta ondoren datoz mendekotasuneko prestazio ekonomikoak (143,53 milioi), % 8,7. Etxeko laguntza, telelaguntza eta zaintzaileentzako laguntza programak aztertutako gastuaren % 6,3 dira (103,57 milioi).

Mendetasuna, adinekoak eta desgaitasuna/gaixotasuna duten biztanleak artatzeko gastua moteldu egin da 2019 eta 2020 artean, eta % 1,37ko hazkunde nominala izan du aztertutako aldian. Hazkunde-erritmo hori txikiagoa da 2015 eta 2016 artean (%4,11), 2016-2017 aldian (%3,96), 2017-2018 aldian (%3,31) eta 2018-2019 aldian (%3,72) baino. Prezio finkoetan, igoera %1,65 txikiagoa da 2018-2019 aldian zegoen % 2,53, 2017-2018 aldiko % 2,32, 2016-2017 aldiko %2,85 eta 2015-2016 aldiko %2,55 baino.

Eten egin da mendetasunen bat dutenentzako, adinekoentzako eta desgaitasun/gaixotasunen bat dutenentzako arretaren arloan genuen gastuaren igoera hain nabarmena, % 3,72tik % 1,37ra igaro baikara. Aurreko bilakaera horrek berekin ekarri zuen 2015etik ikusten zen murrizketa-ildo haustea gastu sektorial horrek gizarte-zerbitzuen erdigunearen testuinguruan duen garrantzi erlatiboan. Hori horrela, 2015ean % 75,5ekoa zen, eta ordura arte zifra hori 2013ko % 76k, 2016ko % 74,8k, 2017ko % 73,7k eta 2018ko % 73,5ek soilik gainditzen zuten. 2019an, adierazitako proportzioa % 73,9ra igo zen, 2017ko eta 2018ko mailen gainetik. 2020an behera egin zuen, baina % 71,8an mantendu da.

Kontuan hartutako arreta-eremuen barruan (mendekotasuna, adinekoak eta desgaitasuna edo gaixotasuna duten biztanleak), 2019tik 2020ra bitarteko gastuaren aldakuntzan dinamikak ikusten dira oraindik, zentro, zerbitzu edo programa motaren arabera. Adineko pertsonentzako zentro eta zerbitzuen kopuruak gora egiten jarraitzen duela nabaritzen da, hala nola desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako zentro eta zerbitzuena eta mendekotasuneko prestazio ekonomikoena. Hala ere, etxeko laguntza, telelaguntza eta zaintzaileentzako laguntza pixka bat jaitsi dira 2019tik 2020ra.

Kasu horretan, gastu arrunta % 6,88 gehitu zen 2016 eta 2017 artean (% 5,73 termino finkoetan). Dinamika hori ez zetorren bat 2015-2016 aldian ikusitakoarekin, % 1,01eko hazkunde nominala izan baitzuen, eta horrek, termino konstanteetan, gastuaren murrizketa erreala ekarri zuen (-%0,50). 2017-2018 aldian gertukoa zen berriro, baina askoz ere nabarmenago beheranzkoa, etxeko laguntzako, telelaguntzako eta zaintzaileei laguntzeko gastua -%2,78 murriztu baitzen (-%3,72 termino konstanteetan). 2018. eta 2019. urteen artean, ordea, gizarte-zerbitzuen sektore horretako gastua goranzko joera garbia izan zuen berriro, % 9,84ko igoera nominalarekin (% 8,59 prezio finkoetan). Aldiz, 2019. eta 2020. urteen artean, jaitsiera nominala -%0,25ekoa izan zen, eta termino finkoetan mantendu zen, % 0,02koa.

Datu horren alderdi nagusia da, 8. taulan egiazta daitekeenez, etxeko laguntzako gastua nabarmen suspertu zela 2018 eta 2019 artean, 2016 eta 2017 artean ikusitakotik hurbil, termino kuantitatiboetan. Hala, etxeko laguntzako gastua 81,53 milioi eurotik (2016) 88,54 milioi eurora (2017) eta 93,13 milioi eurora (2019) igaro zen, gastu horren aldi baterako jaitsiera 85,95 milioi eurora (2018) gainditu ondoren. 2020an, berriz, beherakadara itzuli da, baina hala ere, 2018ko kopuruetatik gora mantendu da.

7. taula. Gizarte-zerbitzuetako gastu arrunta (erdigunea) gastu-sektorearen arabera. 2017-2020
(Gastu nominala eurotan, % bertikalak eta 2017-2020 aldiko bariazioa, prezio nominaletan eta 2020ko prezioetan)

	Gastua				% bertikalak				2019-2020 aldiko bariazioa	
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2020ko	
	Euro	Euro	Euro	Euro	%	%	%	%	%-tan	%-tan
GIZARTE ZERBITZUAK: ERDIGUNEA	1.478.488.049	1.530.887.362	1.579.099.164	1.647.260.198	100	100	100	100	4,32	4,60
Egitura orokorra (defizita/superabita)	77.544.634	68.185.726	45.001.294	86.013.797	5,2	4,5	2,8	5,2	91,14	91,66
Oinarrizko gizarte-zerbitzuak, gizarte-larrialdiak eta espezializatuak	132.789.052	142.116.991	149.900.085	159.093.352	9,0	9,3	9,5	9,7	6,13	6,42
EGITURAREN GASTUA	210.333.686	210.302.717	194.901.379	245.107.149	14,2	13,7	12,3	14,9	25,76	26,10
Adinekoentzako zentro eta zerbitzuak	651.613.538	677.522.083	702.291.271	714.369.540	44,1	44,3	44,5	43,4	1,72	2,00
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako zentroak eta zerbitzuak	209.221.280	215.487.782	220.086.758	221.443.192	14,2	14,1	13,9	13,4	0,62	0,89
Etxeko laguntza, telelaguntza eta zaintzaileen babesa	97.233.029	94.526.586	103.830.970	103.570.638	6,6	6,2	6,6	6,3	-0,25	0,02
Mendekotasunaren arloko prestazio ekonomikoak	130.904.487	137.496.963	140.688.885	143.525.077	8,9	9,0	8,9	8,7	2,02	2,29
MENDEKOTASUNAREN, ADINEKOEN ETA DESGAITASUNEN ARLOKO GASTUA	1.088.972.334	1.125.033.414	1.166.897.884	1.182.908.447	73,7	73,5	73,9	71,8	1,37	1,65
Haur, gazte eta familientzako eta emakumeentzako zentro eta zerbitzuak	87.523.874	97.350.385	108.023.895	109.119.359	5,9	6,4	6,8	6,6	1,01	1,29
Tratu txarren, harreraren, adopzioaren arloko arretarako programak eta familiako esku-hartzearen arloko programak	42.935.253	45.173.721	50.407.663	46.986.545	2,9	3,0	3,2	2,9	-6,79	-6,53
Tratu txarren biktima direnentzako prestazio ekonomikoak	1.068.408	1.014.551	1.118.546	1.366.413	0,1	0,1	0,1	0,1	22,16	22,49
HAUR, GAZTE ETA FAMILIEN ETA EMAKUMEEN (tratu txarrenak barne) ARLOKO GASTUA	131.527.535	143.538.657	159.550.104	157.472.317	8,9	9,4	10,1	9,6	-1,30	-1,03
BAZTERKERIAREN ARLOKO GASTUA	47.654.494	52.012.574	57.749.797	61.772.285	3,2	3,4	3,7	3,8	6,97	7,26

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

**8. taula. Gizarte-zerbitzuetako gastu arrunta (erdigunea), zentro/zerbitzu motaren arabera. 2017-2020
(Gastu nominala eurotan, % bertikalak eta 2019-2020 aldiko bariazioa, prezio nominaletan eta 2020ko prezioetan)**

	Gastua				% bertikalak				2019-2020 aldiko bariazioa	
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	Nominala	2020ko prezioak
	%	%	%	%	%	%	%	%	%-tan	%-tan
Zentro/zerbitzu mota										
GIZARTE ZERBITZUAK: ERDIGUNEA	1.478.488.049	1.530.887.362	1.579.099.164	1.647.260.198	100	100	100	100	4,32	4,60
Egitura orokorra (defizita/superabita)	77.544.634	68.185.726	45.001.294	86.013.797	5,2	4,5	2,8	5,2	91,14	91,66
Oinarrizko gizarte-zerbitzuak, gizarte-larrialdiak eta espezializatuak	132.789.052	142.116.991	149.900.085	159.093.352	9,0	9,3	9,5	9,7	6,13	6,42
EGITURA	210.333.686	210.302.717	194.901.379	245.107.149	14,2	13,7	12,3	14,9	25,76	26,10
Adinekoentzako egoitza-zentroak (atsedenerakoak barne)	588.394.522	610.024.477	633.163.837	653.796.986	39,8	39,8	40,1	39,7	3,26	3,54
Desgaitasunak/gaixotasunak dituztenentzako egoitza-zentroak (atsedenerakoak barne)	120.399.510	124.548.032	132.838.425	139.432.697	8,1	8,1	8,4	8,5	4,96	5,25
Adingabeentzako/familientzako egoitza-zentroak	74.016.355	83.033.120	92.547.585	92.443.721	5,0	5,4	5,9	5,6	-0,11	0,16
Emakumeentzako etxebizitzak eta egoitza-zentroak	6.542.123	6.451.721	7.972.995	9.067.502	0,4	0,4	0,5	0,6	13,73	14,04
Bazterkeria-arriskuan dauden pertsonentzako etxebizitzak, harrera eta egoitza-zentroak	37.690.315	40.782.295	44.057.047	46.587.253	2,5	2,7	2,8	2,8	5,74	6,03
EGOITZA-ZENTROAK	827.042.825	864.839.645	910.579.889	941.328.159	55,9	56,5	57,7	57,1	3,38	3,66
Adinekoentzako eguneko laguntza-zentroak	61.810.463	65.374.398	66.833.605	58.405.025	4,2	4,3	4,2	3,5	-12,61	-12,37
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroak	34.356.388	34.964.594	36.619.905	34.310.213	2,3	2,3	2,3	2,1	-6,31	-6,05
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako beste eguneko zentro batzuk	43.709.450	42.799.472	37.784.768	34.537.359	3,0	2,8	2,4	2,1	-8,59	-8,35
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	4.262.654	4.992.928	4.339.007	4.751.193	0,3	0,3	0,3	0,3	9,50	9,80
Gizarteratze-premiei erantzuteko eguneko zentroak	8.433.338	9.598.764	11.905.396	13.048.669	0,6	0,6	0,8	0,8	9,60	9,90
EGUNEKO ZENTROAK	152.572.293	157.730.156	157.482.681	145.052.459	10,3	10,3	10,0	8,8	-7,89	-7,64
ETXEKO LAGUNTZA	88.542.862	85.952.755	93.129.416	92.944.126	6,0	5,6	5,9	5,6	-0,20	0,07
TELELAGUNTZA ETA ZAINZTAILEENTZAKO BABESA	8.690.167	8.573.831	10.701.554	10.626.512	0,6	0,6	0,7	0,6	-0,70	-0,43
FAMILIAN ESKU HARTZEKO ETA EKITEKO PROGRAMAK	45.637.995	48.046.337	53.571.971	49.843.488	3,1	3,1	3,4	3,0	-6,96	-6,71
MENDEKOTASUNEN ARLOKO PRESTAZIOAK ETA BESTE BATZUK	131.972.895	138.511.514	141.807.431	144.891.490	8,9	9,0	9,0	8,8	2,17	2,45
BESTE ZENTRO ETA ZERBITZU BATZUK	13.695.326	16.930.407	16.924.843	17.466.815	0,9	1,1	1,1	1,1	3,20	3,48

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

**Tabla 8. Gasto corriente en servicios sociales por tipo de centro/servicio. 2017-2020
(Gasto nominal en euros, % verticales y variación 2019-2020, nominal y en precios 2020)**

Tipo de servicio	Gasto				% verticales				Variación 2019-2020	
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	Nominal	Precios 2020
	%	%	%	%	%	%	%	%	En %	En %
SERVICIOS SOCIALES: NÚCLEO CENTRAL	1.478.488.049	1.530.887.362	1.579.099.164	1.647.260.198	100	100	100	100	4,32	4,60
Estructura general (Déficit/Superávit)	77.544.634	68.185.726	45.001.294	86.013.797	5,2	4,5	2,8	5,2	91,14	91,66
Servicios sociales de base, urgencias sociales y especializados	132.789.052	142.116.991	149.900.085	159.093.352	9,0	9,3	9,5	9,7	6,13	6,42
ESTRUCTURA	210.333.686	210.302.717	194.901.379	245.107.149	14,2	13,7	12,3	14,9	25,76	26,10
Centros residenciales para personas mayores (inc.respiro)	588.394.522	610.024.477	633.163.837	653.796.986	39,8	39,8	40,1	39,7	3,26	3,54
Centros residenciales para personas con discapacidad/enf. (inc.respiro)	120.399.510	124.548.032	132.838.425	139.432.697	8,1	8,1	8,4	8,5	4,96	5,25
Centros residenciales para menores/familias	74.016.355	83.033.120	92.547.585	92.443.721	5,0	5,4	5,9	5,6	-0,11	0,16
Alojamiento y centros residenciales para mujeres	6.542.123	6.451.721	7.972.995	9.067.502	0,4	0,4	0,5	0,6	13,73	14,04
Alojamiento, acogida y c.res.para personas en exclusión	37.690.315	40.782.295	44.057.047	46.587.253	2,5	2,7	2,8	2,8	5,74	6,03
CENTROS RESIDENCIALES	827.042.825	864.839.645	910.579.889	941.328.159	55,9	56,5	57,7	57,1	3,38	3,66
Centros de día asistenciales personas mayores	61.810.463	65.374.398	66.833.605	58.405.025	4,2	4,3	4,2	3,5	-12,61	-12,37
Centros de día asistenciales personas con discapacidad/enfermedad	34.356.388	34.964.594	36.619.905	34.310.213	2,3	2,3	2,3	2,1	-6,31	-6,05
Otros centros de día para personas con discapacidad/enfermedad	43.709.450	42.799.472	37.784.768	34.537.359	3,0	2,8	2,4	2,1	-8,59	-8,35
Atención diurna para menores/familias	4.262.654	4.992.928	4.339.007	4.751.193	0,3	0,3	0,3	0,3	9,50	9,80
Centros de día para atender necesidades de inclusión social	8.433.338	9.598.764	11.905.396	13.048.669	0,6	0,6	0,8	0,8	9,60	9,90
CENTROS DE DÍA	152.572.293	157.730.156	157.482.681	145.052.459	10,3	10,3	10,0	8,8	-7,89	-7,64
AYUDA A DOMICILIO	88.542.862	85.952.755	93.129.416	92.944.126	6,0	5,6	5,9	5,6	-0,20	0,07
TELEASISTENCIA Y APOYO A PER.CUIDADORAS	8.690.167	8.573.831	10.701.554	10.626.512	0,6	0,6	0,7	0,6	-0,70	-0,43
PROGRAMAS DE INTERVENCIÓN Y ACCIÓN FAMILIAR	45.637.995	48.046.337	53.571.971	49.843.488	3,1	3,1	3,4	3,0	-6,96	-6,71
PRESTACIONES DE DEPENDENCIA Y OTRAS	131.972.895	138.511.514	141.807.431	144.891.490	8,9	9,0	9,0	8,8	2,17	2,45
OTROS CENTROS Y SERVICIOS	13.695.326	16.930.407	16.924.843	17.466.815	0,9	1,1	1,1	1,1	3,20	3,48

Fuente: OEE DIJPS. Estadística de Servicios Sociales y Acción Social y Estadística de Gasto en Acción e Inserción Social

Urte arteko hazkunde-tasei dagokionez, 2015era arte gastuari eutsi ondoren, etxeko laguntzako gastua termino nominaletan mantendu da 2015 eta 2016 artean (+%0,24). Baina prezio konstanteetan aurreko aldietan ikusitako joera negatiboari eutsi zitzaion, -%1,26ko murrizketarekin. 2016 eta 2017 artean, aldiz, etxeko laguntzako gastu arrunta % 8,6 igo zen (% 7,43 termino finkoetan). Izan ere, esku-hartze sozialaren eremu horretako gastua berreskuratzea zen 2016-2017 aldiko alderdi positibo esanguratsuenetako bat.

2017 eta 2018 artean, etxeko laguntzako gastua murriztu egin zen berriro, -% 2,93 jaitsi baitzen gastu arruntari dagokionez, -3,86 gastu konstanteari dagokionez. 2018-2019 aldiko bilakaera 2016-2017 urteetako egoerara hurbildu zen berriro, eta aldi hartan baino zertxobait gutxiago igo zen: % 8,35 balio nominaletan eta % 7,11 prezio finkoetan. 2020an, berriz, egonkortu egin da, -%0,20ko balio nominalarekin eta % 0,07ko prezio finkoarekin.

2018 eta 2019 artean, telelaguntzako eta zaintzaileentzako laguntza-programetako gastuak ere nabarmen egin du gora: % 24,82 termino nominaletan eta % 23,39 prezio finkoetan. Horrenbestez, hautsi egin zen 2016-2018 aldiko beherakada-ildoak. 2019ko gastuaren 10,70 milioi euroak 2016ko gastuaren 9,44 milioiak gainditu zituen berriro. Baina 2020an berriro hautsi da hazkunde hori, baina esan dezakegu ia mantendu egin dela 2019ra arte lortutakoa: -%0,70 balio nominaletan eta -%0,43 prezio konstanteetan.

7. taulara itzulita, 2019 eta 2020 artean adinekoentzako zentro eta zerbitzuetan ikusten den gastuaren hazkundera ere aipatu behar da. Kasu horretan, igoera mendetasuneko eta adinekoentzako edo desgaitasuna/gaixotasuna dutenentzako gastuan oro har ikusitakoak baino txikiagoa da: % 1,72 termino nominaletan eta % 2,0 prezio finkoetan.

Adinekoentzako arretaren kasuan, 2015 eta 2018 artean argi eta garbi areagotu ziren gastuaren hazkunde-erritmoak prezio konstanteetan: % 1,58ko igoera izan zen 2015 eta 2016 artean, % 2,17koa 2016 eta 2017 artean eta % 2,98koa 2017-2018 aldian. 2012 eta 2015 artean gertatzen zen bezala, 2017 eta 2018 artean adinekoentzako zentro eta zerbitzuetako gastuaren igoera-mailak gizarte-zerbitzuen erdiguneko adierazle osoaren gaineratik zeuden. 2017 eta 2018 artean, gastu konstantearen hazkunde-erritmoa % 2,98tik % 2,47ra jaitsi den arren, hori gizarte-zerbitzuen erdigunearen % 1,97aren gaineratik mantentzen da. Horrela, 2012-2019 aldirako zentro mota horietako gastuaren hedapen-dinamika finkatu zen, eta orain hazkunde hori txikiagoa den arren, esan dezakegu joera mantentzen dela.

Jaitsiera hori desgaitasun/gaixotasunen bat duten pertsonentzako zentro eta zerbitzuetan ere gertatu da (% 0,62 balio nominaletan eta % 0,89 prezio finkoetan). Zentro eta zerbitzu mota horietan ere gora egin zuen gastuaren urte arteko hazkunderaren erritmoak 2015etik aurrera, termino konstanteetan: 2015 eta 2016 artean % 2,43 izatetik 2016 eta 2017 artean % 3,29 izatera igaro zen. Hazkunde-lerroa 2017 eta 2018 artean mantendu bazen ere, kasu honetan % 2,01ean geratu zen, 2015-2017 aldiko zifrak baino txikiagoa. Hazkunde-erritmoaren desazeleraziorako joera areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, lehen aipatutako % 0,97arekin, eta hazkunderaren moteltze hori 2020ko emaitzekin berresten da.

Horrela, desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako zentro eta zerbitzuetan egindako gastuaren hedapen-dinamika 2012-2020 aldian ere agerikoa da, eta adinekoentzako arretaren eremuan ikusitakoa baino zertxobait txikiagoa izateaz gain, azken urteetan nabarmen moteltzeko joera du.

Mendetasunari, adinekoei edo desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonei arreta emateari dagokionez, 2017tik 2018ra bitartean mendetasunagatiko prestazio ekonomikoen gastuaren igoera handia nabarmendu zen (% 5,04 nominala eta % 4,03 termino konstanteetan). 2015-2016 aldiko zifrak baino askoz txikiagoak ziren (% 12,21 eta % 10,53, hurrenez hurren), baina hazkunde-erritmo handiagoak zituzten 2016-2017 aldikoak baino (% 4,61 nominala eta % 3,49, termino finkoetan), prestazio mota horietan gastua nabarmen suspertzeko ildoak sendotzen baitzuten. 2018-2019 aldian,

mendetasun-prestazioetako gastuaren goranzko joerari jarraitu zion, baina hazkunde-erritmoaren dezelerazio garbiarekin: % 2,32 balio nominaletan eta % 1,15 prezio konstanteetan.

2019-2020 aldian, mendetasun-prestazioetako gastua gelditu egin da: % 2,02 balio nominaletan eta % 2,29 prezio finkoetan. Horrela, 2012 eta 2015 artean prestazio horietan izandako gastuaren hazkunde mugatuaren ondoren, 2015-2018 aldiko susperraldi handia, 2018. eta 2019. urteen artean gastuaren goranzko ildoari eusteko aldi batez jarraituta, baina hazkunde-erritmoetan intentsitate txikiagoarekin, 2020an jaisten jarraitzeko.

Bestalde, haur, gazte eta familientzako zentro, zerbitzu eta programetan egindako gastua, genero-indarkeriaren eta tratu txarren aurkako ekintzak barnean hartuta, 157,47 milioi euro jaitsi da 2020an, hau da, gizarte-zerbitzuen erdiguneari lotutako guztizko gastuaren % 9,6. Behera egin duen arren, 2018an baino dezente gorago jarraitzen du.

Gastu horren zati nagusia haur, gazte eta familientzako zentro eta zerbitzuei dagokie, guztizko gastuaren % 6,6 (109,12 milioi). Tratu txarrei, harrerari, adopzioari eta familian esku hartzeko gainerako programei arreta emateko programak gastuaren % 2,9 dira (46,99 milioi). Gainerako % 0,1 genero-indarkeriaren eta tratu txarren biktimentzako prestazio ekonomikoekin lotzen da (1,36 milioi).

Arreta-eremu horretan, hautsi egin da 2012 eta 2019 artean ikusitako ibilbidea, -%1,3ko nominalarekin (-%1,03 termino konstanteetan), eta 2019-2020 aldiko gastuaren jaitsiera urte horren testuinguruaren ondorio izan daiteke.

2019-2020 aldian, sektore horren ezaugarri deigarri bat gastuaren aldaketa-erritmoaren heterogeneizazio deigarria da, 2018-2019 aldian izan genuen homogeneizazioarekin kontrastean. Horrela, azpisektoreetan, gastuaren aldakuntza nominala -%6,79 eta % 22,16 artekoa da.

Gastu-maila handieneko blokean, haur, gazte eta familientzako zentro eta zerbitzuei buruzkoan, gastua % 1,01 igo da 2019-2020 aldian, termino arruntetan, eta igoera % 1,29koa izan da termino konstanteetan. Beraz, geneukan joera gero eta handiagoa galtzen dugu.

2016 eta 2019 artean zentro eta zerbitzu mota horietako gastuaren hazkunde-tasa altuek areagotu egin zuten 2014 eta 2015 artean sumatzen hasi zen joera-aldaketa. Hala, aldi horrek 2013 eta 2014 artean ikusitako murrizketaren amaiera ekarri zuen, eta horrek 2012 eta 2015 artean gastu-maila egonkortzea ekarri zuen, aldi horretan hazkunde txiki bat izan baitzen. 2020ko egoera gorabehera, ikus dezakegu joera hain handia ez bada ere hazkundeari eusten zaiola.

8. taulan ikus daitekeenez, adingabeentzako eta familientzako egoitza-zentroetako gastuaren bilakaerak hautsi egin du bere hazkunde-joera: -%0,11 nominalean eta % 0,16 termino konstanteetan.

Zentro mota horietako gastua -%1,69 jaitsi zen 2014 eta 2015 artean, 2015 eta 2016 artean % 1,89 suspertu aurretik. Gastua nabarmen igo zen ordutik aurrera, % 9,62ko igoera konstantearekin 2016 eta 2017 artean, % 11,11 2017 eta 2018 artean eta oraindik % 10,18 2018 eta 2019 artean.

Dinamika horrekin batera, 2015-2018 aldian, nabarmen handitu zen emakumeen, adingabeen eta familien eguneko arretako programen gastua: 2015-2016 aldiko % 12,10etik 2015-2017 aldiko % 43,01era, eta oraindik ere % 16,01era 2017-2018 aldian. Hala ere, 2018-2019 aldian, jarduera horien gastu-maila -%14,09 jaitsi zen. 4,34 milioiko gastua 2019an, 2017ko 4,26tik oso hurbil dauden mailalara itzuli da, 2018an lortutako 4,99 milioien azpitik. Aldiz, 2020an berriro hazi da, 2018ko 4,99 milioiko kopurura iritsi gabe, baina 2019an baino gertuago geratu da eta 4,75 milioira iritsi da.

7. taulara itzulita, horrek erakusten du galdu egin dela 2018. eta 2019. urteen artean tratu txarren arretarako, harrerarako, adopzioarako eta familian esku hartzeko gainerako programetako gastu-maila. 2012-2016 aldian hazkunde handia izan zuten programak dira, bereziki 2015 eta 2016 artean (+%4,83 prezio finkoetan). 2016 eta 2017 artean, ordea, hazkunde-erritmoa nabarmen moteldu zen: % 1,60 balio nominaletan eta % 0,51 prezio finkoetan. 2017 eta 2018 artean, gastuak gora egin zuten

berrero, nabarmen, % 5,21eko igoerarekin (+%4,20, prezio finkoetan), gizarte-zerbitzuen erdiguneko batez bestekoa gaindituta. Joera hori areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean: % 11,59 igo zen uneko prezioetan, eta % 10,31 prezio finkoetan. Hori galdu egin dugu 2020an, urteko prezioetan -%6,79 eta prezio finkoetan -%6,53 jaitsiz. Hala ere, esan dezakegu 2018ko kopuruen gainetik jarraitzen dugula.

Aztertutako arreta-eremuan, % 19,09rekin (% 17,81 termino konstanteetan), gastuaren hazkunderik handiena 2016 eta 2017 artean tratu txarren biktimentzako prestazio ekonomikoei dagokie. Eskuhartze mota horrek, aldez aurretik, beherakada handia erakusten zuen 2015-2016 aldian (% -4,24 zifra konstanteetan). Horrela, 2014-2015 aldian ikusitako gastuaren hazkunde-ildoari heldu zitzaion berrero. 2017-2018 aldian beste uzkurdura bat sartu zen, -%5,04ko jaitsiera nominalarekin (-%5,95 prezio konstanteetan). 2018-2019 aldian, ordea, gastuaren gorakada izan da nagusi: % 10,25 nominala eta % 8,99 prezio konstanteetan. Termino nominaletan, 2019an tratu txarren biktimentzako prestazio ekonomikoetan egindako gastua 2016an egindakoa baino % 24,7 handiagoa izan zen. Hala ere, 2020an -%1,30 nominala jaitsi da, eta -%1,03 prezio finkoetan, 2019an lortutako hazkundearen zati bat galduz, baina aldi berean 2018ko zenbakien gainetik mantenduz.

2018. eta 2019. urteen artean, haur, gazte eta familien sektorean egindako gastuan ikusi zen gizarte-zerbitzuetako gune nagusiaren multzoak baino aurrerapen handiagoa izan da, nolana ere, nukleo zentral horren guztizko gastuan izandako parte-hartzearen hazkunde esanguratsuen luzapena. 2014ko % 8,4tik 2015eko % 8,7-8,9ra berreskuratu ondoren, 2018ko % 9,4k parte-hartze handiagoa zuen gastuan, eta 2019ko % 10,1arekin finkatu zen. 2012tik lehen aldiz gainditu zuen sektore horretako gastuaren % 10eko muga gizarte-zerbitzuen erdiguneko guztizko gastuan. Hala ere, 2020an zifra negatiboetara itzuli da, 2017an bezala, baina egonkortasunetik gertuago -% 1,30 nominalan eta -% 1,03 prezio konstanteetan.

Gizarte-bazterkeriaren aurkako zentro, zerbitzu eta programetan egindako gastua 61,77 milioi eurokoa izan zen guztira 2020an, hau da, gizarte-zerbitzuen erdiguneko guztizko gastuaren % 3,8, bai 2012ko % 3,1aren gainetik, bai 2015-2018 aldian % 3,2tik % 3,4ra bitarteko zifren gainetik. 2015-2016 aldian gizarte-zerbitzuetako gastuaren batez besteko hazkunde-eritmoa gainditu ondoren, termino konstanteetan % 3,82ko hazkundearekin, kasu honetan dezelerazio txiki bat ikusten zen 2016 eta 2017 artean. Horrela, aldi horretan, gastua % 3,68 hazi zen termino nominaletan, eta % 2,56 prezio konstanteetan, 2015-2016 aldian ikusitakoa baino ehuneko 1,26 puntu txikiagoa. 2017 eta 2018 artean, ordea, gizarte-zerbitzuen eremuko sektore hedakorrena zen, % 9,15eko hazkunde nominalarekin (+% 8,10 termino konstanteetan). 2019-2020 aldian, gastuaren hedapen-ildo hori sendotu egin da, % 6,97 nominalarekin eta % 7,26 termino finkoetan.

Gizarte-zerbitzuen egituraren gastua gizarte-zerbitzuen erdiguneko guztizko gastuaren % 14,9 izan zen 2020an, 245,11 milioirekin. Horietatik 159,09 oinarritzko gizarte-zerbitzuei, gizarte-larrialdiei eta zerbitzu espezializatu orokorreari dagozkie, guztizko gastuaren % 9,7. Gainerako %5,2a egitura orokorrari dagokio, 86,01 milioirekin, urteko emaitza barne hartzen duen atala (defizita edo superabita).

2015-2016 aldiko gastu nominalaren % 10,98ko igoera handia (% 9,32 prezio finkoetan) abiapuntu hartuta, 2016 eta 2017 artean sendotu egin zen gizarte-zerbitzuen egitura horretako gastuaren hazkunde esanguratsuen ildo. Gastu nominala % 13,18 gehitu zen aldi horretan (+%11,96 termino finkoetan). 2017-2018 aldian joera-aldaketa argia gertatu da bilakaera horretan, gastu nominala beherantz egonkortu baita (-%0,01), eta termino finkoetan -%0,97ko jaitsiera ezkutatu da. Joera hori areagotu egin da 2018 eta 2019 artean, eta -% 7,32 jaitsi dira uneko prezioak (-% 8,38 prezio finkoetan). Hala ere, 2020an, jaisten ez jarraitzeaz gain, hemen erregistratutako guztiak baino

askoz ere hazkunde handiagoa izan du: % 25,76 nominala eta % 26,10 termino konstanteetan, 2015-2016 aldian aipatutakoak baino askoz ere handiagoak.

Doikuntza-prozesu garrantzitsu horri esker, oinarrizko gizarte-zerbitzuetan, gizarte-larrialdietan eta zerbitzu espezializatuetan gastuak gora egiten jarraitzen du. Zerbitzu horietako gastu nominala % 7,02 gehitu zen 2017 eta 2018 artean (+%6 termino finkoetan). 2016 eta 2017 artean gizarte-zerbitzuen ekintzak esparru erabakigarri horretan izandako gastu-mailen gorakada handiaren ondoren (+%26,43 prezio finkoetan), 2017-2018 aldiko hazkunde-erritmo altuek, gizarte-zerbitzuen batez besteko orokorrak baino handiagoak (% 6,0 eta % 2,55, prezio finkoetan), 2016 eta 2018 artean sektore hori sendotzen laguntzen zuten. 2016. urteaz geroztik pixkanaka beherantz doan arren, hazkunde-erritmo altuak mantendu egin dira 2018 eta 2019 artean: % 5,48 balio nominaletan eta % 4,27 prezio konstanteetan. Oinarrizko gizarte-zerbitzuen, gizarte-larrialdien eta espezializatuen gastuaren hazkundeak gora egiten jarraitzen du 2020an: % 6,13 balio nominaletan eta % 6,42 prezio finkoetan.

2012tik 2013ra bitartean izandako beherakada handiarekin kontrastean, 2016-2019 aldiko dinamikak bultzada nabarmena eman dio oinarrizko zerbitzu espezializatu horietako gastuaren errekonstruzio-ildoari, 2013tik ikusten zena, baina oraindik 2016an gastu nominala (103,90 milioi) 2012ko 105,01 milioiak baino beheragoko mailetan kokatzen zuena. Izan ere, gogoratu behar da 2015-2016 aldiko gastuaren goranzko susperraldiak oraindik ez zuela esan nahi prezio konstanteetan % 2,31ko igoera baizik, garai hartan oraindik gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastuaren batez bestekoaren azpitik zegoen hazkunde-ildoak. 2016-2019 aldira egoera aldatu egin da: 159,09 milioi euroko gastua izan da 2020an, 2017an baino % 19,81 gehiago termino nominaletan.

Kontuan hartutako zerbitzuen barruan, eta 7. edo 8. taulatan planteatutako desagregaziotik kanpo, komeni da adieraztea oinarrizko gizarte-zerbitzuen bilakaera, zentzu hertsian, aurreko urteetan baino hobea zela, baina 2015etik aurrera hazkundeak moteldu egin zela nolabait.

Ildo horretan, oinarrizko egituraren gainerako zerbitzuetan ez bezala, oinarrizko gizarte-zerbitzuen gastua nabarmen igo zen 2012-2015 aldi osoan, % 15,2ko igoerarekin aldi horretan (2012ko 40,29 milioitik 2015eko 46,43ra). Hala ere, 2014 eta 2015 artean ikusitako gorakada positibo argiaren ondoren (+%7,4), 2015-2016 aldira hazkunde-erritmoa pixka bat murriztu zen, % 4,5eko igoerarekin eta 48,52 milioi euroko gastuarekin 2016an. Hazkunde-erritmoaren murrizketa areagotu egin zen 2016 eta 2017 artean, % 2ko igoerarekin eta 49,48 milioi euroko gastu-zifrarekin. 2017-2018 aldira, aldiz, berrabiarazte argia izan da, gastua 52,21 milioi euroraino igo baita 2018an, 2017ko erregistroa baino % 5,5 handiagoa. Aurrerapen hori 2019an luzatu zen, 54,41 milioi euroko gastuarekin, 2018 eta 2019 artean % 4,2ko igoerarekin. Eta goranzko joera horri eutsi zaio 2020an, 57,37ko gastuarekin, eta horrek esan nahi du % 5,44ko igoera izan dela.

2014an % 3,2an kokatu ondoren, oinarrizko gizarte-zerbitzuetako gastuaren garrantzi erlatiboa gizarte-zerbitzuen erdiguneko guztizko gastuan 2015 eta 2016ko % 3,5etik 2017ko % 3,3ra igaro zen, 2018an eta 2019an % 3,4an mantenduz.

2016-2017 aldira, oinarrizko gizarte-zerbitzuen gastuari eustearen ondorioetako bat zen oinarrizko gizarte-zerbitzuen, gizarte-larrialdien eta zerbitzu espezializatuen gastuan 2016 eta 2017 artean izandako aurrerapen nabarmena zerbitzu espezializatu eta kontzentratzen zela. Euskal Administrazio Publikoen finantzaketa-krisiaren ondorioak gaitu ondoren, erreferentziako aldira langile espezializatuen egituretako gastu-mailak berrindartzen hasi ziren.

Laguntza-egitura espezializatu horietan egindako gastua 52 milioi euro ingurukoa izan zen 2014-2016 aldira, 80,83 eurokoa 2017an, 87,07 eurokoa 2018an eta 92,68 eurokoa 2019an, eta zifra hori 2016koa baino % 75,4 handiagoa da. Neurri handi batean, finantza-krisiaren ondorengo urteetan administrazioek izan zuten finantzaketa-defizitari eusteko azken ahalmenaren ondorioa da.

Zentro, zerbitzu edo programa motaren ikuspegitik, 8. taulako datuei helduz, ikusten da gastuaren orientazio nagusia egoitza-zentroei dagokiena dela. Zentro horietako gastua 941,33 milioi eurokoa izan da 2020an, hau da, gizarte-zerbitzuen erdiguneko guztizko gastuaren % 57,1. Nagusia

adinekoentzako egoitzak dira, 2020ko gastu osoaren % 39,7 (653,80 milioi). Proporzio horrek atzerakada txiki bat dakar 2019ko igoerarekin alderatuta. Izan ere, ordura arte, 2015eko % 41,4tik behera egin zuen, eta ondorioak zituen oraindik 2017an eta 2018an. Hala, 2017-2018ko % 39,8 2012ko minimotik (% 39,6) hurbil zegoen. 2019an, adinekoentzako egoitza-zentroetako gastu erlatibo handiagoak % 40ko atalasea gainditzea ekarri zuen. 2019ko % 40,1, berriz ere, 2013 eta 2016 artean ikusitako % 40,1etik % 41,4ra bitarteko tarte nagusian kokatu zen.

Adinekoentzako egoitzetako gastuaren pisu erlatiboa askoz handiagoa da desgaitasuna duten pertsonen dagokien % 8,5 (139,43 milioi) eta adingabeei bideratutako % 5,6 (92,44 milioi) baino. Beste % 2,8 bazterkeria-egoeran dauden pertsonen ostatu emateko, harrera egiteko eta bizilekua emateko erabiltzen da (46,59 milioi), eta % 0,6 osagarria da genero-indarkeriako eta tratu txarreko arazoak dituzten edo ez dituzten emakumeen ostatu emateko eta bizitzeko (9,07 milioi).

2015-2018 aldian bezala, egoitza-zentroetako gastu nominalaren hazkundera orokorra izan da 2018 eta 2019 artean. Hazkunde-ildo nagusietako bat emakumeentzako ostatuari eta egoitza-zentroei dagokie, gastu nominala % 13,73 igo baita. Kasu horretan, 2017-2018 aldian beherakada izan ondoren, 2018-2019 aldiko gastuaren errekonbuzio-ildoa areagotu egin da 2020an. Horrela, 2016 eta 2018 artean gastua oso konstante mantendu zen, eta 2018tik aurrera, berriz, goranzko joera izan du, eta 2020an 7,97 milioiko gastua izan du, % 23,58 nominalarekin eta % 22,17 prezio konstanteetan.

Adinekoentzako egoitza-zentroetako gastuaren hazkunde-erritmoa ere garrantzitsua da 2019 eta 2020 artean. Prezio finkoetan, urteko igoera 2015 eta 2016 artean % 1,63koa izatetik 2016-2017 aldian % 2,18koa izatera igaro da, 2017 eta 2018 artean % 2,68koa eta 2018 eta 2019 artean % 2,61ekoa izatera. 2020an, % 3,54koa, goranzko joera berresten duena.

2019 eta 2020 artean, hazkundeari eutsi egin zaio, baina ez da 2018 eta 2019 artean izandakoa izatera iritsi. Desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroei dagokienez, 2015 eta 2018 artean gastuaren hazkundera gizarte-zerbitzuen erdiguneko adierazle orokorra baino txikiagoa izan zen. Kasu horretan, eta prezio konstanteetan, gainera, hazkunde-erritmoa apur bat jaitsi zen 2015-2016 aldiko % 2,21aren eta 2016-2017 aldiko % 1,54aren artean. 2017-2018 aldian, ordea, berriz hasi zen, % 2,45eko igoerarekin prezio konstanteetan. Hazkunde hori, konparatiboki moderatua, gastuaren hazkunde-dinamika bat luzatzen zuen, 2012 eta 2014 artean gizarte-zerbitzuek izandako batez bestekoa baino handiagoa.

2018-2019 aldian areagotu egin zen 2017-2018 aldian ikusitako aldaketa, gastu nominalaren % 6,66ko hazkunderarekin (% 5,44 prezio konstanteetan), eta ia bikoiztu egin zituen 2015etik 2018ra bitarteko hazkunde-erritmoak. Zentro mota horietako gastuaren hazkundera nabarmen urrundu zen 2018-2019 aldian gizarte-zerbitzuen gune osoan izandako hazkunderaren beheranzko dinamikatik. 2019tik 2020ra bitartean, % 4,96ko hazkunde nabarmena egon da, baina 2018 eta 2019 arteko hazkundera iritsi gabe, oraindik ere oso nabarmena da, eta prezio konstanteetan begiratuz gero, % 5,25era iristen da.

Hazkundera are deigarriagoa da emakumeentzako ostatu-zerbitzuetan eta egoitzetan, genero-indarkeriako edo tratu txarreko arazoak izan edo ez. Kasu horretan, 2015 eta 2016 artean prezio konstanteetan % 9,02 igo ondoren, 2016-2018 aldian gastua jaitsi egin zela ikusi zen. 2016-2017 aldian ia egonkortu egin ziren prezio konstanteetan (-%0,09), baina 2017 eta 2018 artean beherakada -%2,33koa izan zen. Horrenbestez, sendotu egin zen 2012 eta 2016 artean zerbitzu horiek zuten batez bestekoa baino hazkunde handiagorako joeraren haustura. 2018 eta 2019 artean, ordea, hazkunde-lerroa nabarmen suspertu zen, eta emakumeentzako bizitokiak edo egoitza-zentroak gastuaren hazkunde handieneko egoitza-zerbitzu gisa kokatu ziren aldi horretan: % 23,58 termino nominaletan, eta % 22,17 prezio konstanteetan. 2019 eta 2020 artean, berriz ere, hazkunde handiena izan duen atala izan da, nahiz eta lehen aipatutako zenbakietara iritsi ez. Izan ere, % 13,73ko gastua izan du balio nominaletan, eta % 14,04koa prezio konstanteetan.

Oro har, 2019tik 2020ra % 3,38 igo da egoitza-zentroetako gastua (% 3,66 termino finkoetan). Horrenbestez, murriztu egin da gastuaren hazkunde-erritmoa, 2018-2019ko % 5,29aren aldean (% 4,08 termino konstanteetan). Edo 2017-2018ko % 4,57 (+%3,57 termino finkoetan).

2017 eta 2019 artean ikusitakoarekin alderatuta, egoitza-zerbitzuetako gastuaren hazkundera gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastuaren hazkunde orokorraren gainetik zegoen. Orain, hazkunderari eusten dio, baina ez du gainditzen gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastua. % 3,38ko gastu nominala eta % 3,66 balio nominaletan.

2019 eta 2020 artean, egoitza-zerbitzuetako gastua sendotzen jarraitzen du, nahiz eta ez den erdigunekoa baino handiagoa izatera iristen, 2017 eta 2019 artean gertatu zen bezala. Horren aurretik, jaitsiera-ildo bat egon zen, eta, horren ondorioz, egoitza-zerbitzuetako gastuaren pisua 2015eko % 57,7tik 2016ko % 56,8ra eta 2017ko % 55,9ra igo zen. 2018ko erregistroa % 56,5era igo zen, 2016an ikusitako mailetatik gertu berriz ere, baina 2019ko % 57,7ak 2016ko erregistroa gainditu zuen, eta 2015ean eta 2020an ikusitako proportzioan kokatu zen berriro, %57,1era, eta pixka bat jaitsi arren, esan dezakegu mantendu egiten dela.

Azpimarratzekoa da, halaber, eguneko zentroen gastua, 145,05 milioi euroko gastuarekin, zeina jaitsi egin baita 2019an izan ziren 157,48 milioi euroetatik. Erdiguneko guztizko gastuaren % 10,0 izatetik 2020an % 8,8 izatera igaro da.

Desgaitasunen bat duten pertsonen arreta emateko zentro-motek biltzen dute gastatutakoaren zatirik handiena eguneko zentroetan, 68,84 milioi euroekin, baina, hala ere, beherakada nabarmena izan da 2019an. Eguneko zentroen barruan, gora egin duten sektore bakarrak adingabeentzako/familientzako eguneko arreta eta gizarteratze-premiei erantzuteko eguneko zentroak dira, 4,75 eta 13,05 milioi euroekin, hurrenez hurren.

Oro har, eguneko zentroek behera egin dute 2019ko datuekin alderatuta, -%7,89 termino nominaletan eta -%7,64 termino finkoetan.

Bilakaera positiboena gizarteratze-premiei erantzuteko eguneko zentroi dagokie, 2019an 11,91 milioi euroko gastua izatetik 2020an 13,05 milioi eurokoa izatera igaro baita. 2016-2017 aldiko termino konstanteetan – % 5,92ko murrizketaren aurrean, 2017 eta 2018 artean gastuaren % 12,73ko igoera ikusten zen termino konstanteetan, 2012 eta 2016 artean nagusi zen aldeko ildoari eutsiz. Hazkunde-erritmoa areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, % 24,03ko hazkunderarekin termino nominaletan eta % 22,61eko igoerarekin termino konstanteetan. 2019 eta 2020 artean gorakada ez da hain goranzkoa izan, baina hazkunde-ildoari eutsi dio.

2019 eta 2020 artean, nabarmen jaitsi da desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetako gastua, eta 2017an eta 2018an baino gutxiago. Hala, -%6,31 jaitsi da (-%6,05 zifra konstanteetan). 2018. eta 2019. urteen artean, gastua nabarmen berrindartu zen 2017-2018 aldiko kopuruekin alderatuta: % 1,77 (% 0,79 zifra konstanteetan). Bilakaera hori kontrastatu egin zen 2015 eta 2017 artean izandako beherakadekin, zifra konstanteetan (-% 0,27 2015 eta 2016 artean eta -% 3,81 2016-2017 aldian).

2017 eta 2018 artean, adineko pertsonentzako eguneko laguntza-zentroi zegoen gastua berrindartzeko beste esparru esanguratsu bat. Kasu horretan, hazkunde nominala % 5,77ra iristen zen, 2015etik lehen aldiz gizarte-zerbitzuen gune nagusiari dagokiona baino handiagoa. Termino konstanteetan, 2015-2016 aldian % 1,24ko igoera izatetik 2016-2017 aldian % 1,75ekoa eta 2017-2018 aldian % 4,75ekoa izatera igaro zen. 2018 eta 2019 artean, hazkunde-lineak bere horretan jarraitu zuen, baina askoz ere maila apalagoetan, % 2,23ekin (% 1,06 prezio finkoetan), eta, beraz, gertuago egon zen 2015 eta 2016 artean erregistratutakoarekin. 2019an, mantendu egin zen zentro horien gastuaren goranzko joera garbia 2012tik. Baina 2019 eta 2020 artean, gorakada hori eten egin da -%12,61 nominalarekin eta -%12,37 termino finkoetan.

Gastuari dagokionez, etxeko laguntza, pixka bat jaitsi bada ere, mantendu egin dela esan daiteke, 2019an hazkundera oso handia izan baitzen, eta 2020an behera egin badu ere, 2017an eta 2018an zegoen gastua baino askoz ere handiagoa da, 2020an 92,94 milioi euroekin.

Aitzitik, esku-hartze eta ekintza familiarreko programetan jaitsiera -%6,96koa izan da nominalean eta -%6,71ekoa termino konstanteetan. 49,84 milioi euroko gastua du, 2018ko 48,05 milioi euroetara gehiago hurbiltzen dena 2019ko 53,57 milioi euroetara baino. Beraz, 2019an lortu genuen igoera galdu da.

3.2.2. Gastuaren aldeak lurralde historikoen arabera

2020an, alde nabarmenak daude gizarte-zerbitzuen erdigunera bideratutako gastu arruntean, lurralde historikoaren arabera. Alderdi hori 9. taulan jasotako biztanleko gastu-lerroetan ikus daiteke. Gasturik handiena Arabako lurralde historikoari dagokio oraindik, biztanleko 877,50 euroekin. Gipuzkoa dator atzetik, 740,14 euroekin biztanleko, eta, azkenik, Bizkaia, 717,35 euroekin.

Ikusitako aldean azalpenaren zati bat honako honekin lotzen da: Bizkaia zen 2012 eta 2015 artean gizarte-zerbitzuen nukleoan gastu arrunta gutxien hazi zen lurralde historikoa. Ildo horri eutsi zitzaion 2015 eta 2016 artean, % 4,84ko hazkunde nominalarekin, Arabako % 5,05 eta Gipuzkoako % 5,53 baino txikiagoa.

2015-2016 aldiko datuek erakusten zuten, ordea, lurraldeen arteko hurbilketa-maila handiagoa izan zela, eta joera hori sendotu egin zen 2016-2017 aldian, Bizkaian eta Araban, behintzat. Hala, 2016 eta 2017 artean, Bizkaiko gastuaren igoerak (% 3,67) Arabakoa (% 3,14) gainditu zuen. Bizkaiko lurraldeak ere 2016-2017 urteetako hazkundearen moteltzean parte hartu bazuen ere, Arabaren aldeko aldea, gastuaren hazkundera, aldatu egin zen aurreko aldiarekin alderatuta (ehuneko 0,21 puntu negatibotik 2015 eta 2016 artean, eta aldeko 0,54 positibora 2016-2017 aldian). Norabide-aldaketa hori sendotu egin zen 2017 eta 2018 artean, % 7,91ko hazkunde nominalarekin Bizkaian, Arabako %4,86a nabarmen gaindituz.

Nolanahi ere, 2016-2017ko hazkunde-erritmoan izandako beherakaden ondoren, aurkeztutako zifrek argi eta garbi erakusten zuten bi lurraldeetan gastu-mailek gora egin zutela. Araban, 2017-2018 aldiko % 4,86ak 2016-2017 aldiko %3,14a gainditu zuen, eta 2015-2016 aldiko % 5,05era hurbildu zen. Bizkaian, berrabiatzea are garbiagoa zen, % 7,91ko igoerarekin 2017-2018 aldian, 2016-2017 aldiko %3,67a eta 2015-2016 aldiko % 4,84a gaindituz.

2017-2018 aldiko gauzarik deigarriena zen, hain zuzen ere, Bizkaia zela gastu-gehikuntzarik handiena izan zuen lurraldea, eta, horren ondorioz, EAEko lurralde-eremua zen 2015-2018 aldian gizarte-zerbitzuen erdigunean gastua gehien hazten zuena: % 17,29, Arabaren gainetik (% 13,62). 2014-2015 aldian Araban izandako hazkunde diferentzial handiak (+%3,5, Bizkaian eta Gipuzkoan izandako beherakaden aldean) eta haren hazkunde egonkorra, gainera, gora egin zuen 2017 eta 2018 artean, eta, horri esker, hazkunde-dinamikari eutsi zion, Bizkaikotik ez oso urrun.

2015 eta 2018 artean, gizarte-zerbitzuen erdigunean gastu-hazkunderik txikiena izan zuen lurraldea Gipuzkoa izan zen, % 11,88ko igoerarekin aldi horretan. 2017 eta 2018 artean gastua -%3,09 jaitsi izanaren ondorioa zen, eta aurreko urteetako bilakaerarekin kontraste handia izan zuen. Ildo horretan, 2016 eta 2017 artean, gizarte-zerbitzuen gune nagusian, Araban eta Bizkaian, gastuaren hazkunde-erritmoa moteldu egin zen, eta Gipuzkoan, berriz, azeleratu. Lurralde horrek 2014-2015 aldian % 2,69 negatiboa izatetik 2015-2016 aldian % 5,53 eta 2016-2017 aldian % 9,40 handia izatera igaro zen.

Arabako eta Gipuzkoako per capita gastuaren eta Bizkaikoaren arteko aldeak, nolanahi ere, 2018-2019 aldiko dinamikarekin lotuta daude. Aldi horretan, gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastua egonkortzeko joera dago Bizkaian, % 0,55eko hazkunde nominalarekin, beherakada nabarmenarekin 2017-2018 aldiko % 7,91arekiko. Aldiz, 2018 eta 2019 artean, gastua erritmo garrantzitsuan hazi da Gipuzkoan eta Araban (% 5,76 eta % 5,74, hurrenez hurren). Arabaren

kasuan, hazkunde horrek erakusten du gastua handitzeko erritmoak areagotu egin direla (% 3,14 2016-2017 aldian, % 4,86 2017-2018 aldian eta % 5,74 2018-2019 aldian). Gipuzkoaren kasuan, 2016-2017ko % 9,40ra iristen ez den arren, 2018-2019ko % 5,76ak esan nahi du berriro ekin behar zaiola gastuari, 2017-2018ko -%3,9ko murrizketaren ondoren. Aldiz, 2020an Bizkaian izan da igoerarik handiena (% 7,09), Gipuzkoan % 0,67 bakarrik igo da eta Araban % 3,58 hazi da.

Ikusitako dinamikak, ordea, oso baldintzatuta daude urteko aldaketa eta doikuntzengatik, ezin baitituzte ezkutatu lurraldeen arabera nahiko antzekoak ziren epe ertaineko dinamikak. Hala ere, 2020an asko aldatzen da Gipuzkoan (% 3,17), eta Bizkaian eta Araban, berriz, % 16,20 eta % 14,85, hurrenez hurren.

9. taula. Gizarte-zerbitzuetako gastu arrunta (erdigunea), lurralde historikoen arabera. 2017-2020
(Gastu nominala milioi eurotan, % bertikalak, BPGdren %, gastua eurotan biztanleko eta gastuaren urte arteko aldaketen %)

Lurralde historikoa	2017				2018				2019				2020				Urte arteko bariazioa %kotan			
	Abs.	%	BPGd %	Gastua/biz.	Abs.	%	BPGd %	Gastua/biz.	Abs.	%	BPGd %	Gastua/biz.	Abs.	%	BPGd %	Gastua/biz.	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2019
EAE	1.478,49	100	2,01	679,51	1.530,89	100	1,99	702,10	1.579,10	100	1,99	721,70	1.647,26	100	2,29	748,85	3,54	3,15	4,32	11,42
Araba	252,28	17,1	2,12	779,64	264,55	17,3	2,15	812,72	279,74	17,7	2,20	852,94	289,76	17,6	2,54	877,50	4,86	5,74	3,58	14,85
Gipuzkoa	516,85	35,0	2,12	725,10	500,86	32,7	1,95	701,22	529,71	33,5	1,98	738,58	533,24	32,4	2,22	740,14	-3,09	5,76	0,67	3,17
Bizkaia	709,35	48,0	1,90	622,55	765,47	50,0	1,97	671,08	769,66	48,7	1,92	673,45	824,26	50,0	2,27	717,35	7,91	0,55	7,09	16,20

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

10. taula. Gizarte-zerbitzuetako gastu arrunta, gastu motaren eta lurralde historikoen arabera. 2020
(2020ko BPGdren % eta 2019-2020 aldiko aldaketen %)

Gastu mota	2020ko BPGd %				2019/2020 aldiko bariazioen %			
	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	EAE	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	EAE
GIZARTE ZERBITZUAK: ERDIGUNEA	2,54	2,22	2,27	2,29	3,58	0,67	7,09	4,32
Egitura orokorra	0,15	0,06	0,15	0,12	41,37	0,22	191,66	91,14
Egitura espezifikoak	0,25	0,21	0,22	0,22	3,38	6,00	7,19	6,13
EGITURAREN GASTUA, GUZTIRA	0,40	0,26	0,38	0,34	15,17	4,66	43,60	25,76
Adinekoentzako zentro/zerbitzuak	1,23	0,93	0,96	0,99	4,58	1,75	0,60	1,72
Desgaitasunak/gaixotasunak dituztenentzako zentro/zerbitzuak	0,32	0,31	0,30	0,31	-0,74	-3,11	3,81	0,62
Haur/Gazte/Familia/Emakumeentzako zentro/zerbitzuak	0,18	0,15	0,15	0,15	0,83	0,88	1,18	1,01
Bazterkeria-egoeran daudenentzako zentro/zerbitzuak	0,06	0,09	0,09	0,09	1,39	0,25	13,74	6,97
ZENTRO ETA ZERBITZUETAKO GASTUA, GUZTIRA	1,79	1,48	1,50	1,54	3,09	0,51	1,99	1,70
Mendekotasunaren arloko programak	0,18	0,14	0,14	0,14	-7,81	3,14	0,89	-0,25
Familien arloko programak eta beste programa batzuk	0,06	0,07	0,06	0,07	0,86	-16,76	0,21	-6,79
PROGRAMEN GASTUAK, GUZTIRA	0,24	0,21	0,20	0,21	-5,78	-4,71	0,68	-2,39
Mendekotasunen arloko prestazioak	0,12	0,25	0,19	0,20	-3,18	2,01	3,09	2,02
Tratu txarren biktima direnentzako prestazioak	0,00	0,00	0,00	0,00	20,51	85,32	0,46	22,16
PRESTAZIOEN GASTUAK, GUZTIRA	0,12	0,26	0,19	0,20	-2,80	2,33	3,06	2,17

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Arabak, nolanahi ere, pisua berreskuratu du Euskadiko gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastu arruntaren banaketan. 2016 eta 2017 artean % 17,5etik %17,1era jaitsi ondoren, gastuaren partaidetza % 17,3ra igo da 2018an eta % 17,7ra 2019an, proportzio handiena 2012tik, eta gutxi gorabehera hamarren bat galdu du 2020an, 17,6an geratuz.

Bizkaiaren kasuan, 2012ko gastuaren % 49,5etik, parte-hartzea % 48,8tik % 49ra jaitsi da 2014 eta 2016 artean, eta % 48ra 2017an. 2018an bat-batean % 50era igo ondoren, Bizkaiak gastuan duen pisua % 48,7ra jaitsi da 2019an, 2016ko % 48,8tik gertu dauden mailetan, eta 2019an, berriz, % 50era. Gipuzkoari dagokionez, gastuaren partaidetza % 33,2tik % 34,3ra igo zen 2012an 2014an, pixka bat beherago kokatu aurretik, % 33,6tik % 33,7ra 2015ean eta % 2016an. 2017an gorakada handia izan ondoren (% 35eraino), 2018an beherakada deigarria izan zuen (% 32,7), Gipuzkoak gora egin du 2019an, 2015ean eta 2016an ikusitakoen antzeko mailetaraino (% 33,5), baina berriro ere behera egin du 2018ko jaitsiera deigarriaren azpitik, % 32,4koa baita.

Gizarte-zerbitzuetako erdiguneko gastuaren BPGaren ehunekoa kontuan hartuta, Araba gainerako lurraldeen gainera dago argi eta garbi. Lurralde horretan gastu-lerroak 2014 eta 2015 artean izan duen jarraitutasunaren aldean (2015ean % 2,08 izan zen), ordutik aurrera goranzko dinamika jarraitua ikusten da, adierazlea 2020an % 2,54raino eramatea ahalbidetzen duena.

Gipuzkoan, defizita doitzeko prozesuak eta gastu-partida batzuk pixkanaka likidatzeak, bereziki AGIk, zeinak gastu/BPGa % 2,08ra eraman baitzuten 2014an eta berriz ere % 2,12ra 2017an, BPGren % 1,95era arteko beheranzko doikuntza ekarri zuten 2018an, 2015ean erregistratutakoaren antzekoa. Hala ere, gastuaren goranzko joeraren ondorioz, berriro ere gorantz egin du adierazleak, 2019an % 1,98koa izan baitzen, 2012, 2013, 2015 eta 2018ko mailak gaintuta, 2016ko % 2,01etik gehiegi urrundu gabe. Eta 2020an % 2,22ra iritsi da, aurreko urteetan erregistratutako guztiak gaintuta.

2014ko % 1,93ko salbuespenarekin, Bizkaian gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastua % 1,87 inguruan mantendu zen 2012 eta 2015 artean, ordutik aurrera goranzko prozesu garbia ezagutu aurretik, 2018ko % 1,97ra arte. Gastu arruntaren egonkortzeak, ordea, beheranzko doikuntza nabarmena ekarri du 2019an, urte horretan % 1,92ko gastu/BPGarekin. Goitik behera aldatzen da 2020an, % 2,22ra iritsiz. 2012tik lurralde horretan ikusitako erregistrorik altuena da.

Datuek erakusten dute, oraindik ere, gizarte-zerbitzuen erdiguneko biztanleko BPGren eta biztanleko gastu-mailaren arteko korrelazioa. Horrela, Arabako biztanleko BPG handienak biztanleko 877,50 euroko gastua ekarri du, Gipuzkoakoa eta Bizkaikoa baino handiagoa. Gipuzkoan ere biztanle bakoitzeko gastua Bizkaikoa baino handiagoa da (740,14 euro eta 717,35 euro, hurrenez hurren). Hala ere, Arabaren aldeko gizarte-gastuaren diferentziala Euskadiko per capita BPGren lidergo-papera adierazten duena baino nabarmen handiagoa da³.

BPGrekiko zenbatetsitako gastuaren lurralde-desberdintasun nagusiak detektatzen diren zentro, zerbitzu edo programen analisiak 2020an garrantzitsuak izaten jarraitzen duten datu osagarriak ematen ditu. Gai horiek 10. taulan jasotako informazioan oinarrituta azter daitezke.

Arabako egoera kontuan hartuta, 2020an gastu diferentziala ikusten da lurralde horretan adinekoentzako zentro eta zerbitzuei dagokienez, eta, neurri txikiagoan, gizarte-zerbitzuen egitura espezifikolari (oinarrizko gizarte-zerbitzuak, gizarte-larrialdia eta zerbitzu espezializatuak) eta haur, gazte eta familiantzako zentro eta zerbitzuei dagokienez. Eremu horietan, gastuaren eta lurraldeko BPGren arteko erlazioa % 1,80koa da Araban, ehuneko 0,31 eta 0,35 puntu artekoa Bizkaiko % 1,49 eta Gipuzkoako % 1,45 baino handiagoa.

Desberdintasunek islatzen dute, neurri handi batean, Araban, 2012 eta 2016 artean, adinekoentzako zentro eta zerbitzuetako gastuaren hazkunde diferentziala; dinamika hori mantendu zen 2015era

---

³ Eustaten datuen arabera, per capita BPGa 34.491 eurokoa izan da Araban 2020an, 33.433 eurokoa Gipuzkoan eta 31.728koa Bizkaian.

arte, lurralde horretan haur, gazte eta familientzako zentro eta zerbitzuei dagokienez. 2012-2013 aldian, gizarte-zerbitzuen egitura espezifikoki dagokion zatian (oinarrizko zerbitzuak, gizarte-urgentzia eta zerbitzu espezializatuak) gastua nabarmen murriztu izanak nolabait konpentsatzen zituen arren, 2015etik 2016ra bitarte gastu mota horrek Araban izan zuen hazkundera askoz handiagoa izan zen (% 9,51, Gipuzkoan, aldiz, % 1,91, eta Bizkaian, % 2,41), eta horrek 2016an gastuaren zati horretan izandako aldeak sendotu zituen. Urte horretan, kontuan hartutako jardun-eremuetako gastua BPGren % 1,35 zen Araban, % 1,15 Gipuzkoan eta % 1,08 Bizkaian, hurrenez hurren.

Hala ere, interesgarria da egiaztatzea aipatutako jarduera-eremuetan detektatzen zela Bizkaia 2016-2018 aldian hasitako gastu-ahalegin handiena, BPGrekiko gastua % 1,08 igo baitzen 2016an, eta % 1,16, berriz, 2018an. Gorakada garrantzitsu hori erreferentziazko aldian kontuan hartutako eremuetan ikusten zen. Hala ere, hobekuntza nagusia oinarrizko gizarte-zerbitzuen, gizarte-urgentziaren eta zerbitzu espezializatuaren egitura espezifikoki zegokion; izan ere, arlo horretan, Bizkaia 2016ko BPGaren gastua % 0,13tik 2018ko % 0,18ra igaro zen. Halaber, haur eta familientzako zerbitzuen gastua ere handitu zen (2016ko % 0,10etik 2018ko % 0,12ra).

Aldi horretan, Gipuzkoan ikusi zen Bizkaian oinarrizko gizarte-zerbitzuetako, gizarte-urgentziako zerbitzuetako eta zerbitzu espezializatuak gastu/BPGd-aren igoera handia izateko joera, % 0,13tik % 0,18ra igo baitzen 2016 eta 2018 artean. Haur eta familientzako zerbitzuei lotutako gastu/BPGd-ari eusten zitzaion testuinguru batean, Gipuzkoan, ordea, adinekoentzako zentro eta zerbitzuetako gastu/BPGd-a jaitsi egin zen aldi horretan (% 0,89tik % 0,85era). Emaiza hauxe zen: 2019an, Arabak Bizkaiko eta Gipuzkoako BPGaren gastua gainditu zuen: % 1,56, Gipuzkoak % 1,28 eta Bizkaia % 1,32.

2019 eta 2020 artean, Arabako gastu/BPG % 1,56tik % 1,80ra igo da. Haur eta familientzako zentro eta zerbitzuetako gastuak ere gora egin badu ere (% 0,16tik % 0,18ra), hazkunde handi hori adineko pertsonentzako zentro eta zerbitzuetako gastu/BPGaren hazkundearekin lotuta dago batez ere (% 1,05etik % 1,23ra). Kontuan hartutako eremuetako gastu/BPGaren hazkundera ere nabarmena da Bizkaian, % 1,32tik % 1,49ra igo baita; Gipuzkoan, berriz, % 1,28tik % 1,45era igo da.

Gipuzkoak, ordea, bere gastu/BPG konparatu txikiagoa konpentsatzen jarraitzen du 2020an, gizarte-zerbitzuen egitura espezifikoki eta adinekoentzako eta haur eta familientzako zentro eta zerbitzuetan, mendekotasunagatiko prestazio ekonomikoetan gastu/BPG askoz handiagoa izanik: % 0,25; Bizkaian, berriz, % 0,19; eta Araban, ozta-ozta, % 0,12. Prestazio horien gastua murriztu egin da 2019 eta 2020 artean Araban (% 3,18) eta Gipuzkoan (% 2,01). Bizkaian goranzko joera argia dago (% 3,09). 2016 eta 2020 artean, Bizkaia nabarmendu da prestazio horietan gastua handitzeko ahalegin diferentzial handiagoa egin duelako.

Orain arte aztertutako hiru eremuei mendekotasun-prestazioetako gastua gehituta, Bizkaiko eta Gipuzkoako BPGaren gastua 1,70 orekatu da Gipuzkoan eta % 1,68 Bizkaian 2020an. Arabarekiko aldea, gainera, ehuneko 0,2 edo 0,22 puntura mugatu da kostaldeko bi lurraldeetan.

Gainerako zentro, zerbitzu eta programetan (degaitasuna/gaixotasuna, bazterketa, berariazko programak mendekotasunean, familian eta bestelakoetan, edo tratu txarren biktimetako prestazioetan), egitura orokorrari dagokion zatia alde batera utzita, gastu/BPG erlazioa oso gertukoa da 2020an EAEko hiru lurralde historikoetan: % 0,63 Araban, % 0,62 Gipuzkoan eta % 0,59 Bizkaian.

Era berean, adierazi behar da Bizkaia 2020an izan duen gastu/BPG txikiaren zati handi bat sistemaren⁴ egitura orokorrean lurralde horretan egiten den gastu-doikuntza garbiarekin lotuta dagoela. Partida hori BPGren % 0,14tik % 0,06ra jaitsi zen 2016 eta 2017 artean Bizkaian, baina berriro igo zen % 0,12ra 2018an. Egitura orokorraren beheranzko egokitzapena, sistemaren finantza-normalizazioaren isla, 2019an ikusi zen, BPGren % 0,05eko murrizketarekin, urte horretan

⁴ Neurri batean, egitura orokorraren barruan dauden lurraldeko erakunde publiko edo pribatuen defizit/superabit faktorearen ondorio da hori.

Gipuzkoaren antzeko mailetan. Egitura espezifikoko gastu/BPG egonkor mantendu zen, bestalde, Araban, BPGren % 0,10-0,11 inguruan 2016 eta 2019 artean. Bizkaian 2020an aldatu egin zen, % 0,15era pasatuz eta Araba bezala egonez. Bizkaia, berriz, % 0,06an mantendu da.

Egitura orokorrari dagokion zatia alde batera utzita, Araba da 2020an gastu/BPG handiena duen lurralde historikoa, % 2,54, Gipuzkoako % 2,32 eta Bizkaiko % 2,27aren gainetik. Azkenaldiko dinamika gero eta handiagoa da, eta hiru lurralde historikoetan hazi da.

Bizkaiaren posizioa nabarmen hobetu den arren, gizarte-gastuen/BPGren adierazlean, egitura orokorra alde batera utzita, lurralde horrek BPGren ehuneko 0,27 puntuko alde nabarmena mantentzen du 2020an Arabarekiko. Gipuzkoarekiko distantzia BPGren 0,22 puntukoa da.

3.3. Gizarte prestazioetako gastua

3.3.1. Prestazio motak

Eduki ekonomikoko gizarte-prestazioen multzoa, pertsoneri eta familiei egindako transferentziekin, 640,08 milioi eurokoa izan da guztira 2020an, transferentzia publikoak (632,73 milioi euro) eta hirugarren sektoreko erakundeek egiten dituztenak (7,35 milioi) barne.

Egindako gastuaren orientazio nagusia diru-sarrerak bermatzeko sistemara bideratzen da oraindik ere: Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta (DSBE), Etxebizitzarako Prestazio Osagarria (EPO) eta Gizarte Larrialdietarako Laguntzak (GLL). DSBE/EPO/GLL sistemak 492,53 milioi euroko gastua dakar 2020an, EAEn pertsona eta familientzako egiten diren transferentzien guztizko gastuaren % 76,9. Hala ere, proportzioa nabarmen murrizten da 2017ko eta 2018ko % 78,5-78,6ko maileraino alderatuta. 2012tik, 2012ko % 74,7aren gainetik baino ez dago.

Gastuaren zati nagusia DSBEari dagokio, 373,44 milioirekin 2020an, guztizko gastuaren % 58,3, 2019koa baino bi hamarren altuagoko proportzioa, baina horrekin batera, 2012tik izandako proportziorik baxuenak eta beheranzko joera argiarekin 2017ko % 60,2aren aldean. EPOak 2020an ordezkatzen duen %11,9a, 76,43 milioi euroko gastuarekin, etengabeko beherakadarekin 2016ko % 13,5arekiko, 2012ko % 12,3a soilik gainditzen duen mailarekin. GLLei dagokien pisua, aldiz, handitzen jarraitzen du 2020an % 6,7ra iritsi arte, 2014-2016 aldian zegoen % 4,3-4,4aren gainetik argi eta garbi. Kasu honetan, guztizko gastua 42,66 milioi eurora iristen da 2020an.

Prestazio horietako gastu bateratuaren goranzko ildoari eutsi zitzaion 2015 eta 2016 artean, balio nominaletan, % 1,20ko igoerarekin, nahiz eta prezio konstanteetan -%0,31ko jaitsiera hauteman zen. Dinamika hori areagotu egin zen 2016 eta 2017 artean, aldi horretan lehen aldiz atzeman baitzen beherakada nominal bat. Horrela, DSBE/EPO/GLL sistemako gastu nominala -%1,16 murriztu zen aldi horretan, -%2,22 prezio finkoetan. 2017 eta 2018 artean, gastuaren beheranzko joera finkatu egin zen, eta -%5,71era iritsi zen balio nominaletan, eta -%6,62ra prezio finkoetan. Joera areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, -%6,36ko murrizketa nominalarekin (-%7,43 prezio finkoetan). Eta 2019 eta 2020 artean erabateko aldaketa gertatu da, % 7,71ko gehikuntza nominalarekin (% 8,0 prezio finkoetan).

Igoera horrek erakusten du, besteak beste, ekonomiak eta enpleguak okerrera egin dutela urte berezi samar batean 2020an. Kasu horretan, % 0,75eko hazkunde nominaletik harago, 2015etik 2016ra bitartean -%0,76ko jaitsiera hauteman zen prezio konstanteetan. Murrizketa hori -%2,54ra iritsi da termino finkoetan 2016 eta 2017 artean, eta -%6,99ra 2017 eta 2018 artean (-%6,09 nominala). Murrizketa-lineak goranzko joerari eutsi dio 2018 eta 2019 artean, eta -%7,70eko beherakada izan du prezio finkoetan (-%6,63, balio nominaletan). % 7,71ko igoera prezio finkoetan (% 8,0 balio nominaletan).

2015 eta 2016 artean % 1,23 igo bada ere, 2016 eta 2017 artean EPOra hedatu da beherakadaren ildoak, gastua DSBEen baino are gehiago jaitsi baita: -% 2,99 prezio nominaletan eta -4,03 termino konstanteetan. 2017-2019 aldian, joera hori sendotu egin da: 2017 eta 2018 artean, jaitsiera

nominala -%6,81 izan da (-%7,71, prezio finkoetan); eta -%7,85, 2018 eta 2019 artean (-%8,91, termino finkoetan)⁵. % 0,87ko igoera izateko (% 1,14 termino finkoetan)

---

⁵ Etxebizitzarako eskubide subjektiboari buruzko araudiaren garapenak Etxebizitzarako Prestazio Ekonomikoaren aplikazioan egindako aurrerapena barne hartzen du, eta garrantzi handia du EPO gastuan DSBE gastuan baino murrizketa handiagoa azaltzeko faktore gisa.

11. taula. Gizarte-prestazioak (familiantzako transferentziak) 2017-2020
(Gastu nominala eurotan, % bertikalak eta 2019-2020 aldiko bariazioa, prezio nominala eta 2020ko prezioetan)

	Datu absolutuak				% bertikalak				2019-2020 aldiko bariazioa	
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	Nominala	2020ko prezioak
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	%	%	%	%	%-tan	%-tan
Prestazio mota										
GIZARTE-PRESTAZIOAK, GUZTIRA	656.543.647	619.594.114	597.193.289	640.080.469	100	100	100	100	7,18	7,47
LISMI	462.833	430.242	414.018	375.317	0,1	0,1	0,1	0,1	-9,35	-9,10
KGP/GOF	62.667.680	65.626.973	68.846.340	70.107.384	9,5	10,6	11,5	11,0	1,83	2,11
LISMI/KGP/GOF, GUZTIRA	63.130.513	66.057.215	69.260.358	70.482.701	9,6	10,7	11,6	11,0	1,76	2,04
Diru-sarrerak bermatzeko errenta:										
EPO	395.414.968	371.326.395	346.709.547	373.437.272	60,2	59,9	58,1	58,3	7,71	8,00
EPO	88.247.164	82.236.397	75.777.106	76.433.954	13,4	13,3	12,7	11,9	0,87	1,14
GLL	32.382.214	32.995.578	33.117.161	42.657.933	4,9	5,3	5,5	6,7	28,81	29,16
DSBE/EGPO/GLL, GUZTIRA	516.044.346	486.558.370	455.603.814	492.529.159	78,6	78,5	76,3	76,9	8,10	8,40
Familia eta seme-alabentzako prestazio ekonomikoak	25.835.404	24.308.001	26.668.458	23.429.073	3,9	3,9	4,5	3,7	-12,15	-11,91
Familia eta lana bateragarri egitea	23.911.838	23.088.957	21.013.886	22.459.295	3,6	3,7	3,5	3,5	6,88	7,17
FAMILIA ARLOKO PRESTAZIOAK, GUZTIRA	49.747.242	47.396.958	47.682.344	45.888.368	7,6	7,6	8,0	7,2	-3,76	-3,50
Gizarte-urgentiako laguntzak	8.938.408	8.640.655	8.798.048	12.555.294	1,4	1,4	1,5	2,0	42,71	43,09
Beste prestazio ekonomiko batzuk	13.847.982	5.716.076	9.962.777	11.274.386	2,1	0,9	1,7	1,8	13,17	13,47
BESTE PRESTAZIO BATZUK, GUZTIRA	22.786.390	14.356.731	18.760.825	23.829.680	3,5	2,3	3,1	3,7	27,02	27,36
PRESTAZIO PUBLIKOEN GASTUAK, GUZTIRA	651.708.491	614.369.274	591.307.341	632.729.908	99,3	99,2	99,0	98,9	7,01	7,30
Familiantzako transferentzia pribatuak	4.835.156	5.224.840	5.885.948	7.350.561	0,7	0,8	1,0	1,1	24,88	25,22
FAMILIANTZAKO TRANSFERENTZIA PRIBATUETAKO GASTUA, GUZTIRA	4.835.156	5.224.840	5.885.948	7.350.561	0,7	0,8	1,0	1,1	24,88	25,22

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

GLLko gastuak soilik eutsi zion goranzko joerari 2016 eta 2018 artean, bai termino nominaletan, bai prezio konstanteetan. Prestazio horietako gastuaren igoera areagotu egin zen 2016 eta 2017 artean (% 8,81 balio nominaletan eta % 7,64 prezio konstanteetan), orduan gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastuaren hazkundearen gaineratik eta 2015 eta 2016 artean izandako igoeren oso gaineratik, aldi hartan prezio finkoetan % 1,04ko hazkundera izan baitzen. 2017 eta 2018 artean, GLLen hazkundera nabarmen apaldu da, baina oraindik ere ikur positiboa du, bai prezio nominaletan, bai konstanteetan (% 1,82 eta % 0,92, hurrenez hurren). 2018-2019 aldian, igoerak positiboa izaten jarraitzen du uneko terminoetan (% 0,37), baina 2016tik lehen beherakada izan du prezio konstanteetan (% -0,78). Eta 2019-2020 aldian, goranzko joera askoz handiagoa da, % 28,81ekoa uneko terminoetan, eta are handiagoa termino nominaletan, % 29,16koa baita.

Euskadiko DSBE/EPO/GLL prestazio-sistemako gastuaren dinamikak barne-banaketan aldaketa bat islatzen du. Alde batetik, eta partida horietako gastua soilik kontuan hartuta, etengabe jaisten da DSBEko gastuaren pisu erlatiboa, 2012ko % 79,3tik 2020ko % 58,3ra. EPOaren kasuan, bere ekarpena 2012ko % 16,5etik 2016ko % 17,4ra igo ondoren, partaidetza hori ere murriztu egiten da urte horretatik aurrera, 2020an % 11,9ra iritsi arte, beheranzko joerarekin. Bestalde, GLLen garrantziak gora egin du: 2012an prestazio horiek % 4,2 besterik ez izan ondoren, haien pisua % 5,3tik % 5,7ra igo da 2013 eta 2016 artean. GLLek prestazio-sistema horretako guztizko gastuan duten goranzko garrantzia mantendu egin da ordutik aurrera, % 4rekin, eta % 6,7ra iritsi da 2020an.

LISMI, GOF eta, batez ere, kotizazio gabeko prestazioetako (KGP) gastua bigarren postuan agertzen da, baina DSBE/EPO/GLL sisteman egindakotik oso urrun. 2020an transferentzia pertsonaletara eta familiarretara bideratzen den guztizko gastuaren % 11,0 da (70,48 milioi euro), 2015eko % 9arekiko goranzko joera mailakatuan. Adierazitako proportzioak, halaber, 2018ko % 10,7a gainditzen du, orduan 2013an izandako % 9,7ko maximoaren gaineratik, baina 2019ko % 11,6aren azpitik. Prestazio multzo horretako gastuaren hazkundera % 1,76koa da 2019 eta 2020 artean, balio nominaletan, % 2,04koa prezio konstanteetan, 2016 eta 2019 artean ikusitakotik oso urrun (% 4,85 eta % 3,65). 2017-2019ko prezio konstanteen hazkunderak (% 3,65 ingurukoa) nabarmen gainditzen ditu 2015-2016 aldiko %1,23a eta 2016 eta 2017 artean erregistratutako % 0,90a.

Kontuan hartutako prestazioen dinamikan barne-desberdintasun handiak ikusten dira. Alde batetik, LISMI prestazioetako gastuak murrizten jarraitzen du 2019 eta 2020 artean, -%9,10eko jaitsierarekin prezio finkoetan, eta horrek prestazio horietako gastuaren garrantziaren galera handia sendotzen du (-% 12,30eko beherakadekin 2015 eta 2016 artean, -% 19,82ko jaitsierekin 2016 eta 2017 eta 2018 artean, eta -% 7,93ko jaitsierekin 2017 eta 2018 artean). Aldiz, PNC/FBS partidako gastuak gorantz egin du argi eta garbi: 2015 eta 2016 artean % 1,38ko eta 2016 eta 2017 artean % 1,09ko igoerak izan dira prezio finkoetan, eta 2017 eta 2018 artean % 3,72an kokatu dira; 2018 eta 2019 artean, berriz, % 3,71n mantendu dira, eta 2019 eta 2020 artean % 2,11n.

Gastuaren hirugarren eremu garrantzitsua familia-prestazioena da. 2020an, gastu hori 45, 89 milioi eurora iristen da, hau da, transferentzietako gastuaren % 7,2ra. Norberaren bizitza eta familia uztartzera bideratutako gastua 22,46 milioikoa da (gutzizkoaren % 3,5), eta 23,43 milioikoa, berriz, familientzako eta seme-alabentzako prestazio ekonomikoetara bideratutakoa (gutzizkoaren % 3,7).

2018-2019 aldiko dinamika egonkorragoa izan zen familia-prestazioetako gastuaren bilakaeran, % 0,60ko igoerarekin termino nominaletan eta -% 0,55eko murrizketarekin prezio konstanteetan. Hala ere, dinamika hori galdu egin da 2019-2020 aldian, -%3,76ko jaitsiera nominalarekin eta -%3,50eko murrizketarekin termino konstanteetan. Hala ere, zifra horiek ez dira 2017 eta 2018 artean ikusitako jaitsierak bezain handiak (-% 4,72 uneko terminoetan, -% 5,64 prezio finkoetan). DSBE/EPO/GLL sistemako gastuaren beherakadaren testuinguruan, ikusitako egonkortzeak azaltzen du prestazioetako gastu osoari egiten dion ekarpenaren pixkanakako beheranzko ildo etetea. Ildo horretan, haren ekarpena 2015ean lortu zen % 8,8tik (2013. urtearekiko ikusitako gastu-lerroa berreskuratu ondoren) % 8,3ra (2016an) eta % 7,6ra (2017an eta 2018an) igaro zen (oraindik ere 2014ko % 7,4aren zertxobait gaineratik). 2019an, proportzioak gora egin zuen lehen aldiz 2015etik, eta % 8,0ra iritsi zen. Hala ere, 2020an, 2014aren azpitik gaude berriro, % 7,2rekin.

Ikusitako jaitsierak, ordea, gastu moten bilakaera oso desberdina ezkututzen du 2019 eta 2020 artean. Kontziliaziorako laguntzen kasuan, gastuaren beheranzko dinamika aldatzen da, 2019 eta 2020 artean % 7,17ko prezio finkoetako igoerarekin eta 2018 eta 2019 artean -%10,03koa zen bitartean. Aldiz, seme-alabentzako prestazio ekonomikoen bilakaera erabat aldatzen da. 2015 eta 2018 artean etengabe behera egin ondoren, 2018-2019 aldian gastuaren gorakada oso nabarmena ikusi zen, % 9,71ko igoerarekin uneko terminoetan (% 8,46 prezio finkoetan), eta 2019-2020 aldian berriro ere behera egin du, % -12,15eko jaitsierarekin uneko terminoetan eta % -11,91eko jaitsierarekin prezio konstanteetan.

Gainerako prestazio publikoak, gizarte-larrialdietarako laguntzak eta bestelako prestazio ekonomikoak 23,83 milioi euro⁶ dira. Kasu horretan, 2016-2017 aldiko dinamikak haustura argia ekarri zuen 2012-2016 aldiko gastuaren hazkunde deigarriaren ildoarekin. Hala, % -24,16ko jaitsiera nominala erregistratu zen gastu-partida horretan 2016 eta 2017 artean (% -24,98 prezio finkoetan), 2015-2016 aldiko gorakadarekin alderatuta (% +4,26 termino konstanteetan). Joera hori oso lotuta zegoen Gipuzkoako AGI gastuaren bilakaerarekin, eta sendotu egin zen 2017 eta 2018 artean, gastua -%36,99 murriztu baitzen (-%37,60 prezio finkoetan). 2018 eta 2019 artean, prestazioetako gastuak gora egin zuen berriro, % 30,68ko igoerarekin (% 29,18 prezio finkoetan). Eta 2019 eta 2020 artean prestazioetako gastua berriz ere gorantz doa, % 27,02ko igoera izan baitu termino arruntetan eta % 27,36koa termino konstanteetan. 23,83 milioi euroko gastuarekin.

Prestazio horien kasuan, prestazio-gastu osoaren partaidetza % 2,6koa zen 2012an, eta 2016an % 4,5eraino igo zen. Bat-batean murriztu zen 2017an, % 3,5era arte, eta % 2,3 baino ez 2018an. Susperraldia 2019ko % 3,1ekoa izan zen, eta gorantz jarraitu du 2020an, % 3,7rekin.

Gobernuz kanpoko erakundeek pertsoneri eta familiei egindako transferentziak 7,35 milioi euro dira guztira. Prestazio horietako gastuak nabarmen egiten du gora 2016aren aldean, eta maila gorenera iritsi da 2020an, termino nominaletan. 2019an, lehen aldiz gainditu zen 2012an prestazioetako guztizko gastuan zuten % 0,9a, 2020an, nahiz eta oso gutxigatik lortu duen 2019ko % 1,0a gainditzea, % 1,1ekin.

3.3.2. Gastuaren aldeak lurralde historikoen arabera

Lurralde historikoaren araberako prestazioetako gastuari buruzko datuek, 12. taulan aurkeztutakoek, oraindik ere alde batzuk erakusten dituzte, interes handikoak. Hala, prestazio horiek araudi komun baten mende egon arren, baina pobrezia-errealitate desberdinek baldintzatuta, 2019an oraindik ere nabarmentzen da familia-prestazioetako gastuaren lurralde-inpaktu desberdina.

---

⁶ Partiden definizioan izandako ausazko aldaketak direla eta, prestazio-atal honetan jasotako gizarte-larrialdietarako laguntzen eta gainerako gizarte-prestazioen bilakaera kontuz aztertu behar da. Horregatik, txostenean jarraitutako tratamendua beste prestazio batzuetako gastura (oro har, larrialdiko edo gizarte-larrialdiko jardueri lotutakoak) batera hurbiltzean zentratzen da.

12. taula. Gizarte-prestazioetako gastua (familienzako transferentziak), lurralde historikoaren arabera. 2020 (2020ko BPGdren % eta 2019-2020 aldiko aldaketan %)

	2020ko BPGd %				2019/2020 aldiko bariazioen %			
	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	EAE	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	EAE
GIZARTE-PRESTAZIOAK, GUZTIRA	0,97	0,67	0,95	0,89	10,64	7,72	5,95	7,18
LISMI	0,00	0,00	0,00	0,00	-9,88	-7,64	-10,28	-9,35
KGP/GOF	0,09	0,08	0,11	0,10	4,52	-0,07	2,18	1,83
LISMI/KGP/GOF, GUZTIRA	0,09	0,09	0,11	0,10	4,41	-0,12	2,11	1,76
Diru-sarrerak bermatzeko errenta:	0,55	0,35	0,59	0,52	10,73	10,05	6,06	7,71
EPO	0,11	0,08	0,12	0,11	3,88	2,57	-0,66	0,87
GLL	0,07	0,05	0,05	0,06	54,85	25,25	23,05	28,81
DSBE/EGPO/GLL, GUZTIRA	0,74	0,48	0,76	0,69	12,75	10,13	6,08	8,10
Familia eta seme-alabentzako prestazio ekonomikoak	0,05	0,03	0,03	0,03	26,48	-20,41	-20,03	-
Familia eta lana bateragarri egitea	0,04	0,03	0,03	0,03	8,38	27,34	-6,34	12,15
FAMILIA ARLOKO PRESTAZIOAK, GUZTIRA	0,09	0,07	0,06	0,06	17,89	-0,98	-13,86	-3,76
Gizarte-urgentziako laguntzak	0,05	0,01	0,00	0,02	-6,14	51,58	209,52	42,71
Beste prestazio ekonomiko batzuk	0,00	0,03	0,01	0,02	-	9,32	43,11	13,17
					51,68			
BESTE PRESTAZIO BATZUK, GUZTIRA	0,05	0,04	0,01	0,03	-	17,95	105,57	27,02
					11,81			
PRESTAZIO PUBLIKOEN GASTUAK, GUZTIRA	0,96	0,67	0,94	0,88	10,83	7,99	5,47	7,01
Familienzako transferentzia pribatuak	0,00	0,00	0,01	0,01	-	-30,03	44,35	24,88
					24,74			
FAMILIENZAKO TRANSFERENTZIA PRIBATUETAKO GASTUA, GUZTIRA	0,00	0,00	0,01	0,01	-	-30,03	44,35	24,88
					24,74			

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Bi partida horietako gasturik handiena Bizkaiari dagokio 2020an, lurraldeko BPGaren % 0,71rekin, eta ondoren Arabari, % 0,66rekin. Gipuzkoa oso urrun dago, bere BPGrekiko % 0,43ko gastuarekin. Hiru lurraldeetan ikusten da gastua nabarmen igo dela 2019 eta 2020 artean prestazio horietan. Igoera nominal handiena, DSBEaren kasuan, Arabari dagokio: % 10,73, Gipuzkoako % 10,05aren eta Bizkaiko % 6,06aren gainetik. EPOari dagokionez, igoerarik handiena ere Arabari dagokio (% 3,88), Gipuzkoako % 2,57aren eta Bizkaiko -%0,66ko jaitsieraren gainetik.

2016 eta 2020 artean, adierazitako joeren ondorioz, DSBE/EPO ekarpenak murrizketa handiagoa izan du Bizkaiko BPGrekiko (-0,19 ehuneko-puntu, 2016ko % 0,82tik 2020ko % 0,63ra). Beherakada -0,06 puntukoa izan da Araban (% 0,72tik % 0,66ra) eta -0,06koa Gipuzkoan (% 0,49tik % 0,43ra).

Aurreko ekitaldi ekonomikoetan, Gipuzkoan DSBE/EPO gastu txikiagoa izateak lotura zuzena zuen lurralde horretan beste prestazio ekonomiko batzuetan egindako ahalegin diferentzialarekin: 2017an prestazio horietan BPGaren % 0,06 gastatu zen, Araban % 0,04 eta Bizkaian % 0,01 baino ez.

2012 eta 2015 artean ikusitako gorakada handiaren ondoren (gehiago zehaztu zen 2016an, eta neurri handi batean Diru Sarrerak Bermatzeko Laguntza (AGI) sartzearekin lotuta), 2016 eta 2017 artean Gipuzkoako beste prestazio ekonomiko batzuetako gastu nominalak nabarmen egin zuen behera (-%30,61), eta areagotu egin zen 2017 eta 2018 artean (-%65,48). Horren ondorioz, prestazio horien gastua/BPGd % 0,02 baino ez zen izan Gipuzkoan 2018an, Arabako urte horretako % 0,05aren azpitik, argi eta garbi. 2016 eta 2017 artean lurralde horretan prestazio horietako gastuak beherakada handia izan ondoren (-%19,18), gastu mota hori berreskuratu egin zen Araban 2017 eta 2018 artean (+%19,86).

Bizkaian, ekarpena % 5,24 igo zen 2016 eta 2017 artean, baina egonkortu egin zen 2017 eta 2018 artean, eta prestazio osagarri horien gastua % 0,39 baino ez zen igo. BPGrekiko gastua ez zen % 0,01ekoa izan 2018an lurralde horretan.

2018 eta 2019 artean, hiru lurraldeek duten joera oso hedakorra da: gastua % 67,90 igo da Gipuzkoan, % 11,96 Araban eta % 9,80 Bizkaian. Gipuzkoak, beraz, gastu/BPG erlazioa handitu du 2019an, % 0,03rekin, Bizkaiko % 0,01 gaituta. Hala ere, % 0,05ekin, Araba da prestazio mota horietan gastu-maila handiena duen lurraldea.

2019 eta 2020 artean, ordea, ez dago joera komunik. Bizkaiko hazkundera 105,57koa izan da; Araba, aldiz, -11,81eraino jaitsi da, eta esan genezake Gipuzkoa dela hazten jarraitzen duena, aurreko urteetako kopururik antzekoenekin (17,95). Aldiz, 2020an, gastua/BPG erlazioa aztertuta, Arabak % 0,05ekin gaitu du Gipuzkoako % 0,04 eta Bizkaiko % 0,01.

Nolanahi ere, aurkeztutako datuek erakusten dute aldaketa handiak izan direla prestazio horietan, lurraldeka. Gastuaren ekarpena 2016an Gipuzkoan % 0,09 izatetik 2018an % 0,02 izatera igaro da, eta 2019an % 0,03ra eta 2020an % 0,04ra igo da, baina oraindik urrun dago 2016ko mailatik. Nahiz eta urteko aldaketa nabarmenak izan, Araba maila egonkorragoetan mantendu da 2016-2020 aldi honetan, % 0,03-0,05 artean. BPGrekiko erlazioari dagokionez, Bizkaiko gastua ere egonkor mantendu da, baina kasu honetan maila konparatiboki txikiagoetan, aldi horretan % 0,01 eskasa izan baita.

2016ko gertakari garrantzitsu bat lurralde historikoetan GLLen lurralde-gastua BPGren % 0,04 berdintzea izan zen. Parekatze hori, Bizkaian eta Gipuzkoan gastua % 4 eta % 5,7 igo zen testuinguru batean, Araban 2015 eta 2016 artean ikusten zen GLL gastuaren murrizketa esanguratsuekin lotzen zen (-%6). Aldaketa deigarri horrek hautsi egiten zuen 2012-2015 aldi partida horretako gastuaren hazkunde diferentzialaren lerroa Araban (aldi horretan % 109,8ko igoera izan zen lurralde horretan, % 70,9koa Gipuzkoan eta % 43,6koa Bizkaian).

2016 eta 2017 artean, Arabak berriro ekin zion goranzko joerari, gastua % 6,14 igo baitzen, Bizkaian ikusitako % 8,52tik gertu. Bi lurraldeek ikusten zuten GLLen gastua/BPG % 0,05era igotzen zela. Gipuzkoa, bestalde, % 0,04an mantendu zen, 2016-2017 aldi partida horretako gastua gehien hazi zen lurraldea izan arren (% 10,96).

2017-2018 aldi partida, gastuaren goranzko lerroa finkatu egin zen, erritmo txikiagoan bada ere, Araban eta Bizkaian, % 3,59 eta % 3,95eko hazkunde nominalekin, hurrenez hurren. Gastua/BPG % 0,05ean mantendu zen bi kasuetan. Gipuzkoan, aldiz, aldi horretan GLL gastua -%2,82 jaitsi zen, nahiz eta BPGari egindako ekarpena % 0,04 ingurukoa izan. 2018 eta 2019 artean, GLLen gastua neurritz igo da Gipuzkoan eta Bizkaian (% 2,67 eta % 1,25, hurrenez hurren), baina Araban murrizketa handia izan da (-%6,17). Gastu/BPGri dagokionez, 2019an Bizkaia eta Gipuzkoa 2018ko aurreko mailetan mantendu dira, % 0,05 eta % 0,04rekin, hurrenez hurren. Adierazlea, aldiz, % 0,05etik % 0,04ra jaitsi da Araban.

2019 eta 2020 artean, igoerak aurreko urteetan baino askoz handiagoak izan dira GLLetan: Araban 54,85ekoa, Gipuzkoan 25,25ekoa eta Bizkaian 23,05ekoa. Gastu/BPGri dagokionez, Gipuzkoa eta Bizkaia aurreko mailetan mantendu dira 2020an, % 0,05eko igoerarekin. Araban, berriz, % 0,07ra igo da.

Bestalde, KGPko eta GOFko gastuari dagokionez ere aldeak txikiak dira oraindik, baina gastua apur bat handiagoa da 2020an Bizkaian: % 0,11, Araban % 0,09 eta Gipuzkoan % 0,08. Zifra horiek egonkorak dira 2016. urtearekiko, nahiz eta prestazio horien gastua nabarmen handitu den 2017 eta 2018 artean (% 3,58 Bizkaian, % 5,84 Gipuzkoan eta % 7,19 Araban) eta 2018-2019 aldi partida (% 3,30 Gipuzkoan, % 5,22 Bizkaian eta % 7,18 Araban).

Familia-prestazioetan ere hurbiltasuna dago gastu/BPGd-an, baina prestazio horietako gastuaren eragina zertxobait handiagoa da Araban (BPGren % 0,09; Gipuzkoan, berriz, % 0,07; eta Bizkaian, % 0,06). Gipuzkoan eta Bizkaian familia-prestazio horien gastua murriztu egin da 2019 eta 2020 artean (-%0,98 eta -%13,86, hurrenez hurren), baina horrek ez du esan nahi gastua/BPGren adierazlea murriztu denik. Kontrako zentzuan, Araba nabarmentzen da 2019-2020 aldi partida izandako

gorakada garrantzitsuagatik (% 17,89), aurreko urteetan beherakada konparagarriarekin baitzatorren, bai uztartzeagatiko laguntzetan, bai seme-alabentzako prestazioetan. Arabako gastu/BPG 2018ko % 0,08tik 2019ko % 0,07ra iritsi da, eta 2020an % 0,09ra igo da.

Baterako hurbilketa batean, prestazio-sisteman nagusi diren DSBE eta EPO prestazioek Araban egiten duten ekarpen diferentzialak esan nahi du lurralde horretan handiagoa dela prestazioetan/BPGan egindako gastu bateratua: BPGren % 0,97 guztira, eta Bizkaian eta Gipuzkoan, aldiz, % 0,95 eta % 0,67, hurrenez hurren.

2018aren aldean, gastu/BPGd erlazioan izandako jaitsierarik handiena (ehuneko -0,069 puntu) Bizkaiari dagokio, % 0,93tik % 0,86ra jaitsi baita. Ehuneko -0,056 puntutan kokatu zen Araban, % 0,84tik % 0,79ra jaitsita. Murrizketa txikiena Gipuzkoari egokitu zitzaion, % 0,59tik % 0,56ra jaitsi baitzen (ehuneko -0,030 puntu). Murrizketa txikiago horrek zerikusia du Gipuzkoan gizarte-larrialdietarako laguntzetan izandako gastuaren gorakada handiarekin.

4. Gizarte-zerbitzu eta prestazioetako gastuaren finantzaketa

Txostenaren atal honetan, gizarte-zerbitzuetako eta lotutako gizarte-prestazioetako gastu arrunt osoaren finantzaketa-egitura aztertzen da. Azterketa zentro/zerbitzu motari eta prestazioari buruzkoa da berriro, baita lurralde-alderdi osagarriari buruzkoa ere. Gainera, hurbilketak berariaz jasotzen du erabiltzaileen parte-hartzea, bai eta foru-aldundien eta udalen finantza-eginkizuna ere.

4.1. Finantzaketaren alderdi orokorrak

Gizarte-zerbitzuen erdigunera eta eduki ekonomikoko gizarte-prestazioetara batera hurbiltzean, 13. taulan ikusten da foru-aldundiak direla sistemaren finantzatzaile nagusiak. 2020an, gastu arruntaren finantzaketaren % 44,5 hartzen dute beren gain, eta proportzio horrek nabarmen gainditzen du 2018an finantzaketa mota horrek lortu zuen % 42,7ko maximoa, baina 2019ko % 44,6aren azpitik.

Foru-aldundien finantza-ekarpenaren hazkunde-erritmoa 2019 eta 2020 artean geldotzen bada ere (% 4,96 2018-2019 aldiko % 5,70aren azpitik geratzen da), 2016-2017 (% 3,69) eta 2017-2018 (% 3,76) urteetako datuak baino dezente altuagoa izaten jarraitzen du. Foru-ekarpenaren hazkundera txikiagoa da gizarte-zerbitzu eta -prestazioetako gastu orokorraren batez besteko % 5,10eko hazkundera baino.

13. taula. Gizarte-zerbitzuetako eta -prestazioetako (publikoak eta pribatuak) gastu arrunta, finantzaketa-iturriaren arabera. 2017-2020
(Datu absolutuak milioi eurotan, ehuneko bertikalak eta 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019-2020 aldiko bariazioa
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	%-tan
Finantzaketa-iturriak									
Gizarte-zerbitzuak eta -prestazioak	2.135,03	2.150,48	2.176,29	2.287,34	100	100	100	100	5,10
Erkidegoz gaindikoa	102,00	83,13	84,38	80,13	4,8	3,9	3,9	3,5	-5,04
Autonomia-erkidegokoa	636,08	602,15	570,48	625,03	29,8	28,0	26,2	27,3	9,56
Foru Aldundikoa	884,78	917,43	969,71	1.017,78	41,4	42,7	44,6	44,5	4,96
Udalekoa	171,09	190,88	202,13	218,74	8,0	8,9	9,3	9,6	8,22
Pribatua	341,07	356,90	349,59	345,66	16,0	16,6	16,1	15,1	-1,13
Gizarte-zerbitzuak: erdigunea	1.478,49	1.530,89	1.579,10	1.647,26	100	100	100	100	4,32
Erkidegoz gaindikoa	102,00	83,13	84,38	80,13	6,9	5,4	5,3	4,9	-5,04
Autonomia-erkidegokoa	77,22	74,27	73,55	92,61	5,2	4,9	4,7	5,6	25,90
Foru Aldundikoa	810,96	847,67	893,24	938,33	54,9	55,4	56,6	57,0	5,05
Udalekoa	152,07	174,14	184,22	197,89	10,3	11,4	11,7	12,0	7,42
Pribatua	336,24	351,67	343,70	338,31	22,7	23,0	21,8	20,5	-1,57
Gizarte-prestazioak	656,54	619,59	597,19	640,08	100	100	100	100	7,18
Erkidegoz gaindikoa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Autonomia-erkidegokoa	558,86	527,88	496,93	532,43	85,1	85,2	83,2	83,2	7,14
Foru Aldundikoa	73,82	69,76	76,47	79,45	11,2	11,3	12,8	12,4	3,90
Udalekoa	19,02	16,74	17,91	20,85	2,9	2,7	3,0	3,3	16,42
Pribatua	4,84	5,22	5,89	7,35	0,7	0,8	1,0	1,1	24,88

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Eusko Jaurlaritza bigarren finantzaketa-iturria da, nahiz eta bere ekarpena beheranzko ildoan mantentzen zen iraganean. Hala, 2016 eta 2017 artean izandako -%0,66ko beherakadaren ondoren, beherakada handia izan da 2017 eta 2018 artean (-%5,33), eta nahiko egonkor mantendu da 2018 eta 2019 artean (-%5,26). Eta 2019 eta 2020 artean (% 5,10) aurreko datu guztiak baino askoz ere

gehiago. Horren ondorioz, 2014-2016 aldian % 30,8tik % 31,0ra bitarteko proportzioekin mantendu ginen, eta % 29,8ra murriztu dira 2017an, % 28,0ra 2018an, % 26,2ra 2019an eta % 27,3ra igo da 2020an.

Eremu publikoan, udalen ekarpena hirugarren lekuan ageri da, gizarte-zerbitzuen erdigunean eta gizarte-prestazioen sisteman gastua finantzatzeko % 9,6ko ekarpenarekin. 2012ko % 8,7tik 2015eko % 9,3ra igo ondoren, 2016ko erregistroak aldaketa nabarmena ekarri zuen, eta udal-sektorea ekarpen erlatiboaren mailarik txikienean kokatu zuen 2012tik, % 8,6rekin. Joera aldatu beharrean, udal-esparruan 2016 eta 2017 artean izandako gastuaren jaitsiera nominalak (-%3,92) % 8an kokatu zuen udalen eta mankomunitateen finantza-ekarpena 2017an.

2017-2018 aldian, ordea, aldaketa garrantzitsua gertatu zen dinamika horretan, udal-finantzaketa nabarmen suspertu baitzen, aztertutako aldian % 11,56 igo baitzen; orduan, erakunde motaren arabera konparatutako igoerarik handiena izan zen. Udalek garrantzia berreskuratu zuten finantzaketan, 2018an % 8,9ko ekarpenarekin, 2013ko edo 2014ko % 9ko zifretatik oso gertu.

Hazkunde-erritmoa % 5,89ra jaitsi da 2018 eta 2019 artean, baina 2019-2020 aldian % 8,22raino igo da. Euskal Autonomia Erkidegoko udalek finantza-ekarpen erlatiboan hazkunde handiagoa izan duten erakundeak izaten jarraitzen dute, foru-aldundien % 4,96ren gainetik. Emaizta da sistemari egindako ekarpen orokorraren beste igoera bat, % 9,6koa, berriz ere 2012 osteko gehieneko mailetan kokatzen dena, 2015ean erregistratutako proportzioaren maila berean.

2015-2017 aldiko igoera handien eta 2017-2018 aldiko ondorengo beherakadaren ondoren, autonomiaz gaidiko finantzaketak goranzko joera txiki bat erakusten zuen 2018 eta 2019 artean, % 1,50eko igoerarekin bere ekarpenean, zeina berriz jaitsi baita 2019-2020 aldian, -%5,04ko murrizketarekin. Termino nominaletan, guztizko gastua finantzatzeko autonomiaz gaidiko ekarpena, mendetasun-sisteman oinarritutakoa, nabarmen handitu zen 2015 eta 2016 artean (% 12,91) eta, bereziki, 2016 eta 2017 artean (% 40,77). Hala ere, ekarpen hori % 18,50 murriztu zen 2017 eta 2018 artean, eta jaitsiera hori ia ez zen indargabetu 2018-2019⁷ aldiko % 1,50eko igoerarekin, eta orain galdu egin da, -%5,04ko jaitsierarekin. Emaizta 80,13 milioi euroko finantza-ekarpena izan da 2020an.

Finantzaketan parte-hartze erlatiboa 2013ko % 4,4tik 2014ko % 2,7ra jaitsi ondoren, 2014tik aurrera ikusten zen suspertze-ildoaren arabera, autonomiaz gaidiko erakundeek gizarte-zerbitzu eta -prestazioen sistemari egindako ekarpen erlatiboa % 4,8koa zen 2017an. Hala ere, proportzioa % 3,9ra jaisten da 2018an eta 2019an, eta % 3,5era jaisten da 2020an.

Sektore pribatuari 2020an gastuaren gainerako % 15,1eko finantzaketa dagokio, 2019ko % 16,1 baino puntu bat gutxiago. 2019 eta 2020 artean, bilakaera oso urrun dago erakunde publiko gehienei dagokienetik, finantzaketa -%1,13 murriztu baita.

2018 eta 2020 artean finantzaketa pribatua murriztu izana garrantzitsua da, aurreko urteetan ikusitako igoera-prozesua nabarmen hautsi delako. Hala, gastuaren finantzaketa pribatua % 2,59 igo zen termino nominaletan 2015-2016 aldian, eta 2016-2017 aldian % 3,40ko hazkundera izan zen. Finantzaketa pribatuaren hazkunde-erritmoa handitzeko dinamika hori sendotu egin zen 2017 eta 2018 artean, % 4,64ko igoerarekin, udal-gastuak soilik gaidituta.

Aipatutako hausturaren ondorioak ere agerikoak dira finantzaketako parte-hartze erlatiboari dagokionez. 2013tik aurrera sektore pribatuaren (erabiltzaileak barne) ekarpen erlatiboan ikusi zen protagonismoa galdu ondoren, % 16,8ko proportzioarekin 2016an % 15,9ra jaisten zen urte hartan, proportziorik txikiena 2012tik, parte-hartze pribatua % 16ra igotzen zen 2017an eta % 16,6ra

---

⁷ 2015. eta 2017. urteen artean, gastu-igoera handiak lotuta daude, neurri batean, 2017an partida garrantzitsu batzuen transferentzietan atzerapenak iritsi izanarekin, bereziki SAADek foru-aldundiei egindako ekarpenei dagokienez. Horrek gizarte-zerbitzuen erdiguneko gastuaren banaketari ere eragiten dio.

2018an. 2019ko % 16,1ek esan nahi zuen 2015etik 2017ra % 15,9-16,1eko partaidetza-mailetara itzultzen zela. Baina 2020an %15,1era jaisten da, kopuru horietatik nahiko behera baitago.

4.2. Gizarte-zerbitzuen nukleo nagusiaren finantzaketa

Zerbitzu eta prestazioen multzoarekin alderatuta, 13. taulak erakusten du foru-aldundiek gero eta garrantzi handiagoa dutela gizarte-zerbitzuen erdigunean, eta gero eta nagusiagoa dela. Kasu horretan, foru-aldundiek gastuaren % 57,0 finantzatzen laguntzen dute 2020an, proportziorik handiena 2012tik, eta aurrerapen garbia 2018ko % 55,4arekin edo 2019ko % 56,6arekin alderatuta. 2019 eta 2020 artean, foru-erakundeek gizarte-zerbitzuen erdigunea finantzatzeko egindako ekarpen absolutua % 5,05 nominala handitu zen. Hazkunde-erritmo handia da, 2015-2016 aldiko % 5,65 baino zertxobait txikiagoa izan arren, 2016-2017 (% 4,77), 2017-2018 (% 4,53) eta 2018-2019 (% 5,38) artean ikusten zen finantzaketaren desazelerazio arinaren ildoak hausten duena.

2020an, udalek gizarte-zerbitzuen gune nagusiaren finantzaketaren % 12 ematen dute. 2017ko % 10,3aren aldean, kopuruak 2016 eta 2018ko % 11,3- 11,4a gainditzea esan nahi du, eta proportzioa 2012-2015 aldian ikusitako erregistroetan mantentzen da (% 11,9 eta % 12,5 artean).

Udal-erakundeek gizarte-zerbitzuen gune nagusiari egindako ekarpen absolutua % 7,42 igo da 2019 eta 2020 artean, eta, beraz, foru-erakundeen urte arteko hazkunde-tasa gainditu du (% 5,05). 2017-2018 aldiko erregistroaren (% 14,51) azpitik geratzen bada ere, finantza-ekarpenaren hazkunde handi horrek 2015-2016 aldiko (-%5,16) eta 2016-2017 aldiko (-%4,01) beherakada-ildoarekiko haustura sendotzen du.

Gizarte-zerbitzuen multzoari dagokionez, autonomia-erkidegoen ekarpena % 5,6koa izan da 2020an, autonomiaz gaindiko⁸ erakundeei dagokien % 4,9aren gainera. Bi kasuetan, proportzio horiek 2015eko zifren gainera daude (% 3,9 eta % 4,8, hurrenez hurren), bai eta 2014koaren gainera ere, autonomiaz gaindiko ekarpenari dagokionez (% 4, urte hartan). Hala ere, erkidego-mailako finantzaketari eutsi egin zaio, eta beherakada nabarmena eta jarraitua izan da autonomiaz gaindikoan, 2017koaren aldean (% 5,2ko finantzaketa autonomikoa eta % 6,9ko ekarpena autonomiaz gaindiko). 2017-2018 aldian finantza-ekarpena nabarmen murriztu izanaren emaitza da: -%18,50 autonomiaz gaindiko erakundeei dagokienez, eta -%3,82 autonomia-erkidegoko finantzaketari dagokionez. 2018 eta 2019 artean, autonomiaz gaindiko ekarpenaren alde aurreko jaitsiera handia ez zen konpentsatu ekarpenaren % 1,50eko susperraldiarekin. Autonomien finantzaketak, bestalde, beherakadarekin jarraitu zuen, -%0,96rekin.

Finantzaketarako ekarpen pribatuaren garrantzia, bestalde, % 20,5koa izan da 2020an, partaidetza-mailarik txikiena 2012tik. 2018an % 23,0ra iritsi ondoren, proportzioa berriz ere 2017ko % 22,7aren azpitik jaitsi da. Proportzio hori etengabe jaitsi zen 2013an, % 24,2tik, eta 2017. urtean mailarik txikiena zen 2012ko % 23,5etik.

2019-2020 aldian gizarte-zerbitzuen gune nagusiaren finantzaketarako ekarpen pribatuaren garrantzian ikusitakoak erakusten du eten egin dela finantzaketaren bolumena bera, eta aurretik hazkunde positiboak izan direla 2015-2018 aldian. Ekarpene pribatuaren hazkunde-erritmoa 2015 eta 2016 urteen artean % 3,38tik 2016 eta 2017 urteen artean % 2,64ra murriztu ondoren, horrek erakusten zuen bultzada bat ere izan zela 2017 eta 2018 urteen artean, % 4,59ko igoerarekin 2017 eta 2018 urteen artean. Erreferentziako aldian, finantzaketa pribatuaren garrantziaren berreskuratze mugatua, termino erlatiboetan, horrela lotzen zen, bereziki 2017 eta 2018 artean, ekarpen pribatuaren hazkunde txikiagoarekin foru aldundiei eta udalei zegokiena baino.

Hala ere, 2018. eta 2019. urteen artean protagonismoaren galera gizarte-zerbitzuen erdigunera egindako finantza-ekarpenaren beherakadarekin ere lotzen da (-%2,27), foru- eta udal-erakundeek ekarpenaren % 5etik gorako gehikuntzekin kontrastean. Eta egoera hori finkatu egiten da 2019-2020 aldiko datuekin; izan ere, gizarte-zerbitzuen erdigunera egindako finantza-ekarpena berriz ere -%1,57 jaitsi da, eta foru-ekarpena % 5,05 eta udal-ekarpena % 7,42 igo dira.

---

⁸ Ikus 7. oharra

4.2.1. Arloa eta centro/zerbitzu mota

14. taulan ikus daitekeenez, gizarte-zerbitzuen egitura orokorrean (sektoreko zerbitzu orokorrak eta defizita/superabita), foru-aldundien ekarpenak doikuntza nabarmena erakusten du finantzaketan. 2019an, ekarpena negatiboa ere izan zen, eta horrek, praktikan, superabit finantzarioa erakusten du egitura orokor horri lotutako foru-kontuetan. Ildo horretan, kontzeptu horrengatik ekarpena 2012 eta 2016 artean 30 milioi eurotik gorako zifrak izatetik (38,49 azken urte honetan) 25,72 milioitik gora izatera igaro zen 2017an eta 11,01 milioira 2018an, eta zifra negatiboa (kanpoko ekarpen positiboaren isla) -22,23 milioikoa izan zen 2019an. 2020an ere positiboa izan da, baina 2019aren aurreko urteetan baino kopuru dezente txikiagoekin, 8,67 milioi euroekin. Egitura orokor horri lotutako finantzaketa-jaitiera handiak, aparteko ekarpenen premiarekin oso lotuta daudenak, beraz, oso gertakari azpimarragarria dira azken urteotan foru-aldundien ekonomia- eta finantza-dinamikan.

2019 eta 2020 artean, joera ez da hain positiboa udal-erakundeen kasuan. Kasu horretan, 2012an 10,52 milioi eurokoa izatera iritsi ondoren, zifra 5,69ra jaitsi zen 2013an, eta ordutik aurrera berriro igo zen, 2015ean 9,22 milioi eurora iritsi arte. Ordutik aurrera, finantza-doikuntzako aldi bat ireki zen, eta 2016an eta 2017an 6,61 eta 6,67 milioiko zifren ondoren, egitura orokorrari egindako ekarpena 3,17 milioi eurora murriztu zen 2018an. Udalek egitura orokorraren finantzaketari dagokionez duten ezegonkortasun handiagoa berriz ere ikusten da 2018. eta 2019. urteen artean, berriz ere gora egin baitu 8,35 milioi eurora arte 2019an, eta berriz ere berresten da 2020ko datuekin, 8,59 milioira iritsi baita.

Nolanahi ere, foru-erakundeetan defizita gero eta gehiago kontrolatzen denez, gizarte-zerbitzu autonomikoen egitura orokorraren finantzaketa da eremu horretako gastuari lotutako erreferentzia nagusia. Horrela, Foru Aldundien 8,67 milioiekin kontraste handia eginez, Autonomia Erkidegoak sistemaren egitura orokorrari egindako ekarpena % 27,02 handitu da 2019 eta 2020 artean, eta azken urte horretan 57,49 milioi eurokoa da, 2012-2019 aldian 2017ko 45,29 milioiko maximoaren gainetik.

Erakunde autonomikoen ekarpen nagusi horri beste 12,19 milioiko finantza-ekarpena gehitu behar zaio 2020an, autonomiaz gaindiko erakundeekin lotzen diren sistemaren egitura orokorrera, oro har, gizarte-zerbitzuetako orientazio-funts orokorreari dagokienez. 2017ra arte maila ia nuluetan zegoen, 0,55 milioiko maximoarekin 2015ean, eta ekarpen horrek hazkunde handia izan zuen 2019an, 14,25 milioirekin. 2020ko ekarpenak, ordea, -%14,47ko atzerakada erakusten du.

Bestalde, egitura orokorrerako ekarpen pribatuan ikusitako gastuaren jaitiera-ildoak finkatu da, 2016tik aurrerako finantzaketari egindako ekarpen garbi negatiboarekin, eta horrek, de facto, superabit-ildo bat islatzen du erakunde horietan 2017-2020 aldirako.

14. taula. Gizarte-zerbitzuen egiturako gastu arrunta, finantzaketa-iturriaren arabera 2017-2020
(Datu absolutuak milioi eurotan, ehuneko bertikalak eta 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019-2020 aldiko bariazioa
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	%-tan
Gastu-sektorea									
EGITURA, GUZTIRA	210,33	210,30	194,90	245,11	100	100	100	100	25,76
Erkidegoz gaindikoa	0,18	11,25	14,25	12,20	0,1	5,3	7,3	5,0	-14,40
Autonomia-erkidegokoa	47,77	44,89	47,36	59,51	22,7	21,3	24,3	24,3	25,66
Foru Aldundikoa	108,60	99,14	72,16	108,28	51,6	47,1	37,0	44,2	50,06
Udalekoa	53,85	54,98	61,75	65,82	25,6	26,1	31,7	26,9	6,59
Pribatua	-0,08	0,03	-0,62	-0,71	0,0	0,0	-0,3	-0,3	14,03
Egitura orokorra (defizita/superabita)	77,54	68,19	45,00	86,01	100	100	100	100	91,14
Erkidegoz gaindikoa	0,18	11,25	14,25	12,19	0,2	16,5	31,7	14,2	-14,47
Autonomia-erkidegokoa	45,29	42,79	45,26	57,49	58,4	62,8	100,6	66,8	27,02
Foru Aldundikoa	25,72	11,01	-22,23	8,67	33,2	16,1	-49,4	10,1	-139,00
Udalekoa	6,67	3,17	8,35	8,59	8,6	4,6	18,6	10,0	2,88
Pribatua	-0,31	-0,03	-0,62	-0,92	-0,4	0,0	-1,4	-1,1	47,97
Oinarrizko gizarte-zerbitzuak, gizarte-urgentziak eta espezialitateak	132,79	142,12	149,90	159,09	100	100	100	100	6,13
Erkidegoz gaindikoa	0,00	0,00	0,00	0,01	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Autonomia-erkidegokoa	2,49	2,10	2,10	2,02	1,9	1,5	1,4	1,3	-3,65
Foru Aldundikoa	82,88	88,14	94,39	99,61	62,4	62,0	63,0	62,6	5,53
Udalekoa	47,19	51,82	53,40	57,22	35,5	36,5	35,6	36,0	7,17
Pribatua	0,23	0,06	0,00	0,22	0,2	0,0	0,0	0,1	4650,58

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Oinarrizko gizarte-zerbitzuei, gizarte-larrialdiei eta zerbitzu espezializatuari dagokienez, 14. taulak erakusten du foru eta udal mailako finantza-partaidetzak oso nagusi izaten jarraitzen duela 2020an.

Foru Aldundien finantza-ekarpina kontuan hartutako zerbitzuetako gastuaren % 62,6 izan da 2020an. Nahiz eta 2017ko % 62,4tik eta 2018ko % 62tik hurbil egon eta 2019ko % 63tik jaitsi, proportzio horrek islatzen du, oraindik ere, foru-erakundeek azken urteetan egindako ekarpenaren gorakada nabarmena, bai 2012ko % 56,1arekin alderatuta, bai 2013-2016 aldiko % 48,0tik % 49,9ra bitarteko zifrekin alderatuta. Izan ere, 2013tik oinarrizko zerbitzuei eta zerbitzu espezializatuari aldundiek egindako ekarpen absolutua handitu egin zen, 2015 eta 2016 artean % 4,46ko igoera erantsiarekin, baina 2016 eta 2017 bitartean ikusitako % 61,32ko hazkundeak aldaketa kualitatiboa ekarri zuen. Gastuaren hedapen-ildo horrek bere horretan jarraitzen du 2017tik 2020ra; izan ere, 2017-2018 aldian % 6,34 igo da aldundien finantzaketa, % 7,10 2018 eta 2019 artean, eta % 5,53 2019-2020 aldian.

2020an, foru-aldundiek oinarrizko zerbitzuei eta zerbitzu espezializatuari egiten dieten ekarpen absolutua 99,61 milioi eurora iristen da, 2017ko 82,88 milioien, 2018ko 88,14 milioien eta 2019ko 94,39 milioi euroen gainetik. 2017-2020 aldiko zifrak nabarmen urruntzen dira 2016ko 51,38 milioietatik, eta zifra hori oraindik ere 2012 eta 2013 artean ikusitako beherakadaren eraginak baldintzatzen du (2012ko 58,93 milioi eurotik 2013ko 42,49ra, 2014 eta 2015 urteetan 49 milioi inguruko zifretaraino errekuiperatuta).

Udalei eta mankomunitateei dagokienez, udalek zerbitzu horien finantzaketan duten partaidetza 2012ko % 38tik 2015eko % 47,3ra igo ondoren, proportzioa %45,1era murriztu zen 2016an eta % 35,5era 2017an, eta aldaketa txikiak izan ziren gero: % 36,5 2018an, % 35,6 2019an, eta 2020ra iritsi zen, % 36rekin. Horrek susperraldi txiki bat erakusten du.

Bilakaera hori, neurri handi batean, 2016 eta 2017 artean ikusitako dinamikarekin lotzen da, aldi horretan foru-aldundiek finantzaketan hautemandako hazkunde handiaren (+%61,32) eta oinarrizko gizarte-zerbitzuei, gizarte-larrialdiei eta udal-eremuko zerbitzu espezializatuari egindako ekarpenaren hazkundearen geldialdiaren arteko kontraste erabakigarriak markatuta. Hala, 2016 eta 2017 artean, udalaren finantza-ekarpina % 0,78 baino ez da handitu, nahiz eta aurretik -%1,08 jaitsi zen 2015 eta 2016 artean. 2017-2018 aldian, ordea, agerian geratu da berriz ere zerbitzu mota

horietako udalen finantza-ahalegina, % 9,82ko igoerarekin aldi horretan foru-erakundeek ekarpena % 6,34 gaituz. Horixe da, hain zuzen ere, 2017 eta 2018 artean udalek oinarritzko gizarte-zerbitzuen, gizarte-larrialdien eta zerbitzu espezializatuak finantzaketa orokorrean duten garrantzi erlatiboa berreskuratzeko oinarria.

2017-2018 aldiko udal-ekarpenaren berreskurapen horrek garrantzi handia zuen; izan ere, 2015etik lehen aldiz, horrelako zerbitzuen udal-finantzaketan aurrerapauso handia eman zen, administrazio publikoen alde aurreko krisiak asko baldintzatu baitzuen. Izan ere, oinarritzko gizarte-zerbitzuetan, gizarte-larrialdietan eta zerbitzu espezializatuak udalek egindako ekarpenaren hazkunde neurritsuaren ildo mantendu egin zen 2012 eta 2015 artean (39,90 milioitik 47,33ra igaro zen aldi horretan), baina 2015 eta 2017 artean egonkortze-ildo finkatu zen (2017ko 47,19 milioietan). Zifra hori 2012az geroztik termino nominaletan egindako bigarren ekarpenik handiena zen arren, garai hartan oraindik ere gizarte-zerbitzuen oinarritzko egituraren udal-gastua kontrolatzeko beharra islatzen zuen. 2018an gastua berrabiaraztearen ondorioz, udalak 51,82 milioiko ekarpena egin du, lehen aldiz 2015eko 47,33 milioien eta 50 milioiko gastuaren atalasearen gainetik.

Gizarte-zerbitzuen oinarritzko egituraren udal-finantzaketaren bilakaerak positiboa izaten jarraitzen du 2018 eta 2019 artean, 2019ko ekarpeneko 53,40 milioi euroko maximoarekin. 2020an berriz gaitu da 57,22 milioi euroarekin. Gainera, udal-ekarpenaren hazkundeak % 7,17an gaitu du foru-hazkundera, % 5,53koa izan baita. Hori dela eta, udalek zerbitzuen finantzaketan duten pisua berreskuratu da.

Autonomia-erkidegoek 2016 eta 2018 artean egindako ekarpenaren beherakada handiak egonkortzeko joera izan du, 2018 eta 2020 artean, nahiz eta administrazio autonomikoa marjinala izan oinarritzko zerbitzu horien finantzaketan. Hala, 2016an oinarritzko gizarte-zerbitzuetan eta zerbitzu espezializatuak egindako gastuaren % 4,6 estaltzera iritsi ondoren, proportzioa % 1,3ra baino ez da murrizten 2020an. Hala ere, joera hori koherentea da Euskadiko gizarte-zerbitzuen sisteman ezarritako eskumen-banaketa ereduarekin.

Bestalde, finantzaketa pribatuak oinarritzko sektoreari eusteko egiten duen ekarpenak, oso txikia bada ere, erakusten du aldaketa handia izan dela aurreko urteekin alderatuta; izan ere, balio ia nuluak izatetik 0,22 milioi euro izatera igaro da 2020an, 2017ko kopurua ia berreskuratuz, 0,23 milioi euro baitzuten.

15. taulan, adinekoentzako, desgaitasuna/gaixotasuna dutenentzako edo mendetasun-arazoak dituztenentzako zentroen eta zerbitzuen finantzaketa-egitura ageri da. Taulan ikus daitekeenez, foru-aldundiek gizarte-zerbitzuen sektore horretako gastuaren % 57,1 finantzatzen dute, 2012tik izan den proportziorik handiena. Horrela, sendotu egiten da finantza-protagonismoaren susperraldi argiaren ildo, kontuan hartutako proportzioa 2016ko % 54,1etik 2017ko % 52,7ra jaitsi ondoren; izan ere, 2018an, hasieran, adierazlea % 54,0ra itzultzen zuen, eta 2019ko % 56,9 indartzen zuen.

2016 eta 2017 artean, foru-ekarpenaren hazkunde-erritmoa murriztu egin zen, % 1,26ko igoerarekin, 2015-2016 aldiko % 5,29 baino askoz txikiagoa. 2017-2018 aldian, zentro eta zerbitzu mota horietako gastuari egindako ekarpena nabarmen suspertu da, eta % 5,85era iritsi da, 2015 eta 2016 artean ikusitako hazkunderaren gainetik, beraz. Aldundiek finantzazioa berreskuratzeko lerroa areagotu egin da 2018 eta 2019 artean, % 9,29ko igoerarekin, eta 2020an % 1,72ko igoera txikiagoarekin.

15. taula. Adinekoentzako, desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako edo mendekotasun-arazoak dituzten pertsonentzako zentro eta zerbitzuen gastu arrunta, finantzaketa-iturriaren arabera. 2017-2020

(Datu absolutuak milioi eurotan, ehuneko bertikalak eta 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

Gastu-sektorea	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019-2020 aldiko bariazioa
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	%-tan
MENDEKOTASUNAREN, ADINEKOEN ETA DESGAITASUNEN ARLOA, GUZTIRA	1088,97	1125,03	1166,90	1182,91	100	100	100	100	1,37
Erkidegoz gaindikoa	97,64	66,19	63,23	61,44	9,0	5,9	5,4	5,2	-2,83
Autonomia-erkidegokoa	19,40	19,66	15,06	18,49	1,8	1,7	1,3	1,6	22,79
Foru Aldundikoa	573,90	607,47	663,90	675,30	52,7	54,0	56,9	57,1	1,72
Udalekoa	67,30	86,58	86,29	92,38	6,2	7,7	7,4	7,8	7,06
Pribatua	330,72	345,14	338,42	335,29	30,4	30,7	29,0	28,3	-0,92
Adinekoentzako zentro eta zerbitzuak	651,61	677,52	702,29	714,37	100	100	100	100	1,72
Erkidegoz gaindikoa	54,70	44,69	37,98	35,67	8,4	6,6	5,4	5,0	-6,07
Autonomia-erkidegokoa	2,80	3,11	2,65	3,07	0,4	0,5	0,4	0,4	15,80
Foru Aldundikoa	272,72	290,89	326,73	334,97	41,9	42,9	46,5	46,9	2,52
Udalekoa	31,05	32,74	32,28	37,61	4,8	4,8	4,6	5,3	16,49
Pribatua	290,34	306,09	302,66	303,06	44,6	45,2	43,1	42,4	0,13
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako zentroak eta zerbitzuak	209,22	215,49	220,09	221,44	100	100	100	100	0,62
Erkidegoz gaindikoa	19,75	3,86	8,07	3,99	9,4	1,8	3,7	1,8	-50,59
Autonomia-erkidegokoa	10,85	10,71	5,75	8,99	5,2	5,0	2,6	4,1	56,47
Foru Aldundikoa	149,86	173,21	184,18	190,35	71,6	80,4	83,7	86,0	3,35
Udalekoa	0,65	1,24	1,10	0,82	0,3	0,6	0,5	0,4	-25,94
Pribatua	28,11	26,47	20,98	17,30	13,4	12,3	9,5	7,8	-17,55
Etxeo laguntza, telelaguntza eta zaintzaileen babesa	97,23	94,53	103,83	103,57	100	100	100	100	-0,25
Erkidegoz gaindikoa	7,30	3,08	3,33	3,71	7,5	3,3	3,2	3,6	11,57
Autonomia-erkidegokoa	5,76	5,84	6,67	6,44	5,9	6,2	6,4	6,2	-3,46
Foru Aldundikoa	36,32	20,43	26,16	24,52	37,4	21,6	25,2	23,7	-6,26
Udalekoa	35,58	52,59	52,89	53,96	36,6	55,6	50,9	52,1	2,02
Pribatua	12,27	12,58	14,78	14,94	12,6	13,3	14,2	14,4	1,05
Mendekotasunaren arloko prestazio ekonomikoak	130,90	137,50	140,69	143,53	100	100	100	100	2,02
Erkidegoz gaindikoa	15,89	14,55	13,85	18,07	12,1	10,6	9,8	12,6	30,43
Autonomia-erkidegokoa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Foru Aldundikoa	115,00	122,93	126,83	125,46	87,9	89,4	90,1	87,4	-1,08
Udalekoa	0,02	0,01	0,01	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	-100,00
Pribatua	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Adinekoentzako, desgaitasuna/gaixotasuna dutenentzako edo mendetasun-arazoak dituztenentzako zerbitzuen eremuan, 2017-2018 aldian, udal-ekarpena nabarmen suspertu zen, udalen eta mankomunitateen gastua % 28,64 igo baitzen. Horrenbestez, 2015 eta 2017 artean ekarpena murriztu aurreko joera hautsi zen, 2015-2016 aldian udal-gastua -%8,63 jaitsi baitzen, eta -% 6,83 2016 eta 2017 artean. 2018 eta 2019 artean, udalek gastuari egindako ekarpena egonkortu egin zen, beherantz, oraindik ere, -%0,34ko jaitsierarekin. Eta 2019-2020 aldian izan du susperraldi nabarmen samarra, % 7,06ko igoerarekin.

2015etik 2017ra bitarte izandako beherakada handien ondorioz, nabarmen murriztu zen udalek gizarte-zerbitzuen sektore horri egindako ekarpena 2017an. Hala, 2012 eta 2015 artean izandako egonkortasun-aldi erlatiboaren ondoren (% 7,6 eta % 8,1 bitarteko partaidetzarekin), ordutik aurrera nabarmen murriztu zen udalen ekarpena, eta, horren ondorioz, 2016an % 6,9 eta 2017an % 6,2 izan ziren. 2018ko % 7,7aren ondorioz, berriz ere ohiko mailetan kokatu zen udal-finantzaketaren pisua 2012 eta 2015 artean. Hala ere, 2019ko ekarpen absolutuaren beherakadaren ondorioz, berriro jaitsi

zen udal-erakundeek finantzaketan zuten partaidetza erlatiboa, urte horretan % 7,4 izan baitzen, eta 2020an % 7,8 berreskuratu da, 2018ko % 7,7aren antzeko ehuneko batean geratuz.

Bestalde, gutxitu egin da autonomiaz gaindiko ekarpena mendekotasuna edo desgaitasuna edo gaixotasuna duten adinekoen sektorean. Ekarpenera hori % 37,97 hazi zen 2016 eta 2017 artean, baita 2015-2016 aldiko % 11,74tik gora ere, baina doikuntza-osagai handia zuen Estatuko Administrazio Orokorraren⁹ finantza-zailtasunen aldiaren aurreikusitako eta atzeratutako finantzaketa-mailetan. Hori dela eta, ez zen harrigarria izan erkidegoaz gaindiko ekarpenean 2017tik 2018ra izandako -%32,22ko beherakada. Maila apalagoetan bada ere, 2018. eta 2019. urteen artean luzatu egin zen beherakada, autonomiaz gaindiko ekarpena -%4,46 murriztu baitzen, eta 2019. eta 2020. urteen artean ere murrizten jarraitzen du, -%2,83ko murrizketarekin; hala ere, aurreko urtean baino murrizketa txikiagoa da, baina ikusten dugu lerroak beherantz jarraitzen duela.

Goranzko joera nabarmenean, 2014ko % 5,3tik, autonomiaz gaindiko erakunde publikoek gastu-estalduraren % 9 ematen zuten 2017an adinekoentzako, desgaitasuna/gaixotasuna dutenentzako edo mendetasun-arazoak dituztenentzako zerbitzuetan. Proporzio hori 2012an eta 2013an iritsitako % 8,2-8,4tik gorakoa zen. 2018an ikusitako doikuntzaren arabera, aztertutako proporzioa % 5,9 baino ez zen, orduan 2012tik izandako proporziorik txikiena. Partaidetzaren beherakada-joera luzatu egin zen 2019an, beste minimo batekin (% 5,4). Eta beherakadak jarraitzen du, 2020an minimo berri bat lortuz, % 5,2rekin.

Autonomia-erkidegoen ekarpena, berriz, % 1,6koa izan da 2020an, eta 2018ko eta 2019ko beherakada berreskuratu du. 2019an % 1,3koa izan zen, 2016 eta 2018 artean % 1,7-1,8 baino nabarmen txikiagoa. 2015 eta 2016 artean autonomia-erkidegoen ekarpenak izandako gorakada handiaren ondoren (+%23,01), hazkunde-erritmoak egonkortzeko joera izan zuen 2016-2018 aldiaren (% 1,44 2016 eta 2017 artean eta % 1,34 2017 eta 2018 artean), 2018 eta 2019 artean beherakada esanguratsua izan zela jakiteko (-% 23,41).

2012tik 2014ra bitarteko zifrak (% 31tik % 31,6ra) pixka bat azpitik mantendu arren, finantzaketa pribatuaren garrantziak garrantzitsua izaten jarraitzen zuen gizarte-zerbitzuen eremu horretan, eta 2016-2017ko % 30,4tik 2018ko % 30,7ra igo zen. Hala ere, 2018 eta 2019 artean, finantzaketa-mailetan izandako -%1,95eko murrizketaren ondorioz, parte-hartzearen ehunekoa % 29 izan zen 2019an. 2012tik, lehen aldia zen proporzioa % 30etik behera jaisten zela. Eta beherakada hori berretsi egin da 2020an, beherakadarekin jarraituz, % 28,3ko partaidetza-ehunekoan geratuz.

2018. eta 2020. urteen artean, gastuaren finantzaketa pribatuaren beherakada nabarmena izan da gizarte-zerbitzuen eremu horretan; izan ere, 2015 eta 2018 artean goranzko joera argia zuen sektoreari egindako ekarpenarekin kontrastean dago. Horrela, finantzaketa pribatuaren bolumena % 2,80 handitu zen 2015 eta 2016 artean, % 3,81 2016-2017 aldiaren eta % 4,36 2017-2018 aldiaren. Aldiz, 2018. eta 2019. urteen artean -%1,95 izan zen, eta 2019. eta 2020. urteen artean, berriz, -%0,92.

Sektorearen barruko esku-hartze motak aztertuz gero, ikus dezakegu aldundiek ahalik eta finantziario handiena lortzen dutela desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako zentro eta zerbitzuetan, % 86,0ra iritsiz. 2019an, berriz, aldundien finantzaketak gehieneko pisua izan zuen mendetasuneko prestazio ekonomikoetan, % 90,1ekin. Kasu horretan, 2015 eta 2016 artean ikusitako % 11,66aren aldean, foru-ekarpenaren hazkundera % 1,87ra mugatzen zen 2016 eta 2017 artean, eta % 6,90eraino igo zen 2017 eta 2018 artean. Oraindik ere garrantzitsua den arren, igoera-erritmoa % 3,17ra jaisten da 2018 eta 2019 artean.

Joera aldatu egin da autonomiaz gaindiko erakundeek ekarpenetan (% 12,6). 2017 eta 2019 artean, % 12,1etik % 9,8ra jaitsi zen. Mendetasun-prestazioen finantzaketarako ekarpena 2016 eta 2017 artean % 30,02 hazi ondoren, 2015-2016 aldiko % 17,25 handiaren gainetik, erkidegoaz gaindiko gastua % 8,40 murriztu da 2017-2018 aldiaren, eta beherakada hori luzatu egin da 2018tik 2019ra izandako -%4,81eko beherakadarekin. Halaber, joera aldatu egin da 2019tik 2020ra izandako %

⁹ Ikus 8. oharra

30,43ko igoerarekin. Autonomiaz gaindiko erakundeek prestazio horiek finantzatzeko egindako ekarpena % 12,1era iritsi zen 2017an, 2014-2015 aldiko % 9,1-9,3ko eta 2016ko % 9,8ko zifrekiko goranzko joera argiarekin, eta 2018an % 10,6ra eta 2019an % 9,8ra murriztu zen.

Adierazitako bilakaerak autonomiaz gaindiko ekarpena berreskuratu dela erakusten du. 2012 eta 2013 artean, 13,20 eta 14,94 milioi euroko ekarpenak izan ziren, 2014an 9,72, 2015ean 10,42 eta 2016an 12,22. Finantzaketaren errealitatea erabat islatzen ez badute ere, ordainketetan atzerapenak sartu direnez, 2017ko 15,89 milioiek lehen aldiz gaintu zituzten, bai termino nominaletan, bai konstanteetan, 2013ko 14,94 milioiak. Hala ere, 2018ko 14,55 milioiek eta 2019ko 13,85ek berriz ere 2013an lortutakoaren azpitik kokatzen zuten gastu-maila. 2020an, aldiz, 18,07 milioi eurora iritsi zenez, 2017an baino gorago dago.

Foru-aldundien parte-hartze handiko beste eremu bat desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako zentro eta zerbitzuei buruzkoa da. Kasu horretan, aldundien finantzaketa sektorearen finantzaketa osoaren % 73,1 izatera iritsi zen 2016an, 2015eko proportzio bera, baina hazkunde esanguratsua izan zuen 2012tik 2014ra bitarteko zifrekiko (%68,4tik % 69,7ra). Autonomiaz gaindiko finantzaketa berreskuratzearen testuinguruan, proportzioa zertxobait jaitsi zen 2017an, eta % 71,6an kokatu zen. Hala ere, nabarmen egin du gora 2018an, % 80,4ra iritsi arte. Joera hori areagotu egin zen 2019an, % 83,7ko proportzioarekin, 2012tik izan den handiena. 2020an, berriz ere berretsi da, beste goera garrantzitsu batekin, % 86ra iritsiz.

Desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako zentro eta zerbitzuetarako foru-aldundiek egindako finantza-ekarpenak gorakada handia erakusten du 2017 eta 2018 artean (% 15,58), 2016-2017 aldiko % 2,33aren eta 2015-2016 aldiko % 3,91aren oso gainetik. 2017-2018 aldikoa baino txikiagoa bada ere, hazkundera handia da 2018 eta 2019 artean, % 6,34rekin. Hala ere, aldi horretan, foru-aldundien parte-hartze erlatiboaren gorakada mota horretako zentro eta zerbitzuetarako ekarpen pribatuaren beherakada nabarmenarekin lotzen da. 2019-2020 aldian hazkundera eutsi dio, baina neurritsuagoa izan da, % 3,35ekoa izan baita.

Desgaitasunaren eta gaixotasunaren arretan, autonomiaz gaindiko erakundeek sektorearen finantzaketari egindako ekarpena % 9,4ra igo zen 2017an, 2012an lortutako % 9,7tik gertu, baina 2018an % 1,8ra jaitsi da pixka bat suspertu aurretik, 2019an % 3,7ra iritsi arte. 2018ko % 1,8ra jaisteko, berriro ere 2020an. Termino absolutuetan, autonomiaz gaindiko ekarpena 2012ko 17,25 milioitik 2014ko 12,80ra jaitsi zen. Gastua 2015 eta 2016 artean % 19,53 igo ondoren, eta 2016 eta 2017 artean % 18,88, 2017ko 19,75 milioiak 2012ko zifrarik altuena bihurtu ziren. 2018an 3,86 milioira jaitsi ondoren, 2019ko 8,07 milioira igo da ekarpen berria, eta 2020an 3,99 milioi eurora jaitsi da, ekarpena aurreko mailetatik oso urrun mantenduz, 12,80 milioiko gutxienekoarekin.

2020an, sektorearen finantzaketari egindako ekarpena %4,1era igo da, 2019an % 2,6 jaitsi ondoren. Proportzio hori kontrastatu egiten zen 2012tik 2018ra bitarteko ekarpenarekin, % 4,5etik % 5,4ra bitartekoa baitzen, eta 2018an % 5,0ko maila zuen oraindik. Gainera, proportzio horrek gora egin zuen 2017ra arte, eta gorakada deigarria izan zuen 2016-2017 aldian sektore horretara bideratutako ekarpen autonomikoan (+%20,59), 2015-2016 aldiko jaitsiera-lerroa hautsi baitzuen (-% 2,99). 2017 eta 2018 artean, ordea, erakunde autonomikoen ekarpena -%1,3 murriztu zen, 10,71 milioi euroko ekarpenarekin. Beherakada areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, -% 46,33arekin, non desgaitasun/gaixotasunaren arretaren sektorearen finantzaketa 5,75 milioi eurotan kokatzen zen 2019an. Eta 2020an berreskuratzen da, 8,99 milioi euroarekin, baina jaitsiera hori irauli gabe.

Bestalde, desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako zentroak eta zerbitzuak finantzatzeko udal-ekarpena oso txikia da oraindik 2020an (% 0,4 baino ez).

Desgaitasunaren/gaixotasunaren esparruan, finantzaketa pribatua pixka bat suspertu zen 2016 eta 2017 artean, % 2,15eko igoerarekin, eta kontrastea egin zuen 2015 eta 2016 artean sektoreari egindako ekarpenean izandako -%1,82ko beherakadarekin. Hala ere, 2017-2018 aldian ekarpenaren beherakada berri eta handiagoa izan zen, -% 5,81 jaitsi baitzen. 2018 eta 2019 artean, sektoreari egindako ekarpen pribatuaren beheranzko joera areagotu egin zen, berriro ere -%20,77ko beherakadarekin. Jaitsiera hori are gehiago areagotu da 2020an, % 17,55ekoa izan baita.

Finantzaketa pribatuaren azkenaldiko dinamikak ekarpen erlatiboa jaisteko joera areagotzen laguntzen du. 2012 eta 2014 artean ikusitako % 15,2tik % 17,8ra igo ondoren, sektorearen gastuaren

finantzaketa murriztu egin zen geroago, 2016an % 13,7, 2017an % 13,4 eta 2018an % 12,3 izateraino. Lehen aldiz 2012tik, baina, proportzioa % 10eko atalasetik behera jaitsi da, eta 2019an % 9,5ekoa izan da. 2020an, berriz, % 7,8koa. Termino absolutuetan, 2020ko ekarpen pribatuko 17,30 milioi euroak nabarmen urruntzen dira 2019ko 20,98 milioietatik edo 2015-2018 aldiko 26,47 milioitik 28,11ra, 2012ko zifren antzekoekin, eta are argiago 2013ko eta 2014ko 30 milioi eurotik gorako zifretatik, 2014ko 35,46 milioiko maximoarekin.

Adinekoentzako zentro eta zerbitzuetan, foru-aldundiek zentro eta zerbitzu horien finantzaketa orokorrari egindako ekarpena % 46,9koa izan da 2020an. Proportzio horrek gora egin du argi eta garbi 2017ko % 41,9tik, eta, bigarrenez jarraian 2012tik, gainditu egin du 2014an lortu zen aurretiko % 44,7ko maximoa. 2017tik aurrera ikusitako bilakaera ez dator bat foru-aldundiek adinekoen arreta-sektoreari egindako ekarpen erlatiboak 2016 eta 2017 artean izan duen jaitsiera handiarekin, % 43,6tik % 41,9ra jaitsi baita.

2016 eta 2017 artean ikusitako protagonismo-galera foru-aldundien ekarpenean 2016 eta 2017 artean izandako jaitsiera absolutuarekin lotzen zen, -% 0,96ko murrizketarekin, mendetasunen bat duten pertsonen, adinekoen edo mendetasuna/gaixotasuna duten pertsonen arretaren sektorean orduan ikus zitekeen foru-aldundien finantzaketa murrizteko ildo bakarra. Baina 2015 eta 2016 artean, adinekoei arreta emateko gastua zen foru-gastuaren hazkunderik txikieneko eremua sektore horretan (% 2,61, eta % 5,29, berriz, mendetasunen bat duten pertsonen, adinekoen edo desgaitasunen bat duten pertsonen arretaren sektorean). Egoera, ordea, aldatu egin da 2017 eta 2018 artean, foru-ekarpenak nabarmen egin baitu gora, eta, gainera, mendetasunaren, adinekoen eta desgaitasunaren arreta-sektoreari egindako foru-ekarpen orokorraren gaintetik dago (% 6,66 eta % 5,85, hurrenez hurren). Dinamika hori areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, % 12,32ko hazkunderarekin, eta horrek, berriz ere, gainditu egiten du foru-aldundiek mendekotasun, adineko pertsona eta desgaitasun guztiei ematen dieten finantzaketan izandako % 9,29ko igoera. Baina 2020an, hazten jarraitzen duen arren, hazkundera askoz ere neurritsuagoa da, % 2,52koa baita.

Kasu honetan ere, foru-ekarpenaren gorakadarekin batera, autonomiaz gaindiko erakundeek ekarpena murriztu egin da. Kopuru absolutuetan, ekarpen hori 27,53tik 54,70era igo zen 2014 eta 2017 artean, 2012ko eta 2013ko 40 milioi inguruko zifren gaintetik. Aurrerapen nabarmen horrek 2016-2017 aldian autonomiaz gaindiko ekarpenaren bolumen absolutuan izandako % 42,01eko igoerari erantzuten zion. Hala ere, 2017 eta 2019 artean, ekarpena etengabe jaitsi da 2017an 54,70 milioitik 2018an 44,69ra (-%18,29ko jaitsierarekin) eta 2019an 37,98ra, berriz ere -%15,02ko murrizketarekin. Joera horrek 2019tik 2020ra jarraitzen du, -%6,07ko murrizketarekin eta 5,0 milioi euroko ekarpenarekin. Termino erlatibotan, 2014an % 4,6 izatetik 2017an % 8,4 izatera igaro ondoren, autonomiaz gaindiko erakundeek adinekoentzako zentro eta zerbitzuak finantzatzeko egiten duten ekarpena % 6,6ra murriztu da 2018an, % 5,4ra 2019an eta % 5,0ra 2020an.

2017 eta 2018 artean % 5,43 igo ondoren, udalak adinekoentzako zentro eta zerbitzuak finantzatzeko egin duen ekarpena ere murriztu egin da 2018 eta 2019 artean, baina erritmo arinetan (% -1,40), eta 2020an % 16,49 igo da. Aldaketa horrek hautsi egiten du udalen ekarpenaren epe luzeko beherakadaren joera, 2013ko 37,88 milioi euroetatik 2019ko 32,28etara. Bilakaera horrekin batera, ia etengabe jaisten da udalekin eta mankomunitateekin lotutako adinekoen zerbitzuen finantzaketaren proportzioa. 2012 eta 2013ko % 6,5-6,6ko ehunekotik, proportzioa % 5,9-6,0ko mailara jaitsi zen 2014 eta 2015ean, % 5,4ra 2016an, % 4,8ra 2017an eta 2018an, eta, azkenik, % 4,6ko gutxieneko mailara 2019an, 2020an 2016an genuenaren antzeko portzentajera igotzeko.

2016. urtearen ondorengo aldian ikusitako dinamika 2015-2017 aldian adinekoentzako zentro eta zerbitzuak mantentzeko udal-ekarpen absolutuan izandako beherakada handien emaitza da (-%6,55 2015 eta 2016 artean eta -%9,35 2016 eta 2017 artean). 2017-2018 aldian finantzazioa berreskuratu izanak ez du joera hori lehengoratzeko aukerarik ematen; izan ere, udalak 32,74 milioi euroko ekarpena egin zuen 2018an, eta urrun geratu zen 2015eko 36,65 milioietatik. Arin bada ere,

2018-2019 aldiko -% 1,40ko jaitsiera berriak 2019ko 32,28 milioi euroraino luzatu baino ez du egiten udalaren ekarpenaren beheranzko joera, adinekoentzako zentro eta zerbitzuak mantentzeko. Baina jaitsiera-ildo horrek gora egitea lortu du 2020an, 2019-2020 aldian % 16,49ko igoerarekin. Eta 37,61 milioi euroko ekarpena, 2015eko 36,65 milioiak gainditzera iristen dena, orduetik ez baitziren berriro ukitu.

Adinekoentzako zentro eta zerbitzu mota horietan, nabarmentzekoa da ekarpen pribatuen garrantzia (erabiltzaileak barne), guztizko gastuaren estalduraren % 42,4arekin 2020an. 2015 eta 2018 artean % 44,2tik % 45,2ra igo ondoren, partaidetza hori ia ehuneko bi puntu murriztu da 2018-2019 aldian, eta 2019-2020 aldian berriz ere % 42,4ra jaitsi da, 2019tik izandako mailarik baxuenean kokatuz 2019an. Dinamika horren oinarria ekarpen pribatuaren hazkunde esanguratsuen ildo haustea da, 2015etik gorako hazkunde-erritmoekin: % 3,22 2015 eta 2016 artean, % 3,95 2016 eta 2017 artean eta % 5,42 2017 eta 2018 artean.

Kuantitatiboki, adinekoentzako zentro eta zerbitzuak mantentzeko ekarpen pribatuak etengabe egin zuen gora, 2012an eta 2013an 255 milioi euro baino zertxobait gehiago izatetik 2018an 306,09 milioi euro izatera, 2012tik termino nominaletan ikusitako maximoa. 2020ko zifrak urte horretatik bigarren handiena izaten jarraitzen badu ere, 303,06 milioi eurekin, 2019arekin alderatuta sektoreari egindako ekarpen pribatua % 0,13ko igoera apenas erakusten dutenak, 2013 eta 2018 artean ikusitako eta 2019an hautsitako ekarpenaren goranzko joera nabarmenera itzuli dela erakusten du.

Mendetasunen bat duten pertsonen, adinekoen eta desgaitasunen bat duten pertsonen arretaren sektorean, foru-aldundien ekarpen erlatibo txikiena etxeko laguntzaren, telelaguntzaren eta zaintzaileentzako laguntzaren alorrekoa da. Kasu horretan, foru-aldundiak finantzaketa osoari egindako ekarpena % 23,7 baino ez da izan 2020an.

2012ko % 37,1arekiko beheranzko joera etengabearen ondoren, aipatutako proportzioa % 31ra iritsi zen 2015ean, eta urte horretatik aurrera gora egin zuen 2017ko % 37,4ra arte, orduan 2012koa baino zertxobait handiagoa. Hala ere, foru-ekarpenaren suspertze-dinamika hori eten egin da 2018an, 2015-2017ko hazkunde handiekin kontrastean izandako ekarpenaren -%43,74ko jaitsieraren ondorioz (% 14,96 2015 eta 2016 artean, eta % 13,33 2016 eta 2017 artean). 2017ko 36,32 milioietatik, 2012ko 35,75 milioiak gainditzeko zituztenetatik, 2018ko 20,43ra igaro da, ordura arteko zifrarik txikiena 2015eko 27,88 milioietatik. Hala ere, 2018-2019 aldian, foru-aldundien finantzaketak nolabaiteko susperraldia izan du, gastua % 28,03 igo baita 2019ko 26,16 milioiraino, eta zenbateko hori ez dago 2015ean erregistratutakotik oso urrun. 2020an, ordea, berriro jaitsi da, 24,52 milioirekin, finantzaketaren % 23,7 hartzen baitu, eta 2019arekin alderatuta, % 6,26 jaitsi da.

Foru ekarpenaren dinamika, neurri handi batean, etxez etxeko laguntza, telelaguntza eta zaintzaileei laguntzeko programa horien finantzaketan udal erakundeek duten zereginean ikusitako gorabeherekin lotzen da. 2012 eta 2013 artean % 40,5etik % 37,5era jaitsi ondoren, udal-ekarpena % 46,4ra igo zen 2015ean. Orduetik aurrera, beherakada nabarmena izan zen programa horietako parte-hartze finantzarioan, eta, horren ondorioz, partaidetza hori % 36,6koa baino ez zen izan 2017an, lehen aldiz foru-aldundien ekarpenaren azpitik.

2018an, ordea, udalaren finantza-ekarpena nagusi bihurtu zen berriro, % 55,6rekin. 2018a, beraz, goitik behera aldatu zen udalek eta mankomunitateek horrelako programei egiten zieten ekarpen absolutua nabarmen murrizteko prozesuan. - % 11,21ekin, beherakadarik handiena 2015 eta 2016 artean izan zen, baina beheranzko joerak bere horretan jarraitu zuen 2016 eta 2017 artean, - %4,17ko murrizketarekin udal finantza-ekarpenean. Prozesu hori 2017 eta 2018 artean amaitu zen, eta udal-gastua % 47,81 igo zen. Aldaketa horrek, sektorearen berrantolaketarekin lotuta, 52,59 milioitan kokatzen zuen etxez etxeko laguntzan, telelaguntzan eta zaintzaileei laguntzean egindako udal-gastua 2018an, orduan kopururik altuena 2015eko 41,82 milioietatik.

Foru-aldundiek 2018 eta 2019 artean izan duten gorakada bateragarria izan da, berriz ere, aztertutako gastuari eusteko udal-ekarpenaren bilakaera desberdinarekin. Hala, foru-ekarpenaren bolumenaren % 28,03ko hazkundearekin kontrastean, udal-ekarpena 52,89 milioira baino ez da

iristen, eta ekarpena ia egonkortu egin da (% 0,57ko hazkunde nominala). Eraitza da udalen partaidetzak behera egin duela ekarpenean, 2018ko % 55,6tik 2019ko % 50,9ra, baina partaidetza hori oraindik ere gehiengoa da.

2019-2020 aldian aldaketa txiki bat egon da bietan, aldundien finantzaketa -%6,26 murriztu den bitartean, udalena % 2,02 hazi da. Kopuru absolutuetan, foru-ekarpena 24,52 milioi eurokoa da (2019an baino 1,64 milioi gutxiago), eta udal-ekarpena 53,96 milioi eurokoa da (2019an baino 1,07 milioi gehiago). Nolanahi ere, udalen finantzaketa (% 52,1) aldundiena (% 23,7) baino askoz handiagoa da oraindik.

Jarduera mota horien finantzaketa autonomikoari dagokionez, % 5,2koa zen 2012an eta 2013an, eta % 5,7koa izan zen 2014an, % 6,8koa 2015ean eta % 7,3koa 2016an. 2016 eta 2017 artean ekarpenaren beherakada esanguratsua (-%12,89), funtsean, zerbitzuen kudeaketako kostuak murrizteko prozesuen ondorioz, programa horien finantzaketan parte-hartzeak behera egitea ekarri zuen. Hala, adierazlea % 5,9ra jaitsi zen 2017an, 2014ko % 5,7tik hurbil. 2017 eta 2018 urteetan, autonomia-erkidegoaren ekarpena % 1,54 igo zen, eta, horri esker, % 6,2an kokatu zen etxeko laguntza, telelaguntza eta zaintzaileei laguntzeko programen finantzaketan egiten zuen ekarpena, 5,84 milioiko ekarpenarekin. 2018 eta 2019 artean, ekarpenaren susperraldia sendotu egin da, % 14,07ko hazkundearekin, 6,67 milioi euroko ekarpena eginez, etxez etxeko laguntzaren, telelaguntzaren eta zaintzaileentzako laguntzaren sektoreari egindako ekarpen osoaren % 6,4. Hala ere, 2020an berriz ere behera egin du finantzaketaren % 6,2ra itzuliz, 2018an bezala, eta ekarpena 2018a baino handiagoa da, 2019a baino zertxobait txikiagoa bada ere, 6,44 milioi eurokoa izanik.

2018tik aurrera, nolanahi ere, Eusko Jaurlaritzaren finantzaketak autonomiaz gaindiko ekarpenak gainditzeko dituzte. Programa horien finantzaketaren % 10,5 izatera iritsi ondoren 2013an, erkidegoaz gaindiko ekarpena % 3tik % 4ra bitarteko mailetara murriztu zen 2014-2016 aldian, eta berriz ere % 7,5era igo zen 2017an. Ekarpeneren garrantzi erlatiboa berriz ere % 3,3ra jaitsi da 2018an eta % 3,2ra 2019an, 2013 eta 2014tik gertu dauden mailetan. Hau da, ekarpena -% 57,86 jaitsi da 2017 eta 2018 artean (7,30etik 3,08 milioi eurora), 2018 eta 2019 artean (% 8,12, 3,33 milioi euroko guztizko finantzaketarekin) eta 2019 eta 2020 artean (% 11,57, 3,71 milioi euroko guztizko finantzaketarekin). Igoera horrekin ezin dugu konpentsatu 2017tik izandako jaitsiera eta mantentzea.

Aztertutako programetarako ekarpen pribatua % 14,4koa izan da 2020an, proportziorik handiena 2012tik, 2015etik 2017ra bitarteko % 12,6-12,9ko eta 2018ko % 13,3ko mailen gaintik. Ekarpenean goranzko joera erakusten du, finantzaketa pribatuaren hazkundera % 3,97koa izan baita 2015 eta 2016 artean, eta % 4,26koa 2016 eta 2017 artean, eta doi-doi zehazten zen beherantz 2017 eta 2018 artean, % 2,50eko hazkundearekin. 2019-2020 aldia, nolanahi ere, gorantz doa, % 1,05eko igoerarekin, 2020an 14,94 milioi euroko gehieneko ekarpen pribatura iristea ahalbidetzen duena.

Adierazi behar da, hala ere, aztertutako jardueretan finantzaketa oso desberdina dela programamotaren arabera. Telelaguntzaren kasuan, Eusko Jaurlaritzak bere gain hartzen du 2020an finantzaketaren zati nagusia (% 66,8), eta proportzio horrek hautsi egiten du 2012ko % 88,5arekiko beheranzko joera, baina handitu egin da 2019ko % 63,6arekiko. Aldi berean, ekarpen pribatuaren pisua % 11,5etik %32,1era igaro da 2012 eta 2020 artean.

Etxez etxeko laguntzan, 2017an, aldaketa nabarmena izan zen, udalaren partaidetzak, 2012tik lehen aldiz, zerbitzu horren estalduran nagusi izateari utzi baitzion (% 39,7, foru-ekarpenaren % 40,4ren aldean). Udalen partaidetza-maila horrek beheranzko joera argia erakusten zuen 2014an eta 2015ean izandako % 48,1eko eta % 50,7ko mailekiko, baita 2016ko % 45,1eko mailarekiko ere. Baina gizarte-zerbitzuetako gastuaren birbideratzeak egokitzapen bat ekarri zuen 2018an, eta horren ondorioz, udalerriek zerbitzuaren finantzaketan zuten eginkizun nagusia itzuli zen, % 60,7rekin.

2019 eta 2020 artean, ordea, etxez etxeko laguntza finantzatzeko udal-ekarpena egonkortu egin da, eta foru-aldundiek, aldiz, % 25,8 egin dute behera. 2020ko udal-ekarpeneko 53,42 milioiak (52,18

milioi 2019an) ekarpenaren % 57,5 dira, foru-erakundeei dagokien % 25,8aren, autonomiaz gaindiko erakundeen % 4,0aren eta ekarpen pribatuaren % 12,7aren gainera.

Zaintzaileei laguntzeko programetan, kuantitatiboki zuzkidura txikiagoa dutenetan, aldundien finantzaketa da nagusi 2020an, % 56,6k gainditzen baitu udal-ekarpenen % 43,4.

16. taulak adingabeentzako, gazteentzako, familientzako, emakumeentzako eta baztertutako pertsonentzako zentroen, zerbitzuen eta programen finantzaketari buruzko bilakaera erakusten du.

Haur, gazte edo familientzako programetan, erabakigarria da aldundien finantzaketaren garrantzia, gastuaren % 80,8ko estaldurarekin 2020an. Ehuneko horrek erakusten du foru-ekarpena nabarmen suspertu dela 2014ko % 77,8tik, eta proportzio horrek beheranzko joera jarraitua erakusten zuen urte hartan, 2012ko % 79,5arekin alderatuta. 2020an, 2019arekin alderatuta behera egin arren, 2012koaren gainera eta 2017koaren antzera jarraitzen du.

Ekarpen pribatua ia nulua edo are negatiboa den eremu batean, beste finantzaketa-iturri garrantzitsua udalarena da, gastuaren estalduraren % 14,9arekin 2020an. Epe ertainean partaidetza % 16,6tik % 17,4ra igo ondoren 2012 eta 2016 artean, toki-erakundeen ekarpen erlatiboa murrizteko prozesu bat hasi zen ordutik aurrera, % 15ekin 2017an eta 2018an, eta % 14,2ra mugatu zen 2019an, proportziorik txikiena 2012tik, eta berriz ere % 14,9ra igo zen 2020an.

Autonomien finantzaketak gora egin du, 2020an % 4,3 izanik eta aurreko bi urteetako beherakada jarraitua gaindituz.

16. taula. Haur, gazte, familia, emakume eta baztertutako pertsonentzako zentro, zerbitzu eta programen gastu arrunta, finantzaketa-iturriaren arabera. 2017-2020
(Datu absolutuak milioi eurotan, ehuneko bertikalak eta 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

Gastu-sektorea	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019-2020 aldiko bariazioa
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	%-tan
HAUR, GAZTE ETA FAMILIEN ETA EMAKUMEEN (tratu txarrenak barne) ARLOA, GUZTIRA	131,53	143,54	159,55	157,47	100	100	100	100	-1,30
Erkidegoz gaindikoa	0,02	0,02	0,03	0,01	0,0	0,0	0,0	0,0	-56,97
Autonomia-erkidegokoa	5,52	5,14	5,24	6,84	4,2	3,6	3,3	4,3	30,64
Foru Aldundikoa	106,39	116,87	131,39	127,21	80,9	81,4	82,4	80,8	-3,18
Udalekoa	19,75	21,52	22,69	23,53	15,0	15,0	14,2	14,9	3,73
Pribatua	-0,15	-0,01	0,20	-0,13	-0,1	0,0	0,1	-0,1	-164,89
Adingabeen egoitza-zentroak	74,02	83,03	92,55	92,44	100	100	100	100	-0,11
Erkidegoz gaindikoa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Autonomia-erkidegokoa	0,68	0,08	0,06	0,68	0,9	0,1	0,1	0,7	1002,71
Foru Aldundikoa	73,59	83,04	92,50	91,79	99,4	100,0	99,9	99,3	-0,76
Udalekoa	0,04	0,03	0,00	0,10	0,1	0,0	0,0	0,1	
Pribatua	-0,29	-0,11	-0,01	-0,13	-0,4	-0,1	0,0	-0,1	1016,78
Tratu txarren, txarren (tratu txarren biktimen prestazioak barne), harreraren, adopzioaren arloko arretarako programak eta familiako esku-hartzearen arloko programak Beste ostatu-programa batzuk	57,51	60,51	67,00	65,03	100	100	100	100	-2,95
Erkidegoz gaindikoa	0,02	0,02	0,03	0,01	0,0	0,0	0,0	0,0	-56,97
Autonomia-erkidegokoa	4,84	5,06	5,18	6,16	8,4	8,4	7,7	9,5	18,99
Foru Aldundikoa	32,80	33,83	38,89	35,42	57,0	55,9	58,0	54,5	-8,93
Udalekoa	19,71	21,49	22,69	23,44	34,3	35,5	33,9	36,0	3,30
Pribatua	0,14	0,10	0,21	0,00	0,2	0,2	0,3	0,0	-101,24
BAZTERTUAK, GUZTIRA	47,65	52,01	57,75	61,77	100	100	100	100	6,97
Erkidegoz gaindikoa	4,16	5,68	6,86	6,47	8,7	10,9	11,9	10,5	-5,71
Autonomia-erkidegokoa	4,52	4,58	5,90	7,76	9,5	8,8	10,2	12,6	31,59
Foru Aldundikoa	22,07	24,19	25,79	27,54	46,3	46,5	44,7	44,6	6,76
Udalekoa	11,17	11,06	13,49	16,15	23,4	21,3	23,4	26,1	19,72
Pribatua	5,74	6,51	5,70	3,85	12,0	12,5	9,9	6,2	-32,49

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Ekarpén absolutua kontuan hartuta, haurren, gazteen eta familien sektorearen 2019-2020 dinamika nabarmetzen da foru-aldundien eta, neurri txikiagoan, pribatuaren ekarpénaren murrizketagatik. Foru-ekarpénari dagokionez, 2020ko 127,21 milioiek -% 3,18ko jaitsiera adierazten dute 2019ko 131,39 milioi euroekin alderatuta. Hori dela eta, 2016 eta 2017 artean (% 11,02) eta 2017-2018 aldirian (% 9,86) ikusitako hazkunde handiko ildoak eten da, 2015-2016 aldiko igoera garrantzitsuaren (% 5,04) gainera, argi eta garbi.

2015 eta 2016 artean nabarmen hazi ondoren (% 8,42), udal-ekarpena -%7,16 murriztu zen 2016 eta 2017 artean, eta 2016an 21,27 milioi eurokoa izatetik 2017an 19,75 milioi eurokoa izatera igaro zen. Hala ere, 2018an, udalek haurren, gazteen eta familien sektoreari egindako ekarpena nabarmen suspertu zen, % 8,96ko igoerarekin. Hazkunde-erritmo txikiagoarekin bada ere, goranzko joerari eutsi zaio 2018 eta 2020 artean, 2018-2019 aldian % 5,43ko igoera izan baita, eta 2019-2020 aldian % 3,73koa. Udal-ekarpena 22,69 milioi eurokoa izan da 2019an, eta 2020an 23,53 milioi eurokoa, 2016ko 21,27en gainetik.

Bestalde, 2015-2016 aldiko beherakadaren ondoren (-%4,16), ekarpen autonomikoak gora egin zuen 2016 eta 2017 artean (% 13,51), baina askoz ere zenbateko apalagoetan (5,52 milioi 2017an). 2017-2018 aldian, EAEko erakunde komunei dagokien finantzaketa berriro murriztu da, -%6,92ko murrizketarekin, 5,14 milioi euroraino. 2019an, ekarpena pixka bat igo da, 5,24 milioiraino, % 1,99ko igoerarekin. Eta 2020an berriro indartu da igoera, 6,84 milioi euroarekin eta % 30,64ko igoerarekin.

Haurren, gazteen, familien edo emakumeen arloko esku-hartze motak aztertuta, egiaztatu da aldundiek adingabeentzako egoitza-zentroetan duten garrantzi nagusia, gastuaren estalduraren % 99,3arekin 2020an. Behera egin duen arren, ekarpenik handiena izaten jarraitzen du, gainerakoen aldean, eta % 100ari eusten dio inguruan. Arlo horretan, hala ere, ekarpen autonomikoa agertzen hasi da, 2017an bezala egotera iritsi gabe (% 0,9), baina % 0,7rekin gerturazten.

2015 eta 2016 artean egonkortu ondoren (% 0,84 baino ez da igo), udalak adingabeentzako egoitza-zentroein egindako ekarpena -%97,82 murriztu da 2016 eta 2017 artean, eta ordutik aurrera ia erabat desagertu da. Udalaren ekarpena ia baliogabea da 2019an, eta 92,50 milioi, berriz, foru-aurrekontutik. Euskadiko gizarte-zerbitzuen sistema berregituratzeko prozesuaren ondorio nagusietako bat da, foru-aldundiek beren gain hartzen baitute zentro mota horien finantzaketa.

Haurrak, gazteak, familia eta emakumea zaintzeko eremuko egoitzakoak ez diren programetan, 2020an, foru-ekarpena % 54,5ekoa da, eta udal-ekarpena, berriz, % 36koa eta autonomia-erkidegokoaren % 9,5ekoa.

Arreta-eremu horretan, joera nabarmenena foru-gastua izaten ari zen goranzko joera haustea da. 2015etik aurrera, % 8,20ko igoera izan zuen 2015 eta 2016 artean, eta, neurri handi batean, 2016 eta 2018 artean mantendu egin zen, baina dezeleraziorako joera nabarmena izan zuen (% 6,46koa 2016 eta 2017 artean eta % 3,14koa 2017 eta 2018 artean). Moteltze horrekin batera, foru-ekarpenaren protagonismoa zertxobait galdu zen gastu mota horretan, % 57,0tik % 55,9ra jaitsi baitzen 2017-2018 aldian. Foru-ekarpenaren gorakada handiak (+%14,98), ordea, guztizko gastuaren estalduran izandako partaidetzaren gorakada ekarri zuen, % 58arekin. Gorakada hori % 54,5eko guztizko gastuarekin galdu da 2020an.

Udalak haurrentzako, gazteentzako, familientzako eta emakumeentzako egoitzakoak ez diren programa horiei egiten dien ekarpenak goranzko dinamika izaten jarraitzen du. Ekarpena % 9,04 handituta, 2017 eta 2018 artean eten egin zen 2016-2017ko udal-ekarpenaren dezeleraziorako joera, % 1,03 baino ez baitzen handitu gastua aldi horretan. Horrela, 2015-2016ko hazkunde-mailetara itzuli zen, % 9,16ko igoerarekin, 2017-2018 aldiko igoeraren oso antzekoa. Hala ere, udal-ekarpenaren goranzko joerak intentsitate pixka bat galdu du 2018 eta 2019 artean, % 5,56ko hazkundearekin, eta hori argi eta garbi dago foru-erakundearen % 14,98aren azpitik geratu dela. Udalek zerbitzuen finantzaketan duten partaidetza % 35,5era iritsi zen 2018an, eta 2019an % 33,9ra jaitsi da, 2020an % 36ra igotzeko eta 2019ko galera berreskuratzeko, baita 2018ko ekarpena gainditzeko ere.

Finantzaketa autonomikoari dagokionez, % 3,79 murriztu zen 2015 eta 2016 artean, baina gora egin zuen berriro 2016 eta 2017 artean (% 1,39). Suspertze-ildoan sendotu egin da 2017 eta 2020 artean, ekarpena % 4,55 igo baita 2017 eta 2018 artean, % 2,28 2018 eta 2019 artean eta % 18,99 2020an. Erakunde autonomikoek egoitzakoak ez diren programa horien % 9,5 finantzatzen dute 2020an, 2017-2019 epealdia baino handiagoa (% 7,7 eta % 8,4 artekoa), baina 2015eko % 9,7aren eta 2012ko % 9,9aren azpitik.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonen arretaren sektoreari dagokionez, finantziazioaren zati handiena foru-aldundiei dagokie 2020an, % 44,6rekin, udalei eta mankomunitateei dagokien % 26,1, autonomiaz gaindiko erakundeen % 10,5 eta autonomikoen % 12,6 gaindituta. Ekarpene pribatuek gainerako %6,2a estaltzen dute.

2019tik 2020ra bitartean foru-ekarpena % 6,76 handitu den arren, foru-aldundien kasuan, adierazitako % 44,6k esan nahi du 2015etik ikusten ari zen bazterkeriaren sektorearen finantzaketan parte-hartzearen beheranzko ildoari berriro ekitea. 2012ko eta 2013ko % 48,5etik 2015eko % 49,2ra igo ondoren, foru-aldundiek finantzaketan duten pisua % 46,5 inguruko mailetara murrizten da 2017an eta 2018an, 2019ko % 44,7ra eta 2020ko % 44,6ko gutxienera mailara.

Bazterkeriaren sektorearen foru-finantzaketan izandako parte-hartzearen beheranzko ildo hori, alde batetik, 2015 eta 2017 artean gastua egonkortzeko nolabaiteko joeraren emaitza da; izan ere, 2015 eta 2016 artean % 0,52 baino ez zen igo, eta 2016-2017 aldirian, berriz, % 2,25. Hala ere, garrantzitsua da ikustea foru-aldundiek 2017 eta 2018 artean finantzaketaren ehunekoan izandako gorakada txikiak ekarpenaren gorakada garrantzitsua ekarri duela berekin, 2017an 22,07 milioi euro izatetik 2018an 24,19 milioi euro izatera igaro baita, % 9,62ko hazkundearekin. Foru-ekarpenaren proportzioaren oinarritzeko egonkortzea, beraz, beste erakunde publiko batzuek eta sektore pribatuak egiten duten ekarpenaren aurrerapen garbiarekin lotzen da 2017 eta 2018 artean. Bestalde, 2019tik 2020ra bitartean izandako parte-hartzearen beherakada hazkunde-eritmoaren murrizketarekin (2017-2018 aldirian % 9,62 izatetik 2018-2019 aldirian % 6,62 izatera, 2019 eta 2020 bitartean % 6,76 izatera, azken urtean 27,54 milioi izanik) eta beste esparru publiko batzuetako ekarpenaren hazkunde handiagoekin lotuta dago.

Bazterkeriaren sektorea finantzatzeko ekarpena handitzen ari zela ikusten zuten sektoreen artean, baina orain goranzko joera hautsi dela ikusi du: autonomiaz gaindiko ekarpena. Zifra horiek ia deusezak eta sinbolikoak ziren 2014an eta 2015ean, baina 1,62 milioi eurokoak ziren 2016an, 4,16 milioi eurokoak 2017an, 5,68 milioi eurokoak 2018an eta 6,86 milioi eurokoak 2019an. Sektorearen finantzaketarako ekarpena % 1etik beherakoak ziren 2012 eta 2015 artean, eta % 3,5era igo da 2016an, % 8,7ra 2017an, % 10,9ra 2018an eta % 11,9ra 2019an. 2018tik, autonomiaz gaindiko ekarpenak gainditu egin du finantzaketa autonomikoari dagokion ekarpena, 2019an % 10,2ra iritsi baita. Hala ere, 2020an ikus dezakegu egungo ekarpen autonomikoa (% 12,6) baino % 10,5 txikiagoa dela. Eta autonomia-erkidegoz gaindiko 2018ko eta 2019ko ekarpenak baino txikiagoa, % 10,9 eta % 11,9 baitziren.

Bazterkeriaren eremuko ekarpen autonomikoa % 3,19 handitu zen 2015 eta 2016 artean, baina hori moteldu egin zen geroago, % 0,26ko hazkundera izan baitzuen 2016 eta 2017 artean, eta % 1,31koa 2017 eta 2018 artean. Horrekin, erakunde komunaren partaidetza erlatiboaren epe luzerako murrizketa finkatu zen: 2012ko % 11,7tik 2018ko % 8,8ra. 2018 eta 2019 artean, ordea, finantzaketa autonomikoa % 28,77 hazi da. 5,90 milioi euroko ekarpenari esker, 2018ko % 8,8ko partaidetzatik 2019ko % 10,2ra igaro da. Goranzko joera hori berretsi egin da 2020an, 7,76 milioi euroko ekarpenarekin (ekarpenaren % 12,6), eta ekarpena % 31,59 handitu da, hazkunde-ildo osoan izan duen igoerarik handienetako bat.

2012an, % 22,6tik abiatuta, bazterkeriaren sektorea finantzatzeko udal-ekarpena % 26,1 eta % 27,1 artekoa zen 2013 eta 2015 artean. Urte horretatik aurrera, beherakada erlatiboko prozesu bat hasi zen, eta, horren ondorioz, udalen eta mankomunitateen ekarpena % 23,4koa izan zen 2017an, eta % 21,3koa 2018an. Bazterkeriaren sektoreari egindako udal-ekarpena etengabe murriztearen ondorioa zen, % 2,76ko jaitsierarekin 2015-2016 aldirian, % 2,83koa 2016 eta 2017 artean, eta % 0,98koa 2017 eta 2018 artean.

Hala ere, 2018 eta 2019 artean, udalek bazterkeriaren sektoreari egindako ekarpena % 22,02 hazi da 2018ko 11,06 milioi euroekin alderatuta, eta 13,49ra iritsi da 2019an, sektoreari 2012tik egindako ekarpenik handiena. Eta joera hori berretsi egin da 2019 eta 2020 artean, % 26,1eko ekarpenarekin 16,15 milioi euroko ekarpenarekin, hau da, % 19,72ko gehikuntza, 2019ko igoera baino zertxobait txikiagoa, baina zuen hazkundera berresten duena.

Finantzaketan izandako partaidetza, 2013tik 2016ra % 25 edo gehiago izan arren, 2017an erregistratutako % 23,4 baino handiagoa da.

2015-2016 aldiaren baztertuaren biztanleriaren aldeko ekintzen finantzaketarako ekarpen pribatua nabarmen suspertu ondoren, % 18,71ko igoerarekin, 2016-2017 prozesuaren ezaugarria kontrakoa zen, gastu mota horretan % -15,10eko jaitsiera izan baitzuen. 2017-2018 aldiaren ekarpen pribatua berriro indartu da, % 13,38ko igoerarekin, baina, hala ere, 2018tik 2020ra bitartean beste atzeraldi garrantzitsu bat izan da, finantzaketa -%12,35 jaitsi baita 2018tik 2019ra, eta 2019tik 2020ra, berriz, -%32,49 jaitsi da, aldi horretan erakunde publikoen finantzaketa handitzearen guztiz kontrakoa. Testuinguru horretan, finantzaketa pribatuaren garrantzi erlatiboa, 2017ko % 12,0tik 2018ko % 12,5era berreskuratu zena, mailarik baxuenetara iritsi da 2020an, % 6,2rekin, 2012tik bigarren aldiz jarraian, % 10eko atalasearen azpitik. Horrela, sektorearen finantzaketan parte hartzea oso urrun geratzen da 2012an ikusitako % 16,7tik. Gorakada puntual batzuekin, bereziki 2015eko % 13,1etik 2016ko % 14,7ra, sektore horri egindako ekarpen pribatuaren beheranzko joera argi eta garbi sendotzeko joera dago 2012 eta 2020 artean.

Erabiltzaileen ekarpenaren pisu espezifikoak

17. taulak erakusten duen bezala, erabiltzaileek arretaren finantzaketan duten partaidetzaren datuek alde nabarmenak zituzten oraindik zentro edo zerbitzu motaren arabera.

17. taula. Erabiltzaileek gizarte-zerbitzu eta -zentroetako finantzaketan duten parte-hartzea, zentro/zerbitzu motaren arabera 2017-2020 (finantzaketa guztiaren %)

	2017	2018	2019	2020
Zentro/Zerbitzu mota	%	%	%	%
Adinekoentzako egoitza-zentroak (atsedenerakoak barne)	47,0	48,4	46,6	44,1
Desgaitasunak/gaixotasunak dituztenentzako egoitza-zentroak (atsedenerakoak barne)	11,7	11,9	11,5	11,1
Adingabeentzako egoitza-zentroak	0,0	0,0	0,0	0,0
Emakumeentzako etxebizitzak edo egoitza-zentroak	0,1	0,1	0,1	0,1
Bazterkeria-arriskuan dauden pertsonentzako etxebizitzak, harrera eta egoitza-zentroak	3,5	3,2	3,1	2,7
EGOITZA-ZENTROAK	35,3	36,0	34,3	32,4
Adinekoentzako eguneko laguntza-zentroak	24,1	24,8	22,9	17,6
Desgaitasuna/gaixotasuna dutenentzako eguneko laguntza-zentroak	10,8	10,6	10,6	5,9
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako beste eguneko zentro batzuk	3,4	3,9	5,3	2,5
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	0,0	0,0	0,0	0,0
Gizarteratze-premiei erantzuteko eguneko zentroak	2,6	1,9	2,6	1,9
EGUNEKO ZENTROAK	13,3	13,8	13,7	9,3
BESTE ZENTRO ETA ZERBITZU BATZUK	14,4	14,5	13,3	9,4

Iturria: EOE, BJKPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzen Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Oharra: Ez dira sartu tutoretza-fundazioak beste zentro eta zerbitzu batzuetan.

2020an, adineko pertsonentzako egoitza-zentroen finantzaketan erabiltzaileen parte-hartzearen garrantzia nabarmen jarraitzen du. Horrelako zentroetan, erabiltzaileen ekarpen ekonomikoak gastu osoaren % 44,1 finantzatzen laguntzen du 2020an.

Hala ere, ez da adinekoentzako egoitzetan orain arte ikusitako proportziorik handiena. Goranzko ilduan, 2012an eta 2013an % 45,8-45,9ko ehunekoetatik, proportzioa % 47ra iritsi zen 2016an eta 2017an, eta % 48,4ra 2018an. 2018 eta 2019 artean, parte-hartzearen ehunekoak % 46,6ra jaitsi zen, eta, hain zuzen ere, 2012tik ikusten zen lehen jaitsiera esanguratsua izan zen, 2020an % 44,1ekin berresten dena, 2014 eta 2015eko % 46,7-46,8ko mailen azpitik geratuz.

Egoitza-eremuan bezain nabarmena ez bada ere, 2020an erabiltzaileen partaidetza % 17,6koa izan da adinekoentzako eguneko laguntza-zentroetan. 2012tik 2013ra bitarte % 21,2tik % 23,4ra igo ondoren, proportzioa % 22ra jaitsi zen 2014an. Ordutik aurrera, 2016an % 23ra igo zen, 2017an %24,1era eta 2018an % 24,8ra. Egoitza-zentroekin gertatzen zen bezala, kasu honetan ere parte-hartzearen beherakada nabarmena ikusten da azken bi urteetan, 2018ko % 24,8tik 2019ko % 22,5era, eta 2020ko % 17,6ra igaro da.

Erabiltzaileek finantzaketan egiten duten ekarpena askoz ere txikiagoa da, eta, gainera, oro har, beheranzko joera du desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroen kasuan. 2015ean % 13,8ra iritsi ondoren, 2013ko % 13,5aren gainetik, proportzioa % 12,5era jaitsi da 2016an, % 11,7-11,9ra 2017an, % 11,5era 2019an eta % 11,1era 2020an, 2012tik izandako erregistrorik txikiena.

Beheranzko dinamika hori ikusten zen, halaber, 2016ra arte desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetan, urte hartan minimoa % 7,4 izanik. Hala ere, 2017an, erabiltzaileen partaidetzak finantzaketan gora egin du nabarmen, eta % 10,8ra iritsi da. Maila horri eutsi zaio (zertxobait behera egin badu ere), bai 2018an, bai 2019an, % 10,6rekin. Bat-batean jaitsi da 2020an, % 5,9rekin. Horrenbestez, 2020ko proportzioa 2014ko eta 2015eko % 10,2-10,3ko mailen oso azpitik dago, baita 2016ko minimoa baino txikiagoa ere.

Desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako gainerako eguneko zentroetan ere ikusten zen erabiltzaileen ekarpenak azken urteetan izan duen gorakada erabat eten da 2020an. Kasu horretan, 2014 eta 2016 artean % 2,4tik % 6,2ra igo ondoren, ekarpena % 3,4ra murriztu zen 2017an, eta proportzio hori % 3,9ra igotzen hasi zen 2018an. Joera hori luzatu egin zen 2018 eta 2019 artean, % 5,3rekin. 2020an % 2,5era jaisteko.

2019-2020 aldiko goranzko susperraldiaren haustura hori da, halaber, bazterkeria-egoeran dauden biztanleentzako eguneko zentroen erabiltzaileen ezaugarria, nahiz eta hazkunde hori aldakorragoa izan. Horrela, erabiltzaileen ekarpena 2013ko % 2,6tik 2016ko % 6,3ra igo ondoren, 2017ko % 2,6 2013ko parametro propioetan kokatzen zen berriz ere, 2018an beste beherakada bat izan aurretik, % 1,9raino. Erabiltzaileen ekarpen-maila hori txikiena zen 2012tik, 2019an % 2,6raino igo bazen ere, 2020an berriz ere % 1,9ra jaisten da, eta berriz ere 2018ko posizioetan kokatzen da.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako ostatu- eta harrera-zentroetan, 2015 eta 2016 artean ikusten zen % 3tik % 3,7rako gorakadak finantzaketari egindako ekarpena suspertzeko nolabaiteko ildo finkatu zuen 2014ko % 2,4tik aurrera, eta, gainera, 2012ko eta 2013ko partaidetza-mailetara hurbildu zen (% 3,7-3,9). Parte-hartzearen beherakada 2017ko % 3,5etik 2018ko % 3,2ra, 2019ko %3,1era eta 2020ko % 2,7ra artekoa izan zen, baina parte-hartzeak behera egin du pixkanaka.

Beste egoitza-zentro edo eguneko zentro batzuetan, biztanleria adingabeari, gazteriari, familiari eta emakumeari dagokienez bereziki, erabiltzaileek finantzaketan duten parte-hartzea ia hutsaren hurrengoa da 2020an.

Egoitza-zentroak eta eguneko zentroak ez diren beste zentro eta zerbitzu batzuetan, erabiltzaileen parte-hartzea % 13,7ra iritsi zen 2016an, eta, ondoren, % 14,4-14,5era igo zen 2017an eta 2018an. 2019 joera-aldaketa izan zen, eta erabiltzaileen ekarpena % 13,3ra jaitsi zen, 2020an % 9,4ko ekarpenarekin berretsiz, baita 2016ko mailen azpitik ere.

Erabiltzaileen parte-hartzea desberdina da zentroen eta zerbitzuen finantzaketan, lurralde historikoaren eta zentro- edo zerbitzu-motaren arabera, 18. taulan ikus daitekeen bezala. Erabiltzaileen parte-hartze handiena duten eremuak kontuan hartuta, alde esanguratsuak daude.

Adinekoentzako egoitza-zentroetan, erabiltzaileen parte-hartzearen ehunekoak handiagoa izaten jarraitzen du 2020an Bizkaian: % 48,1; Gipuzkoan eta Araban, aldiz, % 41,6 eta % 37,5, hurrenez hurren.

2017 eta 2018 artean hiru lurraldeetan oro har ikusitako gorakadarekin kontrastean, Bizkaian 2018-2020 aldian beherakada nabarmena izan zen kontuan hartutako ehunekoan, 2018ko % 54,6tik 2019ko % 50,7ra eta 2020ko %48,1era. Beherakada apalagoa izan da Araban: 2018ko % 38,7tik 2019ko % 38,3ra eta 2020ko % 37,5era, 2017an ikusitakoaren azpitik. Gipuzkoan, aldiz, gorakada

txiki bat ikusi zen 2019an, % 43,7tik % 44,8ra 2018 eta 2019 artean, eta eten egin da, 2020an beste bi lurraldeek bezala jaitsi baita, % 41,6ra jaitsiz, hiru lurraldeetako jaitsiera nabarmenena izanik. Araban eta, bereziki, Gipuzkoan, erabiltzaileen parte-hartze erlatiboa 2012an ikusitakoa baino handiagoa da 2020an (% 37,5 eta % 37,0, hurrenez hurren, eta % 41,6 eta % 39,3, hurrenez hurren), baina Bizkaian kontrakoa gertatzen da (% 48,1 2020an eta % 53,2 2012an).

18. taula. Erabiltzaileek gizarte-zerbitzu eta -zentroetako finantzaketan duten parte-hartzea zentro/zerbitzu motaren eta lurralde historikoaren arabera. 2019 eta 2020 (finantzaketa guztiaren %)

	2019				2020			
	EAE	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	EAE	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia
Zentro/Zerbitzu mota	%	%	%	%	%	%	%	%
Adinekoentzako egoitza-zentroak (atsedenerakoak barne)	46,6	38,3	44,8	50,7	44,1	37,5	41,6	48,1
Desgaitasunak/gaixotasunak dituztenentzako egoitza-zentroak (atsedenerakoak barne)	11,5	13,8	16,0	7,4	11,1	12,5	14,2	8,6
Adingabeentzako egoitza-zentroak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emakumeentzako etxebizitzak eta egoitza-zentroak	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2
Bazterkeria-arriskuan dauden pertsonentzako etxebizitzak, harrera eta egoitza-zentroak	3,1	1,9	1,4	5,3	2,7	0,8	1,0	5,0
EGOITZA-ZENTROAK	34,3	29,5	32,0	37,4	32,4	29,0	29,8	35,3
Adinekoentzako eguneko laguntza-zentroak	22,9	21,5	25,5	20,9	17,6	15,8	19,0	17,2
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroak	10,6	3,6	12,1	11,0	5,9	1,9	9,5	3,9
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako beste eguneko zentro batzuk	5,3	2,7	1,4	9,6	2,5	1,0	0,6	4,5
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Gizarteratze-premiei erantzuteko eguneko zentroak	2,6	0,0	2,5	2,8	1,9	0,0	2,4	2,0
EGUNEKO ZENTROAK	13,7	12,1	15,6	12,8	9,3	8,5	11,5	7,8
BESTE ZENTRO ETA ZERBITZU BATZUK	13,3	31,5	3,5	7,8	9,4	24,0	3,8	4,3

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Desgaitasunen bat duten pertsonentzako egoitza-zentroetan, aldiz, Bizkaia nabarmentzen da finantzaketan erabiltzaileen parte-hartze txikiagoagatik: 2020an % 8,6 izan zen, eta Araban eta Gipuzkoan, aldiz, % 12,5 eta % 14,2, hurrenez hurren.

Beheranzko joera argia ikusten da Araban 2018an, % 14,6koa, eta pixkanaka jaisten joan da 2020ko % 12,5era arte. Gipuzkoan, ordea, beheranzko joera bat genuen: 2016an % 15,4koa zen, eta 2018an % 14,6koa, baina 2019an eten egin zen, % 16,0ra igoz, 2020an egiaztatze bere jaitsieraildoari jarraitzen diola, % 14,2rekin. Hala ere, Bizkaian joera txandakatu ikusten dugu, gora eta behera, baina 2016 eta 2020 artean minimoa zuen 2019an, % 7,4rekin, eta maximoa 2016an, % 9,9rekin.

Bizkaia da urritasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroyen finantzaketari erabiltzaileen ekarpena egiten dion lurralde bakarra 2020an, baina lehen aipatu dugun bezala, Bizkaian urteetan zehar txandakatzen ari da, aldaketa handirik egon gabe, oro har. Izan ere, 2015etik 2017ra bitarte hiru lurralde historikoetan parte-hartzearen murrizketa-ildo orokorra Gipuzkoan bakarrik zegoen 2018an. Lurralde horretan, erabiltzaileen partaidetza etengabe jaitsi zen, 2015eko % 18,6tik 2018ko % 14,6ra. 2019ko gorakadak % 16ra eraman zuen, eta 2018ko erregistroa ez ezik 2016ko % 15,4 ere gainditu zuen, baina 2020an berriro jaitsi da, % 14,2ra arte, eta 2018an genuen minimoaren azpitik jarri da, % 14,6rekin.

2012arekin alderatuta, desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitzetan, erabiltzaileen partaidetza urrundu egin da Gipuzkoan, eta behera geratu da (% 14,2 eta % 16,6, hurrenez hurren, 2012an). Egoera hori Bizkaikoa baino argiagoa da, 2020an % 8,6koa baitzen, eta

2012ko % 8,7ra hurbildu da argiago. Araban, 2019 eta 2020 artean izandako ekarpenaren beherakadak 2012an ikusitako mailen azpitik jarri du (% 13,8).

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako ostatu-, harrera- eta egoitza-zentroetan, erabiltzaileen parte-hartzea mugatua da, eta, gainera, beheranzko joera du, bai Araban, bai Gipuzkoan. Hala, partaidetza hori etengabe murrizten da Araban, 2016ko % 3,3tik 2020ko % 0,8ra; Gipuzkoan, berriz, 2015eko % 2,7tik 2020ko % 1,0ra jaisten da. Bizkaian, aldiz, bilakaera aldakorragoa da. Hala, 2015 eta 2017 artean % 3,4tik % 5,3ra igaro ondoren, erabiltzaileen parte-hartzearen ehunekoa nabarmenago murriztu zen, eta 2018an % 4,5era jaitsi zen. 2019an, ordea, proportzioa % 5,3ra igo da berriro, eta 2020an berriro jaitsi da % 5,0ra arte.

Adinekoentzako eguneko laguntza-zentroetan, ekarpen erlatibo handiena Gipuzkoari dagokio 2020an, % 19,0rekin, Bizkaiko % 17,2aren eta Arabako % 15,8aren gainetik. Hala ere, 2017tik aurrera, hautsi egin da Gipuzkoako parte-hartzearen goranzko joera, eta, horren ondorioz, gora egin du erabiltzaileen ekarpenak 2015eko % 23,4tik 2017ko % 27,5era, eta beherakada esanguratsua izan du 2018ko % 25,4ra arte (2019ko % 25,5ean egonkortu da, batez ere), eta bere ondorengo lerroa hartu du berriro, 2020an % 19,0rekin. Araban, joera-aldaketa bera ikusi da aurretik, 2012ko % 20,8tik 2016ko % 27ra igo ondoren. Baina parte-hartzearen murrizketa handiagoa eta luzeagoa da lurralde horretan, 2017an %25,1era, 2018an % 24ra, 2019an % 21,5era eta, beheranzko joera areagotu ondoren, 2020an % 15,8ra iritsi baikara.

Bizkaian, aldiz, 2017 eta 2018 artean, berriro ekin zitzaion erabiltzaileek adinekoentzako eguneko zentroak finantzatzeko egiten duten ekarpenaren goranzko ildoari. Hala, 2015etik 2017ra bitarte % 18,4tik % 19,5era bitarteko maileri eutsi ondoren (tarte horretan ere kokatzen zen lurralde hori 2012an), parte-hartze horrek gora egin zuen bat-batean, 2018an % 24,6ra iritsi arte. Hala ere, joera hori nabarmen zuzendu da 2019an beherantz, % 20,9raino jaitsi baita. Joera hori nabarmen nabarmendu da 2020an, % 17,2rekin, 2012ko edo 2015eko % 19,4aren azpitik, ordea.

Desgaitasuna edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroi dagokienez, Araba mantentzen da erabiltzaileen ekarpen erlatibo txikiena duten lurraldeen artean, 2020an % 1,9, 2017ko % 8,5arekiko edo 2018ko % 7,1arekiko beheranzko joera argiarekin. 2017ko % 10,1etik 2018ko % 9,8ra jaitsi ondoren, Bizkaian nabarmen jaitsi da 2020an, 2019an % 11,0raino igo ondoren. 2018ko % 12,5etik 2019ko % 12,1era eta 2020ko % 9,5era jaitsi den arren, Gipuzkoa da, bere aldetik, erabiltzaileen ekarpen handiena duen lurraldea.

Zentro mota horietan, Gipuzkoako erabiltzaileen ekarpenaren % 9,5 urruntzen ari da 2012ko % 12,6tik, eta 2015ean izandako % 15 baino gehiago ere bai. 2020an Bizkaiko % 3,9 2012ko % 5,0aren azpitik geratu da. Eta, horrenbestez, ehuneko horrekin hautsi egin da Bizkaiko goranzko joera, eta, ondorioz, bi lurralde horiek elkarrengana hurbiltzen ari dira. Araba nabarmen beherago geratu da, erabiltzaileen ekarpena % 1,9koa izan baita, 2012ko % 7,6 baino askoz txikiagoa.

Desgaitasuna edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako gainerako eguneko zentroetan, 2017 eta 2020 artean beherantz finkatu da Arabako eta Gipuzkoako erabiltzaileen partaidetza (% 5,4tik % 1,0ra eta % 4,8tik % 0,6ra, hurrenez hurren). Bizkaian, aldiz, hautsi egin da Bizkaian genuen ekarpenaren goranzko joera: 2017an % 2,0 zen, 2018an % 5,5 eta 2019an % 9,6. 2020an, ordea, hautsi egin da, % 4,5. Hala ere, Bizkaia erabiltzaileen partaidetza-maila handienetan mantentzen da zentro mota horien finantzaketan.

Gizareratze-premiak dituzten pertsonentzako eguneko zentroetan, parte-hartzearen zifrak beherantz zihoazen kasu guztietan 2016az geroztik, eta oso maila txikietara iristen ziren 2018an. 2018 eta 2019 artean gorantz egiten zuen arren, erabiltzaileen ekarpena zentroen finantzaketari oso txikia izaten jarraitzen zuen 2019an: % 0 Araban, % 2,5 Gipuzkoan eta % 2,8 Bizkaian. Baina 2020an berriro ekin dio jaitsierari: % 0,0 Araban, % 2,4 Gipuzkoan eta % 2,0 Bizkaian. Azken lurralde horretan, proportzioa urrun dago 2016ko % 8,5etik.

Gainerako zentro eta zerbitzuetan, erabiltzaileen ekarpen erlatiboa oso garrantzitsua da Araban, lurralde horretan goraka jarraitzen baitzuen 2018ra arte. Hala, 2012ko % 5,5etik, parte-hartzea % 30,7ra igo da 2015ean, % 37,4ra 2016an, % 38,4ra 2017an eta maximora % 41,4ra 2018an. Hala ere, proportzioa % 31,5era jaitsi da 2019an eta % 24,0ra 2020an.

2015 eta 2016 artean behera egin ondoren, partaidetzak goranzko joerari eutsi dio 2020an Gipuzkoan, % 3,5etik % 3,8ra; Bizkaian, ordea, ez da horrelakorik gertatu, % 7,8tik % 4,3ra igaro baita. Hala ere, 2020ko partaidetza-zifrak, bai Bizkaian bai Gipuzkoan, Arabakoak baino askoz txikiagoak dira: % 3,8 Gipuzkoan (2015eko % 9,3tik urrun) eta % 4,3 Bizkaian (2012ko % 14,2tik behera).

4.3. Gizarte-prestazioen finantzaketa

19. taulak Euskadiko gizarte-prestazioen finantzaketari buruzko oinarrizko informazioa jasotzen du. Gizarte-zerbitzuen gune nagusiari egiten dion ekarpen mugatuarekin alderatuta, Eusko Jaurlaritzak da eduki ekonomikoko prestazio horien finantzaketan protagonista nagusia. 2020ko % 83,2k egonkortasuna erakusten du, 2019an bezala mantendu baita, 2013tik 2018ra ekarpen egonkorra % 84,7-85,2koa izan baitzen, eta 2012an % 86,9koa.

Foru-aldundiek gizarte-prestazioetako gastuaren % 12,4 finantzatzen dute 2020an, eta horrek ere aldaketa nabarmena dakar. Hala, 2012an % 10,8koa izan ondoren, parte-hartzea % 11,6-11,8ra igo zen 2013 eta 2016 artean, 2017an eta 2018an % 11,2-11,3ra murriztu aurretik. 2019ko % 12,8ak, beraz, aldaketa bat ekarri zuen aurreko beheranzko dinamikan, 2012tik foru-ekarpena maila altuenetan kokatzen zuena, eta orain berriz ere beherakada bat dago, baina aurreko urteetako kopuruetara iritsi gabe.

Izan ere, 2016 eta 2018 artean ikusten diren prestazioen udal-finantzaketan izandako beherakadekin alderatuta (-% 3,17 2016 eta 2017 artean eta -% 12,01 2017 eta 2018 artean), 2019 eta 2020 bitartean Udalek finantzatzutako zenbatekoa % 16,42 handitu da, 2018-2019 aldiko % 7,01etik gora.

Eduki ekonomikoko gizarte-prestazioetako gastuari egindako ekarpen pribatua oso txikia da, % 1,1 2020an, baina proportziorik handiena da 2012tik. Nolanahi ere, finantzaketa mota horrek goranzko joerari eutsi dio 2016 eta 2020 artean, eta mailarik altuena lortu du, termino nominaletan, 2012tik (7,35 milioi 2020an eta 5,10 2012an).

19. taula. Gizarte-prestazioetako (familientzako transferentziak) gastu arrunta, finantzaketa-iturriaren arabera. 2017/2020

(Datu absolutuak, % bertikalak eta 2019-2020 bariazioa ehunekotan)

	2017				2018				2019				2020				2019-2020 aldiko bariazioa
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	% ber.	%-tan		
Gastu mota																	
LISMI/KGP/GOF	63.130.513	66.057.215	69.260.358	70.482.701	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1,76		
Foru Aldundikoa	63.130.513	66.057.215	69.260.358	70.482.701	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1,76		
DSBE/EGPO	483.662.132	453.562.792	422.486.653	449.871.226	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	6,48		
Autonomia-erkidegokoa	483.662.132	453.562.792	422.486.653	449.871.226	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	6,48		
FAMILIA-PRESTAZIOAK	49.747.242	47.396.958	47.682.344	45.888.368	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-3,76		
Autonomia-erkidegokoa	49.683.788	47.332.057	47.621.403	44.314.695	100	99,9	99,9	96,6	100	99,9	99,9	96,6	96,6	96,6	-6,94		
Foru Aldundikoa	0	0	0	1.483.750	0	0,0	0,0	3,2	0	0,0	0,0	3,2	3,2	3,2			
Udalekoa	63.454	64.901	60.941	89.923	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	47,56		
BESTE BATZUK (GLLak eta GKEak barne)	60.003.760	52.577.149	57.763.934	73.838.174	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	27,83		
Autonomia-erkidegokoa	25.517.497	26.980.576	26.818.910	38.240.848	42,5	51,3	46,4	51,8	42,5	51,3	46,4	51,8	51,8	51,8	42,59		
Foru Aldundikoa	10.692.673	3.700.014	7.209.973	7.486.122	17,8	7,0	12,5	10,1	17,8	7,0	12,5	10,1	10,1	10,1	3,83		
Udalekoa	18.958.434	16.671.719	17.849.103	20.760.643	31,6	31,7	30,9	28,1	31,6	31,7	30,9	28,1	28,1	28,1	16,31		
Pribatua	4.835.156	5.224.840	5.885.948	7.350.561	8,1	9,9	10,2	10,0	8,1	9,9	10,2	10,0	10,0	10,0	24,88		
GIZARTE-PRESTAZIOAK	656.543.647	619.594.114	597.193.289	640.080.469	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	7,18		
Autonomia-erkidegokoa	558.863.417	527.875.425	496.926.966	532.426.769	85,1	85,2	83,2	83,2	85,1	85,2	83,2	83,2	83,2	83,2	7,14		
Foru Aldundikoa	73.823.186	69.757.229	76.470.331	79.452.573	11,2	11,3	12,8	12,4	11,2	11,3	12,8	12,4	12,4	12,4	3,90		
Udalekoa	19.021.888	16.736.620	17.910.044	20.850.566	2,9	2,7	3,0	3,3	2,9	2,7	3,0	3,3	3,3	3,3	16,42		
Pribatua	4.835.156	5.224.840	5.885.948	7.350.561	0,7	0,8	1,0	1,1	0,7	0,8	1,0	1,1	1,1	1,1	24,88		

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Prestazioen kontsiderazio xehatuak erakusten du Foru Aldundiek LISMI/FBS/PNC prestazioen finantzaketa osoa egin dutela 2020an. Bestalde, Eusko Jaurlaritzak bere gain hartzen du DSBEa eta EPOa mantentzeko behar den ekarpen guztia. Erkidegoko finantzaketa % 96,6koa da familia-prestazioei dagokienez; foru-aldundiek, berriz, % 3,2koa, eta udalek % 0,2koa. Finantrazio autonomikoa da zatirik handiena, baina 2020an aldaketa handia egon da, aurreko urteetan finantzaketa autonomikoa % 100 edo % 99,9 baitzen, foru-ekarpenik egon gabe; orain, berriz, finantzatzeaz gain, udal-ekarpena baino askoz handiagoa da, eta horrek ere gora egin du.

Gainerako prestazioen azterketa (gizarte-larrialdietarako laguntzak, gizarte-larrialdietarako laguntzak eta antzeko beste prestazio batzuk, bai eta erakunde pribatuen ekarpenak ere) bereziki interesgarria da, neurri handi batean gizarte-larrialdi-/larrialdiko egoerekin edo diru-sarrerak bermatzeko sistemaren prestazio nagusien osagarri diren jarduerekin zerikusia duten alderdietan zentratzen baita.

Askotariko finantzaketa-iturriak dituzten arren, prestazio horiei dagokienez, partaidetza nabarmen sinplifikatu dela ikusten da, 2020an % 15etik gorako ekarpena egin duten bi finantzaketa-iturri baino ez baitaude.

Finantzaketa-iturri nagusia administrazio autonomikoa da 2020an, kontuan hartutako prestazioen gastuaren % 51,8ko estaldurarekin. Autonomia-erkidegoek prestazio horien finantzaketan duten partaidetzak goranzko joerari eutsi dio, 2014ko % 34,4tik eta 2015eko % 35,3tik, baina areagotu egin da 2016tik aurrera, eta 2018an % 51,3ra iritsi da, 2012ko % 43,9tik gora, berriz ere. Hala ere, 2019ko % 46,4ak nabarmen egin zuen behera 2018ko % 51,3arekin alderatuta, eta 2020an berriro ere gora egin du eta zifra hori gainditu du.

2019an, autonomia-erkidegoaren ekarpenean joera-aldaketa bat zegoela pentsatu zen, 2018. eta 2019. urteen artean -% 0,60ko jaitsiera izan baitzen, eta hori kontrastatu egiten zen 2012. urteaz geroztik gastuan izandako aurretiko goranzko bilakaerarekin, 2015. urtetik aurrerako hazkunde garrantzitsuek markatuta. Horrela, prestazio horietarako ekarpenaren hazkundera, GLLetan zentratua, % 7,04ra iristen zen 2015 eta 2016 artean, eta % 8,76ra iristen zen 2016-2017 aldian. Hazkundera 2017 eta 2018 artean moteltzen hasi bazen ere, % 5,73an zegoen oraindik. Hala ere, 2020an berriz ere % 51,8ko hazkundera izan da, eta horrek 2019arekin alderatuta % 42,59ko aldaketa ekarri du, finantzaketa horren hazkundera azpimarratuz.

Bigarren finantzaketa-lerro nagusia udalei eta mankomunitateei dagokie, eta administrazio horiek laguntzen dute prestazio osagarri horiek finantzatzen, 2020an % 28,1ekin. 2014 eta 2015 artean ikusitako beherakadaren ondoren (% 30,2tik % 29,8ra), 2018an % 31,7ra iritsi zen, 2012tik izandako proportziorik handienera, urte hartako % 21,2arekin alderatuta, argi eta garbi, baina oso maila egonkorretan 2016ko % 31,5arekin eta 2017ko % 31,6arekin alderatuta. 2019an, tokiko erakundeek partaidetzak behera egin zuen finantzaketan, eta hori berriro berretsi da 2020an, % 30,9tik % 28,1era.

Hala ere, paradoxikoki, finantzaketako partaidetzaren beherakada gertatu da aldi honetan, non eten egin baita larrialdiko edo gizarte-larrialdiko prestazio osagarri horietarako udal-ekarpenaren aurreko beheranzko joera garbia. Horrela, 2015 eta 2016 artean udal-finantzaketa % 5,84 hazi ondoren, 2016-2017 aldian beste prestazioen finantzaketan lehen jaitsiera -% 3,01 izan zela ikusi zen, 2017tik 2018ra bitarteko ekarpenean izandako -%12,06ko murrizketarekin nabarmenduta. Aldiz, prestazio horietako gasturako udal-ekarpenak gorantz egin du, % 7,06 2018 eta 2019 artean, eta % 16,31 2019 eta 2020 artean.

Egia esan, udal-ekarpenaren garrantzi erlatiboaren galera foru-aldundiei lotutako finantzaketa berreskuratzearekin lotzen da batez ere, aurreko jaitsiera handiekin kontrastean. Kasu horretan, ekarpenaren beherakada 2015 eta 2016 artean ikusi ahal izan zen, -% 1,27ko murrizketarekin, baina gero areagotu egin zen, -% 36,35eko jaitsierarekin 2016 eta 2017 artean, eta -% 65,40ko jaitsierarekin 2017 eta 2018 artean. Horren ondorioz, beherakada deigarria gertatu zen foru-erakundeek gizarte-prestazio osagarrien multzo horren finantzaketan duten parte-hartzean. Hala,

erreferentziazko proportzioa 2014an % 28,4 izatetik 2015ean eta 2016an % 27 baino zertxobait gehiago izatera igaro zen, % 17,8 2017an, 2012ko % 21,5aren azpitik jada, eta % 7 eskas 2018an. 2019an emandako 7,21 milioi euroak 2012tik izandako bigarren erregistrorik baxuena diren arren, % 94,86ko igoera izan zuten 2018an emandako 3,70 milioien aldean. Horrela, aldundiek finantzaketan izandako partaidetza 2018ko % 7,0tik 2019ko % 12,5era igo zen. 2020an ekarpenari eutsi zaiola esan daiteke, balio absolutuetan 7,49 milioi eurokoa baita, ekarpena 2019ko ordezkarietza baino % 28,1 txikiagoa bada ere.

Finantzaketa pribatuak goranzko joera izan du, eta joera hori eten egin da 2020an, baina ez modu malkartsuan, egonkortu besterik ez dela egin esan daiteke. Bada, termino absolutuetan begiratuta, 7,35 milioi euroko ekarpena egon da; 2019an, berriz, 5,89 milioi eurokoa izan zen ekarpena, nahiz eta, oro har, 2020an % 10,0koa izan, eta 2019an, berriz, % 10,2koa.

Dinamika horrek aldaketa kualitatibo bat sendotzen du, oraindik bigarren mailakoa den dimentsioa alde batera utzita garrantzitsua dena. Babesaren eremu pribatuan, kontuan hartutako prestazioen finantzaketan izandako partaidetza nabarmen murriztu zen % 13,4tik % 6,9ra 2012 eta 2014 artean. Nahiz eta aldi baterako % 7,5era igotzen zen 2015ean, proportzioa gutxieneko % 3,7ra murrizten zen 2016an. 2017an, ordea, parte-hartze pribatua % 8,1era igotzen zen. Goranzko joera 2018ko % 9,9arekin finkatu zen, eta proportzio hori berriz ere gainditu zen 2019an, % 10,2rekin. Proportzio hori 2012an erregistratutako % 13,4tik behera baino ez zen geratzen, eta orain esan daiteke % 10,0arekin egonkortu dela 2020an.

4.4. Foru-aldundien parte-hartze konparatua, lurralde historikoen arabera

20. taulan ikus daitekeenez, 2020an, Araba da, berriro ere, gizarte-zerbitzuetan eta -prestazioetan¹⁰ biztanle bakoitzeko foru-gastuaren (edo, batez ere, foru-aldundiek kudeatutakoaren) mailarik handiena duen lurraldea. Biztanleko 554,56 euroak Gipuzkoako 519,04 euroak gainditzen ditu. Bizkaia nabarmen beherago dago: 470,70 euro.

2019 eta 2020 artean, Arabak bere lidergoa sendotu du biztanleko gastuan, % 3,0ko igoerarekin, Gipuzkoaren % 3,0 berdinduta. Hala ere, Bizkaiak gainerako foru-aldundiekiko distantzia mugatzen du, biztanleko gastuaren hazkunde progresiboaren bidez, bai 2018-2019 aldian (% 7,2), bai 2019-2020 aldian (% 4,3).

---

¹⁰ Txostenaren atal honetako taula batzuetan, foru-gastua eta autonomiaz gaindiko gastua batera jasotzen dira, funtsean foru-aldundien bidez kudeatuta. Helburua da autonomiaz gaindiko transferentzietan atzerapenen kudeaketak gastuaren zentzuan dituen ondorioak kontrolatzea, arrazoi horrekin lotutako zenbait lurralde historikotan gastu-aldaketa esanguratsuak eginez (ikus 7. oharra). Baterako gastua jasotzen duten taulak 20 eta 22 dira. Gainerakoetan, hain eragin zuzenik ez dutenez, foru-gastuaren hurbilketari eusten zaio, zentzu hertsian.

20. taula.
Gizarte-zerbitzu eta -prestazioetako foru-gastu arrunta, lurralde historikoen arabera. 2019-2020
(Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako
bariazioa 2019-2020ko aldian)

Gastu mota eta lurralde historikoa	2019		2020		2019/2020	
	Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	aldiko bariazioa	
Gastu arrunta, guztira	EAE	1.054.095.626	1.097.913.105	481,76	499,12	3,6
	Araba	176.626.784	183.119.330	538,55	554,56	3,0
	Gipuzkoa	361.570.122	373.943.441	504,14	519,04	3,0
	Bizkaia	515.898.720	540.850.334	451,41	470,70	4,3
Gizarte-zerbitzuak: erdigunea	EAE	977.625.295	1.018.460.532	446,81	463,00	3,6
	Araba	166.461.634	171.544.498	507,56	519,50	2,4
	Gipuzkoa	335.807.952	348.148.949	468,22	483,23	3,2
	Bizkaia	475.355.709	498.767.085	415,94	434,07	4,4
Gizarte-prestazioak	EAE	76.470.331	79.452.573	34,95	36,12	3,3
	Araba	10.165.150	11.574.832	30,99	35,05	13,1
	Gipuzkoa	25.762.170	25.794.492	35,92	35,80	-0,3
	Bizkaia	40.543.011	42.083.249	35,48	36,62	3,2

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.
 Erkidegoz gairakoaren gastua barne.

Gizarte-zerbitzuen erdigunean, biztanle bakoitzeko foru-gastua (edo batez ere foru-aldundiek kudeatutakoa) 519,50 eurokoa izan da Araban 2020an, Gipuzkoan baino 36,27 euro handiagoa. 434,07 euroekin, Bizkaiko biztanle bakoitzeko gastua txikiagoa da.

Hala ere, 2018 eta 2020 artean, Bizkaiak nabarmen murriztu du biztanleko foru-gastuaren aldea beste lurralde historikoekin alderatuta (-105,42 eurotik -85,43 eurora Arabarekin alderatuta; eta 71,82 eurotik 36,27 eurora Gipuzkoarekin alderatuta). Horren ondorioz, gizarte-ekintzaren eremu horretan, biztanleko gastua % 4,4 hazi da Bizkaian 2019-2020 aldian, Arabako % 2,4 eta Gipuzkoako % 3,2 gaituta.

Gizarte-prestazioei dagokienez, aldaketa bat dago, eta, Gipuzkoa izan beharrean, Bizkaia da biztanleko foru-gastu handiena egiten duen lurraldea. 2019an, Gipuzkoan 35,92 euro izan ziren biztanleko; Bizkaian 35,48 eta Araban 30,99. 2018 eta 2019 artean, biztanleko gastua prestazioetan % 16,8 igo zen Gipuzkoan, Araban (% 6,3) eta Bizkaian (% 5,7) halako bi baino gehiago. Hala ere, 2020an Bizkaia izan zen lehena (36,62 euro biztanleko), Gipuzkoak 35,80 euroko gastua izan zuen eta Arabak 35,05 eurokoa. Hazkunde handiena Arabak izan du (% 13,1), baina, hala ere, Bizkaian % 3,2ko hazkundearekin, hori izan da emaitzarik handiena izan duena, eta Gipuzkoan, berriz, -%0,3 jaitsi da, eta bigarren geratu da.

Foru-gastuaren bilakaeraren ezagutzan sakonduz, 21. taulak 2018-2019 aldian gizarte-zerbitzuen egituraren foru-aldundiek egindako gastu arruntaren bilakaera jasotzen du, lurralde historikoen arabera.

21. taula.
Gizarte-zerbitzuen egiturako foru-gastu arrunta, lurralde historikoen arabera. 2019-2020
(Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa
2019-2020ko aldian)

Gastu mota eta lurralde historikoa		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
EGITURA ETA EMAITZA OROKORRA	EAE	-22.233.347	8.670.883	-10,16	3,94	-138,8
	Araba	-1.316.478	6.386.911	-4,01	19,34	-581,9
	Gipuzkoa	-14.309.270	-6.320.787	-19,95	-8,77	-56,0
	Bizkaia	-6.607.599	8.604.759	-5,78	7,49	-229,5
Oinarrizko gizarte zerbitzuak	EAE	10.402.836	10.684.766	4,75	4,86	2,2
	Araba	4.053.043	4.735.111	12,36	14,34	16,0
	Gipuzkoa	497.668	478.580	0,69	0,66	-4,3
	Bizkaia	5.852.125	5.471.075	5,12	4,76	-7,0
Gizarte-larrialdietarako zerbitzuak	EAE	835.273	796.822	0,38	0,36	-5,1
	Araba	247.443	247.443	0,75	0,75	-0,7
	Gipuzkoa	587.830	549.379	0,82	0,76	-7,0
	Bizkaia	0	0	0,00	0,00	0,0
Zerbitzu tekniko espezializatuak	EAE	83.155.559	88.131.362	38,00	40,06	5,4
	Araba	11.210.841	10.806.907	34,18	32,73	-4,3
	Gipuzkoa	23.910.222	24.961.861	33,34	34,65	3,9
	Bizkaia	48.034.496	52.362.594	42,03	45,57	8,4
EGITURA ESPEZIFIKOA	EAE	94.393.668	99.612.950	43,14	45,28	5,0
	Araba	15.511.327	15.789.461	47,30	47,82	1,1
	Gipuzkoa	24.995.720	25.989.820	34,85	36,07	3,5
	Bizkaia	53.886.621	57.833.669	47,15	50,33	6,7
EGITURA, GUZTIRA	EAE	72.160.321	108.283.833	32,98	49,23	49,3
	Araba	14.194.849	22.176.372	43,28	67,16	55,2
	Gipuzkoa	10.686.450	19.669.033	14,90	27,30	83,2
	Bizkaia	47.279.022	66.438.428	41,37	57,82	39,8

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Taula horretan egiazta daitekeenez, biztanle bakoitzeko foru-gastua, gizarte-zerbitzuen egituran, Araban eta Bizkaian iritsi da maila gorenera 2020an: 67,16 eta 57,82 euro, hurrenez hurren. Zifra askoz txikiagoa da Gipuzkoan, 27,30 euro biztanle bakoitzeko, baina % 83,2 igo da 2019arekin alderatuta.

Hala ere, gastu mota horren dinamika oso baldintzatuta dago Foru Aldundi bakoitzak gizarte-zerbitzuen sektorearen defizitari/superabitari egindako ekarpenean izandako aldaketengatik, bereziki gastua nabarmen murriztu edo errekuperatu den aldietan, hala nola Euskadin azken urteetan ezagutu diren aldietan. Horri dagokionez, esan behar da 2016az geroztik foru-erakundeen egoera oso desberdina dela lurralde historikoaren arabera.

Aldaketarik deigarriena Gipuzkoakoa da. Testuinguru horretan, oraindik ere baldintzatuta zegoen AGI prestazioa pixkanaka ezabatzen ari zela, edo Estatuak mendekotasuna finantzatzeko izan zituen gorabeherak, baina baita administrazio publikoen finantza-susperraldi argiak ere. Testuinguru horretan, 2016 eta 2017 artean, Gipuzkoak bere gain hartu zituen gastu-egitura horri lotutako aldi baterako hazkunde handiak (egitura eta emaitza orokorra): 6,25 eurotik 31,83 eurora biztanle bakoitzeko. Funtsean, AGIren ezabapena finkatuta, eta finantza-testuinguru askoz normalizatuago batean, 2017 eta 2018 artean Gipuzkoa ekarpen garbi positiboko egoera batetik, gastuaren kontzeptu horretan, emaitza negatibo batera igaro zen (azken emaitza garbiak aldekoak zituen kudeaketaren isla). Horrela, 2017ko 31,83 euroak -11,94 negatiboak izan ziren 2018an, gastu-egitura horri dagokionez. Eutsi eta doitzeko joera, finantza-superabitaren emaitza praktikoeekin,

luzatu egin zen 2019an, urte horretan biztanleko -19,95 euroko gastua erregistratu baitzen, eta 2020an, biztanleko -8,77 euroko gastua erregistratu baita Gipuzkoako egitura orokorrean.

Doikuntza finantzarioko prozesu horrek emaitza negatiboa izan du (superabit finantzarioaren isla), eta 2018. eta 2019. urteen artean foru-aldundiak Arabako eta Bizkaiko egitura orokorrean egindako gastura hedatu da. Horrela, Araban, biztanleko gastua -4,01era jaitsi da 2019an, egituran eta emaitza orokorrean: 4,14 euro biztanle bakoitzeko 2016an, 9,98 euro 2017an eta 14,62 euro 2018an.

Bizkaiak, bere aldetik, egiturari eta emaitza orokorrari lotutako gastuaren murrizketa handia lortu zuen 2016 eta 2017 artean. Horrela, kontzeptu horrengatik gastua 2016an biztanle bakoitzeko 28,72 eurokoa izatetik 2017an -0,17 eurokoa izatera igaro zen, 2017 eta 2019 artean Gipuzkoan ikusitako kudeaketa-ildo oso antzekoan. 2017an oinarrizko finantza-normalizazioa finkatu zen, eta 2017 eta 2018 artean Bizkaiak berriro ere neurritsu hazi zen partida, 12,96 euroko biztanleko gastuarekin, Arabako 14,62tik gertu. Lurralde horretan bezala, 2018-2019 aldian, berriz ere emaitza negatiboa izan da biztanleko gastuan egitura orokorrean, 2019an biztanleko -5,78 euroekin, eta aurrean ere Arabako -4,01 euroen antzekoak dira. Baina bi lurraldeetan lortu dute gastu positiboa 2020an. Arabak biztanle bakoitzeko 19,34 euroko gastua du, eta Bizkaiak, berriz, 7,49 eurokoa.

Egitura espezifikoki dagokionez (oinarrizko zerbitzuen eta zerbitzu espezializatuen sistema barne), Arabako foru-erakundeek galdu egin dute biztanleko gastuan 2019an zuten lehen postua 2020an. Izan ere, 2019an, lehen postua Arabarentzat zen, 47,30 euro biztanle bakoitzeko, Bizkaiko 47,15 euroak eta Gipuzkoako 34,85 euroak gaindituta. 2020an, berriz, Bizkaian izan zen lehenengo postua (50,33 euro biztanleko), gero Araban (47,82) eta, azkenik, Gipuzkoan (36,07 euro biztanleko).

Adierazitako egoera Bizkaian 2016tik aurrera biztanle bakoitzeko gastuaren hazkundeak izandako susperraldi handiaren emaitza da. 2016 eta 2017 artean foru-gastuaren % 80,01eko igoera izan ondoren egitura espezifikokan, Bizkaiak eutsi egin zion % 2,8ko hazkundearekin 2017 eta 2018 artean. Hazkunde-erritmoak gora egin du 2018 eta 2019 artean, % 8,7ko igoerarekin, gainerako lurralde historikoetan ikusitakoa gaindituz. Eta 2019 eta 2020 artean, igoera txikiagoa bada ere, igotzen jarraitzen du, % 6,7rekin.

Gipuzkoan, igoera oso nabarmena izan zen 2016 eta 2017 artean, % 89,3koa, eta urteetan zehar ere gora egin du, baina gero eta nabarmenagoa: % 15,1 2017-2018 aldian, % 0,1 2018-2019 aldian eta % 3,5 2019-2020 aldian. Igoera horiek ez dute balio izan Bizkaiko eta Arabako mailetara iristeko.

Bizkaian, biztanle bakoitzeko ekarpen orokor handiena egin zaio egitura espezifikoki, eta, horrez gain, Bizkaia da, 2020an, foru-egituran espezializatutako zerbitzu teknikoek eustearekin lotutako foru-gastu handiena izan duen lurraldea. Ildo horretan, Bizkaiko 45,57 euroak Gipuzkoakoak eta Arabakoak baino handiagoak dira (34,65 eta 32,73, hurrenez hurren).

2016 eta 2017 artean, administrazioen finantza-hobekuntzari esker, kostaldeko bi lurraldeetan zerbitzu espezializatuen partida horretara bideratu ahal izan ziren baliabideak, % 85 inguruko edo hortik gorako hazkundeekin, garai hartan Araban ikusten zen -%5,3ko jaitsierarekin kontrastean. Horrela, 2017an Bizkaiak Araba gainditzen zuen zerbitzu espezializatuetakoa gastuan (36,73 euro eta Arabak 30,11). 2017 eta 2018 artean, baina modu neurritsuagoan, gastu-ahaleginak bere horretan jarraitzen zuen: urte arteko % 5,4ko igoera izan zen Bizkaian, eta % 12koa Gipuzkoan. Arabak bere gastu-maila egonkortu zuen, % 0,4 baino ez baitzen igo. Ondorio nagusia zen 2018an, Bizkaiko 38,71 euroen atzetik, Gipuzkoako biztanle bakoitzeko gastua zerbitzu espezializatueta Arabakoa baino handiagoa zela (32,45 euro eta 30,22 euro, hurrenez hurren).

2018 eta 2019 artean, ordea, Araba izan zen gizarte-zerbitzu espezializatueta foru-gastua gehien bultzatu zuen lurraldea, urte arteko % 13,1eko hazkundearekin, Bizkaiko % 8,6a eta Gipuzkoako % 2,7a gaindituz. Hazkunde desberdin horri esker, Araba 2017ko agertokira itzuli zen, biztanle bakoitzeko foru-gastua Gipuzkoakoa baino handiagoa izanik (34,18 euro eta 33,34 euro, hurrenez hurren).

Egoera hori, ordea, aldatu egin da 2019tik 2020ra bitartean, eta Arabako ekarpena jaitsi egin da berriro, eta azken postuan geratu da berriro. 32,73 euro biztanleko, 34 euro Gipuzkoan eta 45,57 euro Bizkaian. Gipuzkoa eta Bizkaia % 3,9 eta % 8,4 gehitu dira, hurrenez hurren, baina Araba %-4,3 jaitsi da.

Arabako gizarte-zerbitzuen egitura espezifikoan foru-gastua handiagoa izateak lotura izan zuen, batez ere, oinarrizko gizarte-zerbitzuei egindako ekarpenarekin. Ildo horretan, Arabako foru-erakundeek zerbitzu-mota horren finantzaketan ekarpen garrantzitsua egitearen alde egiten jarraitzen dute, eta horrek azaltzen du lurralde horrek, foru-gastuan zerbitzu espezializatueta duen posizioa gorabehera, ez duela Gipuzkoako foru-gastua gainditzen, ezta Bizkaikoa ere. Ildo horretan, Arabako oinarrizko gizarte-zerbitzuetako foru-gastua 14,34 eurora iritsi da 2020an, biztanle bakoitzeko 4,76 eurora Bizkaian eta 0,66 eurora Gipuzkoan.

Biztanle bakoitzeko oinarrizko gizarte-zerbitzuei egiten zaien foru-ekarpenaren hazkundera handia da oraindik Araban 2019tik 2020ra bitarte, % 16,0 izan baita, eta 2018 eta 2019 artean, % 8,8, 2016-2017 aldiko % 4,5 nabarmen gaindituta. 2018 eta 2019 urteen artean beheranzko joera erakutsi bazuen ere 2017tik 2018ra bitarteko % 14,3ko hazkunderarekin alderatuta, gora egin du berriro, eta sendotu egin du lurralde horrek oinarrizko gizarte-zerbitzuen foru-gastuan duen lidergoa. Zalantzarik gabe, lurraldeko biztanleriaren banaketaren berezitasunekin lotzen da gertakari hori, eta horrek bultzatzen du foru-aldundiek gizarte-zerbitzuen eremu horretan esku hartzea.

Bizkaian, biztanleko foru-gastua %-7,0 jaitsi da oinarrizko gizarte-zerbitzuetan. Foru-aldundiek oinarrizko gizarte-zerbitzuei egiten dieten ekarpenaren bilakaera aldakorragoa da Bizkaian. Horrela, 2012 eta 2015 artean lurralde horretan % 41 hazi ondoren, biztanleko gastua oinarrizko zerbitzuetan -%3,3 murriztu zen 2015 eta 2016 artean. 2016 eta 2017 artean, oinarrizko gizarte-zerbitzuen foru-finantzaketaren bultzada handia berriro ere nabarmentzekoa izan zen Bizkaian, biztanleko gastua % 57,3 igo baitzen. Hala ere, 2017 eta 2018 artean, eta biztanleko terminoetan, gastu hori 5,58 eurotik 4,66 eurora jaitsi zen, berriro ere -%14,9ko jaitsierarekin. Beherakada horrekin batera, gorakada berri bat izan da 2018 eta 2019 artean, kasu honetan % 9,8koa, eta biztanle bakoitzeko gastua 5,12 eurora eramán du 2019an, 2019 eta 2020 artean berriz ere behera egiteko eta 4,76 eurotan geratzeko biztanleko.

Gipuzkoaren kasuan, bestalde, gastua 2018an biztanle bakoitzeko 1,59 eurotik 0,69 eurora murriztu zen 2019an eta 0,66 eurora 2020an, eta horrek sendotu egiten du foru-aldundiek oinarrizko gizarte-zerbitzuei egindako ekarpenaren dimentsio marjinala, funtsean.

Adinekoen, desgaitasunen edo gaixotasunen bat duten pertsonen edo mendekotasun-arazoak dituzten pertsonen arretari dagokionez, 22. taulan jasotako datuen arabera, Araba sendotu egin da 2018 eta 2019 artean biztanle bakoitzeko foru-gastuaren maila handienetan (edo foru-aldundiek kudeatutakoetan, batez ere), 376,85 eurorekin 2020an. Ondoren, Gipuzkoa dago, 369,31 eurorekin, eta, urrutitik, Bizkaia, 301,32 eurorekin.

2019 eta 2020 artean, Araba Gipuzkoara hurbildu da arreta-eremu horretako biztanleko foru-gastuari dagokionez, Gipuzkoan gorako eta beheranzko gastuaren hazkunde-erritmoaren ondorioz, eta Araban, berriz, -%1,2. 2018 eta 2019 artean, Araba Gipuzkoatik urruntzen ari zen biztanleko foru-gastuan, arreta-eremu horretan, gastuaren hazkunde-erritmo baten ondorioz; izan ere, 2017-2018 aldian % 3,3tik % 6,0ra igo zen 2018-2019 aldian. Gorakada horrek nabarmen gainditu zuen Gipuzkoako ehunekoa (% 1,5), lurralde horretan hazkunde-erritmoa jaisten ari baitzen 2016-2017 aldiko % 2,3aren eta 2017-2018 aldiko % 2,7aren aldean.

Bizkaian, 2017-2018 aldian, biztanleko gastua -%3,1 murriztu zen, aurreko urteetan lurralde horretan ikusitako bilakaerarekin kontrastean. Ildo horretan, Bizkaia nabarmendu zen 2012 eta 2015 artean, lurralde horretan igo zelako gehien biztanleko foru-gastua arreta-eremu horretan. 2015. eta 2016. urteen artean Gipuzkoa baino pixka bat beherago geratu ondoren (% 5,1 eta % 6,6, hurrenez hurren, baina Arabako % 3,2aren gainetik), 2016-2017 aldian berriro ere Bizkaia izan zen biztanleko

foru-gastuaren hedapen handieneko lurraldea arreta-eremu horretan, % 9,6ko igoerarekin (Gipuzkoan % 2,3 eta Araban – % 0,3 jaitsi zen).

2018 eta 2019 artean, Bizkaiak, ordea, biztanleko foru-ekarpenen mailen eta inguruko lurraldeen arteko aldea murrizteko ahaleginari ekin dio berriro, % 13,1eko hazkundearekin, nabarmen gaitzen baitu Arabako % 6,0 eta, batez ere, Gipuzkoako % 1,5. Adineko, desgaitasun/gaixotasun edo mendekotasun-arazoak dituzten pertsonen arretan biztanle bakoitzeko egindako gastua alderatuz gero, 2019an biztanleko -92,96 euroko aldea zegoen Arabarekin alderatuta, -79,73 eurora jaitsi da. Gipuzkoarekiko aldea, bestalde, -86,71 eurotik -57,16 eurora igaro da aldi berean. Hala ere, 2019-2020 aldian, inongo lurraldetan hazkunde oso handia ez bada ere, Gipuzkoako % 2,9ko igoerak eta Arabako eta Bizkaiko jaitsierek (% 1,2 eta % 0,1, hurrenez hurren) eraginda, Bizkaiak hirugarren postuan jarraitzen du, eta aldeak 75,53 eurokoak dira Arabarekiko eta 67,67 eurokoak Gipuzkoarekiko. Hau da, jaitsi egin da Arabarekiko aldea, eta handitu Gipuzkoarekiko.

Adinekoen, desgaitasunen bat dutenen edo mendekotasun-arazoak dituztenen sektoreari lotutako partidak aztertuta, 2020an egoitza-zentroetan biztanle bakoitzeko egindako gastuari dagokionez, Araba nabarmentzen da oraindik ere, argi eta garbi, adinekoei zuzendutakoan: 197,93 euro, Gipuzkoan 157,77 euro eta Bizkaian 129,83 euro. Kasu horretan, Arabak zuen 2012tik 2018ra bitarte joera diferentzial bat, biztanleko foru-gastuaren hazkunde handiagokoa, gainerako lurraldeekin alderatuta, eta joera hori hautsi egin da 2019tik 2020ra bitarte, Gipuzkoarekin alderatuta (foru-gastuaren hazkunde % 2,1ekoa izan da Araban, eta % 7,9koa Gipuzkoan).

Nolanahi ere, lurralde guztietan ikusten da pixka bat aldatzen dela 2019tik 2020ra bitarteko goranzko joera, 2018 eta 2019 artean sumatzen zena. Horrela, Araban, urte arteko hazkunde-erritmoa % 5,3tik % 8,1era igotzen zen 2016an, baina % 4,1era jaisten zen 2018an, 2018 eta 2019 artean berriz ere % 5,7ra igo aurretik, eta 2019-2020 aldian hazkunde-erritmoa berriz ere % 2,1era jaisten zen. Gipuzkoan ikusten da susperraldi handiena. Hala, urte arteko hazkunde % 4,4tik % 2,0ra jaitsi zen 2016an 2017an, eta % 0,6 baino ez 2018an, 2018 eta 2019 artean gora egin aurretik, % 3,4ko igoerarekin, eta 2019-2020 aldian % 7,9ra igo zen.

Bizkaian, 2018-2019ko % 14,5eko hazkundeak aldaketa oso deigarria ekarri zuen aurreko urteetan erregistratu ziren hazkunde-mailekiko, nahiko neurritsuak eta beheranzko joeran, % 4,1 2016 eta 2017 artean eta % 2 2017 eta 2018 artean. Hala ere, 2019-2020 aldian berriz ere % 0,4ko beherakada izan da.

Desgaitasuna eta gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroetan, Araban atzerakada izan da, biztanle bakoitzeko foru-gastua 59,26 eurokoa izan baita 2020an, baina aldeak askoz txikiagoak dira Gipuzkoako biztanleko 55,94 euroekin eta Bizkaiko 54,66rekin alderatuta.

Arabak gainerako lurraldeekiko distantzia murriztu du 2019 eta 2020 artean, eta biztanleko gastua gelditu egin da aldi horretan (-%0,1); Bizkaiak, berriz, gora egin du (% 4,5) eta Gipuzkoak ere bai (% 0,7). Araban eta Bizkaian, 2018-2019ko urteko hazkunde-erritmoa modu deigarrian handitu zen 2017-2018 aldiko eritmoaren aldean: % 2,1 igo zen barnealdeko lurraldea, eta ia egonkortu egin zen Bizkaia (-%0,2). Baina 2019-2020 aldian aldatu egin da, eta Araba egonkortu den bitartean, Bizkaiak gora egiten jarraitzen du. Ez da gauza bera gertatzen Gipuzkoan, lurralde horretan jaisten ari baita 2019-2020 aldiko % 0,7ko igoera, 2018-2019 aldiko % 5,1ekoa eta 2017-2018 aldiko % 8,6koa.

Nolanahi ere, lurraldeen arteko alde historiko txikiagoen testuinguruan, bilakaera horri esker, Bizkaia askoz ere gertuago dago Arabako eta Gipuzkoako gastutik, adinekoentzako egoitza-zentroei dagokiena baino.

Adineko pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetan, hiru lurraldeetan izandako beherakadaren ondoren, Gipuzkoa da 2020an biztanle bakoitzeko foru-ekarpen handiena egiten duen lurraldea: 26,93 euro, Arabako 25,84aren eta Bizkaiko 12,18aren gainetik.

Beherakada handiena Bizkaiak izan du (-%21,5), hiruren artean ekarpen txikiena egin duenez, beste bi lurralde historikoekiko alde handiagoa izan baita. Araban jaitsi da gutxien (-%4,5), eta Gipuzkoan egin du ekarpenik handiena (-%9,6). 2018-2019 aldian, Arabak % 12,7 egin zuen gora, Bizkaiko % 4,5aren eta Gipuzkoako % 1,2aren gainetik. Gipuzkoan, gastuaren urte arteko hazkunde-eritmoaren goranzko joera argia hautsi zen (-% 1,2 2016an, % 3,3 2017an eta % 7,2 2018an); Bizkaian eta Araban, berriz, gorantz egin zuten hazkunde-eritmoek, 2017-2018ko desazelerazioaren ondoren. Hala, Bizkaian, urte arteko hazkundera 2017ko % 2,8tik 2018ko % 1,5era jaitsi ondoren, tasa % 4,5era igo zen 2018 eta 2019 artean, eta % 21,5 jaitsi 2019-2020 aldian. Aldaketak are gogorragoak dira Araban, hazkunde-eritmoa 2017ko % 8,6tik 2020ko % 4,5era jaitsi baitzen, 2018-2019 aldiko % 12,7ko gorakadarekin.

Desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetako foru-gastu handiena, lurraldez lurralde, Gipuzkoari dagokio 2020an, 16,96 euroko gastuarekin biztanleko, Bizkaiko 14,78aren eta Arabako 11,80aren gainetik. Alde horren zati garrantzitsu bat 2016-2017 aldian biztanleko egindako gastuaren dinamikarekin lotzen da: Araban eta Bizkaian, aldi horretan, biztanleko gastua -%12 inguru jaitsi zen (-%11,4 eta -%12,6), eta Gipuzkoan, berriz, % 17,9 igo zen. 2017 eta 2018 artean, hazkundera egonkortu egin zen, neurri handi batean, Gipuzkoan, biztanleko gastua % 0,8 igo baitzen, Bizkaiko % 1,1etik gertu, eta Arabako % 2,3tik zertxobait urrunago.

2018 eta 2019 artean, hazkundera areagotu egin da Gipuzkoan (% 2,2), baina aldi horretan hazkundera Araban eta Bizkaian ikusitakoaren azpitik geratu da (% 6,6 eta % 7,8, hurrenez hurren). Horrenbestez, bi lurralde horiek murriztu egin dute biztanleko gastuan Gipuzkoarekiko duten aldea.

Eta 2019-2020 aldian, Araba ia berdin geratu dela esan daiteke, -%0,1 aldatu baita; Gipuzkoa, berriz, gutxien hazi dena izan da, orain gehien jaitsi dena -%0,7, eta Bizkaia da oraindik ere hazkunderik handiena izaten jarraitzen duena, % 5,4rekin.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako gainerako eguneko zentroetan, zentro okupazionalak barne, Foru Aldundiak 2020an egindako ekarpena 20,86 eurokoa da biztanleko Araban, Bizkaiko 11,11ren eta Gipuzkoako 10,90en gainetik, argi eta garbi. 2012 eta 2015 artean ikusitako beherakadaren ondoren, Araba izan da urte horretatik aurrera biztanleko foru-gastuaren hazkunderik handiena izan duen lurraldea, gastua pixkanaka handituz joan baita: % 5,8 2015 eta 2016 artean, % 7,6 2016 eta 2017 eta 2018 artean eta % 11,2 2017 eta 2018 artean. Hala ere, oraindik ere biztanleko gastu handiena duena da: 20,86 euro.

2019-2020 aldian, Bizkaia izan zen beherakadaren erdian geratu zen lurraldea, eta 2018 eta 2019 aldian, berriz, mota horretako zentroetan biztanleko gastuaren hazkundera handiena izan zuen lurraldea, % 27,5 oso handia izan baitzen, eta horri esker, biztanle bakoitzeko 9,85 eurotik 12,56 eurora igaro zen 2018an 2019an. Bilakaera horri esker, Bizkaiak Gipuzkoako biztanleko gastua gainditu zuen 2019an, eta egoera horri eutsi zion 2020an, 11,11 euro biztanle bakoitzeko. Gipuzkoan, gastuaren hazkunde-eritmoa urte arteko % 7,0tik (2017 eta 2018 artean) % 3,9ra (2018 eta 2019 artean) jaitsi zen, eta -%1,1 (2020) jaitsi.

Ikusitako dinamikak 2016 eta 2017 artean ikusitako bilakaera dibergentearen ildo laburtzea esan nahi du, Bizkaian biztanleko gastua % 5,1 igo baita, eta Gipuzkoan, aldiz, -%2,6 jaitsi da (2017tik 2018ra Gipuzkoako susperraldiarekin zehaztu da, gastua % 7,0 igo baita, Bizkaian aldi horretan izandako % 2,9aren gainetik). 2019an, Bizkaiaren eta Gipuzkoaren arteko aldea 1,54 eurokoa zen biztanleko, eta 2020an, berriz, 0,21 eurokoa.

Etxez etxeko laguntzaren eremuan, eta gizarte-zerbitzuen antolamendu-sistema berriaren garapenari lotutako aldaketen testuinguruan, Arabak lurralde gisa jarraitzen du, biztanleko foru-gasturik handienarekin: 14,62 euro; Bizkaian, aldiz, 12,77 euro; eta Gipuzkoan, 11,35 euro.

Arabaren kasuan, esku-hartze sozialaren eremu horretan biztanle bakoitzeko foru-gastua nabarmen suspertu den arren (% 12,7 2018 eta 2019 artean), 2019-2020 aldian -%18,1eko jaitsiera izan da, eta horrek igoera hori galtzea eragin du. Aurretik, beherakada handia egon zen 2016-2017 aldian, -% 51,9koa, etxeko laguntzako foru-gastuan, eta murrizketa hori luzatu egin zen, ekarpena berriz ere

-%4,7 murriztu baitzen 2017 eta 2018 artean. Horren ondorioz, biztanle bakoitzeko gastua 34,54 eurotik (2016) 15,83 eurora (2018) jaitsi zen.

Bizkaian, 2017an biztanle bakoitzeko 23,70 eurorainoko hazkunde atipikoaren ondoren, joera beheranzkoa zen, halaber, 2016ko biztanleko 10,13 euroetatik 2018ko 7,47etara. Araban bezala, ordea, etxez etxeko laguntzako foru-ekarpenak gorantz egin du nabarmen 2018 eta 2019 artean, Bizkaian % 75,6ko hazkundearekin, eta etxeko laguntzako biztanleko gastua 13,12 eurora eraman du, baina 2020an % 2,6ko jaitsiera izan du, eta bigarren postuan mantendu du.

Gipuzkoan, aldiz, sendotu egin da 2019tik 2020ra bitartean etxeko laguntzako programak mantentzeko foru-ekarpenaren beheranzko joera, 2016tik ikusten dena. Horrela, 2016ko biztanle bakoitzeko 16,93 euroak 11,60ra jaitsi dira 2019an, eta Gipuzkoa Bizkaia baino txikiagoa da biztanleko gastuan, eta 11,35era jaitsi da berriro 2020an. Foru-ekarpenaren beheranzko joera, gainera, areagotu egin da, 2016-2017 aldian -%11,4ko jaitsiera erlatiboarekin eta -% 10,2koa 2017-2018 aldian, zeinak -%2,2koak izatera iritsi baitira 2019-2020 aldian.

Mendekotasuneko prestazioetan, biztanleko foru-ekarpen handiena (eta autonomia-erkidegoz gaidikoa) Gipuzkoari dagokio (85,00 euro), Bizkaiaren eta Arabaren gainetik (60,05 euro eta 40,23 euro, hurrenez hurren).

Hala ere, gastuaren dimentsio horretan, Bizkaian hazi da gehien biztanleko gastua azken urteetan: % 9,2 2016 eta 2017 artean, % 7,8 eta % 7,9 artean 2017 eta 2019 eta 2020 artean, eta % 2,5 artean. Bilakaera hori modu deigarrian kontrajartzen da 2016 eta 2018 artean Gipuzkoan biztanle bakoitzeko gastuaren hazkunde ez hain garrantzitsuekin (% 1,5 2016 eta 2017 artean eta % 3,1 2017 eta 2018 artean), eta, 2018 eta 2019 artean, polo negatiboan kokatu dira (biztanleko gastuaren jaitsiera % 2,6 izan da) eta pixka bat igo da 2019 eta 2020 artean. Bestalde, biztanleko gastuaren etengabeko beheranzko joerari eutsi zaio 2016 eta 2018 artean, hasiera batean arina (% 1,1 2016 eta 2017 artean, eta % 0,2 2017 eta 2018 artean), baina askoz ere biziagoa 2018 eta 2020 artean.

Zaintzaileentzako laguntzen foru-gastua, biztanleko, erabat aldatu da Araban; izan ere, ia gastu nulua izatetik lehen postuan jartzera igaro da (0,80 euro biztanleko), Gipuzkoan % 72,8 igo da (lurraldeetako batez bestekoari eutsiz) eta Bizkaian guztiz kontrakoa gertatu da, Araban biztanle bakoitzeko 0,13 euroko gastua izatetik 2019an gasturik ez izatera igaro baita.

2019 eta 2020 artean, foru-ekarpenak behera egin du gainerako zentro eta zerbitzuetan Gipuzkoan; izan ere, % 12,3 igo da gehien, baina hazkundea 2018. eta 2019. urteen artean izandakoa (% 31,3) baino askoz txikiagoa izan da. Bizkaian beheraka jarraitzen du, baina pixkanaka, 2018-2019 aldian jaitsiera -%6,1ekoa izan baitzen eta 2019-2020 aldian -%2,1ekoa. Araban, hazkundea oso pixkanakakoa da, baina handituz doa; izan ere, 2018 eta 2019 artean % 2koa izan zen, eta 2019 eta 2020 artean, berriz, % 5ekoa.

22. taula

Adinekoentzako, desgaitasunak dituzten pertsonentzako edo mendekotasun-arazoak dituzten pertsonentzako zentro eta zerbitzuen foru-gastu arrunta, zentro/zerbitzu motaren eta lurralde historikoaren arabera. 2019-2020 (Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020ko aldian)

		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
Zentro/zerbitzu mota eta lurralde historikoa						
Adinekoentzako egoitza-zentroak	EAE	316.239.011	328.206.862	144,53	149,20	3,2
	Araba	63.566.980	65.358.435	193,82	197,93	2,1
	Gipuzkoa	104.856.614	113.666.878	146,20	157,77	7,9
	Bizkaia	147.815.417	149.181.549	129,34	129,83	0,4
Desgaitasunak/gaixotasunak dituztenentzako egoitza-zentroak (atsedenerakoak barne)	EAE	119.091.229	122.683.290	54,43	55,77	2,5
	Araba	19.454.071	19.569.050	59,32	59,26	-0,1
	Gipuzkoa	39.842.418	40.305.805	55,55	55,94	0,7
	Bizkaia	59.794.740	62.808.435	52,32	54,66	4,5
EGOITZA-ZENTROAK	EAE	435.330.240	450.890.152	198,96	204,98	3,0
	Araba	83.021.051	84.927.485	253,14	257,19	1,6
	Gipuzkoa	144.699.032	153.972.683	201,76	213,72	5,9
	Bizkaia	207.610.157	211.989.984	181,66	184,49	1,6
Adinekoentzako eguneko zentroak	EAE	47.975.776	41.932.331	21,93	19,06	-13,1
	Araba	8.876.057	8.533.339	27,06	25,84	-4,5
	Gipuzkoa	21.359.873	19.399.330	29,78	26,93	-9,6
	Bizkaia	17.739.846	13.999.662	15,52	12,18	-21,5
Desgaitasunak/gaixotasunak dutenentzako eguneko zentroak (atsedenerakoak barne)	EAE	32.145.384	33.096.562	14,69	15,05	2,4
	Araba	3.870.998	3.895.407	11,80	11,80	-0,1
	Gipuzkoa	12.251.987	12.219.426	17,08	16,96	-0,7
	Bizkaia	16.022.399	16.981.729	14,02	14,78	5,4
Desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako beste eguneko zentro batzuk	EAE	30.276.666	27.504.255	13,84	12,50	-9,6
	Araba	8.021.494	6.887.504	24,46	20,86	-14,7
	Gipuzkoa	7.904.984	7.855.693	11,02	10,90	-1,1
	Bizkaia	14.350.188	12.761.058	12,56	11,11	-11,6
EGUNEKO ZENTROAK	EAE	110.397.826	102.533.148	50,46	46,61	-7,6
	Araba	20.768.549	19.316.250	63,33	58,50	-7,6
	Gipuzkoa	41.516.844	39.474.449	57,89	54,79	-5,3
	Bizkaia	48.112.433	43.742.449	42,10	38,07	-9,6
ETXEKO LAGUNTZA	EAE	29.166.757	27.677.176	13,33	12,58	-5,6
	Araba	5.854.782	4.828.502	17,85	14,62	-18,1
	Gipuzkoa	8.322.482	8.176.821	11,60	11,35	-2,2
	Bizkaia	14.989.493	14.671.853	13,12	12,77	-2,6
ZAINZAILLEENTZAKO LAGUNTZAK	EAE	321.907	558.837	0,15	0,25	72,7
	Araba	0	264.005	0,00	0,80	
	Gipuzkoa	169.867	294.832	0,24	0,41	72,8
	Bizkaia	152.040	0	0,13	0,00	-100,0
MENDEKOTASUNEN ARLOKO PRESTAZIOAK	EAE	140.680.305	143.525.077	64,30	65,25	1,5
	Araba	13.711.947	13.284.129	41,81	40,23	-3,8
	Gipuzkoa	60.034.888	61.239.909	83,71	85,00	1,5
	Bizkaia	66.933.470	69.001.039	58,57	60,05	2,5
BESTE ZENTRO ETA ZERBITZU BATZUK	EAE	11.235.063	11.555.962	5,13	5,25	2,3
	Araba	1.720.600	1.818.514	5,25	5,51	5,0
	Gipuzkoa	2.583.656	2.914.786	3,60	4,05	12,3
	Bizkaia	6.930.807	6.822.662	6,06	5,94	-2,1
MENDEKOTASUNAREN, ADINEKOEN ETA DESGAITASUNEN ARLOA, GUZTIRA	EAE	727.132.098	736.740.352	332,32	334,93	0,8
	Araba	125.076.929	124.438.885	381,37	376,85	-1,2
	Gipuzkoa	257.326.769	266.073.480	358,80	369,31	2,9
	Bizkaia	344.728.400	346.227.987	301,64	301,32	-0,1

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Erkidegoz gaindikoaren gastua barne.

23. taula.

Adingabe, gazte, familia eta emakumeentzako eta baztertutako pertsonentzako zentro eta zerbitzuetako foru-gastu arrunta, zentro/zerbitzu motaren eta lurralde historikoaren arabera. 2019-2020
(Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020ko aldian)

Zentro/zerbitzu mota eta lurralde historikoa		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Gastua/biz	Gastua/biz	Gastua/biz.
Adingabeen egoitza-zentroak	EAE	92.497.010	91.791.499	42,27	41,73	-1,3
	Araba	16.077.457	15.700.638	49,02	47,55	-3,0
	Gipuzko a	31.799.966	31.290.660	44,34	43,43	-2,0
	Bizkaia	44.619.587	44.800.201	39,04	38,99	-0,1
Emakumeentzako etxebizitzak edo egoitza-zentroak	EAE	6.502.952	7.532.100	2,97	3,42	15,2
	Araba	954.798	1.493.484	2,91	4,52	55,4
	Gipuzko a	2.343.365	2.512.708	3,27	3,49	6,7
	Bizkaia	3.204.789	3.525.908	2,80	3,07	9,4
Bazterkeria-arriskuan dauden pertsonentzako etxebizitzak, harrera eta egoitza-zentroak	EAE	17.555.823	18.250.304	8,02	8,30	3,4
	Araba	1.565.002	1.466.943	4,77	4,44	-6,9
	Gipuzko a	10.028.805	10.177.418	13,98	14,13	1,0
	Bizkaia	5.962.016	6.605.943	5,22	5,75	10,2
EGOITZA-ZENTROAK	EAE	116.555.785	117.573.903	53,27	53,45	0,3
	Araba	18.597.257	18.661.065	56,70	56,51	-0,3
	Gipuzko a	44.172.136	43.980.786	61,59	61,05	-0,9
	Bizkaia	53.786.392	54.932.052	47,06	47,81	1,6
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	EAE	2.158.257	2.105.108	0,99	0,96	-3,0
	Araba	360.644	333.169	1,10	1,01	-8,2
	Gipuzko a	485.378	478.992	0,68	0,66	-1,8
	Bizkaia	1.312.235	1.292.947	1,15	1,13	-2,0
Gizarteratze-premiei erantzuteko eguneko zentroak	EAE	7.927.240	9.286.811	3,62	4,22	16,5
	Araba	304.139	270.823	0,93	0,82	-11,6
	Gipuzko a	1.043.026	1.034.594	1,45	1,44	-1,3
	Bizkaia	6.580.075	7.981.394	5,76	6,95	20,6
EGUNEKO ZENTROAK	EAE	10.085.497	11.391.919	4,61	5,18	12,4
	Araba	664.783	603.992	2,03	1,83	-9,8
	Gipuzko a	1.528.404	1.513.586	2,13	2,10	-1,4
	Bizkaia	7.892.310	9.274.341	6,91	8,07	16,9
FAMILIAN ESKU HARTZEKO ETA EKITEKO ARLOA	EAE	30.232.178	25.783.282	13,82	11,72	-15,2
	Araba	5.438.379	4.484.918	16,58	13,58	-18,1
	Gipuzko a	14.546.454	10.696.159	20,28	14,85	-26,8
	Bizkaia	10.247.345	10.602.205	8,97	9,23	2,9
ADINGABE, GAZTE, FAMILIA ETA EMAKUMEAK, ETA BAZTERTUAK, GUZTIRA	EAE	157.183.956	154.749.104	71,84	70,35	-2,1
	Araba	25.010.710	23.749.975	76,26	71,92	-5,7
	Gipuzko a	60.247.199	56.190.531	84,00	77,99	-7,2
	Bizkaia	71.926.047	74.808.598	62,94	65,11	3,4

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

23. taulan, adingabeen, gazteen, familien, emakumeen eta baztertutako pertsonen arretaren arloko foru-gastu arruntaren datuak ageri dira. Esku-hartze eremu horretan, biztanle bakoitzeko foru-ekarpen handiena Gipuzkoari dagokio 2020an, 77,99 euroekin, Arabako 71,92 euroen eta Bizkaiko 65,11 euroen gainetik.

2016 eta 2018 artean, Arabak eta Bizkaiak berreskuratu egin zuten Gipuzkoarekin alderatuta galdutako lursailaren zati bat, biztanleko gastuaren hazkunde garrantzitsu bati esker: % 25,3 Araban eta % 7,6 Bizkaian, eta % 5,2 Gipuzkoan, 2016 eta 2017 artean; % 6,6 eta % 15,1, hurrenez hurren, eta Gipuzkoan, berriz, % 4,5, 2017-2018 aldirian. Hala ere, hurbilketa horren norabidea aldatu egin da 2018 eta 2019 artean, eta biztanle bakoitzeko gastuaren hazkunde dezente handiagoa izan da adingabeen, gazteen, familien, emakumeen eta bazterketa-egoeran dauden pertsonen arretaren eremuan Gipuzkoan: % 14,1, Bizkaian eta Araban, aldiz, % 9,5 eta % 8,1, hurrenez hurren. Nolanahi ere, aldi horretan hazkunde handiak izan ziren lurralde guztietan.

2019 eta 2020 bitartean, beherakada izan da Araban eta Gipuzkoan, eta Bizkaiak gora egiten jarraitzen du. Hori dela eta, berriz ere hirurak hurbildu dira, eta Gipuzkoa dago une oro buruan. Gipuzkoan % 7,2ko jaitsiera izan da, Araban % 5,7koa eta Bizkaia da % 3,4ko hazkundera izan duen bakarra. Aldaketa horien ondorioz, aldeak txikiagoak dira 2020an 2019an baino.

Zerbitzu mota nagusiak aztertuta, ikusten da adingabeentzako egoitza-zerbitzuetan, guztiek izan duten beherapena gorabehera, Arabak foru-gastu handiena duen lurraldea izaten jarraitzen duela 2020an: 47,55 euro biztanleko, Gipuzkoako 43,43 eta Bizkaiko 38,99 euroen gainetik.

2016 eta 2017 artean, Arabako gastu-mailak berreskuratzea bereziki deigarria zen adingabeentzako egoitza-zerbitzu horietan, % 24,9ko igoerarekin, Bizkaiko % 14,7aren eta Gipuzkoako % 6,2aren gainetik, horrek berriro ere Araba buru jartzen baitzuen 2017ko biztanleko foru-gastuan. 2017-2018 aldirian Bizkaiko % 20tik behera egon arren, Araban posizio hori finkatzen zuen hazkunde handiari eta Gipuzkoakoa baino handiagoa (% 10,9 eta % 4,6, hurrenez hurren) izateak. 2018-2019 aldirian, Arabak urte arteko hazkunde-tasetan beheranzko joerari eusten dio oraindik ere, eta hazkunde hori % 8,7ra iristen da, Gipuzkoako % 9,1aren azpitik hamarren batzuk besterik ez. Lurralde horretan, hazkunde-eritmoak berrabiarazten dira 2017-2018ko % 6,2arekiko, eta 2018-2019ko % 4,6arekiko.

2019 eta 2020 artean, guztiek egin dute behera, baina aurreko aldiko ildo berari jarraitzen diote. Bizkaia zen gehien hazi zena (% 13,2), eta orain gutxien murriztu dena da (-%0,1); Araba, berriz, gutxien hazi dena da (% 8,7), eta orain gehien jaitsi dena da (-%3,0). Horregatik, kontrakoa egin arren, oro har ildo beretik jarraitzen dute. Bizkaian izan da hazkunderik handiena, baina beste bien azpitik jarraitzen du. Hori 2012-2015 aldiriko gastu-murrizketa garrantzitsuari zor zaio. Aldi horretan, biztanleko gastua -%7,6 murriztu da, gastu hori Gipuzkoan egonkortu den testuinguru batean (% 0,4) eta Araban hori asko bultzatu den testuinguru batean, % 17,5eko hazkunderarekin.

Gipuzkoa nabarmentzen da, bestalde, bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako ostatuan, harreraren eta egoitza-zentroetarako sarbidean biztanle bakoitzeko foru-aldundiek egindako ekarpenagatik. Biztanleko 14,13 euroak nabarmen handiagoak dira 2020an Bizkaiko 5,75 euroak eta Arabako 4,44 euroak baino. 2017 eta 2018 artean, Gipuzkoak areagotu egin zuen bere posizioa aldi horretan gastu mota horretan igoera handiena izan zuen lurralde gisa (% 8,0; Bizkaian eta Araban, aldiz, % 3,0 eta % 1,8, hurrenez hurren). Bizkaian ez bezala, Gipuzkoan gastua nabarmen handitzen ari da 2018 eta 2019 artean, % 6,2ko hazkunderarekin. Hala ere, Araba da aldi horretan biztanleko gastuan gorakadarik handiena izan duen lurraldea (% 12,3). Aitzitik, 2019-2020 aldirian, Bizkaia nabarmentzen da, % 10,2ko hazkunderarekin. Aitzitik, Araba ez da hazi, eta -%6,9 jaitsi da.

Emakumeentzako bizitokiei eta egoitza-zentroi dagokienez, EAEko lurralde guztietan ikusten da gastuaren igoera handiak 2019-2020 aldirian: % 6,7 Gipuzkoan, % 9,4 Bizkaian eta oso modu deigarrian (% 55,4 Araban). Egoera hori 2018-2019 aldirian ere gertatu zen, baina kasu horretan nabarmendu zen lurraldea Gipuzkoa izan zen (% 65,9), eta Araba eta Bizkaia, aldiz, % 12,6 eta % 15,5, hurrenez hurren. Beraz, 2019an Gipuzkoa zen biztanleko gastu handiena duen lurraldea; 2020an, berriz, Araba zen biztanleko 4,52 euroko gastuarekin, Gipuzkoak 3,49 euroko gastua duen eta Bizkaiak 3,07 eurokoa.

Gizarteratzeko premiei erantzuteko eguneko zentroetan, 2012 eta 2015 artean biztanle bakoitzeko gastua % 10 baino gehiago hazi ondoren lurralde guztietan, bilakaera askotarikoagoa izan da 2015aren ondorengo aldian. 2015 eta 2016 artean izandako -%6,0ko beherakadaren ondoren, hazkunde-ildo deigarriena Bizkaiari dagokio, lurralde horren ezaugarri nagusia hazkunde-erritmo altu eta hazkorrak baitira 2016tik aurrera: % 10,3 2016 eta 2017 artean, % 25,3 2017 eta 2018 artean eta % 43,3 2018 eta 2019 artean, eta % 20,6 2020an.

Bilakaera hori ez dator bat Gipuzkoan 2016tik aurrera ikusitako beherakadekin; izan ere, -% 7,7ko murrizketa izan zen 2016 eta 2017 artean, eta -% 4,1ekoa 2017 eta 2018 artean. Beherakada hori, neurri handi batean, indargabetu egin zen 2018-2019 aldiko goranzko susperraldiarekin, gastuaren % 18,1eko igoerarekin. Ildo berean, aldagarria da, baina beti aldekoa, biztanleko gastuaren urte arteko igoeraren erritmoa Araban 2016 eta 2017 artean % 7,4tik 2017 eta 2018 artean % 1,8ra jaitsi da, eta 2018 eta 2019 artean berriz ere gorantz egin du (% 9,0). Dinamika gorakor eta aldakor hori ez dator bat Arabako (-%11,6) eta Gipuzkoako (-%1,3) jaitsierekin, ezta Bizkaiko etengabeko hazkundearekin ere (% 20,6).

Nolanahi ere, ikusitako dinamikak biztanle bakoitzeko gastu handiagoa finkatzen du gizarteratzeko premiei erantzuteko eguneko zentroetan Bizkaian: 6,95 euro biztanle bakoitzeko 2020an, 1,44 euro Gipuzkoan eta 0,82 euro Araban.

Adingabeentzako, gazteentzako edo familientzako eguneko arretak mantendu egiten du Bizkaia, 1,13 euroko gastuarekin biztanleko, gasturik handiena duen lurraldea den aldetik, Arabako 1,01 eta Gipuzkoako 0,66 euroen gainetik. Hiruretan izandako jaitsieraren emaitza da, baina aurreko urtekoaren oso antzera mantentzen da.

Familia-ekintzako eta -interbentzioko programetan, azkenik, Gipuzkoak du gastu-maila handiena, 14,85 euroko ekarpena egin baitu biztanle bakoitzeko; ondoren, Arabak, 13,58 euroko ekarpena egin du, eta, azkenik, Bizkaiak, 9,23 euroko ekarpena egin du.

2012tik 2015era bitarte lurralde guztietan egindako gastuak hazkunde handiak izan zituen, handiagoak Araban eta Bizkaian, eta, ondoren, Gipuzkoa izan zen alor horretako esku-hartzea gehien bultzatu zuena 2015-2016 aldian. Gipuzkoan, berriz, goranzko joerari eutsi zion 2016 eta 2017 artean, orduan % 5,6koa baitzen Arabako gastuaren % 6,5ak gaindituta, Bizkaiko gastuaren -% 2,3ko murrizketarekin kontrastean. 2017 eta 2018 artean, ordea, Bizkaia zegoen familia-ekintzarako eta -esku-hartzerako foru-gastuaren hazkunde erlatiboaren buruan, % 4,5ekin, Arabako % 4,3tik oso hurbil, baina garai hartan Gipuzkoako -% 2,1eko beherakadarekin kontrastean zegoen.

2018-2019 aldian, biztanleko gastuaren hazkunde orokorra izan da lurralde historikoetan. Hala ere, igoera neurritsua izan da Bizkaian (% 2,8), Araban (% 19,4) eta Gipuzkoan (urte arteko maximoa % 26).

Hala ere, 2019-2020 aldian, beherapena ia orokorra dela esan daiteke; izan ere, Bizkaian % 2,9ko hazkunde oso txikia dago, Araban % 18,1eko jaitsiera oso nabarmena da eta Gipuzkoan % 26,8koa. Hala ere, Gipuzkoak jarraitzen du buru gisa, biztanleko 14,85 euroko gastuarekin, 2019ko 20,28 euroen oso azpitik. Baina Arabako biztanleko gastuaren 13,58 euroen eta Bizkaiko 9,23 euroen gainetik. Azken hori da, hain zuzen, gora egin duen bakarra, baina beste bi lurraldeen azpitik jarraitzen du.

Gizarte-prestazioen eremuan, lurralde-politika berezituarekin argien lotzen den ekarpena GLL motako babes-prestazioekin, gizarte-urgentziarekin eta EAEko diru-sarrerak bermatzeko sistema orokorraren (DSBE eta EPO) oinarritzko prestazioak osatzeko antzeko zeregina duten beste batzuekin lotzen dena da. Oinarritzko datuak 24. taulan aurkezten dira.

24. taula. GLLko, gizarte-urgentziazko eta antzeko beste prestazioetako foru-gastu arrunta, lurralde historikoen arabera 2019-2020
(Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

Prestazio mota eta lurralde historikoa		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
Beste gizarte-prestazio batzuk	EAE	7.209.973	7.486.122	3,30	3,40	3,3
	Araba	736.802	246.902	2,25	0,75	-66,7
	Gipuzkoa	5.274.776	5.332.275	7,35	7,40	0,6
	Bizkaia	1.198.395	1.906.945	1,05	1,66	58,3

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

2018an, Gipuzkoako foru-gastuaren maila doitzeko prozesuaren amaiera zen. Funtsean, Gipuzkoako AGla ezabatzeko prozesua finkatuta, horrek esan nahi zuen lurralde horretan prestazioetako biztanle bakoitzeko foru-gastua jaitsi egin zela 2017ko 13,25 eurotik 2018ko 3,02 eurora; ekarpen hori, ordea, oraindik ere handiagoa zen Arabako biztanleko 2,10 eurotik eta Bizkaiko 0,75etik, nahiz eta bi lurraldeetan % 10etik gorako igoera izan 2017-2018 aldian.

2019an, Gipuzkoako larrialdi eta larrialdi sozialeko prestazioen foru-gastuaren berrindartze deigarria izan zen ohikoena. Lurralde horretan, biztanleko gastua % 143,3 igo zen, eta 2018an 3,02 eurokoa izatetik 2019an 7,35 eurokoa izatera igaro zen. Hazkunde hori hain handia ez bazen ere, Arabaren ezaugarria zen, eta are nabarmenagoa Bizkaiarena (% 6,9 eta % 39,5). Goranzko joera hori gorabehera, foru-ekarpena urrun geratu zen Gipuzkoako biztanle bakoitzeko 7,35 eurotik: 2,25 euro Araban eta 1,05 Bizkaiaren.

2020an dinamika aldatu egin da, eta esan daiteke oso heterogeneoa izan dela; izan ere, Arabak beherakada handia izan du (-%66,7), Gipuzkoak bere horretan jarraitu du (% 0,6) eta Bizkaiak gora egin du (% 58,3). Aldaketa horiekin, Gipuzkoan biztanle bakoitzeko 7,40 euroko gastua egin da lehenik, 2019an zegoen bezala; Araban, ordea, 0,75 eurokoa izan da gastua, eta Bizkaia, berriz, bigarren tokian geratu da, biztanleko 1,66 euroko gastuarekin.

4.5. Udal-erakundeen parte hartzearen alderaketa, lurralde historikoen arabera

25. taulan ikus daitekeenez, 2020an, udal-erakundeek 99,44 euroko gastua egiten dute biztanle bakoitzeko gizarte-zerbitzuetan eta -prestazioetan, udalen edo mankomunitateen bitartez. Zifra horrek esan nahi du % 7,6ko igoera egon dela 2019ko 92,38 euroekin alderatuta.

2019-2020 aldiko hazkundera biztanle bakoitzeko gastuaren bilakaeran 2017 eta 2018 artean ikusitako % 11,3 baino txikiagoa bada ere, 2018-2019 aldiko % 5,5 baino handiagoa ere bada, eta garrantzitsua da egiaztatzea 2017tik aurrera garatzen den zerbitzu eta prestazioetako udal-gastuaren errekupeazio-prozesua sendotzen ari dela, hazkunde-maila garrantzitsuetan. 2017-2018 aldian aldaketa handia gertatu zen aurreko urteetako joerarekin alderatuta. Hala, 2016-2017 aldian, biztanleko udal-gastua -%4,1 jaitsi zen, eta 2015-2016 aldiko -% 4,0ko murrizketa luzatu zen.

2015 eta 2017 artean beherakada luzeak izan ondoren, 2018ko biztanle bakoitzeko 87,54 euro nominalak 2015eko 85,39tik gorakoak ziren berriro, 2012ko 74,28 euroak baino % 15 handiagoa. Gainera, 2017-2020 aldiko goranzko joerari esker, biztanleko 90,00 euroko atalasea gainditu eta 2020an erregistratutako 99,44 eurora iritsi daiteke.

25. taula. Gizarte-zerbitzuetako eta -prestazioetako udal-gastu arrunta, udalerri motaren arabera. 2019-2020 (Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020ko aldian)

Gastu eta udalerri mota		2019	2020	2019	2020	2019/2020
		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	aldiko bariazioa
Gastu arrunta, guztira	EAE	202.125.878	218.736.696	92,38	99,44	7,6
	Gasteiz	47.145.072	49.492.356	191,53	199,50	4,2
	Arabako beste udalerri nagusi batzuk	1.085.145	1.303.481	37,73	45,45	20,5
	Arabako gainerakoak	1.491.648	1.287.774	28,12	24,10	-14,3
	Donostia	22.049.000	22.523.516	121,38	123,49	1,7
	Gipuzkoako beste udalerri nagusi batzuk	10.989.959	11.015.618	86,34	86,16	-0,2
	Gipuzkoako gainerakoak	27.853.771	30.041.004	68,23	73,23	7,3
	Bilbo	37.633.714	43.125.440	109,58	124,47	13,6
	Bizkaiko beste udalerri nagusi batzuk	36.328.764	39.590.871	85,41	92,73	8,6
	Bizkaiko gainerakoak	17.548.805	20.356.636	46,91	54,19	15,5
Gizarte-zerbitzuak: erdigunea	EAE	184.215.834	197.886.130	84,19	89,96	6,8
	Gasteiz	40.913.098	43.432.579	166,21	175,07	5,3
	Arabako beste udalerri nagusi batzuk	686.347	830.609	23,86	28,96	21,4
	Arabako gainerakoak	1.435.726	1.186.612	27,06	22,20	-17,9
	Donostia	20.280.167	20.148.954	111,64	110,47	-1,0
	Gipuzkoako beste udalerri nagusi batzuk	9.895.483	10.154.080	77,74	79,42	2,2
	Gipuzkoako gainerakoak	25.240.232	27.149.203	61,82	66,18	7,1
	Bilbo	36.964.802	40.147.772	107,63	115,87	7,7
	Bizkaiko beste udalerri nagusi batzuk	33.293.354	36.370.590	78,28	85,19	8,8
	Bizkaiko gainerakoak	15.506.625	18.465.731	41,45	49,16	18,6
Gizarte-prestazioak	EAE	17.910.044	20.850.566	8,19	9,48	15,8
	Gasteiz	6.231.974	6.059.777	25,32	24,43	-3,5
	Arabako beste udalerri nagusi batzuk	398.798	472.872	13,86	16,49	18,9
	Arabako gainerakoak	55.922	101.162	1,05	1,89	79,6
	Donostia	1.768.833	2.374.562	9,74	13,02	33,7
	Gipuzkoako beste udalerri nagusi batzuk	1.094.476	861.538	8,60	6,74	-21,6
	Gipuzkoako gainerakoak	2.613.539	2.891.801	6,40	7,05	10,1
	Bilbo	668.912	2.977.668	1,95	8,59	341,2
	Bizkaiko beste udalerri nagusi batzuk	3.035.410	3.220.281	7,14	7,54	5,7
	Bizkaiko gainerakoak	2.042.180	1.890.905	5,46	5,03	-7,8

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

25. taulak erakusten duen gastu-mailako udalerrien arteko aldeak deigarriak dira, eta 2019-2020 aldian lurraldeko bilakaera-ildo desberdinak islatzen dituzte berriz ere.

Udalek gizarte-zerbitzu eta -prestazioei egiten dieten ekarpenik handiena Gasteizek izan du 2020an, 199,50 euro biztanle bakoitzeko. Gainerako euskal hiriburuetan ere gastuak nabarmen gaintzen ditu EAEko udalerrien batez besteko mailak, baina oso azpitik geratzen da: 123,49 euro biztanleko Donostian eta 124,47 euro Bilbon.

2019-2020 aldiko datu esanguratsu bat da hiru hiriburuetan hazi dela biztanleko gastua, baina Gasteizen eta Donostian hazkundera 2019koa baino askoz txikiagoa da, eta Bilbon, berriz, askoz handiagoa. Bilbon % 13,6 igo da gastua, 109,58 eurotik 124,47 eurora. Bilboren bilakaera bereziki garrantzitsua da, 2017tik hazkunde-maila garrantzitsuak finkatzea baitakar, 2018 eta 2019 artean %

7,7ko hazkundearekin, eta 2017 eta 2018 artean % 8,8koa. Horrela, 2012-2015 aldiko hazkunde-eritmo positiboak berreskuratu dira berriro (% 4,8 aldi horretan), 2015-2016 aldian (-%5,0) eta 2016 eta 2017 artean (-%2,8) behera egin ondoren. Zifra absolutuetan, 2018ko biztanleko 101,71 euro nominalak 2015eko 101,28tik gorakoak ziren, 2017an 93,51ra jaitsi ondoren. Goranzko lerroari eutsiz, 2019an 109,58 euroraino igo daiteke.

Donostian izan da igoerarik txikiena hiru hiriburuetan (% 1,7), eta biztanleko gastua 123,49 eurotan utzita. Hala ere, 2019ko hazkundera % 16,5ekoa izan zen 2018ko 104,18 euroetatik 2019ko 121,38ra. Horri esker, gainditu egin zuen biztanle bakoitzeko 2012tik aurrera ikusitako gasturik handiena, 2015ean 114,09 eurokoa baitzen biztanleko. Bilakaera hori kontrastatu egin zen 2017-2018 aldian biztanleko gastuan izandako -%5,0ko murrizketarekin; izan ere, 2016-2017 aldiko % 2,9ko gorakadaren ondoren, 2015-2016 aldiko beheranzko dinamikara itzuli zen (-%6,6).

Gasteizen kasuan, % 4,2ko igoera, oso altua ez bada ere, biztanleko gastuaren buruan mantentzen da hiru lurraldeetan, 199,50 euroko gastu nominalarekin. Gastuaren beherakada 2016 eta 2017 artean baino ez zen ikusi (-%2,7 aldi horretan), eta % 3,7ko igoera izan zen 2015 eta 2016 artean. 2017-2018 aldiko goranzko susperraldia, ordea, neurritsuagoa izan zen, % 2,8koa, eta, horri esker, 2017ko biztanleko gastu nominala 2015ekoa baino nabarmen handiagoa izan zen (177,59 euro eta 171,14 euro, hurrenez hurren). Datu horien arabera, 2020an biztanle bakoitzeko 199,50 euroekin indartu egin da 2017aren ondorengo hedapen-lerroa.

Hiriburu handietatik kanpo, EAeko gainerako udalerrri nagusietan, 2019tik 2020ra bitarte, biztanleko gastuaren bilakaerak egonkortasunera jotzen du oro har, pixka bat gora edo behera, hiru salbuespenekin: beste nagusi batzuk Araba (% 20,5) eta gainerakoa Bizkaia (% 15,5); gainerako udalerrriak, berriz, hirugarren salbuespena izango lirateke, eta nabarmenduko lirateke haien jaitsieratik (% 14,3).

Esan daiteke Araban izan dela mugikortasun gehien, hazkunderik handiena eta, aldi berean, beherakadarik handiena. Arabako beste gastu nagusi batzuk: biztanle bakoitzeko 37,73 euro 2019an, eta 45,45 euro 2020an (% 20,5). Arabako gainerako lurraldeetan, berriz, biztanle bakoitzeko 28,12 euroko gastua zegoen 2019an, eta 24,10 eurokoa zen 2020an – % 14,3.

2020an, Arabako udalerrri nagusiei 45,45 euroko udal-gastua dagokie biztanle bakoitzeko, 2019ko 37,73 euroen gaineratik (% 20,5). Gastua handitzeko 2012 eta 2016 artean ikusitako ildoaren ondoren (% 37,8ko igoera 2012-2015 aldian, eta % 11,4koa 2015-2016 aldian), ikusten da udal-gastua asko egonkortu dela 2016 eta 2019 artean. Aldi horretan, biztanle bakoitzeko gastuak ez zuen ia aldaketarik ezagutzen biztanle bakoitzeko 37,64 eta 37,95 euro bitarteko tartean. Baina orain urrundu egin da % 20,5eko igoera horrekin.

Arabako gainerako udalerrietan, biztanleko gastua 24,10 eurokoa da. Zifra konparatiboki oso txikia bada ere, nabarmen egin du gora 2017ko biztanle bakoitzeko 14,71 euroekin alderatuta, nahiz eta 2020an -%14,3ko jaitsiera izan den. 2017 eta 2018 artean % 20,7ko eta 2018 eta 2019 artean % 58,3ko urte arteko hazkundera 2012ko biztanle bakoitzeko 24,13 euroak gainditzea eragin du, 2015 eta 2018 artean biztanleko 18 euroko gastua baino txikiagoak.

Gipuzkoan Araban bezala gertatzen da, hiriburua egonkorrago geratzen den bitartean sektore bat hazi egiten da eta bestea murriztu, baina aldea txikiagoa da: Gipuzkoa nagusiak biztanleko 86,34 eurotik 86,16 eurora igaro dira 2019an, eta 2020an, berriz, jaitsi egin dira -%0,2 eta gainerakoa Gipuzkoa 68,23 eurotik 73,23 eurora igaro da biztanleko, 2020an, % 7,3 igota.

Gipuzkoan, bertako udalerrri nagusiek Donostiak baino hobeto eutsi zioten 2015-2016 aldiko biztanleko gastuaren murrizketari (-%1,7, eta -%6,6 hiriburuan). Udalerrri horietan, gainera, biztanle bakoitzeko gastua % 6,2 igo zen 2016 eta 2017 artean (% 2,9 Gipuzkoako hiriburuan), eta hazkunde-eritmo hori nabarmen igo zen ordutik aurrera: % 7,1 2017 eta 2018 artean, eta aipatutako % 9,4 2018-2019 aldian.

Gipuzkoako gainerako lurraldeetan, 2019-2020 aldian, % 7,3ko igoera izan da, baina 2018-2019 aldian (% 19,2) baino txikiagoa izan arren, goranzko joera izaten jarraitzen du. Gipuzkoako

gainerako udalerrietan biztanle bakoitzeko gastua 68,23 eurotik 73,23 eurora igaro da zifra absolutuetan. Dinamika horrek erabat aldatzen du aldez aurreko ildo nahiko erratiko bat, eta igoera moderatuak izan dira 2012 eta 2015 aldian (% 6,1) edo 2016 eta 2017 artean (% 4,7), egonkortzea 2015 eta 2016 artean (-%0,3) eta baita jaitsiera puntualak ere, hala nola 2017 eta 2018 artean (-%2,3). Emaizta izan zen epe luzera nolabaiteko egonkortasuna egon zela biztanleko gastuan (2012ko 52,89 euroen eta 2017ko 58,59 euroen artean). Joera hori 2019an bakarrik eten zen, goranzko joera nabarmenarekin.

Nolanahi ere, 2020an, 2019ko joerari eutsi dio: Donostiak eutsi egin dio Gipuzkoako biztanleko gastu handienarekin (123,49 euro), ondoren Gipuzkoako gastu nagusiekin (86,16 euro) eta, azkenik, Gipuzkoako gainerako lurraldeekin (73,23 euro).

Bizkaian hazkundea izan da udalerrri guztietan, eta Bizkaiko gainerako udalerrriak nabarmendu dira, % 15,5eko hazkundearekin eta 2019an biztanleko 46,91 euroko gastua izatetik 2020an 54,19 eurokoa izatera igaro baita. Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuetan ere hazkundea izan da, baina % 8,6koa izan da, 2019an biztanle bakoitzeko 85,41 euroko gastua izatetik 2020an 92,73 eurokoa izatera igaro baita.

Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuen talde horren ezaugarri nagusia aldaketa nabarmena izan zen 2017 eta 2018 artean. 2017ra arte, udalerrri multzo horretan eutsi egin zitzaion 2015 eta 2016 artean atzemandako gastuaren beheranzko joera handiari, -% 9,6ko jaitsierarekin, eta 2016 eta 2017 artean -%9,5 luzatu zen. 2017 eta 2018 artean, ordea, egoera erabat aldatu zen, eta udalerrri horietan biztanle bakoitzeko gastua % 25,4 hazi zen. Termino nominaletan, gastu hori 85,19 eurokoa izan zen 2018an, 2017ko 67,96 euroen eta 2015eko 83,04 euroen gainetik, argi eta garbi. Biztanle bakoitzeko gastua, gainera, EAEko batez bestekora (87,54 euro) hurbiltzen zen.

2017-2018ko gastuaren igoera nabarmenaren ondoren, Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan, 2018-2019 aldia egonkortu egin zen 2018an lortutako mailetan, % 0,3ko hazkundearekin 2019an. Egonkortze hori hautsi egin da, eta goranzko joerara itzuli da, 2020an % 15,5eko hazkundearekin. 2019an, Bizkaiko udalerrri nagusietako biztanle bakoitzeko 85,41 euroak EAEko biztanle bakoitzeko udal-gastuaren % 92,5 ziren, eta Bilbori dagokionaren % 77,9.

2017 eta 2018 artean, lurralde horretako udalerrri nagusietan ere oso deigarria zen igoera. Ildo horretan, ikusten zen % 64,1eko gorakada izan zela 2015-2017 aldiko beherakaden norabidea erabat aldatu zuen gastuan (% -12,1 2015 eta 2016 artean eta % -24,2 2016 eta 2017 artean). Bizkaiko udalerrri horietan, 2018ko biztanleko 59,90 gastuek 2015eko 54,777ak gainditu zituzten lehen aldiz, eta, orduan, Gipuzkoako udalerrri baliokideen gainetik zeuden (57,25 euro garai hartan). Hala ere, Bizkaiko gainerako udalerrrietan, biztanle bakoitzeko udal-gastuaren beherakada oso handia izan da 2018-2019 aldian, biztanleko gastua biztanleko 46,91 eurotan utzi baitu, 2016ko 48,13 euroen azpitik.

Udal-gastuaren barne-egitura aztertuta, 25. taulan ere ikus daiteke biztanle bakoitzeko 89,96 euro bideratzen direla 2020an gizarte-zerbitzuen erdigunera, 2019ko 84,19en gainetik. Nahiz eta oraindik ere ez den iristen 2017-2018 aldian ikusitako % 14,3ko hazkundera, zifra horrek esan nahi du gastuaren igoera-dinamika garrantzitsu bat finkatu dela, 2019-2020 aldian % 6,8ko igoera berri eta garrantzitsu batekin 2018 eta 2019 artean izandako % 5,4 baino handiagoa. Horrela, sendotu egiten da 2017-2018 aldian ikusitako haustura 2015-2016 aldiko (-%5,1) eta 2016-2017 aldiko (-%4,2) beherakadekin alderatuta, eta, 2018an, 2015eko biztanle bakoitzeko 76,87 euroak gainditzea ahalbidetzen zuen.

Udal-gastua, funtsean, jarduera-eremu horretara bideratzen denez, lurraldeen arteko aldeak lehen adierazitakoen antzekoak dira. Hala, udal-ekarpenaren maila gorena Gasteizi dagokio 2020an, 175,07 euroekin, 2019ko biztanle bakoitzeko 166,21 euroak baino % 5,3 handiagoa. Urtetik urterako hazkunde-tasa hori nabarmen igozten ari da, 2015etik aurrerako gastuaren hazkunde-eritmoaren beheranzko joera nabarmenarekin kontraste handia eginez: % 2,1 2015 eta 2016 artean, % 1,9 2016 eta 2017 artean, eta % 1,1 2018 eta 2019 artean.

Biztanle bakoitzeko gastua 2015 eta 2016 artean -%7,2 jaitsi ondoren, Donostiak, aldiz, -%1,0 egin du behera, eta, beraz, ez du finkatu 2016tik aurrera goranzko hazkunde-erritmoak izango dituen goranzko aldi bat: % 3,8 2016-2017 aldian, % 7,1 2017 eta 2018 artean eta % 18,2 2018 eta 2019 artean. Azken jaitsiera horren ondoren, Gipuzkoako hiriburua 110,47 eurora iritsi da biztanle bakoitzeko gizarte-zerbitzuen erdigunean, eta Bilboren gainetik egoteari utzi dio. 2019an lortu zuen hori, eta 2012tik lehen aldia zen.

Gizarte zerbitzuen erdigunean biztanle bakoitzeko 115,87 euroekin, Bilbo bigarren postuan dago 2020an rankingean. Gastua nabarmen hazi da, 2019ko 107,63 euroen aldean % 7,7ko igoerarekin, 2018-2019 aldiko % 8,2ra hurbilduz. Hazkunde-maila handi horiek aurreko beheranzko joeraren haustura argia adierazten dute, 2015 eta 2016 artean -%5,8koa eta 2016 eta 2017 artean -%1,9koa izanik.

Bizkaiko beste lurralde nagusi batzuetan Bilboren antzeko joera du, % 8,8ko hazkundearekin. 2020an biztanle bakoitzeko 85,19 euroko gastua egin zen. Hala ere, udalerrri horiek urte horretan Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusiei zegokienaren gainetik jarraitzen dute, 79,42 euro biztanle bakoitzeko urte horretan.

Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuen posizio hori 2017-2018 aldian gastua % 29,3 igo izanarekin lotzen da, urte hartan Gipuzkoako udalerrri nagusien aurretik jartzea ahalbidetzen baitzien. Posizio hori galdu egin zen 2017an, gastua -%13 jaitsi zelako, Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusietako gastuaren % 7,5eko gorakadarekin kontrastatuz. Gipuzkoako udalerrri horiek hazkunde-erritmo garrantzitsua eta etengabea izan dute 2016tik aurrera: % 7,5eko igoera izan dute 2016 eta 2017 artean, % 8,9koa 2017 eta 2018 artean, % 8,7koa 2018 eta 2019 artean eta % 2,2koa 2019 eta 2020 artean, eta horrek hazkunde nabarmenak ekarri ditu epe ertainera (2016an 61,09 eurokoa izatetik 2020an 79,42 eurokoa izatera). Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan 2018. eta 2019. urteen artean izandako egonkortzearekin (% 8,7ko igoera eta % 0,8ko igoera, hurrenez hurren) oso kontraste handia egon da, eta horrek esan nahi du gastu ia antzekoa egin dela Gipuzkoako eta Bizkaiko udalerrri mota horietan 2019an. Baina alde hori are handiagoa da orain, Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuetan 2019. eta 2020. urteen artean % 8,8ko igoera izan baita, eta Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuetan, aldi berean, % 2,2ko igoera.

Kostaldeko bi lurraldeetako gainerako udalerrietan, 2019tik 2020ra bitartean, hazkundera izan da bietan, baina nabarmenagoa Bizkaian; izan ere, gainerako udalerrietan Gipuzkoa % 7,1ekoa zen, eta gainerakoan Bizkaia % 18,6koa. Hori ez dator bat 2018 eta 2019 artean gertatutakoarekin; izan ere, Gipuzkoako gainerako lurraldeetan % 18,6ko hazkundera zegoen, eta Bizkaian, berriz, % 24,7ko jaitsiera. Horren emaitza izan da gizarte-zerbitzuen erdigunean biztanle bakoitzeko egindako gastua nabarmen handiagoa izatea Gipuzkoako gainerako udalerrietan baino (66,18 euro eta 49,16 euro, hurrenez hurren), baina aldea 2019koa baino txikiagoa izan da.

Sendotu egin da goranzko joera Gipuzkoako gainerako udalerrietan; izan ere, 2018tik 2019ra bitartean, igoera gastu horrek aurretik izandako bilakaerarekin alderatu zen, eta biztanle bakoitzeko gastua egonkortu egin zen 2017 eta 2018 artean (% 0,1). Dinamika egonkor hori aurreko urteetan ere ikusten zen, eta 2015 eta 2016 artean -% 0,3ko hazkunde-murrizketa txiki bat izan zen, baina 2016 eta 2017 artean gastuaren % 2,3ko susperraldiarekin partzialki konpentsatzen zen.

Bizkaiko gainerako udalerrietan biztanle bakoitzeko gastua nabarmen handitu zen 2019 eta 2020 artean (% 18,6), baina 2018 eta 2019 artean beherakada handia izan zen (-%24,7), eta horrek ere kontraste handia eragin zuen 2017-2018 aldian gizarte-zerbitzuen erdigunean biztanle bakoitzeko gastua % 76,4 handitu izanarekin. Aldi horretan ikusitako bilakaerak 2015-2017 aldiko beheranzko joera handia hautsi zuen udalerrri horietan (-%13 2015 eta 2016 artean, eta -%28,1 2016 eta 2017 artean). Beraz, urteko aldaketa handiak dira Bizkaiko udalerrri horien ezaugarri.

2020an, biztanleko udal-gasturik txikiena Arabako udalerriei dagokie berriz ere: 28,96 euro lurraldeko udalerrri nagusietan, Gasteiz izan ezik, eta 22,20 euro gainerakoetan. 2017 eta 2019 artean, azken udalerrri mota horretako gastua nabarmen handitu da (% 21,4 2019 eta 2020 artean, % 58,1 2018 eta 2019 artean eta % 20,6 2017 eta 2018 artean), baina ekarpenaren beheranzko joera gainerako udalerrri nagusien ezaugarria da (gastua -%17,9 jaitsi da 2019 eta 2020 artean, -

%1,3 2018 eta 2019 artean eta -%2,3 2017 eta 2018 artean). Udalerrri nagusi horietan, 2020ko biztanle bakoitzeko 28,96 euroko gastua 2015eko 24,51 euroen gainetik dago.

Era berean, 25. taulan ikus daitekeenez, udal-erakundeek, udalen edo mankomunitateen bidez, eduki ekonomikoko gizarte-prestazioetan egiten duten gastua 9,48 euro baino ez da biztanle bakoitzeko 2020an. Zifra horrek erakusten du % 15,8ko igoera izan dela 2019ko gastuarekin alderatuta, eta berriz ere 2012-2016 aldiko etengabeko hazkunde-ildoarekin lotzen da.

2018-2020 aldiko susperraldiak 2017-2018 aldiko -% 12,2ko murrizketaren eragina guztiz indargabetzea lortu du oraingoz, eta, aurretik, -% 3,3ko beherakada izan da 2016 eta 2017 artean. Hala, 2020ko 9,48 euroak 2016ko 9,05en gainetik daude.

Eduki ekonomikoko gizarte-prestazioetan biztanle bakoitzeko gastu-maila handiena Gasteizko udalerriri dagokio (24,43 euro 2020an). 2017tik 2019ra izandako goranzko joeraren ondoren, berriz ere beste beherakada bat izan da. 2016-2017 aldian izandako -%27,4ko murrizketa handiaren ondoren, gastu mota hori berriz ere gorantz joan zen, 2017 eta 2018 artean % 15,5eko susperraldiarekin eta 2018 eta 2019 artean beste % 7,6ko igoerarekin; hala ere, 2020an berriro ere -%3,5eko jaitsiera izan da. 2020ko biztanle bakoitzeko 24,43 euroko gastua 2015eko 24,75 eurotik beherakoa da, 2019an baino handiagoa.

Donostiak igoera handia izan duen arren, Gasteizen oso azpitik geratzen jarraitzen du. Biztanleko 13,02 euroekin, % 33,7 hazi da 2019ko datuekin alderatuta, eta Arabako hiriburuko biztanleko 24,43 euroko gastuaren azpitik dago. Distantzia 2019an (15,58 euro) baino txikiagoa bada ere, 11,41 euroko aldea dago oraindik. Arabako hiriburuarekin alderatuta, 2015ean biztanle bakoitzeko 22,45 euroko gastua egin zuen udalerrri batean, alde handia dago 2017tik 2018ra bitartean izandako beherakadarekin (% 54,8ko jaitsiera izan da zifra absolutuetan, biztanle bakoitzeko 21,46 eurotik 9,69 eurora bitarte aldi horretan).

2020an, Gipuzkoako hiriburuko gizarte-prestazioetako biztanle bakoitzeko gastua 16,49 eurotik beherakoa da Arabako gainerako udalerrri nagusietan. Azken kasu horretan, 2015-2016 aldiko % 46,8ko igoera nabarmenaren ondoren, gastuaren jaitsiera konparatiboki moderatua zen 2016 eta 2017 artean (-%4,0), eta 2017-2018 aldiko susperraldiarekin konpentsatzen zen (+%5,3). Horrek azaltzen zuen 2018ko 13,77 euroak 2015eko 9,29 euroen gainetik egotea argi eta garbi. 2018 eta 2019 artean, gastuaren bilakaeraren ezaugarria egonkortasuna izan zen, % 0,7ko igoerarekin aldi horretan, baina 2019 eta 2020 artean izandako % 18,9ko igoerarekin hautsi da.

Prestazioetako gastuaren goranzko ildoak, 2017tik 2019ra behatua, mantendu egin da Arabako gainerako udalerrietan 2019tik 2020ra bitartean. Hala ere, udalerrri multzo horretan biztanle bakoitzeko udal-gastua oso txikia da oraindik, biztanle bakoitzeko 1,89 eurokoa, Euskadiko udal-testuinguruan kopururik txikiena.

Donostian 2019tik 2020ra gastuak izan duen hazkunde handiarekin kontrastean, gizarte-prestazioetako gastuaren beherakada handia Gipuzkoako beste prestazio nagusi batzuen ezaugarria da aldi horretan, -%21,6ko jaitsierarekin.

Gainerako udalerrri nagusien kasuan, Gipuzkoan aldi horretan izandako % 10,1eko hazkundera ez dator bat Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuen jaitsierarekin (%-21,6) edo Bizkaiko gainerakoekin (%-7,8). Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuek Bizkaiko gainerako udalerrien gainetik jarraitzen dute, biztanleko 6,74 eta 5,03 euroko gastuarekin, hurrenez hurren.

Gainerako udalerrietan, 2017-2018 aldiko jaitsiera handien ondoren, biztanleko gastua nabarmen hazi zen Bizkaian 2018 eta 2019 artean, % 12,5eko hazkunderarekin. Hala ere, 2019-2020 aldian berriro ere -%7,8ko beherakada izan da, eta Gipuzkoan, berriz, goranzko joera dago, % 10,1ekoa, baina hori ez da 2018-2019 aldian bezain handia, % 25ekoa izan baitzen. Horrela, Gipuzkoako udalerrrien posizio konparatiboki aldekoa areagotu egiten da, biztanle bakoitzeko 7,05 euroko gastuarekin gizarte-prestazioetan, eta 5,03 eurokoa Bizkaiko udalerrietan. Gipuzkoan, udalerrri mota horiek bilakaera hobea izan dute gastuak 2019 eta 2020 artean hiriburuak ez diren udalerrri nagusietan baino. Bizkaian, ordea, ez da horrela gertatzen.

Bilboren kasua guztien artean bereziena da, eta 2016 eta 2019 artean gizarte-prestazioetan biztanle bakoitzeko udal-gastuan izandako beherakaden ondoren, haren maila 1,95 euro baino ez da biztanle bakoitzeko 2018an. 2019-2020 aldian, % 341,20ko hazkundea izan du, eta horrek esan nahi du 2019an biztanle bakoitzeko 1,95 euroko gastua izatetik, 2020an 8,59 eurokoa izatera igaro dela. EAeko batez bestekora iristen ez den arren, kopuru hori dezente hurbiltzen da, eta ez 2019an bezala, oso azpitik geratzen baita.

26. taulatik 28. taulara bitarteko datuek gizarte-zerbitzuen gune nagusia osatzen duten esparruetako udal-gastuaren azterketan sakontzeko aukera ematen dute. 26. taulan hasita, gizarte-zerbitzuen egiturari dagokionez, ikus daiteke 2020an udalak 29,92 euroko ekarpena egin zuela biztanle bakoitzeko egitura horri eusteko. Horrek esan nahi du % 6ko igoera izan dela 2019ko 28,22 urteekin alderatuta. Horrela, areagotu egin da 2016 eta 2017 artean (% 0,6), 2017 eta 2018 artean (% 1,9) eta 2018 eta 2019 artean (% 11,9) ikusitako hazkundearen suspertze-ildoak. Zertxobait bada ere, hazkunde-ildo horrek argi eta garbi hausten zuen 2015-2016 aldiko murrizketa-ildoak, gastua -%5,5 jaitsi baitzen. Horren ondorioz, 2020ko biztanleko 29,92 euroak, termino nominaletan, 2015eko 26,02 euroak gainditzen ditu.

Kontuan hartutako udal-eremuen posizioak eta dinamikak oso desberdina izaten jarraitzen dute 2020an. Gastuarekin gehien konprometitutako posizioetan, Gasteiz da dimentsio horretako posizio esanguratsuenetan kokatzen dena, biztanleko 52,81 euroko gastuarekin.

Dezente beherago, gastu-maila oso handia da Donostian ere, 40,15 euro biztanleko 2020an. Maila esanguratsuetan, Bilbo ere EAeko erregistro orokorraren gainetik dago 2020an, 32,84 euro biztanleko.

Bilboko kopurua, ordea, Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusietako 36,36 euroen azpitik geratu zen urte horretan. Bizkaiko hiriburuko mailatik zertxobait beherago egon arren, Gipuzkoako gainerako udalerrriak ere EAeko erregistro orokorraren gainetik daude, 30,45 euro biztanleko.

EAeko batez bestekoaren azpitik, argi eta garbi, baina biztanleko 20 euro inguruko udal-gastuarekin, Bizkaiko gainerako udalerrri nagusiak daude (20,74 euro), baita Arabako beste udalerrri nagusi batzuk ere (21,18 euro) eta 17,78 Bizkaiko gainerako udalerrriak. Azkenik, atalase horren azpitik geratzen dira Arabako gainerako udalerrriak, biztanleko 13,71 euroko gastuarekin.

Taulari begiratuz gero, oso esanguratsua da Arabako gainerakoan izandako aldaketa; 2018 eta 2019 artean, berriz, % 102,5eko igoera ikusi genuen, 2019 eta 2020 artean. Goranzko joera hori jada ikusten genuen 2017 eta 2018 artean, % 20,7rekin, baina 2019-2020 aldian -%32,4ko beherakada ikusi dugu. Gipuzkoako udalerrri taldeek, hala nola Bizkaiko hiriburuak ez diren udalerrri nagusiek, 2018-2019 aldiko goranzko joerari jarraitu diote, baina, hala ere, biztanle bakoitzeko gastu-jaitsierak izan dira 2017 eta 2018 artean. Nolanahi ere, 2019an biztanleko gastu-maila handiagoa izan zen 2012-2015 alditik.

26. taula. Gizarte-zerbitzuetako egituretako udal-gastu arrunta, udalerrri motaren arabera. 2019-2020 (Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020ko aldian)

		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
Gastu eta udalerrri mota						
Oinarrizko gizarte zerbitzuak (gizarte-urgentzietakoak barne)	EAE	44.501.190	47.276.023	20,34	21,49	5,7
	Gasteiz	6.190.844	6.234.693	25,15	25,13	-0,1
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	415.515	479.235	14,45	16,71	15,7
	Arabako gainerakoak	419.736	429.044	7,91	8,03	1,5
	Donostia	5.479.515	5.490.749	30,16	30,10	-0,2
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	3.111.949	3.800.361	24,45	29,72	21,6
	Gipuzkoako gainerakoak	10.760.501	11.438.247	26,36	27,88	5,8
	Bilbo	7.554.967	8.161.939	22,00	23,56	7,1
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	6.812.369	6.917.219	16,02	16,20	1,2
	Bizkaiko gainerakoak	3.755.794	4.324.536	10,04	11,51	14,7
Zerbitzu tekniko espezializatuak	EAE	8.895.068	9.948.356	4,07	4,52	11,2
	Gasteiz	4.382.335	4.959.303	17,80	19,99	12,3
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,00	0,00	0,0
	Arabako gainerakoak	0	0	0,00	0,00	0,0
	Donostia	898.835	1.045.516	4,95	5,73	15,8
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	169.564	56.505	1,33	0,44	-66,8
	Gipuzkoako gainerakoak	240.313	623.840	0,59	1,52	158,4
	Bilbo	2.137.960	2.289.509	6,23	6,61	6,1
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	943.607	892.925	2,22	2,09	-5,7
	Bizkaiko gainerakoak	122.454	80.758	0,33	0,21	-34,3
Egitura eta emaitza orokorra	EAE	8.352.937	8.593.488	3,82	3,91	2,3
	Gasteiz	1.532.898	1.908.552	6,23	7,69	23,5
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	134.141	128.249	4,66	4,47	-4,1
	Arabako gainerakoak	655.433	303.575	12,35	5,68	-54,0
	Donostia	1.096.021	787.451	6,03	4,32	-28,4
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	792.223	791.769	6,22	6,19	-0,5
	Gipuzkoako gainerakoak	734.287	428.626	1,80	1,04	-41,9
	Bilbo	476.814	926.730	1,39	2,67	92,6
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	739.625	1.045.359	1,74	2,45	40,8
	Bizkaiko gainerakoak	2.191.495	2.273.177	5,86	6,05	3,3
EGITURA, GUZTIRA	EAE	61.749.195	65.817.867	28,22	29,92	6,0
	Gasteiz	12.106.077	13.102.548	49,18	52,81	7,4
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	549.656	607.484	19,11	21,18	10,8
	Arabako gainerakoak	1.075.169	732.619	20,27	13,71	-32,4
	Donostia	7.474.371	7.323.716	41,15	40,15	-2,4
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	4.073.736	4.648.635	32,00	36,36	13,6
	Gipuzkoako gainerakoak	11.735.101	12.490.713	28,74	30,45	5,9
	Bilbo	10.169.741	11.378.178	29,61	32,84	10,9
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	8.495.601	8.855.503	19,97	20,74	3,8
	Bizkaiko gainerakoak	6.069.743	6.678.471	16,23	17,78	9,6

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Bilbok eta Arabako udalerrri nagusiek hazkunde nahiko konstantea eta antzekoa izan dute, 2019-2020 aldian % 10,9 eta % 10,8 hazi baitira, hurrenez hurren. Bilbon, hazkunde-ildo hori 2016 eta 2017 artean hasi zen (% 7,5, 2017 eta 2018 artean, eta % 9,9, 2018 eta 2019 artean), eta, horren ondorioz, hazkunde luzea izan zen, eta, horren ondorioz, biztanle bakoitzeko gastu-maximoak izan ziren 2020an. Aipatutako Arabako udalerrietan, ordea, goranzko joera horren aurretik beherakada handia izan zen 2017 eta 2018 artean (-%15,7). Kasu horretan, 2020ko biztanleko 21,18 euroko gastua 2017ko 21,46 euroen azpitik dago.

Gasteizen, % 23,1eko jaitsiera ikusi genuen 2018 eta 2019 aldian, 2017 eta 2018 artean gorakada handia izan ondoren, % 33,5eko igoerarekin. 2019-2020 aldian, goranzko joerari jarraitzen dio, % 7,4ko igoerarekin. Bizkaiko gainerako udalerrri ez-nagusietan ere % 28,8ko beherakada izan zen 2018-2019 aldian, 2017 eta 2018 artean izandako % 45,7ko igoera handiaren ondoren.

Gasteizen kasuan, dinamikak esan nahi du 2017ra arte maila nagusietara itzultzea, urte hartan 47,92 euroko biztanleko gastua izan baitzen, 2020ko 52,81 euroen azpitik. Nolanahi ere, adierazlea urrun dago 2018an lortutako 63,99 euroetatik. Bizkaiko gainerako udalerrietan, 2020ko biztanle bakoitzeko 17,78 euroak 2018ko 22,77ren azpitik daude.

Puntu honetan, garrantzitsua da adieraztea 2018-2019 aldian, kasu batzuetan, gizarte-zerbitzuen egitura izandako gastuaren beherakadaren zati bat egitura eta emaitza orokorarekin lotu zela, eta jaitsiera hori, neurri batean, kudeaketa-prozesuetan defizitari eusteko dinamika positiboarekin lotuta dagoela. Ildo horretan, egiturari eta emaitza orokorari lotutako udal-gastuaren murrizketak ikusi ziren, defizita barne, aztertutako EAEko udalerrri-talde gehienetan. 2019-2020 aldian beherakadak izan dira, baina ez dira aurreko aldian bezain nabarmenak izan. EAEko batez bestekoa egonkorragoa izan da, eta 2019ko emaitzen antzekoa.

2018-2019 aldian eta 2019-2020 aldian gertatutakoaren arteko kontrasterik esanguratsuenetako bat Gasteizko udalerriri dagokio. Kasu horretan, 2017 eta 2018 artean 6,46 eurotik 18,34 eurora igo ondoren, biztanleko gastua beherantz doitu da 2018 eta 2019 artean, eta 6,23 izan da 2019an eta 2019 eta 2020 artean, berriz, % 23,5eko hazkundera izan du, eta 7,69. 2018 eta 2019 artean, dinamika horrek azaltzen du, halaber, Bizkaian nagusi ez diren gainerako udalerrien bilakaera, biztanleko gastua 11,80 eurotik 5,86 eurora murriztu baita 2019an, eta 2020an 6,05 eurora igaro da. Eta irmotasun handiagoarekin gertatzen da Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuekin, 2018-2019 aldian % 872,0ko jaitsiera izanik, erabateko aldaketa egin du 2019-2020 aldian, % 40,8 handituz, 1,74tik 2,45era pasatuz.

Hainbeste aldaketa izan dituen egitura orokorreko gastuaren dinamika egonkorra da EAE osoan. Horrela, biztanle bakoitzeko gastuaren joera beheranzkoa den testuinguru batean, 2012ko 4,82 euroetatik eta 2015eko 4,24 euroetatik 2018ko gutxienez, udal-gastua 3,82ra igo da 2019an, eta ia aldaketa ikusten da 2020an, 3,91ko batez bestekoa izanik EAE osoan, % 2,3ko igoerarekin, 2018-2019 aldian izan zen % 163ko aldaketarekin ez bezala.

Gizarte-zerbitzuen egitura espezifikorekin bilakaera aztertuta, 2019tik 2020ra bitarte goranzko joera ikusi da zerbitzu tekniko espezializatuetan biztanle bakoitzeko udal-gastuan, % 11,2ko igoerarekin aldi horretan. 2017-2018 aldian % 17,7ko gorakada izan ondoren, 2018-2019 aldiko beheranzko dinamikara itzuli zen, -%3,3ko jaitsierarekin, eta dinamika hori nagusitu zen 2015-2017 aldian (-%8,8 2015 eta 2016 artean, eta -%3,6 2016 eta 2017 artean). Gastu hori 4,52 eurokoa izan da biztanle bakoitzeko 2020an, 2018ko 4,21en gainetik.

Zerbitzu espezializatuetan biztanle bakoitzeko gastua handitzeko prozesuak ia lurralde osoari eragiten dio, salbuespen esanguratsu gutxi batzuekin. Bizkaiko gainerako udalerrietan gastu horren eragina oso txikia zen, baina oraindik gehiago murriztu da. Gainera, Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuetan ere antzeko egoera ikusten dugu.

Gasteiz da 2020an biztanleko gasturik handienari eusten dion udalerrria zerbitzu espezializatuetan: 19,99 euro biztanleko, argi eta garbi Bilboko 6,61aren eta Donostiako 5,73aren gainetik, azken kasu horretan aurrerapen argia eginez 2019ko 4,95etik. Gastua askoz ere txikiagoa da Bizkaiko udalerrri nagusietan eta Gipuzkoako gainerako udalerrietan, 2,09 eta 1,52 euroko zifrekin biztanleko,

hurrenez hurren. Zifrak are baxuagoak dira Bizkaian eta Gipuzkoako beste lurralde nagusi batzuetan, 0,21 eta 0,44, hurrenez hurren. Hiriburutik kanpo, Arabako udalerrietan gastua baliogabea da partida horretan.

Bilakaera askoz mesedegarriagoa da 2019 eta 2020 artean, oinarritzko gizarte-zerbitzuetako gastuari dagokionez. Kasu horretan, biztanleko udal-gastuak gora egin du, 2019ko 20,34 eurotik 2020ko 21,49ra, % 5,7ko igoerarekin. Hazkunderako joera atzetik dator: 2018-2019 aldian, % 4,0ko igoera izan zen, eta 2017-2018 aldian, % 8,0koa. Hazkunde-erritmoa argi eta garbi mantentzen da 2015-2016 aldiko % 0,8aren eta 2016-2017 aldiko % 1,5aren ginetik. Ildo horretan, 2020ko 21,49 euroak 2015eko 17,72ak baino nabarmen handiagoak dira, eta 2012tik erregistro maximo gisa daude.

Bilakaera, oro har, gero eta handiagoa da, salbuespen batzuekin. 2019 eta 2020 artean, hazkunde nagusiak, % 14tik hurbil edo hortik gora, Arabako (% 15,7), Gipuzkoako (% 21,6) eta Bizkaiko gainerako lurraldeetako (% 14,7) hazkunde nagusiei dagozkie.

Txikiagoa bada ere, biztanleko gastuaren hazkundera ere nabarmentzen da Bilbon, % 7,1. Izan ere, Bilbon eta Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan soilik mantendu da gastu mota horren hazkunde garrantzitsua 2017tik, 2017., 2018. eta 2019. urteen artean, hurrenez hurren, % 8,8, % 4,4 eta % 8,4ko igoerarekin. Gipuzkoako udalerrri txikienetan ere hazkundera ikusten da 2017-2019 aldi osoan, baina igoera-erritmoa argi eta garbi murriztu da: 2017-2018 aldian % 5,0 izatetik 2018-2019 aldian % 1,7 izatera igaro da, eta 2019-2020 aldian hazkunde-erritmoa % 5,8 igo da.

Arabako udalerrri nagusietan izan ezik – hiriburua izan ezik, non biztanle bakoitzeko gehieneko gastua 2017. urteari baitagokio –, gastuaren goranzko joera duten gainerako motetan, 2012tik izandako mailarik handienak 2020. urteari dagozkio.

Aipatutako udalerrri motekin kontrastean, biztanleko udal-gastua oinarritzko gizarte-zerbitzuetan egonkortu egin da 2020an Gasteizen (-%0,1), 2019ko jaitsiera eta gero (-%7,8).

Ikusitako bilakaerak badu garrantzirik; izan ere, termino absolutuetan, Gasteizek utzi egin zion 2019an oinarritzko gizarte-zerbitzuetako udal-gastuaren buru izateari. Biztanle bakoitzeko gastua 2018an 27,28 eurotik 2019an 25,15 eurora jaitsi ondoren, 25,13 eurokoa izatera igaro da 2020an, eta Donostian 30,10 eurokoa da, Gipuzkoan 29,72 eurokoa eta Gipuzkoan 27,88 eurokoa. Pixka bat beherago badago ere, Bilbo ere adierazitako mailetatik gertu dago, eta biztanleko 23,56 euroko gastua izan du 2020an.

Azpitik, biztanle bakoitzeko 16 euro pasatxo daude Arabako eta Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan (16,71 eta 16,20 euro, hurrenez hurren). Hala ere, biztanle gutxiagoko Bizkaiko udalerrriek (11,51 euro) eta Arabako udalerrri txikienek (8,03 euro) batez beste 8-12 euro gastatzen dituzte biztanle bakoitzeko oinarritzko gizarte-zerbitzuetan.

27. taulan, mendetasunari arreta emateko eta adinekoak eta desgaitasun- edo gaixotasun-arazoak dituzten pertsonak zaintzeko jardueretara bideratutako udal-gastuari buruzko zifra nagusiak jaso dira.

Adinekoentzako arretarekin hasita, 2020an kolektibo horretara bideratutako biztanle bakoitzeko udal-gastua urteko 17,1 eurora iristen dela egiaztatzen da, eta zifra hori % 15,9ko igoera da 2019ko 14,8 euroekin alderatuta, 2018-2019 aldiko -%1,7ko jaitsierarekin eta 2017-2018 aldiko % 5,2ko igoerarekin kontrastean. Horrela, galdu egiten da 2018-2019 aldian izan zen beherakada-ildoan, 2015-2017 aldian ere behatu zena, 2015-2016 aldiko -%6,5eko jaitsierarekin, zeina 2016-2017 aldiko -%9,5era zabaldu baitzen. Bilakaera horren ondorioz, 2020ko 17,10 euroak pixka bat gehiago urruntzen dira 2015eko biztanle bakoitzeko 16,87 euroetatik edo 2012ko 16,69 euroetatik.

Adinekoen aldeko udal-gastuaren esparruan, biztanle bakoitzeko 13,7 euro egoitza-zentroei dagozkie 2020an, eta 3,4 eguneko zentroei eta adinekoentzako beste zentro edo zerbitzu batzuei.

2019-2020 aldiko bilakaera aztertuta, hazkundera ikusten da egoitza-zentroetan, eguneko zentroetan eta bestelako zentro/zerbitzuetan, nabarmenagoa azken horretan, % 12,5 eta % 32,3, hurrenez hurren. Hala ere, 2018-2019 aldian, adinekoentzako gastuaren beherakada orokorra ikusi zen, egoitza-zentroetako gastuaren -%3,7ko murrizketarekin lotuta. 2017-2018 aldiko goranzko gorakadaren ondoren, % 2,5eko igoerarekin, 2015-2016 eta 2016-2017 aldiko gastu-jaitsiera handiekin ikusitako beheranzko joerari heldu zitzaion berriro (-%7,5 eta -%10,1). Horrela, beherakada eta azken igoera horiekin, 2020ko egoitza-zentroetako biztanleko gastuaren 13,7 euroak 2015eko 14,89 euroen azpitik geratu dira.

Beraz, gastuak gora egitea egoitza-zentroen, eguneko zentroen eta beste zentro/zerbitzu batzuen ezaugarria da. Baina, batez ere, eguneko zentroetan eta beste zentro/zerbitzu batzuetan, aurreko ildo bat ikusten dugu, 2019-2020 aldian igoera handiena egin duena aurrekoekin alderatuta. 2018 eta 2019 artean % 9,2 izan zen, 2017-2018 aldian % 23,3. Horren aurretik, gastua % 0,8 handitu zen 2015 eta 2016 artean, eta % 5,6 jaitsi zen 2016-2017 aldian. 2020ko biztanleko gastuaren 3,4 euroek, kasu honetan, 2012ko eta 2015eko 1,98-1,99 euroak gainditzen dituzte.

Udal-eremuan, Gasteiz nabarmentzen da oraindik ere 2020an gastuaren dimentsio horretan, biztanle bakoitzeko 50,7 euroekin adinekoentzat, EAeko batez bestekoa baino ia hiru aldiz handiagoa eta 2019ko 46,4 euroak baino % 9,3 handiagoa. Hala eta guztiz ere, 2018-2019 aldian % 1,8ko hazkundera izan arren, 2017 eta 2018 artean % 5,2koa izan zen aurretiko gastua, 2016-2017 aldiko -%20,8ko murrizketaren ondoren, biztanleko gastua 2015eko 54,93 eurotik behera dago argi eta garbi.

EAeko batez bestekoaren gainetik ere, biztanleko gastua 30,5 eurokoa da Bizkaiko udalerrri nagusietan, Bilbo alde batera utzita. 2015-2016 eta 2016-2017 aldian izandako beherakada garrantzitsuen ondoren (-%8,4 eta -%6,4), 2017 eta 2018 artean % 18,2ko igoera nabarmena ikusten zen luzatzen den gastuan, maila neurritsuagoetan, 2018-2019 aldiko % 3,6arekin eta 2019-2020 aldian % 28 handituz. Horrela, 2020ko biztanleko gastuaren erregistroa 2015eko 22,72 euroen gainetik finkatu da.

Tarteko posizioetan daude, EAeko erregistro orokorraren eta Bizkaiko aipatutako udalerrien gastuaren azpitik dauden arren, Donostia eta Bilbo, 2020an biztanle bakoitzeko 13,8 euro eta 10,8 euroko gastuarekin, hurrenez hurren.

27. taula. Adinekoentzako, desgaitasunak/gaixotasunak dituztenentzako edo mendekotasun-arazoak dituztenentzako zentrozen eta zerbitzuen udal-gastu arrunta, udalerrri motaren arabera 2019-2020 (Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020 aldian)

		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
Zentro edo zerbitzu eta udalerrri mota		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
Egoitza-zentroak	EAE	26.736.275	30.230.117	12,2	13,7	12,5
	Gasteiz	8.506.946	9.915.564	34,6	40,0	15,6
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	0	17.478	0,0	0,6	0,0
	Arabako gainerakoak	36.890	46.552	0,7	0,9	25,3
	Donostia	2.352.059	2.508.411	12,9	13,8	6,2
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	732.379	21.230	5,8	0,2	-97,1
	Gipuzkoako gainerakoak	952.205	1.125.528	2,3	2,7	17,6
	Bilbo	3.572.949	3.604.526	10,4	10,4	0,0
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	8.630.497	10.090.963	20,3	23,6	16,5
	Bizkaiko gainerakoak	1.952.350	2.899.865	5,2	7,7	47,9
Eguneko zentroak eta beste zentro/zerbitzu batzuk	EAE	5.545.826	7.375.003	2,5	3,4	32,3
	Gasteiz	2.913.489	2.661.517	11,8	10,7	-9,4
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	19.210	35.895	0,7	1,3	87,4
	Arabako gainerakoak	233.449	292.597	4,4	5,5	24,4
	Donostia	-25.534	0	-0,1	0,0	-100,0
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,0	0,0	0,0
	Gipuzkoako gainerakoak	278.454	412.504	0,7	1,0	47,4
	Bilbo	145.809	126.715	0,4	0,4	-13,9
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	1.522.112	2.950.648	3,6	6,9	93,1
	Bizkaiko gainerakoak	458.837	895.127	1,2	2,4	94,3
ADINEKOAK	EAE	32.282.101	37.605.120	14,8	17,1	15,9
	Gasteiz	11.420.435	12.577.081	46,4	50,7	9,3
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	19.210	53.373	0,7	1,9	178,6
	Arabako gainerakoak	270.339	339.149	5,1	6,3	24,5
	Donostia	2.326.525	2.508.411	12,8	13,8	7,4
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	732.379	21.230	5,8	0,2	-97,1
	Gipuzkoako gainerakoak	1.230.659	1.538.032	3,0	3,7	24,4
	Bilbo	3.718.758	3.731.241	10,8	10,8	-0,5
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	10.152.609	13.041.611	23,9	30,5	28,0
	Bizkaiko gainerakoak	2.411.187	3.794.992	6,4	10,1	56,7

27. taula. Adinekoentzako, desgaitasunak/gaixotasunak dituztenentzako edo mendekotasun-arazoak dituztenentzako zentroen eta zerbitzuen udal-gastu arrunta, udalerrri motaren arabera 2019-2020 (Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020 aldian)

Jarraipena

		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
Zentro edo zerbitzu eta udalerrri mota		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
DESGAITUAK/GAIXOAK	EAE	1.104.555	817.998	0,5	0,4	-26,3
	Gasteiz	0	0	0,0	0,0	0,0
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	850	9.850	0,0	0,3	1062,2
	Arabako gainerakoak	0	0	0,0	0,0	0,0
	Donostia	47.224	69.599	0,3	0,4	46,8
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,0	0,0	0,0
	Gipuzkoako gainerakoak	75.120	65.911	0,2	0,2	-12,7
	Bilbo	368.826	52.816	1,1	0,2	-85,8
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	565.996	447.834	1,3	1,0	-21,2
	Bizkaiko gainerakoak	46.539	171.988	0,1	0,5	268,0
ETXEKO LAGUNTZA (laguntzaileei ematen zaiena barne)	EAE	52.899.946	53.958.693	24,2	24,5	1,5
	Gasteiz	10.564.157	9.527.906	42,9	38,4	-10,5
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,0	0,0	0,0
	Arabako gainerakoak	34.599	26.889	0,7	0,5	-22,8
	Donostia	6.560.573	6.259.452	36,1	34,3	-5,0
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	2.773.848	3.105.495	21,8	24,3	11,5
	Gipuzkoako gainerakoak	7.576.051	8.124.576	18,6	19,8	6,7
	Bilbo	12.423.128	12.558.571	36,2	36,2	0,2
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	8.959.779	9.738.498	21,1	22,8	8,3
	Bizkaiko gainerakoak	4.007.811	4.617.306	10,7	12,3	14,7
ADINEKOAK/DESGAITASUNAK/MENDEKOTASUNA, GUZTIRA	EAE	86.286.602	92.381.811	39,4	42,0	6,5
	Gasteiz	21.984.592	22.104.987	89,3	89,1	-0,2
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	20.060	63.223	0,7	2,2	216,1
	Arabako gainerakoak	304.938	366.038	5,7	6,8	19,2
	Donostia	8.934.322	8.837.462	49,2	48,5	-1,5
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	3.506.227	3.126.725	27,5	24,5	-11,2
	Gipuzkoako gainerakoak	8.881.830	9.728.519	21,8	23,7	9,0
	Bilbo	16.510.712	16.342.628	48,1	47,2	-1,9
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	19.678.384	23.227.943	46,3	54,4	17,6
	Bizkaiko gainerakoak	6.465.537	8.584.286	17,3	22,9	32,2

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Hala ere, bilakaera desberdina da bi udalerrri horietan. Alde batetik, Donostiari dagokionez, % 7,4ko igoera ikusten da, 2018ko 13,51 euroen aldean biztanleko gastua nabarmen jaitsi ondoren (-%5,2). Beherakada hori 2017 eta 2018 artean ikusitako hazkundearen egonkortzearen jarraipena da (% 0,7), 2016 eta 2017 artean gastua asko igo ondoren (% 37,9). Hala ere, susperraldi hori 2015-2016 aldiko -% 44,1eko jaitsiera handiaren ondorengoa zen. Horregatik, 2020ko biztanleko gastuaren 13,8 euroak nabarmen urruntzen dira 2015eko 17,40tik edo 2012ko 17,96tik.

Bilboren kasuan, biztanle bakoitzeko adineko pertsonen gastua 10,8 eurokoa izan da 2020an, 2019an % 11,3 igo ondoren, eta gastua 10,83 eurokoa izan da 2018an, 9,73 eurokoa, hau da, % 0,7ko igoera, 2017ko 9,66 euroen aldean. Gastua 10,8 eurokoa izan da biztanle bakoitzeko 2020an, -% 0,5eko jaitsiera txikiarekin. EAEko erregistro orokorretik urrun dagoen arren, 2020an etengabe gora egin duen kasu bakantekoa da. Izan ere, 2015 eta 2019 artean % 5,8ko igoera izan du 2015 eta 2016 artean, eta % 17,6koa 2016 eta 2017 artean. Horregatik, Bilbon 2020an adineko pertsonetan biztanle bakoitzeko egindako gastua argi eta garbi 2015eko 7,76 eurotik gorakoa da.

Bizkaiko hiru hiriburuetako eta gainerako udalerrri nagusietako adinekoen udal-gastuarekin alderatuta, Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusiei dagokiena oso txikia da, 0,2 euro baino ez baitira biztanle bakoitzeko 2020an. Kasu horretan, Donostian ikusitako joerak are nabarmenagoak dira, eta abiapuntutzat dute, era berean, adinekoen gastuan beherakada handiak izatea 2012 eta 2016 artean. 2016 eta 2017 artean gora egin ondoren (% 9,3), geroko moteltze prozesua ere deigarria da, biztanleko gastua % 2,1 hazi baita 2017 eta 2018 artean. Udalerrri horietan, ordea, gastua askoz ere biziagoa da 2018 eta 2019 artean, biztanleko 12,05 eurotik 5,75 eurora jaitsi baita aldi horretan (-%52,3), eta jaitsiera hori are nabarmenagoa da 2019-2020 aldian, jaitsiera hori are nabarmenagoa izanik 2019-2020 aldian. Horrela, gastua 2012ko biztanleko 18,89 euroetatik edo 2015eko 15,21 euroetatik urruntzen da. Oso urrun geratzen da biztanleko 10 euroko gastuaren atalasetik ere, 2012tik lehen aldiz jaitsi baitzen muga horretatik 2019an.

Udal-gastua, bestalde, biztanle bakoitzeko 3,7 eta 10,1 euro artekoa da EAEko udalerrri txikienetan. Alde handia dago hiruren artean; 2019ra arte, nahiko hurbil zeuden Arabako eta Bizkaiko kopuruak (5,10 eta 6,45 euro), eta dezente txikiagoa Gipuzkoakoak (3,01 euro). Dinamikarik deigarriena azken lurralde horri dagokiona da: biztanle bakoitzeko gastua nabarmen jaitsi da 2016tik aurrera: -% 26,3 jaitsi da 2016 eta 2017 artean, -% 38,8 2017 eta 2018 artean, -% 32,9 2018 eta 2019 artean, eta 2019 eta 2020 artean % 24,4ko igoerarekin amaitu da. Bilakaera horrek aldaketa bat dakar, 2015-2016 aldiko gorakada handiaren ondoren (+%19,8), 2012-2015 aldiko beheranzko joera. Hala ere, 2020ko 3,7 euroak 2015eko 8,31 euroen oso azpitik daude Gipuzkoako udalerrri horietan.

Biztanle gutxien duten Arabako udalerrrietan, 2019-2020 aldian, gorakada handia izan da, % 24,5koa, 5,1 eurotik 6,3 eurora, 2018-2019 aldian biztanleko 6,03 eurotik 5,10 eurora jaitsi ondoren (-%15,4 termino erlatiboetan). Kasu horretan, ordea, aipatutako beherakada gastuaren gorakada handiko aldi baten jarraipena da 2016 eta 2018 artean, % 15,7ko igoerarekin 2016 eta 2017 artean, eta % 19ko igoerarekin 2017 eta 2018 artean. Igoera horrek 2015 eta 2016ko -% 19,5eko jaitsiera konpentsatzen zuen. Horrela, 2019-2020 aldian 2018-2019 aldian izandako beherakada konpentsatu da.

Arabako eta Gipuzkoako udalerrri txikiagoetan ez bezala, Bizkaiko gainerako udalerrrietan gorakada handia izan da, % 56,7koa, hain zuzen. Ondoren, % 1,7ko igoera txiki bat egon da 2018ko biztanle bakoitzeko 6,34 euroetatik 2019ko 6,45 euroetara, 2017-2018ko gastuaren gorakada handiaren ondoren, % 34ko igoerarekin. Beraz, 10,1 euroan geratu da, 2012ko 7,43 euroak gaindituta.

Mailarik baxuenetan, biztanle bakoitzeko adineko pertsonen gastua 2017an 1,49 eurokoa izatetik 2018an 0,74 eurokoa, 2019an 0,67 eurokoa eta 2020an 1,9 eurokoa izatera jaitsi da Arabako gainerako udalerrri nagusietan. Udalerrri horiek, Arabako hiriburua alde batera utzita, areagotu egiten dute adinekoentzako arretaren arloko gastu-maila konparatu txikia.

Adinekoen arretaren barruko zentro moten araberako hurbilketa batean ikusten denez, 2020an % 15,6ko igoera izan arren, argi eta garbi dago 2015eko biztanleko 45,87 euroko gastuaren azpitik dagoela. Izan ere, 2018 eta 2019 artean egoitza-zentroetako gastua -%1,6 jaitsi da, eta 2018 eta

2019 artean gastua -%1,6 jaitsi da, baita 2015 eta 2017 artean ere. Horrek guztiak laguntzen du 2020ko zifra 2015eko kopurua baino 40,0 euro txikiagoa izaten, lehen esan dugun bezala.

Halaber, aipagarria da Bizkaiko udalerrri nagusietako egoitza-zentroetako udal-gastua, Bilbokoa izan ezik, biztanle bakoitzeko 23,6 euroekin 2020an. Kasu horretan, 2017-2018 aldiandako % 13,2ko gorakadak, 2018-2019 aldiandako % 6,0ko igoera handiak eta 2019-2020 aldiandako % 16,5eko igoerak ahalbidetzen dute 2020an, bigarren jarraian, 2015eko 19,78 euroak gainditzea.

Egoitza-zentroetako biztanleko gastua EAEko erregistro orokorraren gainetik dago Donostian (13,8 euro). Zifra hori % 6,2 igo da 2020an, baina 2019an -%5,2 murriztu zen, 2018ko 13,66 euroen aldean, 2017-2018 aldiko -% 1,4ko jaitsiera luzatuz. Biztanle bakoitzeko gastua 2015ean ikusitakoa baino nabarmen gutxiago jaitsi ondoren geratu da: 13,8 euro eta 17,83 euro, hurrenez hurren, Donostian.

Bilbo, bestalde, EAEko erregistro orokorretik urrun dago oraindik, biztanleko 10,4 euroko gastuarekin. 2020an zegoen bezala geratu zen, nahiz eta 2017 eta 2018 artean hazkundea moteldu egin zen (% 1,3), udalerrri horretako gastua 2015etik 2017ra bitarteko goranzko joeratik abiatu zen argi eta garbi (% 4,4 2015 eta 2016 artean eta % 18,6 2016 eta 2017 artean). Hazkunde-erritmoak goranzko joerari eutsi dio, argi eta garbi, 2018 eta 2019 artean, eta gastua % 12,1 igo da. Horren ondorioz, 2020ko 10,40 euroak nabarmen handiagoak dira 2015eko biztanle bakoitzeko 7,41 euroak baino.

Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusietan, biztanle bakoitzeko 0,2 euroko gastua egin da egoitza-zentroetan. Mota horretako zentroetan kontzentratzen da udalerrri horientzat lehenago azaldu den adineko pertsonen gastuaren jaitsiera osoa, batez ere 2019 eta 2020 artean gastua -%97,1 jaitsi izanak eraginda.

2019an inguruko mailetan zegoen, Bizkaiko gainerako udalerrietan, 2018ko 5,29 euroen aldean -%1,3 jaitsi baitzen apur bat. Hala ere, egoera aldatu egin da, biztanle bakoitzeko 7,7 euroko gastua izan baitu, 2020an % 47,9ko igoera izan ondoren. Zifrak 2,7 eurokoak dira Gipuzkoako gainerako udalerrietan, eta 0,9 eurokoak Arabako gainerako udalerrietan, oso jaitsiera deigarriak izan baitira 2018 eta 2019 artean (-%44,0 eta -%72,7). Minimoa Gipuzkoako udalerrri nagusiei dagokie, Donostia izan ezik, eta gastu-zifra ia nulua izan da 2020an.

Eguneko zentroetan eta adinekoentzako beste zerbitzu batzuetan, Gasteizko udal-ekarpina nabarmentzen da 2020an, biztanle bakoitzeko 10,7 euroko gastuarekin. Kasu horretan, 2017-2018ko % 6,1eko hazkundea areagotu egin da 2018 eta 2019 artean, % 13,2ko igoerarekin 2018ko 10,46 euroen aldean. Hala ere, 2019-2020 aldiandako -%9,4 jaitsi da. 2015-2016ko gastuaren susperraldiaren testuinguruan, aipatutako igoerek soberan konpentsatzen dute aipatutako jaitsiera eta -% 7,1eko jaitsiera 2016an eta 2017an, eta Gasteizek 2019az geroztik 2015eko biztanleko 9,06 euroko gastua gainditzea ahalbidetzen du.

Era berean, EAEko biztanle bakoitzeko gastuaren adierazle orokorra gainditzen da zerbitzu mota horietan Arabako gainerako udalerrietan (5,5 euro); izan ere, 2019-2020 aldiandako gastua % 24,4 igo da, eta 2018-2019 aldiandako izan zen % 26,3ko igoerarekin batera 2017-2018 aldiko -% 26,9ko jaitsiera konpentsatzen du. Hala, 2020ko 5,5 euroak 2017ko 4,76aren gainetik daude.

Ilido beretik, 2020ko biztanleko gastua EAEko eguneko zentroetako eta adinekoentzako beste zerbitzu batzuetako gastuaren adierazlearen gainetik dago Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan, Bilbon izan ezik (6,9 euro). Udalerrri motei dagokienez, gastuak bultzada handia izan zuen 2017 eta 2018 artean, % 50,7ko igoerarekin, eta horrek 2015ean ikusitako maila gainditzea ahalbidetu zuen (3,90 euro eta 2,95 euro, hurrenez hurren). Aldaketa garrantzitsu bat zen, 2012tik 2017ra bitartean udalerrri horietan gastu mota horrek pixkanaka behera egin zuen testuinguru batean. 2018tik 2019ra bitartean, biztanle bakoitzeko gastua nabarmen murriztu zen (-% 8,3 2018ko 3,90 euroen eta 2019ko 3,58 euroen artean), eta 2019-2020 aldiandako berriz ere % 93,1eko igoera izan zuen, biztanleko gastua 6,9 eurotan utzita.

Bestalde, 2020an, Bilbok eta Donostiak horrelako jardueretan duten parte-hartze txikia mantendu da (0,4 euro baino ez biztanle bakoitzeko Bilbon, eta 0,0 euroko ekarpen garbi negatiboa Gipuzkoako hiriburuan).

Etxez etxeko laguntzari eta zaintzaileentzako arretari dagokienez, Euskadiko Udalaren ekarpenak garrantzitsua izaten jarraitzen du 2020an, eta, hain zuzen ere, adinekoentzako zentro eta zerbitzuetara bideratzen diren 17,1 euroak gainditzen ditu. Horrela, programa honetan biztanle bakoitzeko udal-gastua 24,5 eurokoa izan da 2020an, % 1,5eko hazkundearekin 2019ko 24,2 euroen aldean, eta zifra hori 2015eko biztanle bakoitzeko 19,24 euroko gastuaren gainetik mantentzen da. 2017 eta 2018 artean gastuaren % 47,5eko hazkunde handiaren emaitza da, 2015etik aurrera atzemandako gastuaren beheranzko joera indargabetzen duena, 2015 eta 2016 artean biztanleko gastuan -% 11,1eko jaitsierarekin eta 2016 eta 2017 artean -% 4,4ko beherakadarekin.

Salbuespen bakarra Arabako udalerrri nagusiak izan dira (Gasteiz izan ezik), non udal-ekarpena desagertu egin zen 2018an, 2019an eta 2020an. Udalerrri motetan, etxez etxeko laguntzako eta zaintzaileei laguntzeko udal-gastuaren goranzko joera orokorra zen 2017 eta 2018 artean. Hala ere, 2018 eta 2019 artean, lurraldeen arteko banaketa argia ikusten da. Alde batetik, gastua nabarmen handitu da Araban eta Gipuzkoan, urte arteko tasak, oro har, % 10etik gorakoak baitira, Gipuzkoako gainerako udalerrietako %7,7a izan ezik. Bestalde, gastua murriztu egin da Bizkaian: -%3,1 Bilbon, -%17,2 lurraldeko gainerako udalerrri nagusietan eta -%42,2 Bizkaiko gainerako udalerrietan. Eta 2019-2020 aldian, oro har, goranzko joera nabari da, Gasteizen (-%10,5eko jaitsiera) eta Arabako gainerakoan (-%22,8ko jaitsiera) eta Donostian (-%5,0ko jaitsiera) izan ezik.

2020an, Gasteiz da etxeko laguntzan eta zaintzaileei laguntzean biztanle bakoitzeko gastu handiena duen udalerrria, nahiz eta 2020an -%10,5eko beherakada izan. 2012. urtean biztanleko 9,12 euroko gastua izan zen, eta 2015. urtean 7,13 eurokoa. Horren ostean, ikusten zen 2015-2019 aldian gastu mota hori berreskuratu egin zela, bereziki handia 2016 eta 2017 artean. Urte horretan, gastua 34,82 eurora igo zen, eta, horri esker, Arabako hiriburua lehen postuan dago biztanleko gastu-mailetan. 2017 eta 2018 artean, goranzko joerari eutsi zaio, % 8,4ko hazkundearekin, eta % 13,7ra igo da 2018 eta 2019 artean. 2019an, biztanleko etxeko laguntzan eta zaintzaileei laguntzean egindako gastua 42,92 eurora iritsi zen biztanleko, eta 2020an 38,4ra jaitsi da, nahiz eta udalerrri nagusia izaten jarraitzen duen.

Bestalde, 2015. eta 2017. urteen artean, Bilbon nabarmen jaitsi zen partida horretako gastua, 2015ean 38,71 euro izatetik 2017an 29,83 euro izatera igaro baitzen. 2017. eta 2018. urteen artean, susperraldia ere handia izan zen, biztanle bakoitzeko etxeko laguntzan eta zaintzaileen arretan egindako gastua % 25,2 igo baitzen 37,35 eurora, Gasteizko erregistrotik oso gertu, baina 2015eko mailen azpitik oraindik. 2018-2019 aldian, ordea, gastua % 3,1 murriztu izanak urrunditu egin du Bilboko gastua Arabako hiriburuko erregistrotik (36,17 euro, eta 2019an, berriz, 42,92 euro, Gasteizen). Eta 2020an, nahiz eta berriro ere % 5,0 jaitsi (34,3an geratu da), Gasteizetik alde murriztea lortu du, 38,4an baitago, Gasteizen jaitsiera handiagoa izan duelako.

2017-2018 aldiko gastuaren hazkundera ere nabarmena zen Donostian, % 20,7. Horrela, gastuak 2015etik izan duen goranzko joerari eutsi zitzaion, 2016 eta 2017 artean nabarmen nabarmenduta, aldi horretan % 22,8ko igoerarekin. Kasu horretan, hala ere, 2018-2019 aldian bultzada handia eman zaio etxeko laguntzako eta zaintzaileei laguntzeko gastuari, % 33,7ko hazkundearekin, eta gastua 36,12 eurora eraman du biztanleko, Bilboko 36,17 euroen antzeko mailetan (2018an 27,00 euroko alde zegoen, eta 37,35 eurokoa). Hala ere, 2020an berriro jaitsi da 34,3 eurora, -%5,0ko beherakadaren ondoren.

Baina aurreko haustura hori ez da gertatzen Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusietan, gastuaren suspertze handiaren joerarekin jarraitzen baitu, eremu horretan jada % 25,7ko igoera ikusten baitzen 2016 eta 2017 artean. Hazkundera bizkortu egin da 2017 eta 2018 artean, eta % 53ra iritsi da aldi horretan. 2018 eta 2019 artean nabarmen behera egin arren, goranzko joera nabarmenari eutsi zaio 2018 eta 2019 artean, % 7,7ko hazkundearekin. 2019-2020 aldian % 8,3ko hazkundearekin jarraitzeko eta biztanle bakoitzeko 22,8 euroko gastuan geratzeko.

Bilakaerak kontrako zeinua du Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan, Bilbon izan ezik. 2017 eta 2018 artean, etxeko laguntzako eta zaintzaileei laguntzeko biztanle bakoitzeko gastuaren hazkunderik handienetako bat udalerrri horiei dagokie, % 102,4ko igoerarekin, 2015-2017 aldiko gastuaren murrizketa handiaren ildoan erabat aldatzen baitzuen (-% 15,5 2016 eta 2017 artean eta -% 44,1 2017 eta 2018 artean). Bilakaera horren ondorioz, 2018an biztanleko gastua 25,45 eurokoa izan zen Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan, Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusietan baino 20,24 euro handiagoa.

2018-2019 aldiko bilakaera guztiz desberdina izan zen, eta, Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusietan % 7,7ko igoerarekin alderatuta, Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan biztanleko gastua -%17,2 jaitsi zen. Horrela, 2019an biztanleko gastua 21,07 eurora murriztu da, Gipuzkoako 21,79aren azpitik.

Aitzitik, 2019-2020 aldian, portaerak antzekoagoak dira Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusietan eta Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan, % 11,5eko eta % 8,3ko hazkunderekin, hurrenez hurren; beraz, 24,3 euro eta 22,8 euro geratzen dira, hurrenez hurren.

Gastuaren zifra txikiagoekin, Gipuzkoako eta Bizkaiko gainerako udalerrriei dagokienez, desberdintasun garrantzitsu batzuk ikus daitezke azken aldiko bilakaeran. Gipuzkoan, nabarmena da gastuaren eta hazkunde-erritmoen etengabeko igoera udalerrri horietan: % 2,8 2015 eta 2016 artean, % 8,6 2016 eta 2017 artean, % 24,1 2017 eta 2018 artean, % 40,0 2018 eta 2019 artean eta % 6,7 2019 eta 2020 artean. Bizkaian ere % 14,7 hazi da 2019-2020 aldian, 2017-2018 aldiko susperraldiarekin egin zuen bezala, beheranzko joera baitzegoen, gastua -%42,2 jaitsi baitzen 2018 eta 2019 artean. Emaiza hauxe da: 2018an ez bezala, biztanleko 18,52 euroko gastua Bizkaian eta 13,25 euro Gipuzkoan, emaitza oso desberdina da 2020an, 6,7 eurokoa Gipuzkoako gainerako udalerrrietan eta 14,7 eurokoa Bizkaiko gainerako udalerrrietan.

Egiazta daitekeenez, ikusitako joeren ondorioz, Araban aldaketa kualitatiboa gertatu da 2020an: 2019an udal-gastua txikiagoa izan zen etxeko laguntzan eta zaintzaileentzako laguntzan, udal-mota guztietan. Aitzitik, Bizkaian kontrakoa gertatzen da udalerrri guztietan, 2020an gastu handiagoa baitago, 2019an gertatu zenaren kontrakoa, hain zuzen ere; izan ere, 2018aren aldean beherakada nabarmena izan zuten, eta, oro har, 2012tik 2016ra bitarteko eta 2012tik 2015era bitarteko gastu-mailen azpitik kokatu ziren Bilboren kasuan. Eta Gipuzkoan gastu handiagoa dago udalerrri guztietan, Donostian izan ezik.

27. taulako datuek egiaztatzen dute, bestalde, biztanle bakoitzeko udal-gastua oso bigarren mailakoa dela desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzat. 2017 eta 2018 artean gora egin ondoren, gastu hori -%10,9 murriztu da 2018 eta 2019 artean, eta maila oso baxuetan dago Euskadin, 2019an biztanleko 0,50 euroren baliokideak besterik ez (0,57 euro 2018an). Eta joera hori berretsi besterik ez da egiten 2020an, % -26,3 jaitsiz eta biztanleko 0,4 euroko gastua edukiz.

Gastu mota horrek udalerrri batzuetan baino ez du presentzia aipagarriarik. Hori gertatzen da, alde batetik, Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan, Bilbon izan ezik, eremu horretan galdu egin baitu 2015-2019 aldian zuen goranzko joera. 2019an, erreferentziatzeko gastua 1,33 eurora iritsi da biztanle bakoitzeko udalerrri horietan, 2015eko 0,57 euroen gainetik, baina 2020an 1,05era jaitsi da. Maila apaletan mantendu ondoren (0,45 euroko maximoa 2015ean), 2018. eta 2019. urteen artean, gastu-maila 1,07 eurora igo da Bilbon, baina 2020an 0,15 eurora jaitsi da.

2020an Bilbon eta Gipuzkoako gainerako udalerrrietan ikusitako gastuarekin kontrastean, gastu-maila biztanleko 0,38 eurora iristen da Donostian. Gasteizen, 2017-2018 aldian, biztanle horientzako gastua handitu egin zen: biztanle bakoitzeko 1,97 euro gastatu ziren 2018an, baina 2019an, ia erabat kendu zen udalek gizarte-ekintzaren alorrean egiten zuten esku-hartzea, eta 2020an eutsi egin zaio esku-hartze horri.

Oro har, adineko pertsonen, desgaitasuna edo gaixotasuna dutenei eta, oro har, mendekotasuna dutenei bideratzen zaien biztanleko udal-gastua, etxeko laguntza barne, urtean 42 eurokoa izan da 2020an, 2019ko erregistroarekin alderatuta % 6,5eko igoerarekin. Murrizketa hori gorabehera,

biztanleko gastuaren bigarren maila handienez jarraitzen zuen 2012az geroztik, 2017-2018 aldiko % 28,4ko hazkunde handiarekin lotuta, zeinak 39,71 eurora eramanez baitzuen adierazlea 2018an. Igoera horrek 2015aren ondorengo aldiko gastuaren jaitsiera-ildoak konpentsatzen zuen, 2015 eta 2016 artean -%8,6ko eta 2015 eta 2016 artean -%7,0ko jaitsierekin.

Ondorioz, 2020ko 42 euroak 2015eko 36,38 euroen gainetik mantentzen dira, eta horrek aldaketa garrantzitsu bat sendotzen du 2017ko egoerarekin alderatuta; izan ere, gastua ez zen soilik 2015eko zifraren azpitik geratzen, baita 2012ko 34,96 euroen azpitik ere. Horrela, 2017an agerian jartzen zen gastuan izandako beherakadaren garrantzia, oro har, 2015-2017 aldian adinekoen, desgaitasuna/gaixotasuna eta mendekotasuna duten pertsonen aldeko udal-ekintzan.

Hurbilketa orokor horretan, adineko, desgaitasun/gaixotasunen bat duten edo mendekotasun-arazoak dituzten pertsonen arretarekin lotutako jarduketetan biztanle bakoitzeko udal-gasturik handiena Gasteizek egiten du 2020an, 89,10 euroekin, 2019ko 89,31ak baino -%0,2 gutxiago. Nahiz eta 2017tik ikusitako hazkunde-erritmoen beherakadan sakonduz, 2018 eta 2019 artean ikusitako igoerak 2016-2017ko % 25,6 eta 2017 eta 2018 artean erregistratutako % 9,2 sendotu zituen. Horrela, 2020ko biztanleko 89,10 euroak 2015eko 62,08 euroen gainetik daude argi eta garbi.

2020an, Donostia bigarren postuan ageri da gastu-mailan, 48,45 euroekin, eta zifra hori % 1,5 murrizten da 2019ko 49,18 euroak. Hala ere, egonkor mantentzen da udalerririk horretan 2016az geroztik ikusten den adineko, desgaitasun/gaixotasun edo mendekotasunen bat duten pertsonen gastua, urte arteko % 19,8ko hazkundearekin 2016 eta 2017 artean, % 13,6ko hazkundearekin 2017 eta 2018 artean, eta % 20,17ko hazkundearekin 2018 eta 2019 artean.

Bilakaera horrek erabat konpentsatu zuen 2015-2016ko beherakada handia (-%13,9), 2020ko gastua 2015ekoa baino nabarmen handiagoa izan baitzen (48,45 euro eta 34,92 euro, hurrenez hurren). Hala ere, bilakaeraren ezaugarri deigarriena da Donostiari aukera ematen diola Bilboko eta Bizkaiko gainerako udalerririk nagusietako biztanle bakoitzeko gastua gainditzen jarraitzeko, 2018an ez bezala.

2020an, Bilbon, Gasteizen eta Donostiaren atzetik dago, gizarte-zerbitzuen jarduera-eremu horretako gastu-mailetan. Hala ere, 2020ko 47,17 euroak Gipuzkoako hiriburuko erregistrotik gertu daude, nahiz eta Bilboko gastuaren bilakaerak ez duen parte hartzen Donostiako hazkunde handian. Izan ere, 2017-2018ko % 19,1eko igoeraren ondoren, Bilboko gastuaren igoera nabarmen apaldu da 2018 eta 2019 artean, % 1,7ko hazkundearekin eta -%1,9ko murrizketarekin 2019 eta 2020 artean. Hala ere, gastuaren goranzko erritmoari eusteak aldaketa nabarmena dakar 2017aren aurretik ikusitako jaitsiera handiekin alderatuta. 2019ko 48,08 euroek argiago gainditzen dituzte 2015eko 46,92ak, eta 2012ko 48,57ra hurbiltzen dira.

Bilbon ez bezala, Bizkaiko gainerako udalerririk nagusietan, 2019-2020 aldian handitu egin da adinekoei, desgaituei/gaixotasunei edo mendekotasun-arazoak dituztenei arreta emateko gastua, 2018-2019 aldian ez bezala. Horrela, ikusten da % 17,6ko igoera izan dela 2019ko biztanleko 46,26 euroren eta 2020ko 54,40 euroren artean. Igoera hori ez dator bat 2019ko -%7,0ko jaitsierarekin, eta eutsi egiten dio 2017-2018 aldiko % 50,9ko susperraldiari, 2015-2017 aldiko gastuaren murrizketa nabarmenaren bidea atzean utzita. Horregatik, eta Bilbon ez bezala, 2020ko gastua (54,41 euro biztanleko) 2015eko 49,93tik gora dago.

Bilakaeraren dinamika urrun dago Gipuzkoako gainerako udalerririk nagusietan. 2015etik 2016ra bitarte biztanleko gastua -%16 jaitsi ondoren, kasu horretan gastua asko suspertu zen, eta 2016 eta 2017 artean % 17,4 igo zen, eta 2017 eta 2018 artean % 29 izatera iritsi ziren. Hala ere, 2018 eta 2019 artean ere gastua asko murriztu zen, -% 14,7, 2018ko 32,29 euroetatik 2019ko 27,55 euroetara, eta 2019 eta 2020 artean, berriz, -% 11,2 jaitsi zen, 27,55 eurotik 24,45 eurora. Horrela, Bizkaiko udalerririk alderagarrien igoerarekin alderatu ezin daitekeen beherakada erlatiboarekin, Gipuzkoako udalerririk nagusietako biztanleko gastua, Donostiakoa ez dena, argiago urruntzen da Bizkaiko baliokideetatik (24,45 euro eta 54,41 euro, hurrenez hurren).

Udalerririk txikiagoetan, biztanle bakoitzeko gastuaren bilakaera positiboa izan da 2019 eta 2020 artean Gipuzkoan, % 9,0ko hazkunde nabarmenarekin 2019ko 21,76 euroen eta 2020ko 23,72

euroen artean. Beraz, 2018-2019 aldiko % 21,6ko igoera finkatu da, eta 2017-2018 aldiko gastuaren beheranzko aldaketa indartu da, -% 1,6koa, 2016ko eta 2017ko -%8,9ko gastua luzatzen zuena eta 2015eko eta 2016ko % 11,6ko igoera konpentsatzen zuena. Horrela, 2020ko 23,72 euroak 2016ko biztanle bakoitzeko 19,96 euroen gainetik daude berriz ere.

Bizkaiko gainerako udalerrietan, 2019-2020 aldian gastuaren beherakadaren dinamika hautsi egin da Bizkaiko udalerrietan, % 32,2ko hazkundearekin, 17,28 eurotik 22,85 eurora. 2018-2019 aldian gertatutakoarekin kontrastean, -% 30,6ko jaitsiera egon baitzen, eta 2018ko 24,91 euroetatik 2019an 17,28 eurora igaro zen. Bilakaera deigarria da, izan ere, 2017 eta 2018 artean, udalerririk horietan ikusten zen adinekoen, desgaitasunen edo gaixotasunen bat edo mendetasun-arazoak dituzten pertsonen gastuaren hazkunde handiagoa, gastuaren zifrak % 175,1 igo baitziren. Joera, beraz, oso aldakorra da, 2015etik 2017ra izandako beherakada handiak ere gogora ekarritik. Horren ondorioz, 2020ko biztanle bakoitzeko 22,85 euroak 2015eko 25,99 euroak herabeki hurbiltzen saiatzen dira.

2020an, eta Gasteizen izan ezik, adinekoen, desgaitasunen bat dutenen edo mendetasun-arazoak dituztenen arretaren sektoreko gastu-maila apalena da Arabako udalerririk mota guztietan. Biztanle bakoitzeko 2,20 euroekin, txikiena lurralde horretako gainerako udalerririk nagusietan ikusten da, 6,85 euro biztanleko Arabako gainerako udalerririk. Bi kasuetan, 2019tik 2020ra bitarte goranzko joera izan dute, 2018 eta 2019 artean beherakada izan ondoren (-%9,6 eta -%13,0, hurrenez hurren). Hori dela eta, udalerririk txikienetan, gastua 2015eko 5,44 eurotik gorakoa da.

Ikuspegi orokor batetik, 2017-2018 aldiaren ezaugarri nagusia zen, neurri handi batean, Gipuzkoako gainerako udalerririk gastua pixka bat jaitsi zen arren (-%1,6, kasu berezi horretan) eta Arabako udalerririk nagusien egoera berezia gorabehera (Gasteiz izan ezik), Euskadin nabarmen suspertu zela mendetasuna artatzeko eta adinekoak edo desgaitasun- edo gaixotasun-arazoak dituzten pertsonak zaintzeko biztanle bakoitzeko udal-gastua.

2018 eta 2019 artean, gastuaren goranzko joera murriztu egin zen, funtsean, Gasteizera, Donostia eta Gipuzkoako udalerririk ez-nagusietara; hala ere, hazkunde zertxobait positiboa izan zen Bilbon ere (% 1,7). Azken udalerririk horretan, non aurrerapenak adinekoentzako egoitza-zentroekin eta desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako arretarekin lotzen diren, salbu eta gastuaren lurralde-hedapeneko gainerako udal-eremuetan, 2018-2019 aldiko hazkunde zuzenean etxeko laguntzarekin lotzen da, eta, neurri txikiagoan, soilik Gasteizen eta Gipuzkoako gainerako udalerririk, baita adinekoentzako eguneko zentroekin ere.

2019 eta 2020 artean, EAEn % 6,5eko hazkunde-joera izan dela esan daiteke, eta Arabako beste batzuk nabarmendu dira, % 216,1ekin. Udalerririk batzuetan ere beherakada izan da, baina Gasteizen, Donostian, Gipuzkoa eta Bilbo nagusietan bakarrik izan da jaitsiera, baina horietan txikiena -%11,2koa izan da.

28. taulan ikus daitekeenez, 2020an, adingabeei, gazteei, familiei, emakumei eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonen zuzendutako udal-gastua 18,04 eurokoa da biztanle bakoitzeko. Bilakaerarik dagokionez, ordea, argi eta garbi hedatzeko joera duen gastu mota bat da, 2019ko 16,54 euroekin alderatuta % 9,1eko igoera izan baitu. Horrela, areagotu egiten da, alde batetik, 2017 eta 2018 artean ikusten zen gastuaren hazkunde-erritmoa, % 5,1eko igoerarekin udal-ekarpenean; bestetik, sendotu egiten da 2012 eta 2016 artean ikusitako igoera-lerroaren susperraldia, 2016-2017 aldiko -% 5,8ko beherakadak bat-batean eten baitzuen. Susperraldi horri esker, 2020ko gastua 2016an erregistratutako 15,09 eurotik gorakoa da.

Lurralde-dimentsioan, gastuaren goranzko joera ia udal-eremurik guztietan ikusten da 2019-2020 aldian, Bizkaiko udalerririk nagusietan izan ezik.

28. taula. Adingabe, gazte, familia, emakume eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako zentro, zerbitzu eta programen udal-gastu arrunta, zentro/zerbitzu motaren eta udalerrri motaren arabera 2019-2020
(Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020ko aldian)

		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
Zentro edo zerbitzu eta udalerrri mota						
Adingabeen egoitza-zentroak	EAE	0	96.140	0,0	0,0	*
	Gasteiz	0	0	0,0	0,0	0,0
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,0	0,0	0,0
	Arabako gainerakoak	0	0	0,0	0,0	0,0
	Donostia	0	0	0,0	0,0	0,0
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,0	0,0	0,0
	Gipuzkoako gainerakoak	0	0	0,0	0,0	0,0
	Bilbo	0	96.140	0,0	0,3	*
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,0	0,0	0,0
	Bizkaiko gainerakoak	0	0	0,0	0,0	0,0
Tratu txarren arreta (emakumeak)	EAE	1.638.454	1.801.524	0,7	0,8	9,4
	Gasteiz	292.135	314.093	1,2	1,3	6,7
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	2.202	7.025	0,1	0,2	220,0
	Arabako gainerakoak	550	0	0,0	0,0	-100,0
	Donostia	0	0	0,0	0,0	0,0
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	4.490	43.569	0,0	0,3	866,0
	Gipuzkoako gainerakoak	53.929	61.361	0,1	0,1	13,2
	Bilbo	335.513	370.977	1,0	1,1	9,6
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	632.903	709.967	1,5	1,7	11,8
	Bizkaiko gainerakoak	316.732	294.532	0,8	0,8	-7,4
Familiako esku-hartzea (harrera/adopzioa barne)	EAE	21.050.291	21.636.622	9,6	9,8	2,2
	Gasteiz	2.518.011	3.382.068	10,2	13,6	33,3
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	112.229	150.577	3,9	5,3	34,6
	Arabako gainerakoak	48.303	81.708	0,9	1,5	67,9
	Donostia	1.527.566	1.665.420	8,4	9,1	8,6
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	906.160	637.176	7,1	5,0	-30,0
	Gipuzkoako gainerakoak	4.281.577	4.628.033	10,5	11,3	7,6
	Bilbo	5.518.062	5.547.346	16,1	16,0	-0,4
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	3.510.385	2.651.805	8,3	6,2	-24,7
	Bizkaiko gainerakoak	2.627.998	2.892.489	7,0	7,7	9,6
HAURRAK, GAZTEAK, FAMILIA, EMAKUMEAK	EAE	22.688.745	23.534.286	10,4	10,7	3,2
	Gasteiz	2.810.146	3.696.161	11,4	14,9	30,5
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	114.431	157.602	4,0	5,5	38,1
	Arabako gainerakoak	48.853	81.708	0,9	1,5	66,0
	Donostia	1.527.566	1.665.420	8,4	9,1	8,6
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	910.650	680.745	7,2	5,3	-25,6
	Gipuzkoako gainerakoak	4.335.506	4.689.394	10,6	11,4	7,6
	Bilbo	5.853.575	6.014.463	17,0	17,4	1,8
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	4.143.288	3.361.772	9,7	7,9	-19,2
	Bizkaiko gainerakoak	2.944.730	3.187.021	7,9	8,5	7,8

28. taula. Adingabe, gazte, familia, emakume eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako zentro, zerbitzu eta programen udal-gastu arrunta, zentro/zerbitzu motaren eta udalerrri motaren arabera 2019-2020 (Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020ko aldian)

Jarraipena

		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Gastua/biz	Gastua/biz	Gastua/biz.
Zentro edo zerbitzu eta udalerrri mota						
Egoitza- eta harrera-zentroak	EAE	10.540.047	12.484.075	4,8	5,7	17,8
	Gasteiz	3.472.066	3.386.480	14,1	13,7	-3,2
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	2.200	2.300	0,1	0,1	4,8
	Arabako gainerakoak	6.766	6.247	0,1	0,1	-8,3
	Donostia	1.958.636	2.009.673	10,8	11,0	2,2
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	905.592	1.257.339	7,1	9,8	38,2
	Gipuzkoako gainerakoak	285.536	235.534	0,7	0,6	-17,9
	Bilbo	3.420.835	5.068.017	10,0	14,6	46,8
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	480.928	503.776	1,1	1,2	4,4
	Bizkaiko gainerakoak	7.488	14.709	0,0	0,0	95,6
Beste zentro eta zerbitzu batzuk	EAE	2.951.245	3.668.091	1,3	1,7	23,6
	Gasteiz	540.217	1.142.403	2,2	4,6	109,8
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	0	0	0,0	0,0	0,0
	Arabako gainerakoak	0	0	0,0	0,0	0,0
	Donostia	385.272	312.683	2,1	1,7	-19,2
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	499.278	440.636	3,9	3,4	-12,1
	Gipuzkoako gainerakoak	2.259	5.043	0,0	0,0	122,2
	Bilbo	1.009.939	1.344.486	2,9	3,9	32,0
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	495.153	421.596	1,2	1,0	-15,2
	Bizkaiko gainerakoak	19.127	1.244	0,1	0,0	-93,5
BAZTERTUAK	EAE	13.491.292	16.152.166	6,2	7,3	19,1
	Gasteiz	4.012.283	4.528.883	16,3	18,3	12,0
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	2.200	2.300	0,1	0,1	4,8
	Arabako gainerakoak	6.766	6.247	0,1	0,1	-8,3
	Donostia	2.343.908	2.322.356	12,9	12,7	-1,3
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	1.404.870	1.697.975	11,0	13,3	20,3
	Gipuzkoako gainerakoak	287.795	240.577	0,7	0,6	-16,8
	Bilbo	4.430.774	6.412.503	12,9	18,5	43,5
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	976.081	925.372	2,3	2,2	-5,6
	Bizkaiko gainerakoak	26.615	15.953	0,1	0,0	-40,3
ADINGABEAK, GAZTEAK, FAMILIAK, EMAKUMEAK ETA BAZTERTUAK, GUZTIRA	EAE	36.180.037	39.686.452	16,5	18,0	9,1
	Gasteiz	6.822.429	8.225.044	27,7	33,2	19,6
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	116.631	159.902	4,1	5,6	37,5
	Arabako gainerakoak	55.619	87.955	1,0	1,6	57,0
	Donostia	3.871.474	3.987.776	21,3	21,9	2,6
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	2.315.520	2.378.720	18,2	18,6	2,3
	Gipuzkoako gainerakoak	4.623.301	4.929.971	11,3	12,0	6,1
	Bilbo	10.284.349	12.426.966	29,9	35,9	19,8
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	5.119.369	4.287.144	12,0	10,0	-16,6
	Bizkaiko gainerakoak	2.971.345	3.202.974	7,9	8,5	7,4

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

* Egin ziren diren kalkuluak.

Adingabeei, gazteei, familiei, emakumeei eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonen zuzendutako udal-gastuaren bilakaeran, 2016 eta 2017 artean, Arabako hiriburua nabarmendu zen biztanleko gastuan izandako beherakada deigarrietako bat izan zelako (-%34,7), gastu mota horrek 2012 eta 2016 artean izan zuen goranzko joerarekin kontraste handia eginez. Gasteizen 2016-2017 aldian egindako gastuaren beherakada handiaren ondorio nagusia zen udalerriri hori ez zela 2017an sektoreko biztanleko udal-gastuaren lurralde-eremu nagusia, eta, orduan, Bilbok gainditu zuen (26,93 euro biztanle bakoitzeko, eta Gasteizek, berriz, 26,27 euro).

2012-2016 aldiko gastu-gehikuntzen ondoren, ordea, Bilbok sektore horretan duen gastu-dinamikak ere aldaketa nabarmena erakusten zuen 2016 eta 2017 artean, % 0,9ko egonkortzearekin 2017 eta 2018 artean jarraitzen zion hazkunderan, -%6,4ko jaitsierarekin. Eraitza hauxe izan zen: Bilbon 2018an 25,20 euroko gastua berriz ere Gasteizko 28,77 euroen azpitik zegoen; izan ere, aztertutako gastua % 9,5 igo zen 2017 eta 2018 artean.

Hala ere, 2018 eta 2019 artean, udalek adingabeen, gazteen, familien, emakumeen eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonen arreta-sektoreari egindako ekarpenaren bilakaera askoz ere hobea izan da Bilbon, gastua % 18,8 igo baita, eta Gasteizen, aldiz, % 3,7 murriztu da. Hala, 2019an, Bilbon biztanleko 29,95 euroko gastua 27,72 eurotik gorakoa izan da berriz ere. Egoera horrek bere horretan jarraitzen du 2020an; izan ere, 2019-2020 aldian Bilbon % 19,8 igo da, eta Gasteizen, berriz, % 19,6, Bilboko kopurua Gasteizkoa baino gehiago mantenduz, zehazki 35,87 eta 33,15 euro, hurrenez hurren.

35,87 euro horiek, Bilboren kasuan, maila gorena dira bere erregistroen barruan. Gasteizko biztanle bakoitzeko 33,15 euroak, aldiz, behe-mailako erregistroak dira 2012tik.

Askoz ere indar gutxiagorekin bada ere, Bilbon 2018tik 2020ra bitartean ikusitako gastuaren susperraldi handiaren ildoak Donostiara hedatu da. 2012 eta 2017 artean igoera oro har neurritsuak izan ondoren, nahiz eta 2015 eta 2016 artean % 5,1 positiboa izan, gastua -%2,2 murriztu zen 2017 eta 2018 artean. Hala ere, hazkundera berriz hasi zen 2018 eta 2019 artean Donostiako hiriburuan, % 12,3 - 2018ko biztanle bakoitzeko 18,98 euroen eta 2019ko 21,31 euroen artean, eta 2019-2020 aldiko hazkunde berria % 2,6koa izan zen, 21,31 eurotik 21,86 eurora. 2020ko erregistroak 2017ko 19,41 euroak gainditu ditu berriz ere.

Biztanleko gastua EAEko hiru hiriburuetan ikusitakoa baino txikiagoa bada ere, 2019-2020 aldian gastuaren igoera handia izan da adingabe, gazte, familia, emakume eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonen arretaren sektorean, gainerako udalerriri nagusietan, hiriburuak ez direnetan, Araban, eta zertxobait gutxiago Gipuzkoan.

Udalerriri mota horietan, hazkunderik handiena Arabari dagokio, % 37,5eko igoerarekin 2019ko biztanle bakoitzeko 4,05 euroen eta 2020ko 5,58 euroen artean. Hazkunde hori ez dator bat 2018-2019ko -%23,8ko jaitsierarekin, baina oraindik oso urrun dago Arabako hiriburuko 27,72 euroetatik.

Atzetik, Bizkaiko gainerako udalerriri nagusien hazkundera geratu da. Kasu horretan, biztanleko gastua -%16,6 jaitsi da 2019ko 12,04 euroen eta 2020ko 10,04 euroen artean, 2016-2017 aldiko % 16,2aren, 2017-2018 aldiko % 11,0aren eta 2019-2020 aldiko % 5,6aren oso azpitik. Horrela, 2020an, udalerriri horietako gastua Gipuzkoako udalerriri konparagarriari dagokienetik urrun geratu da (10,04 euro eta 18,60 euro, hurrenez hurren).

Bizkaiko udalerriri nagusi horien erregistroa, egia esan, Bizkaiko gainerako udalerriri dagokienetik hurbil dago 2020an; izan ere, biztanle bakoitzeko 8,53 euroko gastua dute, eta 2020an Bizkaiko udalerriri nagusietako 10,04ra hurbiltzen dira, Bilbo hiriburua alde batera utzita. Izan ere, Bizkaiko udalerriri horietan urte arteko hazkunde-tasei eutsi zaie, % 7,4rekin 2019 eta 2020 artean.

Azken urteetako nolabaiteko beherakadaren ildotik (% 6,1 2019-2020 aldian, eta % 13,6 2018 eta 2019 artean, eta % 17,0 2017 eta 2018 artean), Gipuzkoako udalerriri txikien urte arteko hazkundera handiagoa da 2016tik Bizkaiko gainerako udalerrietan ikusten dena baino, 2020ra arte. Zehazki, 2018 eta 2019 artean, Gipuzkoako udalerriri ez-nagusien % 13,6k nabarmen gainditu zuen Bizkaiko udalerriri alderagarrien % 7,9. Horren ondorioz, 2012an maila konparagarri samarretan oinarrituta

(4,65 euro biztanleko Gipuzkoan eta 4,98 euro Bizkaian), 2019an biztanle bakoitzeko udal-ekarpena nabarmen handiagoa da Gipuzkoako gainerako udalerrietan: 11,32 euro, eta 7,94 euro, berriz, Bizkaiko gainerako udalerrietan. Alde hori zertxobait handiagoa da 2020an: 12,02 euro, eta 8,53 euro. Hau da, 3,38 euroko aldea izatetik 3,49 eurokoa izatera igaro gara.

Biztanle bakoitzeko udal-gasturik txikiena adingabeei, gazteei, familiei, emakumeei eta bazterkeria-egoeran dauden pertsoneri arreta emateko Arabako udalerriei dagokie, Gasteiz ez bezala; izan ere, gainerako udalerrri nagusietan 5,58 eurokoa zen 2020an, eta gainerako udalerrietan, berriz, 1,65 eurokoa.

Bilakaera bereziki deigarria da Gasteiz ez diren udalerrri nagusietan. Kasu horretan, konparatiboki oso txikiak ziren zifrak 2017an 2016-2017 aldiko beherakada handiaren ondoren (4,65 eurotik 1,41 eurora biztanle bakoitzeko), eta gastua 2,77rekin biderkatzen zen, 2018an biztanle bakoitzeko 5,32 eurora iritsi arte. 2019an, ordea, beste murrizketa bat ikusten da biztanleko 4,05 eurora arte, eta 2020an berriz ere % 37,5eko hazkundera dago.

Haurren, gazteen, familiaren eta emakumearen babesaren eremu hertsian, udal-gastuaren orientazio nagusia familiaren esku-hartzera bideratzen da 2020an: 9,84 euro biztanleko, eta 0,82 euro genero-indarkeriaren eta tratu txarren biktimei arreta ematera, eta ekarpen ia nulua urte honetan adingabeentzako egoitza-zentroei dagokienez. Azken kasu horretan, gastua 2018. urtea baino lehen murrizteko ildo garbia ikusten zen. Horrela, 2018an gastu mota hori Gasteizen soilik mantentzen zen marjinalki, biztanleko 0,11 euroko gastuarekin, zirikusi gutxi zuena 2016ko 7,30 euroekin. 2019an ekarpen erabat nulua bihurtu zen, eta 2020an Bilbon 0,28ko gastua baino ez dago. Dinamika hori, jakina, era horretako zentroei dagokien finantziarioa Foru Aldundiak bere gain hartzeari dagokio.

2015-2016 aldiko % 58,6ko igoerarekin kontrastean, 2016. urteaz geroztik, gastuak ere behera egin du epe ertainean genero-indarkeriaren biktimei arreta emakumeen arretaren eremuan: -% 24,9 2016 eta 2017 artean eta -% 19,0 2017 eta 2018 artean. Hala ere, 2018 eta 2019 artean udal-gastua berreskuratu egin da, % 5,2ko igoerarekin 2018ko biztanle bakoitzeko 0,71 euroko gastuaren eta 2019ko 0,75eko gastuaren artean, eta zifra hori berriz ere 2015eko biztanleko 0,74 eurotik gora dago. Goranzko joera horri eutsi diogu 2019-2020 aldian, % 9,4ko igoerarekin, 0,75 eurotik 0,82 eurora igaro baita 2020an. Hala eta guztiz ere, adierazlea 2016ko biztanleko 1,17 eurotik behera dago, baita 2017ko 0,88tik ere.

Familiako esku-hartzearen eremuan, biztanle bakoitzeko udal-gastua handitzeko joera moteldu egin da. 2015-2016 eta 2016-2017 urteetako % 4,7ko eta % 4,4ko hazkundera gorantz finkatu ziren 2017 eta 2018 artean, % 11,8rekin. Baina 2018 eta 2019 artean hazkundera % 5,2ra jaitsi zen, eta 2019-2020 aldian hazkundera jaisten jarraitzen du, % 2,2koa izanik. Nahiz eta beheranzko hazkundera eritmoarekin, udal-gastuaren igoerak garrantzitsua izaten jarraitzen du 2019 eta 2020 artean, eta, ondorioz, biztanleko 9,84 euroko gastua da 2012tik izan den zifrarik handiena.

Haur, gazte, familia eta emakumeentzako gizarte-zerbitzuen eremu horretako jarduketan multzoan, biztanle bakoitzeko udal-gastua biztanle bakoitzeko 10,37 eurokoa zen 2019an, eta 10,7koa, berriz, 2020an, mailarik altuena 2012tik, eta bigarren aldiz biztanleko 10 euroko gastuaren atalasearen gainetik. 2017-2018ko % 8,7ko igoerak, 2015-2016ko % 8,5aren antzekoa, arindu egiten du, neurri handi batean, 2016-2017ko -% 7,3ko jaitsiera. Pixka bat beherantz bada ere, sendotzen jarraitzen du 2018-2019ko % 5,1eko eta 2019-2020ko % 3,2ko igoerarekin.

Udal-eremuka, haur, gazte, emakume eta familiako gasturik handiena Bilbok egin du 2020an, 17,36 euro biztanle bakoitzeko, 2019ko 17,04 euroak baino % 1,8 gehiago. Bilbo da, halaber, familia-arloko esku-hartzean gasturik handiena duen udalerrria, 16,01 euro, eta tratu txarrak artatzeko egiten duen ekarpena 1,07 euro da biztanleko. Kasu guztietan, 2015ean ikusitako mailak gainditzen dituzten zifrak dira.

Gasteiz Bilboren azpitik dago: biztanle bakoitzeko 14,9 euroko gastua izan du 2020an, 13,63 euro familian esku hartzeko eta 1,27 euro tratu txarrak artatzeko. 2016-2017ko beherakada handiaren ondoren (-%52,6), 2017-2018 aldian haur, gazte, emakume eta familiako gastua % 15,5 igo zen 2017ko 10,37 euroekin alderatuta. Goranzko joera hori aldatu egin zen 2018 eta 2019 artean, -%4,7ko jaitsierarekin. Baina 2019 eta 2020 artean, berriz ere hazkunde-joerara itzuli da, eta % 30,5eko hazkundera izan du, aurreko guztiak baino askoz ere hazkunde handiagoa, eta aurreko jaitsiera berreskuratu du. Hala ere, 2020ko 14,9 euroak urrun daude oraindik 2016an biztanle bakoitzeko gastatutako 21,86 euroetatik.

Gasteizko bilakaera horretan erabakigarria da 2016an biztanle bakoitzeko 7,30 euroko jaitsiera, eta 2020an ekarpen nulua adingabeentzako egoitza-arretan, kolektibo horrentzako egoitza-ekintza foru-aldundiak bere gain hartzearen ondorioz. Baina nabarmentzekoa da, era berean, tratu txarren arretan egindako gastuaren beherakada: 2016an biztanle bakoitzeko 5,46 euro izatetik 2020an 1,27 euro izatera igaro da. Zifra hori % 6,7 igo den arren, 2020an biztanle bakoitzeko 2,17 eurotik behera dago 2015ean.

Bestalde, 2017-2018ko % 15,4ko igoeraren ondorioz, 2018an gehieneko mailetan zegoen Gasteizko familia-esku-hartzean biztanle bakoitzeko egindako gastua: 10,63 euro, eta 2015ean, berriz, 8,89 euro. Hala ere, zifra hori 10,23 eurora jaitsi zen biztanle bakoitzeko 2019an, eta 2020an 13,63 eurora iritsi da, betiere biztanleko 10 euroko atalasearen gainetik.

EAEko batez bestekoaren azpitik, haur, gazte, familia eta emakumeentzako biztanle bakoitzeko gastua 9,13 eurokoa izan da 2020an Donostian, eta 5,32 eta 11,43 euro artekoa Bizkaiko eta Gipuzkoako gainerako udalerrietan, nagusiak izan ala ez. Udalerrri multzo horretan, gastuaren zati nagusia familiaren esku-hartzeari dagokio: 9,13 euro biztanle bakoitzeko Gipuzkoako hiriburuan, eta 4,98 eta 11,28 euro artean aintzat hartutako gainerako udalerrietan.

Sektore horretan, eta Bizkaiko eta Gipuzkoako udalerrri nagusiei dagokienez, oso deigarria da Bizkaiko eta Gipuzkoako udalerrri nagusien beherakada, hiriburuak kenduta, -%25,6ko eta -%19,2ko jaitsierekin, hurrenez hurren. Beraz, 2018tik 2019ra bitarteko gastuaren egonkortzea eten da, % 0,5etik % 0,7ra bitarteko hazkunderekin.

Aldiz, 2019 eta 2020 artean, hazkundera Bilbokoa eta Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuetakoa baino askoz handiagoa da lurralde horretako gainerako udalerrietan, % 7,8koa 2019 eta 2020 artean (7,87 eurotik 8,48 eurora biztanleko). Kasu horretan, urte arteko hazkundera % 9,61ekoa da familiako esku-hartzean, eta -%7,4koa tratu txarren arretarako programetan (0,85 eurotik 0,78 eurora biztanleko).

Hala ere, 2019-2020 aldiko hazkunde-maila garrantzitsuenak Arabako udalerriei dagozkie, eta eragin erlatibo handiagoa dute tamaina handitu ahala: % 66,0 lurraldeko udalerrri txikienetan (0,92 eurotik 1,53 eurora), % 38,1 udalerrri nagusietan, Gasteizen (3,98 eurotik 5,49 eurora) eta % 30,5 Gasteizen (11,42 eurotik 14,9 eurora) izan ezik. Hazkundera oso handia izan da, baina Gasteiz izan ezik (EAEko udalerrriak du biztanleko gasturik handiena), Arabako gainerako udalerriek batez bestekoaren azpitik jarraitzen dute.

Oso beheranzko prozesu batetik zetorren, 2017tik 2018ra 1,32 eurotik 5,07 eurora igo ondoren, zifrarik handiena 2012tik, batez ere familia-arloko esku-hartzean zentratua, Arabako gainerako udalerrri nagusietako biztanle bakoitzeko gastu-mailak (Gasteiz izan ezik) atzera egin zuen berrit 2019an, 3,98 eurora arte biztanleko, eta konparatiboki txikia izaten jarraitzen zuen. Errealitate hori areagotu egin zen lurraldeko gainerako udalerrietan, biztanleko 0,92ko gastuarekin 2019an.

Bereziki deigarria da familian esku hartzeko programetako gastuaren goranzko bilakaera Gipuzkoako gainerako udalerrietan, lurraldeko biztanle gutxien dituzten udalerrietan. Kasu horretan, biztanleko gastua 6,38 eurotik 11,43 eurora igo da 2016an 2020an, eta zifra horrek Donostiako 9,13 euroak eta lurraldeko gainerako udalerrri nagusietako 5,32 gaitzen ditu. Udalerrri horietan, % 25,6ko jaitsiera izan da 2019-2020 aldian. Udalerrri horien familia-esku-hartzean biztanle bakoitzeko egindako gastua 9,84 eurotik gorakoa izan da 2020an, eta Bilboko biztanle bakoitzeko 16,01 eurotik eta Gasteizko biztanle bakoitzeko 13,63 eurotik beherakoa baino ez da geratzen. Ikusitako

aurrerapen handiak, neurri batean, Gipuzkoako udalerrri handienek 2015etik 2016ra bitarte alor horretan egindako aurretiazko ahaleginari erantzuten dio, baina, batez ere, jarduera mota horrengatik tokiko lehenetsuak erantzuten die, 2015ean argi eta garbi agertzen baitziren udalerrri horietan, garai hartan hiriburuaren gastutik hurbil eta lurraldeko gainerako udalerrri nagusien gastutik gora baitzeuden.

Tratu txarren programetarako ekarpena oso mugatua da Gipuzkoako udalerrietan, Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuetan izan ezik; horietan, biztanleko gastua 0,34koa zen 2020an, eta 0,03koa zen 2019an.

Oro har, esan dezakegu 2020an haur, gazte, familia eta emakume bakoitzeko gastua 2019koa baino handiagoa izan dela, bi salbuespen bakarrik baitaude: Gipuzkoako beste batzuk eta Bizkaiko beste batzuk. Leku horietan jaitsiera handia izan da, $-\%25,6$ koa eta $-\%19,2$ koa, hurrenez hurren. Baina gainerako udalerriei begiratuz gero, gainerako udalerrietan $\% 1,8$ tik $\% 66,0$ ra igo da, eta EAEko batez bestekoari begiratuz gero, $\% 3,2$.

28. taulan ikus daitekeenez, 2020an, bazterkeriaren aurka borrokatzeko udal-gastua 7,34 eurokoa zen biztanleko. 2012tik 2015era arteko goranzko joeraren ondoren, gastua jaisten hasi zen, 2015 eta 2016 artean $-\%2,7$ ko jaitsierarekin eta 2016 eta 2017 artean $-\%3,0$ ko jaitsierarekin, baina intentsitate txikiagoarekin, 2017 eta 2018 artean ($-\%1,2$). Ondorioz, 2018ko 5,07 euroak 2015eko 5,44 euroen azpitik zeuden. Hala ere, 2018-2019 aldian, udalek bazterkeriaren sektoreari egiten dioten ekarpenak gorakada garbia izan zuen, $\% 21,6$ ko igoerarekin 2019ko 6,17 euroraino. Egoera hori, hazkunde txikiagoarekin, indartu egin da 2019-2020 aldian, $\% 19,1$ eko hazkundearekin.

Barne-banaketari dagokionez, udal-gastua 5,67 eurokoa da biztanle bakoitzeko egoitza-zentroetan eta harrera-zentroetan. Biztanle bakoitzeko gastua 2015eko 4,18 euroetatik 2018ko 3,79 euroetara luzaroan jaitsi ondoren, 2018-2019 aldian $\% 27,1$ eko gorakada izan zen, eta hazkunde horrek gora egin du 2019-2020 aldian, $\% 17,8$, eta horri esker, gastu-maila 2020ko 5,67 eurora iritsi da, 2012tik izan den mailarik altuena. Zifra hori 1,67 eurokoa da 2020an bazterkeria-sektoreko gainerako zentro eta zerbitzuetan, eta zifra hori ere 2015eko 1,26 euroko gastua baino handiagoa da. Halaber, igoera bat erakusten du 2019ko 1,35 euroekin alderatuta ($+\%23,6$).

Bazterkeriaren aurkako programetan, gastua, konparatiboki, handia da Gasteizen, biztanle bakoitzeko 18,26 euro bideratzen baititu programa horietara. 2012-2015 aldiko gorakadaren ondoren, eta 2017 eta 2018 artean $\% 5,6$ igo arren, 2020ko gastua 2015eko 20,00 euroen azpitik dago, argi eta garbi, 2015-2016 aldiko $-\%8,3$ ko, 2016-2017 aldiko $-\%13,3$ ko eta 2018-2019 aldiko $-\%3,7$ ko beherakaden ondorioz. Joera hori areagotu egiten da 2019 eta 2020 artean ikusten den $\% 19,09$ ko hazkunde berriarekin.

Gasteizen biztanle bakoitzeko gastu handia mantendu arren, biztanle bakoitzeko gastu handiena izan duen udalerrria izateari utzi dio, eta Bilbo izan da 18,51 euroraino. Gasteizko eta Bilboko gastuaren arteko aldea ez da oso handia, baina nabarmena izan da Bilbok biztanle bakoitzeko gastuan izan duen hazkundera bazterkeriaren aurkako programetan, 2020an $\% 43,5$ koa izan baita.

Gasteizen kasuan, zerbitzuen barne-dinamika nahiko desberdina da 2019 eta 2020 artean. Alde batetik, egoitza-zentroetako eta harrera-zentroetako gastua 14,11tik 13,65era jaitsi da, $-\%3,2$ ko jaitsierarekin. Aitzitik, biztanle bakoitzeko 2,19 eurotik 4,60 eurora igo da udalak beste zentro eta zerbitzu batzuei egindako ekarpena. 2018 eta 2019 artean gertatu zenaren kontrakoa da, hain zuzen ere, egoitza-zentroetako eta harrera-zentroetako gastua 13,65etik 14,11ra igo zela, $\% 3,3$ ko igoerarekin. Hala ere, biztanle bakoitzeko 3,14 eurotik 2,19 eurora murriztu zen udalak beste zentro eta zerbitzu batzuei egindako ekarpena.

2020an, biztanle bakoitzeko udal-gastua EAEko adierazle orokorra baino handiagoa da Gasteizen (18,26 euro), Donostian (12,73 euro), Gipuzkoan (13,28 euro) eta Bilbon (18,51). Bai Gasteizen, bai Bilbon, hazkundeak oso garrantzitsuak izan dira 2019tik 2020ra bitartean. Gorakada bereziki deigarria da egoitza- eta harrera-zentroi dagokienez, biztanleko 9,96 eurotik 14,63 eurora igo baita Bilbon, eta hori gertatu zen 2018-2019 aldian, 6,28 eurotik 9,96 eurora. Donostian hazkundera

txikiagoa da, 10,78 eurotik 11,02 eurora. Hazkundera beste zentro eta zerbitzuetara zabaldu da Bilbon (2,94tik 3,88ra), Donostian izandako beherakadarekin alderatuta (2,12tik 1,71ra).

Gainerako lurralde-eremuetan, bazterketako udal-gastua oso txikia da, 2,20 eurokoa edo txikiagoa biztanle bakoitzeko. Salbuespen bakarra Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusiek osatzen dutena da, biztanleko 13,28 euroko gastuarekin 2020an. 2017-2018 aldiko gastuaren % 14,4ko hazkundera, aurretik % 2,3 2016 eta 2017 artean, areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, % 60,4ko igoerarekin eta 2019 eta 2020 artean igoera berri batekin, 2019ko 11,04 euroekin alderatuta. 2020ko biztanleko 13,28 euroak gastu-zifra handiena dira 2012tik. Nahiz eta goranzko joera orokorra izan zentro moten arabera, hazkunderik handiena egoitza- eta harrera-zentroeiei dagokie (biztanle bakoitzeko 7,11 eurotik 9,83 eurora 2019 eta 2020 artean).

29. taulan, azkenik, GLL prestazioetako gastuari, gizarte-larrialdiko prestazioei eta antzeko beste batzuei buruzko adierazleak agertzen dira. Prestazio horietan, biztanle bakoitzeko udal-gastua 9,44 eurokoa izan da 2020an.

2012 eta 2015 artean biztanleko gastuan izandako % 130,3ko igoeraren ondoren, 2015 eta 2016 artean goranzko joerari eutsi zitzaion, % 5,9ko igoerarekin. 2017an, ordea, prestazio horietan biztanleko udal-gastuak behera egin du lehen aldiz, -%3,2ko jaitsierarekin. Joera hori areagotu egin da 2017 eta 2018 artean, -%12,2ko beherakada handiarekin. 2016tik lehen aldiz, prestazio horietan udalak egindako ekarpenak gora egin du 2018 eta 2019 artean, % 6,7ko igoerarekin. Eta 2019-2020 aldian % 15,7ko igoera handiagoa izan du, 2019ko 8,16 euroen aldean. Horrela, 2020ko biztanleko udal-gastuaren 9,44 euroek 2015-2017 aldiko biztanleko 8,50 eta 9,00 euro bitarteko tartea gainditzen dute.

2017-2018 eta 2018-2019 aldian ikusten zen bezala, 2019-2020 aldiko gastuaren bilakaera-joerak ez dira homogeenak lurraldean.

Alde positiboenean, 2019tik 2020ra bitartean luzatu egin da 2018-2019ko gastuaren hazkundero Arabako lurralde historikoan, Gasteizen izan ezik. Horrela, nahiz eta 2017an oso maila txikiak izan, 2017-2019 aldian hazkunderik handiena lurraldeko udalerrri txikienei dagokie, Arabako gainerako udalerrri horietan % 67,5eko hazkunderarekin 2017 eta 2018 artean, eta 2018 eta 2019 artean % 57,8an mantendu dira, eta 2019-2020 aldian nabarmen handitu da berriro, % 80,9ekin. Gasteiz da behera egin duen Arabako udalerrri bakarra, baina hori jada ikusten zen, hazkundera gero eta gehiago moteltzen ari zelako. Hazkundera % 15,5ekoa zen 2017 eta 2018 artean, eta hazkundera, gerora moteldu arren, garrantzitsua izaten jarraitzen zuen 2018 eta 2019 artean, % 7,6ko hazkunderarekin. Arabako gainerako udalerrri nagusietan moteltzeko joera askoz nabarmenagoa zen arren, % 5,4ko hazkunderarekin 2017 eta 2018 artean, % 0,7ra mugatzen zena 2018 eta 2019 artean, eta moteltze hori hautsi egin da 2019-2020 aldian % 80,9ko igoera izan delako.

Azken batean, Araban, 2017tik 2020ra bitarte ikusitako aldaketak, oro har, gastua nabarmen suspertzea dakar, 2016-2017 aldian izandako beherakada esanguratsuen ondoren (2015-2017, biztanle gutxien dituzten udalerrietan, lurralde historikoan).

Bestalde, 2017-2020 aldirako hazkundera positiboa izan da oro har, eta 2019-2020 aldiko ezaugarri nagusia da Gipuzkoako gainerako udalerrri txikienetan erreperatu egin dela gizarte-larrialdietarako edo -larrialdietarako prestazioen gastua. 2019-2020 aldian % 10,1eko hazkundera izan da. Hala ere, Bizkaian alderantziz gertatu da, % 9,4ko jaitsiera izan duten gainerako udalerrri txikiagoetan; 2018-2019 aldian, aldiz, gorakada izan da bi taldeetan. Gipuzkoako udalerrri nagusietan, aldiz, beherakada dago, eta Bizkaiko udalerrri nagusietan, aldiz, hazkundera -%21,6 eta % 6,1ekoa da, hurrenez hurren.

29. taula. GLLen, gizarte-urgentzien eta antzeko prestazioen udal-gastu arrunta, udalerrri motaren arabera. 2019-2020

(Datu absolutuak eurotan, gastua biztanleko eta biztanle bakoitzeko gastuaren ehunekoan izandako bariazioa 2019-2020ko aldian)

		2019	2020	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
Gastu eta lurralde historikoa		Abs.	Abs.	Gastua/biz.	Gastua/biz.	Gastua/biz.
Beste gizarte-prestazio batzuk	EAE	17.849.103	20.760.643	8,2	9,4	15,7
	Gasteiz	6.231.974	6.059.777	25,3	24,4	-3,5
	Arabako beste udalerrri nagusi batzuk	388.798	462.872	13,5	16,1	19,4
	Arabako gainerakoak	40.795	74.344	0,8	1,4	80,9
	Donostia	1.768.833	2.374.562	9,7	13,0	33,7
	Gipuzkoako beste udalerrri nagusi batzuk	1.094.476	861.538	8,6	6,7	-21,6
	Gipuzkoako gainerakoak	2.613.539	2.891.801	6,4	7,0	10,1
	Bilbo	668.912	2.977.668	1,9	8,6	341,2
	Bizkaiko beste udalerrri nagusi batzuk	3.022.626	3.220.281	7,1	7,5	6,1
	Bizkaiko gainerakoak	2.019.150	1.837.800	5,4	4,9	-9,4

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Donostian, 2019-2020 aldian, % 33,7ko hazkundea izan da, 2018-2019 aldiko % 0,4ko igoera txikiarekin kontrastean, 2017-2018 aldiko -% 54,8ko jaitsiera nabarmenaren ondoren. Jaitsiera horrekin, Gipuzkoako hiriburua finkatu da 2017-2018 aldiko gastu-jaitsieren eragin handiena izan duen lurralde-eremua den aldetik.

Hain handiak ez badira ere, 2017-2018 aldiko beherakadek egiturazko dimentsio handiagoa dute, 2018 eta 2019 artean luzatzen diren heinean, Bilboren eta Bizkaiko gainerako udalerrri nagusien kasuan, baina 2019-2020 aldiko beherakadari Bizkaiko gainerako udalerrietan soilik eutsi zaio. Bilbon, 2017-2018 aldiko jaitsiera – % 3,7 – luzatu egin da, 2018 eta 2019 artean – % 14,3ko murrizketa berri eta esanguratsuekin, eta 2019-2020 aldian beherakada hori eten egin da, % 341,20ko hazkundearekin. Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietan, jaitsiera-ildoak ez da hain handia, baina egonkorra eta luzea da, gastua -% 4,9 murriztu baita 2017 eta 2018 artean, eta -% 5,5, berriz, 2018 eta 2019 artean, eta 2019-2020 aldian ere eten egin da, % 6,1eko hazkundearekin.

Ikusitako bilakaera desberdina alde batera utzi gabe, eta 2017-2020ko goranzko joeraren mesedetan, prestazio horietako biztanle bakoitzeko udal-gasturik handiena Gasteizko udalerriri dagokio 2020an. Azkenaldiko beherakadaren ondorioz, udal gastua biztanle bakoitzeko 24,43 eurora iritsi da 2020an. Zifra hori 2015eko 24,75 euroen azpitik dago.

Arabako gainerako udalerrri nagusiek bigarren postuan jarraitzen dute, 16,14 euroko gastuarekin biztanleko. 2012tik 2016ra bitarteko gastuaren hazkunde handiaren testuinguruan, 2017-2020 aldiko susperraldiak nabarmen konpentsatzen du 2016-2017 aldiko -% 4,1eko jaitsiera, eta, horrenbestez, 2020ko gastua gehieneko mailetan kokatzen du udalerrri horietan. Horrela, 2020ko 16,14 euroak, termino nominaletan, 2016ko 13,29 euroak baino handiagoak dira.

Donostian bilakaera biztanle bakoitzeko gasturik handiena 2017an izatetik (21,46 euro) 13,02 euro izatera igaro zen 2020an, 2012ko biztanle bakoitzeko 13,87 euroko gastua baino txikiagoa. Oso azpitik dago Gipuzkoako gainerako udalerrri nagusien ekarpena (6,74 euro 2020an). Bizkaiko gainerako udalerrri nagusietako 7,54ak (Bilbo gabe) tarteko talde horretan daude, biztanle bakoitzeko 7,11 eta 9,74 euro bitarteko gastu-mailekin.

Zertxobait gorago, 2020an biztanleko gastua 7,05 eurora iristen da Gipuzkoako gainerako udalerrietan, eta 4,89ra Bizkaiko gainerako udalerrietan. Beste beherakada bat 2018-2019 aldian izandako susperraldi handiaren ondoren, gastu-maila hori 2012tik izan den mailarik gorenean kokatu

da Bizkaiko udalerrri horietan. Gipuzkoako gainerako udalerrietan igoera izan da, eta, horren ondorioz, 7,05 euroekin 2017ko 6,52ko maximoa gainditu da.

Larrialdiko eta gizarte-larrialdiko prestazioetan eta beste prestazio batzuetan, oro har, biztanle bakoitzeko udal-gastuaren maila txikiena Bilbo izaten zen, 2019an bezala, 1,95 euroekin, baina egoera hori erabat aldatu da: % 341,2 igo da, eta 2020an biztanle bakoitzeko 8,59 euroko gastua izan du, EAEko batez bestekora iritsi gabe (9,44 euroko gastua du biztanleko), baina asko hurbildu da. Une honetan, Arabako udalerrri ez-nagusiek dute guztien artean gasturik txikiena: 1,39 euro.

5. Gizarte-zerbitzuetako langileak

Atal honetan xehetasunez aztertzen da gizarte-zerbitzuen nukleo nagusian diharduten langileen egitura, langile multzo horren ezaugarriak diren sektoreko alderdiak ez ezik, alderdi hertsiki profesionalak ere aintzat hartuz.

5.1. Alderdi orokorrak

30. taulan ikus daitekeenez, 2020ko abenduaren 15ean 20.959 pertsona zeuden gizarte-zerbitzuen erdigunean, langile propio gisa. Aurreko urteetan okupatutako langileen hazkunde jarraituaren testuinguruan (% 8,3 2012 eta 2015 artean, % 4,0 2015 eta 2016 artean, % 4,2 2016 eta 2017 artean, % 3,8 2017 eta 2018 artean eta % 2,4 2018 eta 2019 artean), enpleguaren goranzko joerari eutsi zaio, nahiz eta urte arteko hazkundearen erritmoa pixka bat moteldu den. Horrela, 2019-2020ko % 2,2ko gorakadak hazkunde hori moteltzeko joerarekin berretsi besterik ez du egiten.

Urteko batez besteko langileak kontuan hartuz gero, gizarte-zerbitzuetako berezko langileen bolumena zertxobait txikiagoa da, 20.939 pertsona baitzeuden enplegatuta 2020an. Kasu horretan, okupazioak gora egin du, % 4,2ko igoerarekin 2019ko 20.088 landunen aldean. Horrekin batera, 2019aren aurreko urteetako enpleguaren goranzko joera itzuli da: % 3,0 2015 eta 2016 artean, % 3,1 2016 eta 2017 artean, % 3,5 2017-2018 aldian eta % 0,1 2018-2019 aldian.

30. taula. Gizarte-zerbitzuen erdiguneak zituen langileen adierazleak. 2017-2020
(Datu absolutuak, % bertikalak eta 2019-2020 bariazioa ehunekotan)

	2017	2018	2019	2020	2019/2020aldiko bariazioa
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	%
Adierazleak					
Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	19.295	20.022	20.504	20.959	2,2
Urteko batez besteko langileak: berezkoak	19.385	20.066	20.088	20.939	4,2
Langileak, guztira: azpikontratatuak	7.863	7.752	8.452	8.411	-0,5
Langileak, guztira: boluntarioak	3.167	3.224	3.702	3.715	0,4
Abenduaren 15eko langileak, DOB: berezkoak					
Abenduaren 15eko langileak, DOB: berezkoak	15.912	16.422	16.738	16.982	1,5
Urteko batez besteko langileak, DOB: berezkoak	15.652	16.196	16.408	16.763	2,2
Langileak, guztira, DOB: azpikontratatuak	5.861	5.802	6.456	6.261	-3,0
Langileak, guztira, DOB: boluntarioak	358	355	459	445	-3,0
DOB, GUZTIRA					
DOB, GUZTIRA	21.872	22.353	23.323	23.469	0,6
Berezko DOB langileen %					
Berezko DOB langileen %	71,6	72,5	70,4	71,4	
Azpikontratatuak DOB langileen %					
Azpikontratatuak DOB langileen %	26,8	26,0	27,7	26,7	
DOB boluntarioen %					
DOB boluntarioen %	1,6	1,6	2,0	1,9	

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

DOBko¹¹ langileei dagokienez, 2020ko abenduaren 15ean 16.982 langile propio zeuden, % 1,5eko igoerarekin 2019arekin alderatuta. Kasu horretan ere, hazkunde-erritmoa murriztu egin da 2018-2019ko % 1,9arekin alderatuta, 2017-2018ko % 3,2ra, 2015-2016ko % 3,1aren gainetik, baina 2016 eta 2017 artean ikusitako % 3,6aren azpitik.

DOBren hurbilketan, urteko batez besteko langileak ere abenduaren 15eko datua (16.763 langile) baino txikiagoak dira. 2019-2020 aldian ikusitako hazkundea, adierazle honetan, urte arteko % 2,2ra

¹¹ DOB: Dedicazio osoko baliokidetasuna (35 ordu astean eta 1.600 urtean).

mugatzen da; kasu honetan, 2017-2018 aldiko % 3,5aren edo 2015-2016 aldiko % 3,4aren nahiko azpitik, 2016-2017 aldiko % 2,5etik zertxobait gertuago eta 2018-2019 aldiko % 1,3tik gora.

2018-2019 aldiaren ez bezala, aldi horretan langileen arloko azpikontratazioa indartu baitzen. 2019-2020 aldiaren, azpikontratazioak behera egin du, baina 2019ko igoera konpentsatu gabe eta 2018koa baino kopuru handiagoak edukita. 8411 pertsona zeuden 2020an, eta 2019ko 8452 pertsonekin alderatuta, % 9,0 handiagoa zen 2018ko kopurua baino, 7752 pertsonakoa baitzen. 2019ko urte arteko hazkunde-tasa hori ez dator bat 2017-2018 aldiko -%1,4ko beherakadarekin, eta berriro lotu zen 2016-2017 aldiko % 11,7ko igoerarekin, orduan bi aldiz baino gehiagotan 2015-2016 aldiko % 5,4ko igoera garrantzitsuaren gainetik.

DBOri dagokionez, gauza bera gertatzen da: igoera bat dago 2019arekin alderatuta, baina kasu honetan igoera handiagoa da. 2020ko azpikontratutako langileen bolumena 6.261 pertsonakoa da, hau da, 2019ko 6.456 pertsonak baino -%3,0 txikiagoa. 2019an, berriz, % 11,3ko igoera egon zen, 2018ko 5.802 pertsonekin alderatuta. Hazkunde hori 2017-2018ko -%1,0ko jaitsieraren ondoren etorri zen, bai eta enplegu mota horretan 2017aren aurreko hazkunde handiko dinamikara itzuli ondoren ere. % 3,0ko jaitsiera hori 2017-2018 aldiko jaitsiera baino dezente handiagoa da. 2018-2019 aldiko %11,3a 2015etik 2016ra bitarteko % 2,4 eta 2016-2017 aldiko % 3,9 baino askoz handiagoa izan zen. Aldakortasun hori gero eta handiagoa da.

2018. eta 2019. urteen artean ez bezala, bertako langileen bolumenaren hazkundera, beraz, 2019. eta 2020. urteen artean gizarte-zerbitzuen erdiguneko langileen azpikontratazioaren jaitsierarekin lotzen da. Hain zuzen ere, 2018. eta 2019. urteen artean gertatu zenaren kontrakoa.

Oro har, boluntarioak garrantzitsuak dira sektorean (3.715 pertsona 2020an, 2019ko erregistroa baino % 0,4 gehiago), baina mantentze-lan hori desberdina da DOBren arabera neurtzen bada. Ildo horretan, lanaldi osoko 445 pertsona baliokide baino ez dira, nahiz eta zifra handia den 2012tik dauden zifren artean, 2019an zeuden 459 pertsonak baino txikiagoa da. Azpikontratutako langileekin gertatzen den bezala, kasu horretan ere okupazioa % 3,0 jaitsi da. Hala ere, 2019an % 29,4ko igoera izan zen 2018ko 355 DOB pertsonetik. 2017-2018 aldiko -%0,9ko beherakadaren ondoren, 2016-2017 aldiko gorakada argiaren dinamikarekin lotu zen, aldi hartan % 30,4ko igoera izan baitzuen. Baina goranzko joera hori berriro hautsi da.

Oro har, 2020an, DOBko enplegu osoa 23.469 pertsonatan estimatzen da gizarte-zerbitzuen nukleoan. Langile-bolumen horrek gora egin zuen etengabe 2012-2015 aldiaren, % 8,2ko igoerarekin 2012an enplegatutako pertsona-kopuruarekin alderatuta. 2015 eta 2017 artean, dinamika positiboak gora egin zuen, % 3,1eko igoerarekin 2015 eta 2016 artean, eta % 3,2ko igoerarekin 2016 eta 2017 artean. 2017 eta 2018 artean, goranzko joerari eutsi zitzaion, nahiz eta hazkunde-erritmoa dezeleratu egin zen, % 2,2an. Batez ere azpikontratutako langileen dinamikan oinarrituta, 2018-2019 aldiaren hazkunde-erritmoak gorakada handia izan du: 2019an gizarte-zerbitzuen erdiguneko okupatutako 23.323 DOB pertsonak % 4,3 gaintitu dute 2018ko 22.353 landunen kopurua. Eta 2019-2020 aldiaren hazkundeari eutsi zaio, baina ez dio eutsi 2018-2019 aldiko erritmoari, eta 2020an % 0,6ko hazkundera izan du.

Langile guztien artean, DOBko langile propioen garrantzi erlatiboa, 2012ko % 73,2tik 2013ko % 71,6ra jaitsi zena, igo egin zen ordutik aurrera, 2016an %72,1era iritsi arte. 2016 eta 2017 artean, ordea, beheranzko joerari heldu zitzaion berriro, % 71,6arekin, proportzioa berriz ere maila baxuenetan kokatu baitzen 2013tik.

2017-2018ko dinamika 2013 eta 2016 artean ikusitakora gehiago hurbiltzen zen, eta langile propioen proportzioa indartzen zuen, 2018an % 72,5 izanik. 2018 eta 2019 artean, ordea, azpikontratazioaren mekanismoaren bidezko enpleguaren bultzadak berriro irekitzen du langile propioen proportzioaren beherakadaren ildo. Horrela, 2019ko % 70,4 minimoa da 2012tik. 2020an berriz ere gora egiten du, eta % 71,4ra iristen da, 2017ko portzentajetik nahiko hurbil (% 71,6).

Azpikontratutako langileen bilakaera, funtsean, kontrakoa da, baina antzeko emaitzekin, aurreko urteekin alderatuz gero. Pertsona-mota hori zen 2012 eta 2013 artean gehien aurreratu zena, 2012an enplegu osoaren % 25,2 izatetik 2013an % 26,9 izatera igaro baitzen. Hala ere, ordutik

aurrera proportzioak beheranzko joera txiki bat erakusten zuen, 2016an % 26,6 izan baitzen. 2017an % 26,8raino igo ondoren, 2017-2018 aldiari berriro ekin zitzaion 2015 eta 2016 artean ikusitako beherakada-ildoari, 2018ko % 26raino murriztu baitzen. Hala ere, 2018-2019 aldiari 2012tik izandako hazkunderik garrantzitsuenetako bat ageri da, 2012-2013 aldiko hazkunderen antzekoa, azpikontrataturako langileen garrantzi erlatiboak gora egin baitu 2018ko % 26,0tik 2019ko % 27,7ra. Eta aipatu dugun bezala, 2020an % 26,7ra jaitsi da, eta, beraz, pertsonal propioan eta azpikontrataturako izandako kontrako hazkunderen eta beherakadekin, gure langileen kasuan bezala gertatzen zaigu 2020ko azpikontrataturako langileen ehunekoa 2017ko ehunekotik oso hurbil dagoela (% 26,7).

Boluntarioen pisua egonkor dago, eta 2019ko % 2,0tik 2020ko % 1,9ra jaitsi da.

5.2. Enpleguaren sektorekako banaketa

31. eta 32. taulek enpleguaren sektorekako banaketari buruzko informazioa ematen dute, arreta-sektorearen arabera, bai zifra orokorretan (31. taula) eta bai DOB zenbakietan (32. taula).

Termino horietan neurtuta, eta enpleguaren epe luzerako jarraipenari hobeto egokituta, gizarte-zerbitzuetako langileen barne-banaketa azterketak erakusten du lanpostuen funtsezko zatia adinekoentzako zentroetan eta zerbitzuetan biltzen dela. Jarduera-eremu horrek 14.208 DOB enplegu biltzen ditu 2020an, guztizkoaren % 60,5. Hala ere, proportzio hori jaitsi egin da 2017ko % 62,1arekiko, baina egonkor 2019an eta 2020an, ehuneko berarekin (% 60,5).

2017. eta 2018. urteen artean adinekoei arreta eskaintzeko enpleguaren partaidetza erlatiboak izandako murrizketa sektore horretan DOB lanpostuen igoeraren moteltzearen emaitza izan zen: % 0,3 baino ez zuten egin gora. Zifra hori 2017-2018 aldiari gizarte-zerbitzuen nukleo nagusiak DOP langileen kopuruak izandako % 2,2ko igoera baino nabarmen txikiagoa izan zen. Bestalde, sektore horretako enpleguaren hazkunde-erritmoaren funtsezko murrizketa bat erakusten zuen 2016-2017 aldiko % 3,7ko eta 2015-2016 aldiko % 2,9ko balioekin alderatuta. Izan ere, 2017-2018 aldiko dinamika oso ezberdina izan zen 2013. eta 2017. urteen artean enpleguak izandako goranzko joerarekin alderatuta (% 3ko edo hortik gorako balioak izan ziren).

2019 eta 2020 artean, DOB-en hazkunderari eutsi zaio adinekoen arretan, baina ia gelditu egin da, 14.102 pertsona izatetik 14.208 pertsona izatera igaro baita, eta hori % 0,8ko igoera da, nahiko txikia 2018-2019 aldiko hazkunderarekin alderatuta (% 3,6).

Gizarte-zerbitzuetako enpleguan eragin askoz ere mugatuagoa duen arren, enplegatuen zati handi bat desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretari dagokio. Kasu horretan, DOB enplegua 3.497 lanpostutan kokatzen da 2020an. 2015-2016 aldiko hazkunde handiaren ondoren (% 6,5eko igoerarekin), 2016-2017 aldiko hazkunde-erritmoa % 2,7ra jaitsi zen, 2017 eta 2018 artean berriro gorantz egin aurretik (% 3,3). Hala ere, bilakaera horrekin kontraste handia eginez, 2018 eta 2019 artean desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arreta ematera bideratutako DOB enpleguaren bolumena -%1,0 jaitsi da 2018ko 3.620 enpleguekin alderatuta. Egoera hori berretsi egin da 2020an, berriro ere -%2,4 murriztu baita, indar handiagoz, 3.582 enplegatutik 3.497ra igaro baita 2020an.

2015eko guztizkoaren % 15,6tik 2016ko %16,1era igo ondoren, langileen pisua nahiko egonkor mantentzen zen desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretaren sektorean, 2017an % 16 eta 2018an % 16,2 izanik. 2018ko proportzioa berriro ere 2012tik ohikoa zen % 16-16,2ko tartean barruan kokatzen zen, salbuespen bakarrarekin (2015eko % 15,6). 2018-2020ko DOB enpleguaren jaitsiera arinak, gizarte-zerbitzuetako beste sektore batzuetan gorakada nabarmena izan duen testuinguruan, argi eta garbi beherantz kokatzen du aztertutako langileen garrantzia, 2019an % 15,4 eta 2020an % 14,9 izanik, bi urtez 2015eko % 15,6tik behera mantenduz.

Gizarte-zerbitzuen erdiguneko DOB enpleguaren % 8,8 haur, gazte, emakume eta familien sektoreari dagokio (2.058 enplegu DOB 2020an). Sektore horrek hazkunde handia izan du: DOB enplegua % 11,5 hazi da 2015 eta 2016 artean, % 8,5 2016 eta 2017 artean, % 10,9 2017 eta 2018 artean eta % 10,3 2018 eta 2019 artean, eta 2019 eta 2020 artean % 0,3ko igoerarekin egonkortu da. 2012an eta 2013an enplegu osoaren % 6,6 eta % 6,9 artean mantendu ondoren, proportzioak etengabe gora egiten jarraitzen zuen 2014-2015eko % 6,7tik 2019ko % 8,8ko maximora arte, 2020an mantentzen dena.

Bazterkeriaren sektoreak DOBko beste 1.144 enplegu biltzen ditu, guztizkoaren % 4,9 2020an. Esku-hartze eremu horretan, enpleguaren beherakada esanguratsua ikusten zen 2014 eta 2015 artean (-%5,1), eta aldi horretan DOBko enplegatuen bolumena 975etik 926ra igaro zen. 2015 eta 2016 artean gelditu ondoren, % 0,1eko hazkunde eskasarekin, 2016 eta 2017 artean enplegu-bolumena berriro murriztu zen, kasu honetan % -1,4, 2017ko 914 enpleguetara arte.

2017-2018 aldian, ordea, aldaketa garrantzitsua gertatu zen, bazterkeria-egoeran dauden pertsonei zuzendutako enplegua berreskuratu baitzen, % 5,7ko hazkundearekin. Sektoreko enpleguaren goranzko suspertze-ildo hori areagotu egin zen 2018 eta 2019 artean, % 11,1eko igoerarekin. Hazkunde hori indartuz, baina ez hain nabarmen 2020an, % 6,6rekin. 2018ko 966 enpleguetan ez bezala, 2019ko 1.074 enpleguak mantendu egin dira 2020an, eta, are gehiago, 1.144 enplegurekin gaudituz da 2020an. Bigarren aldiz 2014ko 975 enpleguen gainetik egotea lortu da, 2014-2015 aldiko jaitsiera baino lehen.

2017tik 2020ra bitarte enpleguak izan duen hazkunde handiak, bestalde, gizarte-zerbitzuen erdiguneko enplegu osoan bazterkeriaren aurka borrokatzeko sektorearen parte-hartzean ikusten zen beheranzko joera aldatzen du. Hala, 2018ra arte, sektoreko enpleguaren garrantziak beheranzko joera zuen epe luzera, eta 2014an % 4,9 izatetik 2017an % 4,2 izatera igaro zen. Zertxobait gora egin zuen 2018an ere, % 4,3rekin, proportzioa askoz ere argiago igotzen da 2019an % 4,6ra iritsi arte, eta 2020an igoera hori indartu egin da % 4,9rekin, 2014ko % 4,9arekin berdinduz.

Azkenik, gizarte-zerbitzuen egiturari dagokion enplegua 2.563 DOB lanpostu izan dira 2020an, 2019ko 2.514 lanpostuak baino % 1,9 gehiago.

Hazkunde-maila horrek esan nahi du sendotu egiten dela 2017-2018 aldian ikusten den joera-aldaketa garrantzitsua 2015-2017 aldiko bilakaerarekin alderatuta. Ildo horretan, 2016-2017 aldian gizarte-zerbitzuen egituraren enplegua egonkortu izana zen ezaugarri nagusia, 2016ko DOBko 2.204 enpleguekin alderatuta -%0,2 baino ez baitzen jaitsi. Egonkortze horren aurretik lanpostuen -%4,4ko galera zegoen 2015-2016 aldian, eta horrek talka egiten zuen 2012-2015 aldiko goranzko joera nabarmenarekin. 2017tik aurrera, berriro ekin zaio hazkunde-ildoari, DOBko enplegua % 4,0 hazi baita 2017-2018 aldian, eta 2018-2019 aldiko % 9,8arekin areagotu da, eta berriz ere gelditu da, % 1,9 2019-2020 aldian.

DOB enpleguak gizarte-zerbitzuen egituraren zuen garrantzia % 11,2tik %10,1era jaitsi zen 2015ean 2017an. 2017-2018ko susperraldia gorabehera, beste sektore batzuetan hazkunde handia izan zuen testuinguruan, proportzio horrek ozta-ozta lortu zuen % 10,2ra igotzea 2018an. Hala ere, 2018 eta 2019 artean gizarte-zerbitzuen erregistro orokorra baino handiagoa izan zen hazkundera, eta horrek esan nahi du parte-hartzea % 10,8koa izan zela 2019an, eta % 10,9koa 2020an, nahiz eta hazkunde handia ez izan, hazten jarraitu du eta 2015eko % 11,2ra hurbildu da.

31. taula.

Gizarte-zerbitzuetako langileei buruzko adierazleak, arreta-sektorearen arabera. Datu orokorrak. 2017-2020
(Datu absolutuak, guztizkoarekiko ehunekoa adierazle bakoitzeko, eta zifra absolutuen 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

Arreta-sektorea		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	guztizkoaren %a	guztizkoaren %a	guztizkoaren %a	guztizkoaren %a	%
EGITURA	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	2.324	2.436	2.549	2.585	12,0	12,2	12,4	12,3	1,4
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	2.326	2.437	2.548	2.581	12,0	12,1	12,7	12,3	1,3
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	281	278	419	443	3,6	3,6	5,0	5,3	5,7
	Langileak, guztira: boluntarioak	4	4	4	0	0,1	0,1	0,1	0,0	-100,0
ADINEKOAK	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	11.116	11.461	11.848	12.144	57,6	57,2	57,8	57,9	2,5
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	11.184	11.493	11.565	12.148	57,7	57,3	57,6	58,0	5,0
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	5.221	4.920	5.283	5.085	66,4	63,5	62,5	60,5	-3,7
	Langileak, guztira: boluntarioak	629	675	697	684	19,9	20,9	18,8	18,4	-1,9
DESGAITASUNA GAIXOTASUNA	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	4.214	4.384	4.318	4.349	21,8	21,9	21,1	20,8	0,7
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	4.223	4.372	4.180	4.327	21,8	21,8	20,8	20,7	3,5
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	612	676	678	761	7,8	8,7	8,0	9,0	12,2
	Langileak, guztira: boluntarioak	1.027	1.072	1.408	1.402	32,4	33,3	38,0	37,7	-0,4
HAURRAK, GAZTEAK, FAMILIAK ETA EMAKUMEAK	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	455	511	503	546	2,4	2,6	2,5	2,6	8,5
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	456	505	501	541	2,4	2,5	2,5	2,6	8,0
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	1.474	1.647	1.814	1.837	18,7	21,2	21,5	21,8	1,3
	Langileak, guztira: boluntarioak	71	67	168	174	2,2	2,1	4,5	4,7	3,6
BAZTERTUAK	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	1.186	1.230	1.286	1.335	6,1	6,1	6,3	6,4	3,8
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	1.196	1.259	1.294	1.342	6,2	6,3	6,4	6,4	3,7
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	275	231	258	285	3,5	3,0	3,1	3,4	10,5
	Langileak, guztira: boluntarioak	1.436	1.406	1.425	1.455	45,3	43,6	38,5	39,2	2,1
GUZTIRA	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	19.295	20.022	20.504	20.959	100	100	100	100	2,2
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	19.385	20.066	20.088	20.939	100	100	100	100	4,2
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	7.863	7.752	8.452	8.411	100	100	100	100	-0,5
	Langileak, guztira: boluntarioak	3.167	3.224	3.702	3.715	100	100	100	100	0,4

Iturria: EOE, BJKPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

32. taula.

Gizarte-zerbitzuetako langileei buruzko adierazleak, arreta-sektorearen arabera. DOB datuak. 2017-2020 (Datu absolutuak, guztizkoarekiko ehuneko adierazle bakoitzeko, eta zifra absolutuen 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

Arreta-sektorea		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	Guztizko- aren %a	Guztizko- aren %a	Guztizko- aren %a	Guztizko- aren %a	%
EGITURA	Abenduaren 15eko langileak, DOB: berezkoak	2.031	2.139	2.223	2.277	12,8	13,0	13,3	13,4	2,4
	Urteko batez besteko langileak, DOB: berezkoak	2.006	2.100	2.188	2.229	12,8	13,0	13,3	13,3	1,9
	Langileak, guztira, DOB: azpikontratatuak	195	188	326	334	3,3	3,2	5,0	5,3	2,4
	Langileak, guztira, DOB: boluntarioak	0	0	0	0	0,1	0,1	0,0	0,0	-100,0
	DOB, GUZTIRA	2.201	2.289	2.514	2.563	10,1	10,2	10,8	10,9	1,9
	Berezko DOB langileen %	91,1	91,8	87,0	87,0					
	Azpikontratatuak DOB langileen % DOB boluntarioen %	8,8 0,0	8,2 0,0	13,0 0,0	13,0 0,0					
ADINEKOAK	Abenduaren 15eko langileak, DOB: berezkoak	9.651	9.832	10.094	10.293	60,7	59,9	60,3	60,6	2,0
	Urteko batez besteko langileak, DOB: berezkoak	9.525	9.757	9.960	10.273	60,9	60,2	60,7	61,3	3,1
	Langileak, guztira, DOB: azpikontratatuak	3.886	3.699	3.974	3.754	66,3	63,8	61,5	60,0	-5,5
	Langileak, guztira, DOB: boluntarioak	164	163	168	181	45,7	45,9	36,7	40,6	7,4
	DOB, GUZTIRA	13.575	13.618	14.102	14.208	62,1	60,9	60,5	60,5	0,8
	Berezko DOB langileen %	70,2	71,6	70,6	72,3					
	Azpikontratatuak DOB langileen % DOB boluntarioen %	28,6 1,2	27,2 1,2	28,2 1,2	26,4 1,3					
DESGAITASUNA GAIXOTASUNA	Abenduaren 15eko langileak, DOB: berezkoak	3.151	3.260	3.160	3.052	19,8	19,9	18,9	18,0	-3,4
	Urteko batez besteko langileak, DOB: berezkoak	3.070	3.191	3.059	2.943	19,6	19,7	18,6	17,6	-3,8
	Langileak, guztira, DOB: azpikontratatuak	376	368	369	407	6,4	6,3	5,7	6,5	10,4
	Langileak, guztira, DOB: boluntarioak	59	61	154	146	16,5	17,2	33,6	32,8	-5,3
	DOB, GUZTIRA	3.505	3.620	3.582	3.497	16,0	16,2	15,4	14,9	-2,4
	Berezko DOB langileen %	87,6	88,2	85,4	84,2					
	Azpikontratatuak DOB langileen % DOB boluntarioen %	10,7 1,7	10,2 1,7	10,3 4,3	11,6 4,2					
HAURRAK, GAZTEAK, FAMILIAK, ETA EMAKUMEAK	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	401	456	435	470	2,5	2,8	2,6	2,8	8,1
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	401	447	429	462	2,6	2,8	2,6	2,8	7,7
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	1.260	1.399	1.604	1.578	21,5	24,1	24,8	25,2	-1,6
	Langileak, guztira: boluntarioak	16	13	19	18	4,4	3,7	4,0	4,0	-3,5
	DOB, GUZTIRA	1.677	1.859	2.051	2.058	7,7	8,3	8,8	8,8	0,3
	Berezko DOB langileen %	23,9	24,0	20,9	22,4					
	Azpikontratatuak DOB langileen % DOB boluntarioen %	75,1 0,9	75,2 0,7	78,2 0,9	76,7 0,9					

32. taula.

Gizarte-zerbitzuetako langileei buruzko adierazleak, arreta-sektorearen arabera. DOB datuak. 2017-2020 (Datu absolutuak, guztizkoarekiko ehunekoa adierazle bakoitzeko, eta zifra absolutuen 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

Jarraipena

Arreta-sektorea		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	Guztizko -aren %a	Guztizko -aren %a	Guztizko -aren %a	Guztizko -aren %a	%
BAZERTUAK	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	678	735	826	891	4,3	4,5	4,9	5,2	7,8
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	650	701	772	855	4,2	4,3	4,7	5,1	10,8
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	145	148	184	188	2,5	2,5	2,9	3,0	2,2
	Langileak, guztira: boluntarioak	120	117	118	101	33,4	33,1	25,6	22,6	-14,4
	DOB, GUZTIRA	914	966	1.074	1.144	4,2	4,3	4,6	4,9	6,6
	Berezko DOB langileen %	71,1	72,6	71,9	74,7					
	Azpikontratatuak DOB langileen %	15,8	15,3	17,2	16,5					
	DOB boluntarioen %	13,1	12,1	11,0	8,8					
GUZTIRA	Abenduaren 15eko langileak: berezkoak	15.912	16.422	16.738	16.982	100	100	100	100	1,5
	Urteko batez besteko langileak: berezkoak	15.652	16.196	16.408	16.763	100	100	100	100	2,2
	Langileak, guztira: azpikontratatuak	5.861	5.802	6.456	6.261	100	100	100	100	-3,0
	Langileak, guztira: boluntarioak	358	355	459	445	100	100	100	100	-3,0
	DOB, GUZTIRA	21.872	22.353	23.323	23.469	100	100	100	100	0,6
	Berezko DOB langileen %	71,6	72,5	70,4	71,4					
	Azpikontratatuak DOB langileen %	26,8	26,0	27,7	26,7					
	DOB boluntarioen %	1,6	1,6	2,0	1,9					

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

Bilakaerari dagokionez, 2019-2020 aldian, nolahi ere, DOB enpleguaren bilakaera oso egonkorra izan da. Aldaketen artean, nabarmentzekoa da bazterkeriaren sektorean enpleguak izan duen hazkunde nabarmena (% 6,6), sektore guztietan altuena; izan ere, gainerako sektoreak Otik oso gertu daude, -%2,4 eta -%1,9 artean.

Alde batetik, hazkunde positiboari eutsi diotenak daude, hala nola gizarte-zerbitzuen egituraren sektorea (% 1,9), adinekoen sektorea (% 0,8) eta haur, gazte, emakume eta familien sektorea (% 0,3) eta, bestetik, desgaitasunaren/gaixotasunaren sektorea (-%2,4).

Bertako langileen garrantzi erlatiboak, DOBren arabera neurtuta, nagusi izaten jarraitzen du ia jarduera-eremu guztietan. Maximoa 2020an ikusten da, % 90 inguruko zifrekin, gizarte-zerbitzuen egitura (% 87,0) eta gaixotasuna edo desgaitasuna duten pertsonen arretan (% 84,2). Maila askoz txikiagoetan bada ere, proportzioa handia da bazterkeria-egoeran dauden herritarrei (% 74,7) eta adinekoei (% 72,3) ematen zaien arretan ere. Aitzitik, langile propioen proportzioa oso txikia da (% 22,4 baino ez) haurren, gazteen, emakumeen eta familien arretan. Oro har, adierazi den bezala, gizarte-zerbitzuetako DOB enpleguaren % 71,4 langile propioek osatzen dute, oso ildo egonkorrean. Jaitsiera eta igoera txikiak ditu, 2017-2018 aldian % 71,6tik % 72,5era igo zen, 2018-2019 aldian % 72,5etik % 70,4ra jaitsi zen eta 2019-2020 aldian % 70,4tik % 71,4ra igo da berriro.

2019 eta 2020 artean, DOB enpleguan langile propioek duten pisu erlatiboaren igoera fenomeno orokorra da gizarte-zerbitzuen sektore guztietan. Oso antzera eragiten die sektore guztiei; izan ere, jaitsierarik handiena -%1,2koa izan da, eta hazkundera % 2,8tik gorakoa.

DOB enpleguan langile propioen gehikuntzarik handiena izan duen sektorea bazterkeriaren sektorean izan da, % 2,8ko igoerarekin eta % 74,7ko portzentajera igaroz; ondoren, adinekoen sektorea legoke, % 1,7ko igoerarekin, DOB enpleguan langile propioen ehunekoa % 72,3 izanik; haur, gazte, emakume eta familien sektorea % 1,5 hazi da eta % 22,4 du; egitura-sektorea ez da aldatu, % 87an mantenduz; eta azkenik, langile propioen ehunekoa murriztu duen sektore bakarra desgaitasuna/gaixotasuna sektorea izan da, % -1,2 jaitsiz eta DOB enpleguan langile propioen % 84,2 mantenduz.

33. taulan, azpikontrataturako langileen pisu erlatiboa xeheago aztertzen badugu, ikus dezakegu 2020an nagusi izaten jarraitzen duela haur, gazte, emakume eta familien arretan, DOB enpleguaren % 76,7rekin, nahiz eta 2020an jaitsi egin den 2019an zegoen % 78,2tik. Gutxiengoan, azpikontrataturako enplegu mota horrek ere garrantzi handia du adinekoen arretan: % 26,4, nahiz eta kasu honetan ere jaitsi egin den 2019an zuen % 28,2tik. Dezente azpitik, oraindik ere gaintitzen da % 15eko muga bazterkeriaren aurkako borrokaren sektorean (% 16,5). Proporzioa atalase horren azpitik dago gizarte-zerbitzuen egituran (% 13,0) eta desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretan (% 11,6).

2020an, DOB enpleguaren % 26,7 azpikontrataturako dago gizarte-zerbitzuen multzoan, 2019ko % 27,7arekin alderatuta. Adierazle honetarako 2013-2018 aldiko modalitate-tartearen gainetik egoteari utzi zaio, % 26,0 eta % 26,9 artean baitago.

33. taula.
Gizarte-zerbitzuetan azpikontratatuak langileak, zentro/zerbitzu motaren arabera. 2017-2020
(DOB erako enpleguaren ehuneko zenbatetsia eta bariazioa absolutua, eta 2019-2020ko aldira
azpikontratatuak enpleguaren ehunekoa)

	Langileak, guztira, DOB: Azpikontratatuak				2019/2020 aldiko bariazioa	
	2017	2018	2019	2020	Abs	%
	%	%	%	%		
Zentro/zerbitzu mota						
Zerbitzu orokorrak (publikoak)	21,6	20,5	31,1	32,5	8	3,0
Zerbitzu tekniko espezializatuak	0,2	0,2	0,6	0,7	1	17,6
Gizarte-larrialdietarako zerbitzuak	97,3	94,8	100,0	100,0	0	0,7
Oinarrizko gizarte zerbitzuak	1,5	1,4	1,0	0,8	-2	-18,2
EGITURA	8,8	8,2	13,0	13,0	8	2,4
Egoitza-zentroak	25,8	24,4	25,5	23,5	-214	-6,5
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	80,3	80,2	79,6	77,9	0	0,1
Eguneko laguntza-zentroak	60,8	59,9	59,3	62,4	-3	-0,4
Beste zentro eta zerbitzu batzuk	7,9	40,2	49,1	40,2	-3	-23,5
ADINEKOAK	28,6	27,2	28,2	26,4	-219	-5,5
Egoitza-zentroak	13,9	12,5	12,7	14,0	30	10,6
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	11,1	12,0	12,0	12,0	0	-0,4
Eguneko laguntza-zentroak	9,3	8,5	8,2	9,5	5	7,6
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	0,7	0,2	0,6	1,0	1	49,2
Laneratze-zentroak	1,5	1,2	1,7	2,0	0	1,2
Tutoretza-fundazioak	0,1	15,6	0,0	0,4	0	966,7
Laguntza goiztiarra	58,4	60,1	64,1	67,2	2	13,4
DESGAITUAK/GAIXOAK	10,7	10,2	10,3	11,6	38	10,4
Adingabeen egoitza-zentroak	78,0	77,5	80,6	79,6	-47	-3,3
Emakumeentzako etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima ez direnentzat)	19,7	17,9	37,5	29,2	-5	-18,3
Emakumeentzako etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima direnentzat)	84,4	79,1	84,9	83,8	20	30,1
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	40,5	47,4	42,0	40,4	4	10,5
Tratu txarren aurkako arreta	100,0	100,0	100,0	100,0	2	4,4
HAURRAK, GAZTEAK, FAMILIAK, ETA EMAKUMEAK	75,1	75,2	78,2	76,7	-26	-1,6
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	15,2	14,0	15,3	15,6	9	9,5
Gaueko harrera-zentroak	27,5	30,8	40,2	35,2	-4	-6,1
Eguneko zentroak	11,3	11,4	9,6	8,6	-1	-4,1
Jantoki sozialak	7,9	6,4	5,5	6,1	0	0,0
BAZTERTUAK	15,8	15,3	17,2	16,5	4	2,2
GUZTIRA	26,8	26,0	27,7	26,7	-195	-3,0

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzen Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

Azken urteotan azpikontratazioaren pisuaren goranzko dinamika ikusten ari ginen, baina 2019-2020 aldira beherakada txiki bat egon da. Alde garrantzitsu batzuk aipatu daitezke sektoreka. Egitura-sektoretik hasita, % 13,0 mantendu da ehuneko bera 2018-2020 aldira. Kasu horretan, azpikontratazioaren garrantziak etengabe egiten zuen gora 2012ko % 7,5etik 2015eko % 11,6ra. Gorabehera batzuekin bada ere, azpikontratazioaren inaktuak behera egiteko joera zuen orduetik aurrera, 2016 eta 2018 artean % 9tik beherako mailekin, eta 2018an % 8,2ko gutxienekoarekin, 2012ko erregistrotik gora soilik. 2018 eta 2019 artean, ordea, indar handiz ekin zitzaion berriro azpikontratazioari, sektoreko enpleguan % 13ko pisua lortu baitzuen, 2012tik izandako gehieneko

maila eta 2018ko % 8,2tik gorako 4,7 puntu portzentajeekin. 2020an, ordea, ez dio eutsi goranzko joera horri, eta % 13an mantendu da.

Desgaitasunaren edo gaixotasunaren sektorean, azpikontrataturako enpleguaren proportzioak gora egin duen sektore bakarrean izan da. Azpikontrataturako enpleguaren proportzioak ere gora egin zuen 2012 eta 2013 artean, % 9,9tik % 11,0ra. 2014 eta 2017 artean, proportzioa egonkor mantendu zen, pixka bat beherantz, % 10,6tik % 10,9ra, 2018an % 10,2ra jaitsi aurretik. 2019an, proportzioa funtsean egonkor mantendu zen, ehuneko 0,1 puntu eskasetik 2019ko % 10,3ra. 2020an, berriz, % 10,3tik % 11,6ra igaro zen, eta ehuneko 1,3 puntu igo zen.

Hemendik aurrera, sektore guztietan murriztu da azpikontrataturako enpleguaren ehunekoa.

Adinekoen arretaren kasua izan da beherakadarik handiena izan duen sektorea, azpikontrataturako enpleguaren garrantzia 2012ko % 27,7tik % 28,9 eta % 29,2 arteko zifretara igo baitzen 2013-2016 aldian, beheranzko bide txiki bat hasi aurretik, 2017ko % 28,6raino. 2017 eta 2018 artean, azpikontrataturako enpleguaren proportzioa nabarmen murriztu zen, 2012ko % 27,7aren azpitik ere bai. 2018 eta 2019 artean, azpikontratazioaren pisuak gora egin zuen berriro, % 28,2ra iritsi arte. Proportzio hori, ordea, 2013-2017 aldiko erregistroen azpitik zegoen. Eta 2019-2020 aldian berriz ere behera egin du, % 26,4ko ehunekoan kokatuz, hau da, 1,8 puntu portzentual 2019ko % 28,2aren azpitik.

2019 eta 2020 artean azpikontratazioan beherakada handiena izan duen bigarren sektorea haur, gazte, emakume eta familientzako zerbitzuei dagokiena da, enplegua antolatzeko modu horretan presentzia handiena duen sektorea. Hala ere, 2012ko % 75,2tik 2013ko % 77,6ra igo ondoren, kasu horretan ikusten zen proportzioa etengabe jaitsi zela 2017-2018ko % 75,1-75,2ra arte. Beheranzko joera hori bat-batean hautsi zen 2019an, azpikontrataturako enpleguaren pisua ehuneko 2,9 puntu igo baitzen 2018ko % 75,2tik 2019ko % 78,2ra, eta 2020an beheranzko joerari jarraitu zion, % 76,7rekin, 2019an baino ehuneko 1,5 puntu gutxiago, baina hala ere 2018an baino ehuneko handiagoa izaten jarraitzen du.

Bazterketa-egoeran edo -arriskuan dauden pertsonen arretaren sektorean, enplegu azpikontratuaren garrantzia murriztu egin zen 2012-2014 aldian % 15,7 eta % 15,9 bitarteko zifrekin, eta 2015ean eta 2016an, aldiz, % 14,5-14,6ko zifrekin. Proportzioak gora egin zuen berriro 2017an, % 15,8rekin, eta 2012-2014 aldiko mailetan kokatu zen, 2018an berriz ere % 15,3ra jaitsi aurretik. Bilakaera horretan, gorabeherekin, 2018-2019 aldian azpikontratazioak gorakada handia izan zuen % 17,2ra arte, 2018ko erregistrotik 1,9 ehuneko-puntu gorago eta 2012tik mailarik handiengan. 2020an hazkunde horren zati bat galdu zen, ehuneko 0,7 puntu jaitsi baitzen, eta % 16,5ean geratu zen.

Zentro edo zerbitzu bakoitzeko, azpikontrataturako enpleguak DOBko enpleguan duen eraginaren azterketa zehatzagoa eginez gero, are aniztasun handiagoa dago azpikontratazioaren zereginen. Horrela, alde batetik ikusten da garrantzi handia dutela haurren, gazteen, emakumeen eta familien sektorean, % 76,7rekin, baina, hala ere, sektore horretatik kanpo, pisua duten arren, pisu hori askoz txikiagoa da. Hurrengo adinekoen sektorea izango litzateke, azpikontrataturako langileen ehunekoa % 26,4koa baita. Baina hortik % 16,5era igaro gara bazterkeriaren sektorean, eta kopuru horietatik gertu dago egituraren sektorea, % 13rekin, eta ehuneko horretatik behera dago desgaitasunaren edo gaixotasunaren sektorea, % 11,6rekin, azpikontrataturako langileen ehuneko txikiena duena.

Azpikontrataturako langileen % 25-45 artean daude 2020an honako hauek: gizarte-zerbitzuen egitura publikoko zerbitzu orokorrak (% 32,5); adinekoentzako bitokiak eta egoitza-zentroak (% 23,5) eta indarkeriaren biktima ez diren emakumeentzako egoitzak (% 29,2); bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera-zentroak (% 35,2); eta, azkenik, adingabeentzako eta familientzako eguneko arreta (% 40,4).

DOB azpikontratazioaren bilakaera, ordea, desberdina da zentro mota horietan. Alde batetik, adinekoentzako egoitza-zentroen kasuan, 2020ko proportzioa azpikontratutako DOB enpleguen proportzioaren parametro oso egonkorren azpitik mantentzen da. Hala, 2020ko % 23,5ek 2012-2020 aldiko tarte modala baino pixka bat beherago jarraitzen du, % 24,4 eta % 26,6 artean baitago.

Bestalde, zerbitzu orokor publikoen kasuan, 2020ko % 32,5ek 2019ko gorakada handia indartzea esan nahi du; izan ere, 2018ko % 20,5etik %31, 1era igaro zen, eta 2020an % 32,5era igo da, 2012tik argi eta garbi urruntzen den erregistro bat ezarriz, 2015ean azpikontratutako enpleguaren gehieneko maila % 26,9koa izanik. Gorakada handia 2018ko % 17,9tik 2019ko % 37,5era, indarkeriaren biktima ez diren emakumeentzako bizitokien eta egoitza-zentroen ezaugarria ere bada. Kasu horretan, bilakaera horrek haustura argia ekarri zuen 2017-2018 aldiko beheranzko dinamikan, 2012tik lehen aldiz % 20tik beherako zifrekin. Baina 2020an berriro jaitsi da kopuru hori, baina oraindik ere dezente handiagoa da (% 20), % 29,2koa baita, eta neurri batean aurreko hazkunde horri eusten dio.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera-zentroetako azpikontratazioak ere nabarmen egin zuen gora 2018 eta 2019 artean (% 40,2, 2018ko % 30,8aren gainetik, argi eta garbi), eta 2019an ere maximoak izan ziren 2012aren ondorengo aldian. Kasu horretan ere, igoera hori ez da mantendu % 35,2ra jaitsez, 2018an baino kopuru handiagoa baita, baina ez da iristen 2019ko kopurura.

Hala ere, adingabeentzako edo familientzako eguneko arretako azpikontratazioan ez zen gorakadarik izan 2019an, aurreko kasuetan bezala. 2018ko % 47,4tik 2019ko % 42,0ra jaitsi zen, eta 2020an beste beherakada bat izan da, hain zorrotza ez bada ere, 2019ko % 42,0tik 2020ko % 40,4ra. 2017-2018ko % 40,5etik % 47,4ra igo zen, baina 2019an berriro hasi da azpikontratazioaren pisuaren beheranzko joera garbia, 2014tik 2015era % 50etik gorako mailekin alderatuta.

Beste zentro eta zerbitzu batzuetan, azpikontratutako enpleguaren pisua da nagusi 2020an, eta DOB enpleguaren zati handiena biltzen du. Enpleguari dagokionez garrantzi handiena duten zentro eta zerbitzuen artean, honako hauek aipa daitezke: gizarte-larrialdietarako zerbitzuak (DOB enpleguaren % 100 azpikontratututa dago), atsedeen hartzeko eta laguntzeko zerbitzuak eta adinekoentzako eguneko laguntza-zentroak (% 77,9 eta % 62,4), desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako arreta goiztiarra (% 67,2), adingabeentzako egoitza-zentroak (% 79,6) eta genero-indarkeriaren eta tratu txarren arretarekin lotutako zerbitzuak (% 83,8 egoitza-arretan eta % 100 tratu txarren arretarako beste programa batzuetan).

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako laguntza goiztiarrean, 2015eko % 33,5etik 2020ko % 67,2ra etengabe igo izanak erakusten du 2012-2015 aldian ezaugarri izan zen azpikontratazioaren garrantziaren galera-prozesua eten egin dela, enpleguaren estaldura-modu horrek etengabe egin baitu atzera 2012ko % 61,2tik 2015eko % 33,5era.

Aldiz, adineko pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetan azpikontratazioaren pisuak behera egiten jarraitzen duela ikusten da (2016an % 63,1 izatetik 2019an % 59,3 izatera), eta 2020an beherakada hori hautsi egin da, % 62,4. 2018ra arte, genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako bizitokien eta egoitza-zentroen kasuan ere beherakada txiki hori ikusten zen (% 84 edo gehiago 2015 eta 2017 artean, eta % 79,1 2018an), baina 2018-2019 aldiko bilakaerak gorakada berri bat ekarri zuen, 2019ko % 84,9raino, eta berriz ere % 83,8ra jaitsi zen 2020an.

Gainerako zentro motetan, azpikontratutako enpleguaren pisuaren % 80 inguruko edo hortik gorako zifrekin, enplegua antolatzeko eredu horren azpikontratazioaren pisuaren egonkortasun-ildoak da nagusi. Horrela, 2019tik 2020ra bitartean, azpikontratutako enpleguaren pisuari eutsi zaio gizarte-larrialdietarako zerbitzuetan (% 100) eta adingabeentzako egoitza-zentroetan (% 80,6tik % 79,6ra). 2019 eta 2020 artean, indarkeriaren biktima diren emakumeentzako bizitokietarako eta egoitza-zentroetarako aipatu direnen antzeko egonkortzeak izan dira (% 84,9tik % 83,8ra 2019tik 2020ra). Joera horrek areagotu egiten du tratu txarren arretarekin lotutako langileen dimentsio azpikontratatua, esku-hartze sozial mota horrekin lotutako egoitzakoak ez diren programetan % 100arekin.

32. taulara itzulita, ikusten da, azpikontratazioaren garrantziarekin kontrastean, DOBko enplegu orokorraren % 1,9 baino ez dagokiela boluntarioei 2020an; hala ere, etengabe ari da aurrera egiten 2014tik 2016ra bitarteko % 1,3-1,4arekin eta 2018ko % 1,6arekin alderatuta, baina joera hori hautsi egin da 2020an, % 2,0tik % 1,9ra jaitsi baita.

Aurrerapen horrekin batera, sektoreen arabera aldea areagotu egin dira. Alde batetik, nabarmenezkoa da enplegu mota horrek ez duela batere presentziarik gizarte-zerbitzuen egiturari. Boluntariotzaren garrantzia, DOBren arabera neurtuta, handiagoa da, baina garrantzi erlatibo txikikoa, bai haurren, gazteen, emakumeen eta familien sektorean (% 0,9), bai adinekoen sektorean (% 1,3).

Bestalde, sektore batzuetan langile mota horrek garrantzi handia du. Desgaitasun/gaixotasunaren kasuan ikusten da enplegu mota horren DAI pisuak gora egin duela 2016 eta 2018 artean % 1,5-1,7 izatetik 2019an % 4,3 izatera eta 2020an % 4,2 izatera. Ez da hazi, alderantziz, ehuneko 0,1 puntu jaitsi da, baina esan daiteke aurreko hazkundera eutsi diola ia.

Nolanahi ere, boluntarioen presentzia handiagoa bazterkeriaren aurkako ekintzari dagokio oraindik ere. Esku-hartze eremu horretan, DOB enpleguaren % 8,8 langile boluntarioei dagokie 2020an. Proporzio hori, ordea, 2012an eta 2015ean zegoen % 16,2aren azpitik dago. 2015etik, gainera, beheranzko joerari eusten dio, eta partaidetzaren ehuneko 7,4 puntu inguruko galera izan du 2015 eta 2020 artean.

5.3. Enpleguaren banaketa profesionala

GZEEren datuek enpleguaren barne-egitura ikusten laguntzen digute, lanbide-talde handietan sailkatuta, baina soilik zentro eta zerbitzuetako langile propioei dagokienez. 34. taulak ematen du horri buruz eskuragarri dagoen informazioaren laburpen bat, DOB datuak kontuan hartuta.

Adierazi beharreko alderdirik garrantzitsuena da arreta ematen duten langile espezializatuak nagusi direla oraindik ere gizarte-zerbitzuetako 16.982 enplegu propioen artean, 2020ko abenduaren 15ean. 12.615 enplegu espezializatuak enplegu osoaren % 74,3 dira. 2014-2015 epealdia egonkortu ondoren, enplegu horiek goranzko joerari eutsi zioten gizarte-zerbitzuen enpleguari egindako ekarpenean, 2012ko % 72arekin alderatuta, nahiz eta proporzio hori % 74,3-74,5 inguruan egonkortu den 2017tik aurrera. Hori azken urteetan enplegu orokorraren antzeko enplegu-hazkundera lotuta dago (% 1,1 eta % 1,4, hurrenez hurren, 2019 eta 2020 artean; % 2,0 eta % 1,9, hurrenez hurren, 2018 eta 2019 artean; % 3,4 eta % 3,2, hurrenez hurren).

Langile espezializatuen barne-osagai nagusia zainketako langile laguntzaileena da; izan ere, 7.818 enplegurekin, DOBko guztizko enpleguaren % 46,0 hartzen du 2020an, 2019an lortutako erregistroarekin bat etorritik. 2015eko % 45,4aren gainetik, 2019-2020 aldiko proporzioa murriztu egiten da 2016 eta 2017ko % 46,8tik. Beherakada hori langile horien bolumenaren hazkunderaren moteltze nabarmenarekin lotzen da 2015 eta 2018 artean: 2015 eta 2016 artean % 6,1etik 2016 eta 2017 artean % 3,8ra eta 2017 eta 2018 artean % 1,4ra. Ikusitako bilakaeran aldaketa erabakigarria ez den arren eta hazkundera 2015-2017 aldiko erregistroen azpitik mantentzen den arren, enplegu-mota horrek gorantz egiten du apur bat 2018-2019 aldian, % 2,0koa izanik, eta 2020an hazkundera eusten dio, % 1,5 haziz.

Langile kualifikatuenean, hezkuntzaren eta gizarte- eta osasun-arlokoek, funtsean, 2.759 DOB enplegu izan zituzten 2020an. 2015 eta 2016 artean % 0,3 soilik hazi ondoren, langile horien bolumena -%4 jaitsi zen 2016 eta 2017 artean, baina modu deigarrian suspertu zen 2017 eta 2018 artean, % 11,4ko igoerarekin eta ondoren % 9,2ko hazkunderarekin 2018 eta 2019 artean. Hala ere, goranzko dinamika hori eten egin da 2019 eta 2020 artean, eta -%5,5eko beherakada izan du.

Termino erlatiboetan, aintzat hartutako langileak enplegu osoaren % 16,2 dira 2020an, 2019ko % 17,5aren aldean, eta ia 2018ko maila berean, % 16,3koa baitzen.

Gizarte-laneko langileak 1.024 DOB enplegu gehiago dira, guztizkoaren % 6,0. 2015-2016 aldiaren enplegua % 5,8 handitu ondoren, hazkundera moteldu egin zen 2016 eta 2017 artean, % 2,8ko igoerarekin, eta 2017 eta 2018 artean berriro hasi zen. Aldi horretan, enpleguaren hazkundera % 6,6ra iritsi zen, gizarte-zerbitzuen guztizko DOB enpleguari zegokion % 3,2 orokorraren bikoitza baino gehiago. 2019an enplegu mota hori -% 4,2 jaitsi zen 2018ko 974 lanpostuekin alderatuta, orduan DOBko enplegu osoaren % 5,9. 2020an % 9,7ko hazkunde nabarmenarekin, DOBko gizarte-laneko enpleguak 1.024 dira, eta DOBko langile propioen % 6,0.

Azkenik, langile espezializatuen artean, monitoreek 1.014 enplegu betetzen dituzte 2020ko DOBn (guztizkoaren % 6,0), behearazko joera jarraituaren aurkako goranzko haustura 2017ko % 6,7arekin alderatuta, 2015ean zegoen maila berera itzuli arte. 2015etik 2016ra bitarte % 3,3 jaitsi ondoren, enplegu mota horrek % 35,7 egin zuen gora 2016 eta 2017 artean. 2017-2018 aldiaren ordea, enpleguaren behearazko joerari berriro ekin zitzaion, -%3,1. Joera areagotu egin zen 2019an, -% 11,0ko murrizketarekin 2018ko 1.033 DOB enplegatuekin alderatuta. Eta 2020an, berriz ere gora egin duenez, 1.014 enplegu daude, % 10,2ko hazkundera izan arren 2018ko mailara iristen ez direnak.

Pertsonen zuzeneko arretan espezializatu gabeko eremuan, zuzendaritzako eta administrazioko langileek 2.048 DOB enplegu izan dituzte guztira 2020an, eta zifra horrek egonkortzea islatzen du, 2019aren aldean % 3,4ko igoerarekin, eta hori kontrastean dago 2017 eta 2018 artean izandako bultzada indartsuarekin, 2018-2019 aldiaren % 6,2ko igoerarekin eta % 0,3ko behearazkoarekin enplegu mota horretan. Orduan, igoera horrek esan nahi du marjina berberetan jarraituko dela 2016-2019 aldiaren gutxieneko % 11,7rekin eta gehieneko % 12,1ekin.

Joera egonkorrari eusteak, baina hazkunde apur bat positiboarekin, laguntzen du, nolahi ere, zuzendaritzako eta administrazioko lanpostuen kopurua 2016ko mailara iristen. Hala ere, epe luzerako joera beste lanpostu mota batzuetako enpleguaren hazkuntza handiagoa da, eta horrek esan nahi du zuzendaritzako eta administrazioko langileen proportzioak behera egin duela enplegu osoan. Horrela, 2017ko % 11,7tik 2018ko % 12,0ra eta 2020ko % 12,1era igo den arren, proportzio hori etengabe jaisten ari da 2012ko % 13,4tik 2020ko % 12,1era.

Langile ez-administratibo orokorrek, bestalde, 2.308 DOB enplegu ekarri zituzten 2020an. 2017 eta 2018 artean, langile horien bolumena lehen aldiz murriztu zen 2013tik, % 0,6ko jaitsierarekin 2017ko 2.216 enpleguen eta 2018ko 2.203 enpleguen artean; horregatik, 2019ko 2.271 enpleguek goranzko joera berreskuratu zuten, urte arteko % 3,0ko hazkundearekin 2018 eta 2019 artean. 2019-2020 aldiaren goranzko joera hori indartu eta mantendu egin da, % 1,6ko igoerarekin, eta horrek esan nahi du DOBko 2.308 enplegu egon direla 2020an. Kasu horretan, guztizko enpleguaren pisu erlatiboaren ezaugarria ere behearazko joera izan da, 2012ko % 14,5etik edo 2015eko % 14,2tik. 2019an % 13,6k eutsi egin dio joera horri, eta apur bat nabartu du, 13,4tik gora egin baitu.

Sektoreka, langile espezializatuen (zuzendaritzakoak ez direnak) presentzia handiena desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonen arretaren eremuari dagokio, DOB enpleguaren % 85,2ra iristen baita 2020an. Proportzioa % 83,3koa da haurren, gazteen, emakumeen eta familien sektorean, % 79,8koa bazterkeriaren sektorean eta % 75,8koa adinekoen kolektiboaren arretan. Proportziorik txikiena (% 48,7) gizarte-zerbitzuen egitura orokorrari dagokio.

Profesional espezializatuen motak aztertuz gero, ikusten da 2020an garrantzi handia duela adineko pertsonak zaintzeko zainketako laguntzaileek. Esparru horretan, lanbide-talde horrek DOB enpleguaren % 63,1 biltzen du. Oso garrantzitsua bada ere, proportzioa askoz txikiagoa da (% 37,0) desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretan. Gainerako arreta-eremuetan, kolektibo horren garrantzia askoz txikiagoa da: % 6,0 bazterketa-arriskuan dauden pertsonen arreta-sektorean, % 5,6 gizarte-zerbitzuen egituraren eta % 3,2 haurren, gazteen, emakumeen eta familien arretan.

Hezitzaileek, soziosanitarioek edo beste espezializazio handiko langileek mailarik altuenak lortzen dituzte sektore txikienetan, hala nola haurtzaroan, gaztaroan, emakumean edo familian edo baztertutako pertsonak babestekoan. Bi kasu horietan, profesional horien garrantzia da nagusi, % 63,5 eta % 51,6, hurrenez hurren. Bi kasuetan, ordea, proportzio horiek murriztu egin dira epe ertainera, eta jaitsiera handiak izan dira 2016ko erregistroen aldean (% 75,5 eta % 61, hurrenez hurren).

Nahiz eta garrantzi erlatiboa askoz txikiagoa izan, hezitzaileen, soziosanitarioen edo beste espezializazio handiko langileen presentzia ere garrantzitsua da desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretan, DOB enpleguaren % 20,7rekin, eta proportzio hori % 11,2koa da adinekoen arretan. 2018ra arte, kolektibo horren presentziaren galera erlatiboaren ildo nabarmentzen zen desgaitasunaren/gaixotasunaren sektorean, 2014an % 26,4 izatetik 2018an % 19,9 izatera iritsi baitzen. 2019ko % 22,6ak lanbide-talde horren garrantzian gorakada bat islatu zuen arren, 2020an beste jaitsiera bat ikusten dugu, % 20,7ra, eta proportzioa 2014ko erregistrotik nahiko behera dago oraindik.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen aldeko jarduera-eremuan, bestalde, monitoreek, langileburuek edo tailerreko buruek dute presentzia handiena, DOB enpleguaren % 25,0 baitute. 2012ko % 27,2tik 2014ko % 21,1era izandako beherakadaren ondoren, proportzioak nabarmen egin zuen gora 2017ko % 29,8ra arte. Baina, urte horretatik aurrera, adierazleak beheranzko bidea hartu zuen berriro, 2018ko % 26,7ra eta 2019ko % 23,0ra iritsi arte, 2012tik izan den proportziorik txikienetakoa. 2020ko hausturara arte, berriro ere % 5,2ko igoera izan zen, % 25,0an geratuz, eta igoera horrekin ez zen lortu 2018ko % 26,7ko mailetara iristea.

Begirale, langileburu edo tailerreko buru horiek, ordea, pisu erlatiboa irabazten dute haurren, gazteen, emakumeen eta familien sektorean. Horrela, profesionalen talde horren proportzioa, 2016an % 3,7koa izatetik 2018an % 6,2koa izatera igaro ondoren, 2019an % 10eko atalasea gainditu zuen, % 12,6rekin, eta 2020ra iritsi zen % 14,5ekin. Bazterkeria-egoeran dauden pertsonen arretaren sektorean, 2020ko %13,9a %59,5eko igoera handia da 2019aren aldean. Hala, 2018ko %8,9a ere gainditu da.

34. taula

Gizarte-zerbitzuetako berezko langileen banaketa xehatua, arreta-sektorearen eta lanbide motaren arabera.
DOB datuak. 2017-2020(Datu absolutuak, guztizkoarekiko ehunekoa arreta-sektore bakoitzeko eta langile-kopuruaren 2019-2020
aldiko bariazioa ehunekotan)

		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	Guztiz- koaren %a	Guztiz- koaren %a	Guztiz- koaren %a	Guztiz- koaren %a	%
Arreta-sektorea eta lanbide mota										
EGITURA	Berezko langileak (abendua- ren 15ean), DOB	2.031	2.139	2.223	2.277	100	100	100	100	2,4
	Administrazioa eta lanpostu orokorrak, DOB	1.040	1.089	1.127	1.168	51,2	50,9	50,7	51,3	3,6
	Zuzendaritza eta administrazioa	1.008	1.057	1.086	1.130	49,6	49,4	48,9	49,7	4,1
	Beste lanpostu orokor batzuk	32	33	41	37	1,6	1,5	1,9	1,6	-9,6
	Langile espezializatuak, DOB	992	1.050	1.096	1.109	48,8	49,1	49,3	48,7	1,2
	Gizarte-langileak	694	718	656	764	34,2	33,5	29,5	33,6	16,5
	Peru Hezitzaileak, langile sanitarioak eta beste langile espezializatu batzuk	177	189	309	215	8,7	8,8	13,9	9,4	-30,5
	Zaintzako langile laguntzaileak	116	140	113	128	5,7	6,5	5,1	5,6	13,3
	Monitoreak/kapatazak/tailerreko buruak	4	4	18	2	0,2	0,2	0,8	0,1	-88,9
ADINEKOAK	Berezko langileak (abendua- ren 15ean), DOB	9.651	9.832	10.094	10.293	100	100	100	100	2,0
	Administrazioa eta lanpostu orokorrak, DOB	2.340	2.382	2.416	2.490	24,2	24,2	23,9	24,2	3,1
	Zuzendaritza eta administrazioa	560	578	556	584	5,8	5,9	5,5	5,7	5,0
	Beste lanpostu orokor batzuk	1.780	1.804	1.860	1.906	18,4	18,3	18,4	18,5	2,5
	Langile espezializatuak, DOB	7.311	7.450	7.678	7.802	75,8	75,8	76,1	75,8	1,6
	Gizarte-langileak	86	97	89	101	0,9	1,0	0,9	1,0	13,3
	Peru Hezitzaileak, langile sanitarioak eta beste espezializatu batzuk	1.040	1.103	1.205	1.153	10,8	11,2	11,9	11,2	-4,3
	Zaintzako langile laguntzaileak	6.125	6.183	6.328	6.492	63,5	62,9	62,7	63,1	2,6
	Monitoreak/langilezainak/tailerreko buruak	60	66	56	57	0,6	0,7	0,6	0,6	1,4
DESGAITASUNA GAIXOTASUNA	Berezko langileak (abendua- ren 15ean), DOB	3.151	3.260	3.160	3.052	100	100	100	100	-3,4
	Administrazioa eta lanpostu orokorrak, DOB	486	457	455	440	15,4	14,0	14,4	14,4	-3,4
	Zuzendaritza eta administrazioa	209	230	226	218	6,6	7,1	7,2	7,1	-3,6
	Beste lanpostu orokor batzuk	277	227	229	222	8,8	7,0	7,2	7,3	-3,1
	Langile espezializatuak, DOB	2.655	2.789	2.694	2.602	84,3	85,6	85,3	85,2	-3,4
	Gizarte-langileak	61	68	70	76	1,9	2,1	2,2	2,5	8,6
	Peru Hezitzaileak, langile sanitarioak eta beste langile espezializatu batzuk	476	650	715	633	15,1	19,9	22,6	20,7	-11,4
	Zaintzako langile laguntzaileak	1.180	1.203	1.183	1.129	37,5	36,9	37,4	37,0	-4,5
	Monitoreak/langilezainak/tailerreko buruak	939	869	726	764	29,8	26,7	23,0	25,0	5,2
	EZB erabiltzaileak, DOB	10	14	11	11	0,3	0,4	0,3	0,4	0,0
HAURRAK, GAZTEAK, FAMILIAK, ETA EMAKUMEAK	Berezko langileak (abendua- ren 15ean), DOB	401	456	435	470	100	100	100	100	8,1
	Administrazioa eta lanpostu orokorrak, DOB	70	88	76	78	17,4	19,4	17,4	16,7	3,6
	Zuzendaritza eta administrazioa	18	29	26	34	4,4	6,3	6,1	7,3	28,8
	Beste lanpostu orokor batzuk	52	60	49	44	13,0	13,1	11,3	9,4	-10,0
	Langile espezializatuak, DOB	331	367	359	391	82,6	80,6	82,6	83,3	9,0
	Gizarte-langileak	12	10	11	10	2,9	2,1	2,6	2,1	-12,9
	Hezitzaileak, langile sanitarioak eta beste espezializatu batzuk	297	326	276	298	74,0	71,7	63,6	63,5	8,0
	Zaintzako langile laguntzaileak	1	3	17	15	0,2	0,6	3,9	3,2	-10,4
	Monitoreak/langilezainak/tailerreko buruak	22	28	55	68	5,5	6,2	12,6	14,5	24,7

34. taula

Gizarte-zerbitzuetako berezko langileen banaketa zehatua, arreta-sektorearen eta lanbide motaren arabera.
DOB datuak. 2017-2020

(Datu absolutuak, guztizkoarekiko ehunekoa arreta-sektore bakoitzeko eta langile-kopuruaren 2019-2020 aldiko bariazioa ehunekotan)

Jarraipena

		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2019/2020 aldiko bariazioa
		Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	Guztiz- koaren %a	Guztiz- koaren %a	Guztiz- koaren %a	Guztiz- koaren %a	%
Arreta-sektorea eta lanbide mota										
BAZTERTUAK	Berezko langileak (abenduaren 15ean), DOB	678	735	826	891	100	100	100	100	7,8
	Administrazioa eta lanpostu orokorrak, DOB	140	162	177	180	20,6	22,0	21,4	20,2	1,7
	Zuzendaritza eta administrazioa	64	82	86	82	9,4	11,1	10,5	9,2	-5,1
	Beste lanpostu orokor batzuk	76	80	91	98	11,2	10,9	11,0	11,0	8,2
	Langile espezializatuak, DOB	538	573	649	711	79,4	78,0	78,6	79,8	9,5
	Gizarte-langileak	62	82	107	73	9,1	11,1	13,0	8,2	-31,4
	Hezitzaileak, langile sanitarioak eta beste espezializatu batzuk	411	406	417	460	60,6	55,2	50,4	51,6	10,4
	Zaintzako langile laguntzaileak	25	20	60	54	3,7	2,7	7,3	6,0	-10,8
	Monitoreak/langilezainak/taillerreko buruak	41	65	65	124	6,0	8,9	7,9	13,9	89,7
GUZTIRA	Berezko langileak (abenduaren 15ean), DOB	15.912	16.422	16.738	16.982	100	100	100	100	1,5
	Administrazioa eta lanpostu orokorrak, DOB	4.075	4.178	4.252	4.356	25,6	25,4	25,4	25,7	2,5
	Zuzendaritza eta administrazioa	1.859	1.975	1.981	2.048	11,7	12,0	11,8	12,1	3,4
	Beste lanpostu orokor batzuk	2.216	2.203	2.271	2.308	13,9	13,4	13,6	13,6	1,6
	Langile espezializatuak, DOB	11.827	12.230	12.475	12.615	74,3	74,5	74,5	74,3	1,1
	Gizarte-langileak	914	974	934	1.024	5,7	5,9	5,6	6,0	9,7
	Hezitzaileak, langile sanitarioak eta beste espezializatu batzuk	2.400	2.675	2.921	2.759	15,1	16,3	17,5	16,2	-5,6
	Zaintzako langile laguntzaileak	7.447	7.548	7.701	7.818	46,8	46,0	46,0	46,0	1,5
	Monitoreak/langilezainak/taillerreko buruak	1.066	1.033	920	1.014	6,7	6,3	5,5	6,0	10,2
	EZB erabiltzaileak, DOB	10	14	11	11	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

35. taula. Berezko langileen banaketa xehatua, zenbait zentro eta zerbitzu motatan, lanbide motaren arabera. DOB datuak. 2020
(Datu absolutuak eta gutzitakoarekiko ehunekoa zentro/zerbitzu mota bakoitzeko)

Zentro edo zerbitzu mota	Administrazio a eta orokorrak	Zuzendaritza eta administrazio a, DOB	Beste lanpostu orokor batzuk, DOB	Langile espezializatua k, DOB	Gizarte- langileak, DOB	Hezitzaileak , langile sanitarioak eta beste espezializat u batzuk	Zaintzako langile laguntzailea k	Monitoreak/langilezainak/taillerre ko buruak	EZB erabiltzailea k
Zerbitzu orokor eta tekniko espezializatuak	61,9	59,5	2,4	38,1	15,8	12,6	9,6	0,2	0,0
Oinarrizko gizarte zerbitzuak	36,7	36,1	0,6	63,3	57,9	5,1	0,3	0,0	0,0
Adinekoentzako egoitza-zentroak	24,5	5,6	18,9	75,5	0,9	11,1	63,0	0,5	0,0
Adinekoentzako eguneko laguntza- zentroak	17,1	6,5	10,7	82,9	2,7	12,3	67,2	0,7	0,0
Desgaitasunen bat dutenentzako egoitza-zentroak	14,7	5,1	9,6	85,3	1,7	16,8	50,3	16,4	0,0
Desgaitasunen bat dutenentzako eguneko laguntza-zentroak	10,1	6,4	3,7	89,9	0,9	30,3	21,3	37,4	0,0
Desgaitasunak dituztenentzako eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	13,1	9,7	3,4	83,5	1,1	20,7	2,9	58,9	3,4
Adingabeen egoitza-zentroak	15,1	4,5	10,6	84,9	0,0	64,8	2,8	17,2	0,0
Bazterkeria-egoeran daudenentzako etxebizitzak eta egoitza-zentroak	16,5	10,7	5,8	83,5	9,3	52,1	4,9	17,3	0,0
Bazterkeria-egoeran daudenentzako gaueko harrera- zentroak	46,9	6,8	40,2	53,1	3,0	38,4	9,7	2,0	0,0
Bazterkeria-egoeran daudenentzako eguneko zentroak	10,0	7,1	2,9	90,0	9,1	60,5	7,5	13,0	0,0

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

Gizarte-laneko profesionalei dagokienez, oro har, presentzia txikia dute sektoreko DOB enpleguan. Salbuespen bakarra gizarte-zerbitzuen egiturari dagokio, eremu horretan DOB enpleguaren zati garrantzitsu bat hartzen baitute 2020an. 2014tik 2017ra bitarteko goranzko fasearen ondoren (proportzioa % 32,3tik % 34,2ra igo zen), proportzioak beheranzko fase bat hasi zuen, 2018an % 33,5 eta 2019an % 29,5 izanik. Fase hori eten egin zen 2020ko hazkundearekin, eta % 33,6ra iritsi zen 2018an baino pixka bat gorago.

Eremu horretatik kanpo, gizarte-laneko profesionalek enpleguan duten pisua % 10etik beherakoa da beti. Hala ere, bazterketaren eremuan gizarte-lanean diharduten langileen % 8,2 aipatu behar da, maila handienetako bat baita, baina 2020an -%31,4 jaitsi da. Proportzio horrek gora egiten zuen 2017ko % 9,1etik 2018ko %11,1era, baina 2020an % 8,2ra jaisten da, 2017ko ehuneko baina txikiagoa izanik, 2019an 2012az geroztik lortutako gehieneko proportzioan kokatu baitzen.

Zuzendaritzako eta administrazioko langileei dagokienez, ikus daiteke azken horrek zeregin erabakigarria duela gizarte-zerbitzuen egiturari, DOB enpleguaren zati ia nagusi bat biltzen baitu, % 49,7rekin (2012ko % 53tik beheranzko joera jarraitua hautsiz). Gainerako jarduera-eremuetan, enpleguaren % 5,7 eta % 9,2 artean dago; azken kasu horretan, bazterkeriaren arloari buruzko erregistroa da.

Oro har, espezializatu gabeko langileak eta administrariak dira nagusi adinekoen arretan (% 18,5), eta horien atzetik datoz bazterkeriaren sektoreko % 11,0 eta haurren, gazteen, emakumeen eta familien % 9,4. Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretan % 7,3koa da; kasu horretan, beheranzko joera du 2016ko % 9arekin edo 2012ko % 9,3arekin alderatuta, 2019an eta 2020an gutxieneko hazkundera izan baitu, ehuneko 0,2 eta 0,1 puntuko igoera baino ez baita izan, hurrenez hurren.

34. taula horretan bertan, enpleguaren dinamikan sakonduz, arreta-sektorearen eta lanbide motaren arabera, interes handiko enplegu-dinamika batzuk ikus daitezke. Enpleguaren garrantzi kuantitatiboa eta 2019 eta 2020 artean ikusitako aldaketan garrantzia konbinatuz, egiazta daiteke sortutako 244 DOB enplegu berrietatik % 47,95 zainketako langile laguntzaileei dagozkiela (117 enplegu DOB). Langile mota horri dagokionez, enplegu berrien sorrerarik garrantzitsuena adinekoentzako arretako 164 enpleguei dagokie, eta horien atzetik egitura-sektoreko 15 lanpostu daude.

Sektore/lanbide esparru horietan enplegua sortzearen bilakaeraren ezaugarria izan zen 2019koa baino hazkunde txikiagoa izatea, baina,aldi berean, hazkundeari eustea.

2019-2020 aldiko egituraren barruan, nabarmentzekoa da gizarte-laneko langileen enpleguaren hazkundera; 108 lanpostu sortu dira, eta zuzendaritzako eta administrazioko langileek jarraitu diete, 44 lanposturekin. Aitzitik, hezitzaileak, osasun-langileak eta beste espezializatu bat daude, 94 enplegu galdu dituztenak, eta horien atzetik begiraleak, langileburuak eta lantegiko buruak, 16 lanpostu galdu dituztenak. Kontuan izan beharko genuke, halaber, bi taldeetan 2019an lortu zirela, 120 eta 14 postu berri, hurrenez hurren, eta, beraz, bi urteetan 24 postu berri irabazi direla bi sailkapenen artean.

2019 eta 2020 artean, pertsonen arretaren sektorean ere ikus dezakegu lanpostuek gora egin dutela, batez ere zaintzako langile laguntzaileetan, 164 lanpostu berriekin. Aipatzekoa da, halaber, 2019. urtearekin alderatuta zenbaki negatiboak dituen sektore bakarra hezitzaileena, sanitarioena eta espezializatutako beste batena dela, baina kontuan hartu beharko genuke 2019an 52 gutxiago egon arren 101 gehiago egon zirela 2018arekin alderatuta. Beraz, 2018arekin alderatuta, 49 postu gehiago izan dira.

Desgaitasunaren eta gaixotasunaren sektorean, beherakada egon da bai 2019an, bai 2020an. Hala ere, haurren, gazteen, emakumeen eta familien sektorean, egonkortasunari buruz hitz egin dezakegu, goranzko joera txiki batekin. Hazkunde hori hezitzaileei, osasun-langileei eta langile espezializatuei dagokie, eta horietan da nabarmenena.

35. taulan, zentro edo zerbitzu mota nagusietarako, DOBko langileen banaketa agertzen da, eta, horri esker, 2020an kasu bakoitzean nagusi diren langile motak adieraz daitezke.

Zerbitzu orokor tekniko eta espezializatuekin hasita, zuzendaritza eta administrazio langileei lotutako % 59,5 nabarmentzen da. Bazterkeria-egoeran dauden langileentzako gaueko harrera-zentroetan zuzeneko arretako langile ez-espezializatuak dira nagusi, baina kasu horretan, % 40,2rekin, zuzendaritzakoak eta administrazioakoak ez diren lanbide-alderdiak dira nagusi. Bi kasuetan, ikusten da presentzia osagarri handia dutela gizarte-lanarekin lotutako arretako langile espezializatuek edo hezitzaileek, soziosanitarioek edo profil espezializatu asimilatuak dituztenek (% 28,4 zerbitzu orokorretan eta tekniko espezializatuetan, eta % 69,6 gaueko harrera-zentroetan).

Gizarte-laneko langileek ere badute presentzia bazterkeriaren sektorean, bai eguneko zentroetan (% 9,1), bai bizitokietan eta egoitza-zentroetan (% 9,3).

Zuzendaritzako eta administrazio langileen garrantzia ere nabarmena da oinarrizko gizarte-zerbitzuetan, % 36,1. Kasu horretan, ordea, profil nagusia gizarte-laneko langileena da, DOB enpleguaren % 57,9 biltzen baitu.

Gainerako langile orokorren presentzia ere esanguratsua da adinekoen egoitzetan (% 18,9) eta adingabeen egoitzetan (% 10,6), eta gutxitasun/gaixotasunen egoitzetan presentzia zertxobait txikiagoa dute (% 9,6). Proporzioa ere handia da adinekoentzako eguneko laguntza-zentroetan (% 10,7).

Hezitzaileak, soziosanitarioak edo profil espezializatu asimilatuak dituzten langileak nagusi dira adingabeentzako egoitza-zentroetan (% 64,8) edo bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-zentroetan (% 52,1), bai eta baztertutako pertsona horientzako eguneko zentroetan ere (% 60,5). Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetan ere garrantzitsua da lanbide-kategoria hori, baina pisu erlatibo txikiagoa du (% 30,3). Era horretako zentroetan, zaintzako laguntzaileek ere garrantzi handia dute (% 21,3).

Zainketako langile laguntzaile horiek, bestalde, nagusi dira adinekoentzako edo desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroetan (% 63,0 eta % 50,3, hurrenez hurren). Adineko pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetan ere gehiengoa da (% 67,2).

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako zentroetan ere garrantzitsua da begiraleen zeregina jarduera okupazionalan, bai egoitza-zentroetan (% 16,4), bai eguneko laguntza-zentroetan (% 37,4). Langile horiek, langileburuak eta tailerreko buruak barne, nagusi dira eguneko zentro okupazionalan edo gaixotasuna edo desgaitasuna duten pertsonentzako beste eguneko zentro mota batzuetan, eta DOB enpleguaren % 50,9 lanbide-profil horri lotuta dago.

Adingabeen egoitza-zentroetan, profesionalen talde hori enpleguaren % 17,2 da.

5.4. Enpleguaren banaketa, lurralde historikoaren arabera

36. taulan ikus daitekeen bezala, 2020an, gizarte-zerbitzuen sektoreko DOB enpleguaren % 51,5 (azpikontratutako langileak eta boluntarioak barne), 8.745 enplegu guztira, Bizkaikoak dira. Lurralde horretan, DOB enpleguak gora egin zuen 2016 eta 2017 artean, % 3,5eko hazkundearekin. 2017 eta 2020 artean, hazkunde-erritmoak garrantzitsua izaten jarraitzen du, baina pixka bat beherantz doa: % 2,0 2017 eta 2018 artean, % 0,3 2018 eta 2019 artean eta % 3,1 2019 eta 2020 artean.

36. taula.

Gizarte-zerbitzuetako DOB erako langileei buruzko adierazleak, arreta-sektorearen eta lurraldearen arabera.
Abenduaren 15eko langileak, DOB: berezkoak. 2017-2020

(Datu absolutuak, guztizkoarekiko ehunekoa arreta-sektore bakoitzeko eta langile-kopuruaren 2018-2019
aldiko bariazioa ehunekotan)

Arreta-sektorea	Abenduaren 15eko langileak, DOB: Berezkoak								2019/2020 aldiko bariazioa	
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020		
	Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	%	%	%	%		
EGITURA	Araba	386	448	463	465	19,0	20,9	20,8	20,4	0,4
	Gipuzkoa	601	630	649	690	29,6	29,4	29,2	30,3	6,4
	Bizkaia	1.044	1.062	1.111	1.121	51,4	49,6	50,0	49,2	0,9
	EAE	2.031	2.139	2.223	2.277	100,0	100,0	100,0	100,0	2,4
ADINEKOAK	Araba	1.891	1.996	2.229	2.210	19,6	20,3	22,1	21,5	-0,9
	Gipuzkoa	2.765	2.786	2.784	2.826	28,7	28,3	27,6	27,5	1,5
	Bizkaia	4.995	5.050	5.081	5.257	51,8	51,4	50,3	51,1	3,5
	EAE	9.651	9.832	10.094	10.293	100,0	100,0	100,0	100,0	2,0
DESGAITUAK/GAIXOAK	Araba	401	385	403	394	12,7	11,8	12,8	12,9	-2,1
	Gipuzkoa	1.072	1.149	1.143	1.056	34,0	35,3	36,2	34,6	-7,6
	Bizkaia	1.678	1.725	1.614	1.602	53,2	52,9	51,1	52,5	-0,7
	EAE	3.151	3.260	3.160	3.052	100,0	100,0	100,0	100,0	-3,4
HAURRAK, GAZTEAK, FAMILIAK, ETA EMAKUMEAK	Araba	66	64	64	66	16,5	14,1	14,7	14,0	2,7
	Gipuzkoa	157	205	178	192	39,1	45,0	40,9	40,8	7,7
	Bizkaia	178	186	193	212	44,5	40,9	44,4	45,2	10,2
	EAE	401	456	435	470	100,0	100,0	100,0	100,0	8,1
BAZTERTUAK	Araba	44	47	45	54	6,5	6,5	5,5	6,0	19,5
	Gipuzkoa	227	248	294	285	33,5	33,7	35,6	32,0	-3,2
	Bizkaia	407	440	487	552	60,0	59,8	58,9	62,0	13,4
	EAE	678	735	826	891	100,0	100,0	100,0	100,0	7,8
GUZTIRA	Araba	2.789	2.941	3.204	3.189	17,5	17,9	19,1	18,8	-0,5
	Gipuzkoa	4.822	5.018	5.048	5.049	30,3	30,6	30,2	29,7	0,0
	Bizkaia	8.301	8.464	8.486	8.745	52,2	51,5	50,7	51,5	3,1
	EAE	15.912	16.422	16.738	16.982	100,0	100,0	100,0	100,0	1,5

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

2016-2017 aldian, Bizkaiko hazkunde-erritmoa Gipuzkoak bakarrik gaintu zuen; izan ere, 2012 eta 2016 artean gertatu zen bezala, garai hartan gizarte-zerbitzuetako enplegu-hazkunde handiena izan zuen lurraldea zen. Horrela, bere enplegua % 4,4 hazi zen 2016 eta 2017 artean, 2015 eta 2016 artean erregistratutako % 4,5aren ia maila berean. Eta 2017 eta 2018 artean enpleguaren hazkundeak bere horretan jarraitu du Gipuzkoan, % 4,1eko igoerarekin, eta 2018 eta 2019 artean lurralde hori moteldu egin da, enpleguan % 0,6ko hazkundearekin. Eta 2020an gehiago moteltzen da, ia berdin geratuz. Hau da, 2020an Gipuzkoa 5.049 enplegura iritsi da, guztizkoaren % 29,7.

Bestalde, 2015 eta 2016 artean % 3,7ko erritmoan hazi ondoren, DOB enplegua gelditu egin zen Araban 2016 eta 2017 artean (% 0,0), eta berriro gorantz egin zuen, % 5,5eko hazkundearekin, 2017 eta 2018 artean. 2018 eta 2019 artean, hazkunde-erritmoa nabarmen areagotu da, eta %9,0ra iritsi da. Aitzitik, 2020an -%0,5 jaitsi da. Arabako 3.189 enpleguak EAeko guztizkoaren % 18,8 dira 2020an.

2020an, Bizkaia EAEko DOB enpleguan duen pisua maximo konparatura iritsi da bazterkeriaren arloan, % 62,0ekin. Proporzioa % 49,2koa da gizarte-zerbitzuen egituran, eta % 51,1ekoa adinekoentzako arretan. Desgaitasunaren edo gaixotasunaren arretan % 52,5 da. Minimoa (%45,2) haurren, gazteen, emakumeen eta familien arloari dagokio.

2019 eta 2020 artean, Araban eta Bizkaian DOB enpleguaren hazkunderik handiena bazterkeriari dagokio, % 19,5eko hazkundera izan da Araban eta % 13,4koa Bizkaian; Gipuzkoan, berriz, jaitsi egin da – % 3,2. Aitzitik, Gipuzkoan hazkunde handiagoa izan da haurtzaroan, gaztaroan, emakumean eta familian, zehazki % 7,7; hala ere, hor ere gehiago hazi da Bizkaian, % 10,2.

2019-2020 aldian, oro har, langileen kopuruak gora egin du, baina ez da oso handia izan, eta goranzko joera du, baina egonkorra; oro har, % 1,5 hazi da, eta 2018-2019 aldian % 1,9koa izan zen.

Egiturari dagokionez, 54 enplegu gehiago izan dira guztira, eta horietatik 41 Gipuzkoan; horrek % 6,4ko hazkundea ekarri du. Araban eta Bizkaian 2 eta 10 plazako hazkunde arina izan da, % 0,4ko eta % 0,9ko aldakuntza, hurrenez hurren.

Adinekoen atalean goranzko joera genuen hiru lurraldeetan 2015etik, Gipuzkoak hautsi egin zuen 2019an eta 2020an Arabak hautsi du, -%0,9ko jaitsiera egon delako, ez oso drastikoa, baina, gutxienez, nabarmentzekoa da, azken urteetan mantendu den joera baita. 2019an, Arabako hazkundea nahiko handia izan zen, % 11,7koa; hala ere, Gipuzkoan % 0,1eko jaitsiera egon zen, baina 2020an, bai Gipuzkoan, bai Bizkaian, % 1,5eko eta % 3,5eko hazkundea izan dute, hurrenez hurren.

Aitzitik, desgaitasunaren eta gaixotasunaren atalean beherakada bat izan da hiru lurraldeetan. Azken urteetan gora eta behera egin dute, txandaka, baina bat-bateko aldaketa handirik egin gabe. 2020an, jaitsierarik handiena Gipuzkoan izan da (-%7,6), gero Araban (-%2,1) eta, azkenik, Bizkaian (-%0,7).

Hautzaroari, gaztaroari, emakumeari eta familiari dagokienez, azken urteetan goranzko joera izan da Bizkaian eta Gipuzkoan, eta eten egin zen 2019an Gipuzkoan, baina goranzko joerara itzuli da, baina ez ditu berreskuratu 2019an galdu zituen enpleguak. % 7,7 igo dira Gipuzkoan eta % 10,2 Bizkaian. Araban, ordea, joera aldakorragoa da, baina 2020an hiru lurraldeek izan dute hazkundea eta Arabakoa txikiena izan da, % 2,7rekin.

Lehen esan bezala, bazterkeria-egoeran dauden pertsonak izan dira hazkunderik handienak Araban eta Bizkaian, % 19,5 eta % 13,4, hurrenez hurren; hala ere, Gipuzkoan -%3,2ko jaitsiera izan da.

Oro har, % 1,5eko hazkundea izan dela esan dezakegu, baina batez besteko emaitzak oso desberdinak izan dira lurralde historikoen arabera. Araban -%0,5eko jaitsiera izan da, 3.204 enplegutik 3.189ra. Jaitsiera txikia izan da, eta ez ditu galdu 2019an handitu ziren enplegu guztiak. Beraz, haustura horrekin ere goranzko joera dagoela esan dezakegu. Gipuzkoan 5.048 enplegu izatetik 5.049 izatera igaro da; beraz, egonkortzeari buruz ari gara, nahiz eta 2015etik aurrera etengabe handitu den enplegu-kopurua. Azkenik, Bizkaian goranzko joerari eutsi zaio, % 3,1 igo baita eta 8.486 enplegutik 8.745era igaro baita.

Txostenaren beste atal batzuetan egiaztatu ahal izan denez, gizarte-zerbitzuen erdiguneko enpleguari buruzko datuek erakusten dute azpikontratazioak garrantzia duela lanpostuen horniduran. Horrela, 37. taulatik aurrera, azpikontratazioak enpleguan duen pisua aztertzea komeni da.

Datuek erakusten dutenez, lana antolatzeke modu hori hedatuago dago oraindik 2020an Gipuzkoan, DOB enpleguaren % 32,3 guztira. 2018an ikusitako beherakadaren ondoren (urte hartan % 30,6 izan zen), 2018-2019 aldiko gorakada, enplegu mota horretan % 11,2ko igoerarekin, % 32,6ra iritsi zen, eta adierazlea berriro hurbildu zen 2013 eta 2017 artean nagusi izan ziren % 33,2tik % 33,9ra, eta tarte horretatik ez da atera 2020ko beherakadarekin.

Tarteko posizioan, azpikontratutako enpleguen proportzioa % 25,1 da Bizkaian. Proportzioa 2012ko % 22,6tik 2015eko % 24ra etengabe igo ondoren, 2016ko % 23,6k azpikontratazioaren goranzko dinamika aldatu zuela zirudien. 2017ko % 24,3ak, ordea, adierazlearen epe luzerako goranzko joerari berriro ekitea esan nahi zuen, 2018an % 24,7 eta 2019an % 26,8 izanik, 2012tik lurralde horretan azpikontratazioak izan duen inpaktu handiena. Joera horrekin koherente izanik, Bizkaian azpikontratutako enpleguaren bolumena % 11,3 handitu zen 2018 eta 2019 artean. 2020an, jaitsiera gorabehera, 2018aren gainetik dago oraindik, baina -%5,4 jaitsi da.

Azpikontatazioaren ehunekorik txikiena Arabari dagokio 2020an, azpikontatutako DOB enpleguak % 21,1 baitira. 2012ko % 24,4tik 2015eko % 21,6ra jaitsi ondoren, azpikontatutako enpleguaren pisua % 22,6ra igo zen 2016an lurralde horretan. Urte horretatik aurrera, DOBko enpleguaren zati azpikontatutako behera egiteko joera zuen epe ertainera, 2017an % 21,4 eta 2018an % 20,6 izanik, baina gora egin zuen, enplegu mota horretan izandako % 11,3ko igoeraren ondorioz, 2019ko % 20,9ra iritsi arte. Igoera horri eutsi dio % 2,9ko hazkundearekin, eta %21,1era iritsi da.

Nolanahi ere, 2019-2020 aldian nabarmendu dezakegu 2018-2019 aldiko homogeneousitasuna ez dela errepikatu. Aldi horretan, azpikontatutako enpleguaren bolumena % 11,2-11,3 igo zen hiru lurraldeetan. Hala ere, 2019-2020 aldian, Araba izan da azpikontatutako langileen kopuruak gora egin duen lurralde bakarra (+%2,9), eta Bizkaian eta Gipuzkoan behera egin du (-% 5,4 eta -% 2,0, hurrenez hurren).

37. taula.

Gizarte-zerbitzuetan azpikontatutako langileak, arreta-sektorearen eta lurraldearen arabera. 2017-2020 (DOB erako enpleguaren ehuneko zenbatetsia eta bariazioa absolutua, eta 2019-2020ko aldian azpikontatutako enpleguaren ehunekoa)

		Langileak, guztira, DOB: Azpikontatutak				2019/2020 aldiko bariazioa	
		2017	2018	2019	2020		
		Abs.	Abs.	Abs.	Abs.	Abs	%
Arreta-sektorea							
EGITURA	Araba	5,4	4,7	5,7	3,0	-14	-50,4
	Gipuzkoa	10,1	9,4	8,5	4,3	-29	-49,5
	Bizkaia	9,4	9,0	17,9	20,8	51	21,2
	EAE	8,8	8,2	13,0	13,0	8	2,4
ADINEKOAK	Araba	11,9	10,2	9,8	9,7	5	2,0
	Gipuzkoa	37,6	34,7	36,2	36,5	25	1,5
	Bizkaia	28,0	27,7	29,4	25,9	-249	-11,8
	EAE	28,6	27,2	28,2	26,4	-219	-5,5
DESGAITUAK/GAIXOAK	Araba	33,6	31,8	32,9	34,9	15	7,5
	Gipuzkoa	9,9	9,1	9,8	9,7	-12	-9,8
	Bizkaia	3,3	3,7	2,8	4,9	36	74,8
	EAE	10,7	10,2	10,3	11,6	38	10,4
HAURRAK, GAZTEAK, FAMILIAK ETA EMAKUMEAK	Araba	73,7	77,3	81,0	81,1	18	6,0
	Gipuzkoa	75,9	70,4	76,7	74,3	-32	-5,3
	Bizkaia	75,0	78,6	78,3	76,7	-13	-1,8
	EAE	75,1	75,2	78,2	76,7	-26	-1,6
BAZTERTUAK	Araba	59,2	59,2	58,4	55,9	1	0,9
	Gipuzkoa	19,0	16,9	19,5	18,9	-2	-3,2
	Bizkaia	3,5	3,8	6,8	7,0	6	14,1
	EAE	15,8	15,3	17,2	16,5	4	2,2
GUZTIRA	Araba	21,4	20,6	20,9	21,1	25	2,9
	Gipuzkoa	33,2	30,6	32,6	32,3	-51	-2,0
	Bizkaia	24,3	24,7	26,8	25,1	-169	-5,4
	EAE	26,8	26,0	27,7	26,7	-195	-3,0

Iturria: EOE, BJKPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

Azpikuntratazioak lurralde historikoaren eta arreta-sektorearen arabera duen garrantzia aztertuta, ikusten da Gipuzkoan azpikuntratazioak duen zeregin diferentziala formula horrek adinekoen arretan duen garrantziarekin lotzen dela neurri handi batean, eragindako DOB enpleguaren % 36,5ekin. Arreta-eremu horretan, azpikuntratazioaren eragina % 25,9koa da Bizkaian eta % 9,7koa Araban.

2018ra arte, azpikuntratazioaren eraginak behera egin zuen hiru lurralde historikoetan. Kostaldeko bi lurraldeetan, azpikuntratazioaren beheranzko joeraren jatorria 2015. urtekoa zen. Hala, Gipuzkoan 2015eko % 38,4tik 2018ko % 34,7ra jaitsi zen (ehuneko -3,7 puntu). Beherakada txikiagoa izan zen Bizkaian, azpikuntratazioaren pisua 2016ko % 28,5etik 2018ko % 27,7ra jaitsi baitzen (ehuneko -0,8 puntu). 2018 eta 2019 artean, ordea, azpikuntratatutako enpleguaren eraginak gora egin zuen bi lurraldeetan: % 34,7tik % 36,2ra Gipuzkoan, eta % 27,7tik % 29,4ra Bizkaian. Azken kasu horretan, 2012tik izandako mailarik altuena zen, Gipuzkoako kasuan ez bezala, non 2019ko erregistroa 2013tik 2017ra bitarteko % 37,6tik % 39,5era bitarteko zifren azpitik zegoen.

2018 eta 2019 artean, azpikuntratazioaren beheranzko joera sendotu zen lurralde bakarra Araba izan zen. Lurralde horretan, beheranzko joera 2016ko % 12,7tik 2019ko % 9,8ra izan zen, ehuneko -2,9 puntuko jaitsierarekin. 2019ko erregistroa 2012tik izan den baxuena izan da, urte horretan maila gorena lortu baitzuen, % 15,2rekin.

Interesgarria zen egiaztatzea Araban 2018-2019 aldian azpikuntratazioak izan duen beheranzko dinamika, funtsean, adineko pertsonen arretan enplegu propioaren hazkunde konparatu handiagoarekin lotzen zela. Izan ere, azpikuntratatutako enplegua % 7,1 hazi zen aldi horretan, Gipuzkoako % 8,8aren azpitik eta Bizkaiko % 6,4aren gainetik.

2019-2020 aldian, Araban beherakadak jarraitu du, baina pixkanaka, geldialdira iritsi dela ere esan daiteke. % 9,8tik % 9,7ra igaro da. Gipuzkoak, aldiz, 2019an hasitako gorakadarekin jarraitu du, % 36,2tik % 36,5era, 2018-2019 aldian izan ziren aldaketekin alderatuta. Eta Bizkaian, 2019ra arte goranzko joera izan baitzuen, nabarmen jaitsi da 2020an, % 29,4tik % 25,4ra.

Nolanahi ere, Araba zen ezintasunaren edo gaixotasunaren arretaren eta bazterkeriaren aurkako borrokaren esparruan azpikuntratazioa gehien jotzen zen lurraldea. Gainera, 2019tik aurrera, enplegua antolatzeke modu horrek haur, gazte, emakume eta familientzako arretaren arloan duen inpaktua ere lehenengo tokian kokatzen da.

Desgaitasunari edo gaixotasunari dagokionez, 2020an DOB enpleguaren % 34,9 azpikuntratatuta dago Araban Bizkaian, % 9,7, eta % 4,9 Bizkaian. 2019 eta 2020 artean, gainera, gora egin du enplegu mota horrek Araban, % 7,5 handituta, baina Bizkaiko % 74,8aren azpitik. Bi lurraldeetan, azpikuntratatutako enpleguaren proportzioak gora egin du (Arabian % 32,9tik % 34,9ra, eta Bizkaian % 2,8tik % 4,9ra), baina soilik Araban dago maila konparatiboki altuetan 2012az geroztiko aldiko bilakaerari dagokionez. Gipuzkoan, berriz, % 9,8tik % 9,7ra jaitsi da.

Bazterkeriaren aurkako programetan, azpikuntratazioak enpleguan duen pisua % 55,9ra iritsi da Araban 2020an, % 18,9ra Gipuzkoan eta % 7,0ra Bizkaian. Azpikuntratazioak Araban duen pisua 2019ko % 58,4aren aldean jaitsi bada ere, 2020ko enplegu azpikuntratuaren proportzioak 2012tik izandako handienetakoa izaten jarraitzen du, 2014an gutxienekoak % 46,3 baitziren.

Gipuzkoan ere behera egin du proportzioak, 2019an % 19,5 izatetik 2020an % 18,9 izatera, 2017ko % 19,0aren gainetik eta 2014ko % 21,6aren nahiko azpitik egoteari utzita. Bizkaian, aldiz, 2019ko % 6,8tik 2020ko % 7,0ra igo da, nahiz eta hazkundera aurreko urteetakoa baino txikiagoa izan, hazten jarraitzen duen lurralde historiko bakarra da, nahiz eta oraindik ere beste bi lurralde historikoen oso azpitik dagoen.

2020an, Araba da oraindik haur, gazte, familia eta emakumeen sektorean azpikuntratazioaren pisu handiena duena, nahiz eta dinamika bereziko sektorea izan. Kasu horretan, izan ere, azpikuntratazioa da nagusi lurralde guztietan, eta aldeak ez dira oso handiak lurralde guztietan. Horrela, 2020an, DOBko guztizko enpleguan azpikuntratazioaren gehieneko proportzioa Arabari dagokio (% 81,1), Bizkaiko % 76,7aren eta Gipuzkoako % 74,3aren gainetik.

Bestalde, kasu guztietan ez da ikusten azpikontrataturako enpleguaren gorakadarik, 2019an gertatu zen bezala. 2020an, Araban gorakada bat izan da, eta ia geldialdia egon dela adieraz dezakegu, % 81,0tik %81,1era. Beste bi lurralde historikoetan, aldiz, jaitsiera txiki batzuk izan dira: Gipuzkoan, 2019ko % 76,7tik 2020ko % 74,3ra, eta Bizkaian, 2019ko % 78,3tik 2020ko % 76,7ra.

2020an, Bizkaia da gizarte-zerbitzuen egituraren kontratazioaren presentzia erlatibo handieneko rankingaren liderra soilik. Enplegu mota horren proportzioa % 20,8ra iritsi da 2020an, 2012tik izandako zifrarik handienara, eta nabarmen igo da 2019ko % 17,9arekin alderatuta. Horrela, Gipuzkoako % 4,3 gaintitu da, 2019ko % 8,5arekiko beheranzko joerarekin, eta enplegu-mota horretan % 49,5eko beherakada izan da 2019 eta 2020 artean.

Gizarte-zerbitzuen egituraren azpikontratazio-proportzio txikiena Arabari dagokio 2020an, % 3,0, 2019ko % 5,7aren aldean.

6. Kudeaketa-adierazle nagusiak, centro eta zerbitzuen arabera

Txosteneko azken atal honetan, kudeaketaren errealitatea aztertzeko zenbait adierazle jaso dira, egoitza-zentro eta egoitzakoak ez diren zentro moten arabera.

6.1. Egoitza zentroak

38. taulan ikus daitekeenez, batez beste EAEko gizarte-zerbitzuen sisteman dauden egoitza-plazen % 84,8 okupatuta zeuden 2020an, 2019ko % 90,9aren azpitik, ehuneko 6,1 puntu. Beherakada izugarria izan da, 2019an izandako jaitsiera mugatuaren ondoren, eta 2012ko % 86,5etik gorako goranzko joera aldatu zuen.

38. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitza-zentroak. 2017-2020
Okupazioaren ehunekoa (erabiltzaileak/plazak)

	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia
	Okupazioa (%)	Okupazioa (%)	Okupazioa (%)	Okupazioa (%)	2020ko okupazioa (%)	2020ko okupazioa (%)	2020ko okupazioa (%)
Zentro/zerbitzu mota							
Egoitza-zentroak	92,0	91,6	90,2	82,2	82,3	85,9	80,1
ADINEKOAK (atsedena/babesa)	92,0	91,8	90,2	82,2	82,3	85,9	80,2
Egoitza-zentroak	97,4	98,3	97,4	96,8	93,2	96,9	98,0
DESGAITUAK/GAIXOAK (atsedena/babesa)	97,4	98,3	97,5	96,8	93,2	97,0	98,1
Egoitza-zentroak	94,6	99,2	98,0	93,6	99,0	93,9	92,3
ADINGABEAK/FAMILIAK	94,6	99,2	98,0	93,6	99,0	93,9	92,3
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima ez direnzentzat)	78,2	83,1	83,9	71,3	57,1	76,7	75,6
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima direnzentzat)	57,7	60,3	76,4	59,4	69,7	56,1	55,1
EMAKUMEAK	67,4	69,5	79,8	64,4	64,8	62,5	64,9
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	81,8	79,7	85,8	85,3	90,5	75,3	92,4
Gaueko harrera-zentroak	94,8	93,8	96,4	95,7	96,6	85,6	98,1
BAZTERTUAK	84,1	82,2	87,6	88,1	92,3	76,8	94,3
GUZTIRA	91,4	91,4	90,9	84,8	84,7	85,7	84,2

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira

Okupazio-maila % 80tik gorakoa da sektore nagusietan (adinekoak, desgaitasuna/gaixotasuna, adingabeak/familiak eta bazterketa). Adinekoen artean, ordea, ikusten da okupazio-ehunekoa jaitsi egin dela 2018ko % 91,8tik 2019ko % 90,2ra eta 2020ko % 82,2ra. Dinamika horrek aldaketa nabarmena dakar epe luze goranzko joerarekin alderatuta, 2012an % 85,5ekoa izan baitzen, eta etengabe igo zen 2017an ikusitako % 92,0raino.

Okupazio-mailen beherakada berriagoa da, bai desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroetan, bai adingabeentzako edo familientzako egoitza-zentroetan. Lehenengo kasuan, okupatutako plazen ehunekoa % 97,5etik % 96,8ra jaitsi da 2019 eta 2020 artean. Murrizketa horrek ez die okupazio-maila altuei eragiten, nahiz eta egonkortasun-ildoan beherakada bat erakusten duten, 2020an 2013-2017 aldian nagusi diren mailetatik jaisten den tasa batekin, normalean % 97,4-97,8 inguruko zifrekin.

Adingabeentzako edo familientzako zentroetan, okupazio-indizea % 98,0tik % 93,6ra jaitsi da 2019 eta 2020 artean, eta jaitsiera nahiko handia izan da. 2012-2015 aldiko mailetara itzuliz, okupazio-adierazlearen bilakaera nahiko okerra izan baitzen eta maila aldakorretatik igaro baitzen, baina beti

% 94tik beherakoak, 2012 eta 2015 artean % 95,2ra igo zen 2016an eta % 94,6ra 2017an. 2018ko % 99,2ak, ordea, ia erabateko okupazio-mailarantz egindako aurrerapen garbia suposatzen zuen, eta, beraz, 2019an % 98rainoko murrizketak ez zuen aldaketa nabarmenik ekarri. Baina 2020an, aldiz, aurreko mailetara jaitsi da.

Aintzat hartutako sektoreetatik kanpo, okupazio-mailek ere % 90eko atalasea gainditzen dute bazterkeria-arazoak dituzten pertsonentzako gaueko harrera-zentroetan. 2016ko beherakadaren ondoren (% 86,9), 2012tik izandako erregistrorik txikiena izan zen, eta 2015eko % 93aren aldean murrizketa esanguratsua izan zen), 2017ko % 94,8ak 2012., 2013. eta 2015. urteen ezaugarri izan ziren % 93-95 inguruko okupazio-tasetara itzuli zen. 2018an % 93,8ra jaitsi ondoren, kasu horretan okupazio-ehunekoak gora egin zuen, 2019an % 96,4ra iritsi arte, 2012tik izan duen mailarik altuena. Maila horrek behera egin du 2020an, baina nahiko jaitsiera egonkorra izan du, 2019an % 96,4tik 2020an % 95,7ra igaro baita.

Kopuruak behera egin du 2019 eta 2020 urteen artean okupazio-maila txikiagoa izan duten egoitza-zentroetan. Hala gertatzen da etxeko indarkeriaren arazorik ez duten emakumeentzako zentroetan. 2015ean % 76,7ra igo ondoren, 2016an 2012-2014 aldian nagusi ziren mailetara itzuli zen, % 65,7 eta % 67,6 arteko zifrekin. Hala ere, okupazioak gora egin zuen 2017an (% 78,2), 2018an (% 83,1) eta 2019an (% 83,9). 2020an nabarmen egin zuen gora (% 71,3). Genero-indarkeriaren biktimak diren bizitokietan eta egoitza-zentroetan beherakada nabarmenagoa izan da, 2019an % 76,4 izatetik 2020an % 59,4 izatera jaitsi baita.

Bestalde, 2018an zertxobait murriztu zen bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokien eta egoitza-zentroen okupazio-indizea. Ildo horretan, 2015eko % 78,1etik 2017ko % 81,8ra igo ondoren, okupazio-ehunekoak % 79,7ra jaitsi zen zentro horietan 2018an. Hala ere, 2019an proportzioa % 85,8ra igo da. 2020an % 85,3ra jaitsi da, hau da, kopuru horietan egonkortu da.

Okupazio-ehunekorik txikiena 2020an genero-indarkeriaren edo tratu txarren arazoak dituzten emakumeentzako egoitza-zentroi dagokie, 2020an % 59,4 izanik, 2018ko % 60,3aren azpitik.

Lurraldeka, okupazioaren proportziorik handiena Gipuzkoak izan zuen 2020an, % 85,7. Lurralde horretako okupazio-indize handienak desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroen % 96,9ri eta adingabeen eta familien arretaren eremuko egoitza-zentroen % 93,9ri dagozkie. Proportzioa ez da % 90etik gorakoa adinekoentzako egoitza-zentroetan (% 85,9) eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera-zentroetan (% 85,6).

Gipuzkoako okupazio-mailak txikiagoak dira gainerako egoitza-zentroetan. Hala, okupazio-indizea % 56,1 da indarkeriaren edo tratu txarren biktimak diren emakumeentzako bizitokiei edo egoitza-zentroi dagokienez, kasu honetan EAEko erregistro orokorraren azpitik. Proportzioa % 75,3koa da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokietan eta egoitza-zentroetan, eta % 76,7koa indarkeriaren edo tratu txarren biktimak ez diren emakumeentzako bizitokiei edo egoitza-zentroi dagokienez.

Bizkaian, egoitza-zentroen okupazio-tasa orokorra % 84,2koa da. Lurralde horretan, % 95eko okupazio-mailak gainditzen dira desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitzetan (% 98,0), adingabeentzako egoitzetan (% 92,3) eta gaueko harrera-zentroetan (% 98,1). Tasa % 90etik beherakoa da adinekoentzako egoitzetan (% 80,1), genero-indarkeriaren biktimak ez diren emakumeentzako bizitoki edo egoitza-zentroetan (% 75,6) eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitoki edo egoitza-zentroetan (% 92,4). Bizkaiko okupazioaren zifrarik txikienak dira oraindik ere Euskadin, indarkeriaren edo tratu txarren biktimak diren emakumeentzako bizitokiei edo egoitza-zentroi dagokienez (% 55,1).

Arabako okupazio orokorraren indizea % 84,7koa da. Lurralde horretan, okupazio-tasak % 90etik gorakoak dira 2020an desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako (% 93,2), adingabe/familientzako (% 99,0) eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako (% 90,5) bizitoki eta egoitza-zentroetan. Gaueko harrera-zentroetan ere % 90eko atalasea gainditzen da (% 96,6).

Adierazitako mailen azpitik, okupazio-indizea % 82,3koa da adinekoentzako egoitza-zentroetan. % 57,1ekin, okupazio-maila txikiena genero-indarkeriaren biktima ez diren emakumeentzako bizitokiei edo egoitza-zentroi dagokie.

39. taulak, bestalde, erabiltzaile bakoitzeko gastu arruntari buruzko oinarritzko informazioa jasotzen du. Kasu horretan, batez besteko maila 36.578 eurokoa da 2020an, gizarte-zerbitzuen sistemako egoitza-zentro guztietarako. Zifra horrek esan nahi du % 8,6ko igoera izan dela erabiltzaileko gastuan, 2019ko 33.679 euroen aldean. Gastuaren hazkunde-erritmoak nabarmen gaitzen du 2018 eta 2019 artean erregistratutako %1,9a, eta askoz gehiago 2016-2017 aldiko egonkortzea (% 0,0).

39. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitza-zentroak. 2017-2020
Gastu arrunta erabiltzaileko

Zentro/zerbitzu mota	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekotan
	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile 2020	gastua/ erabiltzaile 2020	gastua/ erabiltzaile 2020	
Egoitza-zentroak	31.246	32.283	33.528	38.010	44.566	38.261	35.876	13,4
ADINEKOAK (atsedena/babesa)	31.246	32.227	33.509	37.970	44.566	38.261	35.806	13,3
Egoitza-zentroak	44.841	45.852	46.900	48.996	48.667	46.444	51.017	4,5
DESGAITUAK/GAIXOAK (atsedena/babesa)	44.858	45.914	46.906	48.975	48.725	46.185	51.107	4,4
Egoitza-zentroak	66.086	55.083	58.279	61.691	75.848	90.286	47.472	5,9
ADINGABEAK/FAMILIAK	66.086	55.083	58.279	61.691	75.848	90.286	47.472	5,9
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima ez direnentzat)	15.183	20.433	19.158	22.170	21.453	32.085	19.934	15,7
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima direnentzat)	35.635	31.487	25.311	34.986	26.770	54.187	31.318	38,2
EMAKUMEAK	24.375	26.141	22.417	29.013	24.932	45.714	25.016	29,4
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	13.544	14.005	12.275	12.446	11.520	16.588	9.894	1,4
Gaueko harrera-zentroak	15.669	16.600	15.748	10.431	19.579	24.068	6.054	-33,8
BAZTERTUAK	13.963	14.512	12.909	11.869	13.910	17.755	8.550	-8,1
GUZTIRA	32.330	33.056	33.679	36.578	43.368	38.655	33.488	8,6

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira.

Egoitza-zentroetan, gasturik handiena adingabeentzako zerbitzuei dagokie 2020an, erabiltzaile bakoitzeko 61.691 euroko gastuarekin. 2015 eta 2016 artean izandako % 2,3ko igoeraren ondoren, gastua % -1,4 jaitsi zen zentro mota horietan 2016-2017 aldirian. Artatutako biztanleriaren bolumenak gorakada handia izan zuen testuinguru batean, erabiltzaileko gastuaren doikuntza askoz ere biziagoa izan zen 2017 eta 2018 artean, eta % -16,6ra iritsi zen 2017ko 66.086 euroekin alderatuta. Hala ere, 2018 eta 2019 artean, gastuak gora egin zuen % 5,8, 2018ko 55.083tik 2019ko 58.279ra, eta 2020an, % 5,9ko beste gorakada batekin, 61.691 eurora iritsi ginen.

Era berean, EAEko batez besteko orokorraren ginetik, erabiltzaile bakoitzeko gastua 48.975 eurokoa da desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako zentroetan, % 4,4ko hazkundearekin 2019 eta 2020 artean, 2017-2018 aldiko % 2,4 eta 2016-2017 aldiko % 2,1 gaitzen duena. Beraz, hazkunde moderatuaren lerrotik gorako hazkundearekin jarraitzen du 2016az geroztik, % 2,1-2,4 arteko tasekin, 2015-2016 aldiko egonkortzearekin hausten dutenak, % 0,1eko hazkundearekin.

EAEko erregistro orokorraren ginetik, erabiltzaile bakoitzeko gastua 37.970 eurokoa izan da 2020an adinekoentzako egoitza-zentroetan. Kasu horretan ere goranzko joera ikusten da adierazlean. Horrela, 2015-2016ko % 1,2arekin eta 2016-2017ko % 1,6arekin alderatuta, hazkunde-tasa %3,1era iristen da 2017 eta 2018 artean, % 4,0ra 2018 eta 2019 artean eta % 13,3ra 2019 eta 2020 artean.

Erabiltzaile bakoitzeko gastua 34.986 eurokoa da genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako bizitokiei eta egoitza-zentroei dagokienez. 2015ean ikusitako beherakada handiaren ondoren (23.890 euroko gastua erabiltzaile bakoitzeko), 2016ko erregistroa (34.619 euro) maila gorenetan zegoen 2012tik, % 44,9ko hazkundearekin 2015aren aldean. 2017ko gastuak goranzko joera hori luzatzen zuen, beste igoera batekin, kasu honetan askoz ere neurritsuagoa, % 2,9koa. Zentro horietan, erabiltzaile bakoitzeko gastua % 38,2 igo da 2019-2020 aldian, 2017tik 2018ra bitarte bi aldiz jarraian (-%11,6) eta, are gehiago, 2018 eta 2019 artean (-%19,6) jaitzi ondoren.

Genero-indarkeriako arazorik ez duten emakumeentzako egoitza-zentroetan, erabiltzaile bakoitzeko gastua 22.170 eurokoa izan da 2020an, baztertutako pertsonentzako gaueko harrera-zentroetan 10.431 eurokoa, eta 12.446 eurokoa bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokietan eta egoitza-zentroetan. Genero-indarkeriarik gabeko emakumeentzako bizitokietan eta egoitza-zentroetan % 15,7ko hazkundera izan da; bazterkeria-egoeran daudenetan, berriz, % 1,4ko hazkundera izan da. Hala ere, gaueko harrera-zentroetan -%33,8ko beherakada izan da, eta 2017tik 2019ra 15.478 eta 16.600 euro artean mantendu da.

Lurralde-eremuari dagokionez, gastua handiagoa da Araban 2020an: 43.368 euro erabiltzaile bakoitzeko, 38.655 euro Gipuzkoan eta 33.488 euro Bizkaian. Aztertutako urtean, ordea, Arabak beste bi lurralde historikoekin alderatuta egiten duen gastu handiena adinekoentzako egoitza-zentroekin lotzen da: 44.566 euro, Gipuzkoak 38.261 euro eta Bizkaiak 35.806 euro.

Egia esan, ez dago egoitza-zentro gehienek gastu handiagoa duen lurralderik. Bada, desgaitasunagatiko edo gaixotasunagatiko egoitza-zentroetan, Bizkaiak du gasturik handiena (51.107 euro); hala ere, adingabeen eta familien egoitza-zentroetan Gipuzkoak du gasturik handiena (90.286 euro), eta Gipuzkoan, berriz, emakumeentzako egoitza-zentroetan (32.085 euro (genero-indarkeriarik gabe) eta 54.187 euro (genero-indarkeriarik gabe).

Aldeak txixixeagoak dira, baina oraindik ere esanguratsuak, argi eta garbi, bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-zentroetan: 24.068 euro Gipuzkoan, 19.579 Araban eta 6.054 Bizkaian gaueko harrera-zentroei dagokienez; 16.588 euro Araban, 11.520 euro Araban eta 9.894 euro Bizkaian, bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokiei edo egoitza-zentroei dagokienez.

Erabiltzaileen urteko ekarpenari buruzko datuak 40¹². taulan agertzen dira. Taula horretan ikus daitekeenez, erabiltzaileek egoitza-zentroak eta lotutako zerbitzuak mantentzeko egiten duten ekarpenean, batez ere, kuotek adinekoen artean duten garrantzia nabarmentzen da.

Adinekoentzako egoitza-zentro horietan, erabiltzaile bakoitzeko batez besteko kuotak gora egin du etengabe, 2013ko 13.569 euroetatik aurrera. 2014an 2012ko batez besteko ekarpena gainditu ondoren (14.044 euro, eta 13.744 euro, hurrenez hurren), gero ikusten da neurritzko hazkundera izan duela 2017ko 14.592 euroraino. 2017 eta 2018 urteen artean, batez besteko kuotaren hazkundera 2012tik izan den mailarik altuenera iritsi da, % 5,9ko igoerarekin, 2018ko 15.459 euroraino. 2019an, berriz, egonkortu egin zen, % 0,3ko hazkunde txikiarekin, eta 15.502 euroraino 2019an. 2020an, hazkundeari jarraitu dio, baina modu indartsuagoan, % 6,9ko igoerarekin. 2020an 16.566 euroko batez besteko kuota izango du.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroetan, 2020an, batez besteko kuota 5.279 eurokoa izan da, 2019an baino -%1,4 txikiagoa (5.352 euro). 2015etik aurrera, ikusten zen ekarpena murrizteko dinamika bat zegoela 2015eko 6.012 euroetatik, 2015-2016 aldian -%9,4ko beherakadarekin, eta gero eta apalago luzatu zen, 2016tik 2017ra – % 5eko murrizketarekin eta – % 1,9ko murrizketarekin 2017tik 2018ra. 2018-2019 aldian izandako gorakada handiak

¹² Kalkuluan erreferentziazko zentro guztiak sartzen dira, erabiltzaileen kuotak kobratzen ez direnak barne.

erabiltzaileen batez besteko kuotaren joera-aldaketa ekarri zuen. Hala ere, 2020an -%1,4ko jaitsiera izan da.

2020an, batez besteko kuota askoz txikiagoa da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokietan edo egoitza-zentroetan. Erabiltzaile bakoitzeko batez besteko kuota, 381 eurokoa, beherantz doa 2017ko 543 euroen edo 2019ko 426en aldean. Halaber, 2015eko eta 2016ko 493 euroen azpitik dago.

2020ko lurralde-datuek adierazten dute Bizkaiko erabiltzaileek ekarpen handiagoa egin dutela adinekoentzako eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-zentroetan. Lehenengo kasuan, ekarpena 17.118 eurokoa da erabiltzaile bakoitzeko; Araban 16.599 eurokoa eta Gipuzkoan 15.576 eurokoa. Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokietan eta egoitza-zentroetan, ekarpena 626 eurokoa da Bizkaian, 137 eurokoa Araban eta 76 eurokoa Gipuzkoan.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako egoitzetan, berriz, batez besteko kuotarik handiena Gipuzkoari dagokio 2020an. 6.237 euroko batez besteko ekarpena Arabako 6.098 euroko ekarpenetik eta Bizkaiko 4.280 euroko ekarpenetik gorakoa da.

40. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitza-zentroak. 2017-2020
Erabiltzaileko batez besteko kuota

	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekotan
	Batez besteko kuota	Batez besteko kuota	Batez besteko kuota	Batez besteko kuota	2020ko batez besteko kuota	2020ko batez besteko kuota	2020ko batez besteko kuota	
Zentro/zerbitzu mota								
Egoitza-zentroak	14.592	15.490	15.518	16.588	16.599	15.576	17.161	6,9
ADINEKOAK (atsedena/babesa)	14.592	15.459	15.502	16.566	16.599	15.576	17.118	6,9
Egoitza-zentroak	4.945	5.068	5.397	5.287	6.135	6.248	4.255	-2,1
DESGAITUAK/GAIXOAK (atsedena/babesa)	5.171	5.071	5.352	5.279	6.098	6.237	4.280	-1,4
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	543	479	426	381	137	76	626	-10,5
Gaueko harrera-zentroak	0	0	0	0	0	0	0	0,0
BAZERTUAK	436	386	348	272	97	65	407	-21,8
GUZTIRA	11.333	11.772	11.449	11.746	12.478	11.267	11.807	2,6

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika

Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira. 0 kuotarekiko zentruak barne.

Abenduaren 15ean egoitza-zentro eta -zerbitzuetako langile propioei buruzko datuak 41. taulan agertzen dira. Datu horien arabera, DOBren arabera, EAEko egoitzek 50,0 pertsona enplegatzen dituzte 100 erabiltzaileko 2020an. Aurreko urteetan, okupazio horrek epe luzerako goranzko joera erakusten zuen, eta joera horri eutsi egin zitzaion 2017 eta 2018 artean. Horrela, 2012 eta 2013 artean egonkortu ondoren (44,1 eta 43,9), 2013tik aurrera biztanleria okupatuaren hazkunde-ildo bat ikusten zen: 2015ean, 100 erabiltzaile bakoitzeko 45,9 pertsona ziren; 2016an, 46,4; 2017an, 46,7; eta 2018an, 46,8.

Hala ere, komeni da adieraztea 2017 eta 2018 artean moteldu egin zela adierazlearen hazkunde-prozesua: 2015 eta 2016 artean % 1,2 igo zen, 2016 eta 2017 artean % 0,6 eta 2017 eta 2018 artean % 0,1 besterik ez. 2018 eta 2019 artean, bilakaera horren ondorioz, DOB berezko enplegua % 0,7 jaitsi zen 100 erabiltzaileko. Hala ere, 2019-2020 aldian goranzko joera horri eutsi zaio berriro, 46,5etik 50,0ra igoz 2019-2020 aldian.

2020an, enplegu propioak handiagoa izaten jarraitzen du Araban, DOBko 62,1 pertsona okupatu baitaude 100 erabiltzaileko. Lurralde horretan, adierazleak nabarmen egin zuen gora 2016 eta 2017 artean, 49,4tik 52,5era, baina egonkortu egin zen 2018an, 52,9 pertsona okupaturekin 100 erabiltzaileko. 2019ko 56,8rainoko gorakada, beraz, oso azpimarragarria izan zen, eta indartu egin da 2020ko gorakada berriarekin, 62,1eraino.

Gipuzkoa, 2019an bezala, Arabaren atzetik dago 2020an, 48,0 pertsona okupaturekin 100 erabiltzaileko. Lurralde horretan, adierazlea modu neurritsuan baina egonkor eta jarraituan hazi da 2016ko 43,2 pertsonetatik.

Bizkaian ez da gauza bera gertatzen; izan ere, 100 erabiltzaileko langile propioen ratioak etengabeko jaitsiera hautsi du 2020an, 2016an 47,5 izatetik 2017an 46,7 izatera, 2018an 46,4 izatera eta 2019an 44,3 izatera igaro baita. Bilakaera horrek erakusten duen bezala, 2018-2019 aldiko jaitsiera izan zen nabarmenena (ehuneko -2,1 puntu). Hala ere, 2020an 47,7ra igo da. EAEko lurralde guztietako adierazlearen igoera-testuinguru batean, 2019-2020 aldian 100 erabiltzaileko langile propioei buruzko adierazlearen igoera orokorra azaldu dute.

41. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitza-zentroak. 2017-2020
DOB erako berezko langileak 100 erabiltzaileko

	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekotan
	langileak/ erabiltzaile	langileak/ erabiltzaile	langileak/ erabiltzaile	langileak/ erabiltzaile	2020ko langileak/ erabiltzaile	2020ko langileak/ erabiltzaile	2020ko langileak/ erabiltzaile	
Zentro/zerbitzu mota								
Egoitza-zentroak	49,1	49,8	51,1	57,5	75,8	49,6	56,5	12,6
ADINEKOAK (atsedena/babesa)	49,1	49,7	51,0	57,4	75,8	49,6	56,3	12,6
Egoitza-zentroak	67,9	67,8	68,1	67,1	51,0	70,1	70,9	-1,4
DESGAITUAK/GAIXOAK (atsedena/babesa)	67,9	67,7	68,0	67,1	50,7	70,0	71,1	-1,3
Egoitza-zentroak	28,5	24,3	21,8	24,2	28,5	53,9	11,8	10,9
ADINGABEAK/FAMILIAK	28,5	24,3	21,8	24,2	28,5	53,9	11,8	10,9
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima ez direnentzat)	25,5	29,4	20,9	28,6	2,0	0,0	43,7	37,2
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima direnentzat)	6,1	6,3	5,0	9,4	0,0	5,4	17,9	88,5
EMAKUMEAK	16,7	17,5	12,5	18,3	0,7	3,3	32,2	47,3
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	20,5	21,7	18,5	18,5	2,5	21,5	19,5	0,2
Gaueko harrera-zentroak	15,0	15,5	14,3	9,8	21,2	26,6	4,4	-31,3
BAZTERTUAK	19,4	20,5	17,7	16,0	8,0	22,3	14,2	-9,5
GUZTIRA	46,7	46,8	46,5	50,0	62,1	48,0	47,7	7,6

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika. Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

Jarduera-sektore edo -eremuaren arabera, erabiltzaile bakoitzeko enplegu-maila handiena desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako zentroi dagokie 2020an, DOBko 67,1 pertsona okupaturekin 100 erabiltzaileko.

Kasu horretan, 2017 eta 2018 artean hautsi egin zen biztanleria landunaren ratioaren etengabeko igoeraren ildo, 2012ko 61,1 pertsonetatik 2017ko 67,9ra, eta apur bat jaitsi zen 2018ko 67,7ra arte. 2020an, berriz, beste beherakada bat izan da, 68,0 pertsonatik 67,1era igaro baita. 2017-2018 aldian adierazlearen jaitsiera -%0,2 baino ez bazen ere, orain jaitsiera nabarmenagoa da, -%1,3. Orduan, adierazlearen hazkunde-erritmoan izandako joera-aldaketarekin lotzen zen, % 1,7 izan baitzen 2015 eta 2016 artean, eta % 3,6 2016 eta 2017 artean. Horrela, 2015-2017 aldian goranzko joera argi eta garbi hautsi zen, eta beherakada hori oso txikia baina esanguratsua izan zen. 2018 eta 2019 artean, lineak nolabaiteko egonkortasuna eman zuen adierazlean, baina kasu horretan gorantz egin zuen, % 0,3ko igoerarekin 2018ko 100 pertsonako 67,7 landunen eta 2019ko 68,0 erabiltzaileen artean. Baina jaitsiera berri horren ondorioz, 2020an 67,1 pertsonara igaro da.

2020an, lurraldeen arteko aldeak esanguratsuak dira desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentro horietan: Bizkaian, 100 erabiltzaileko 70,9 pertsona okupatu daude

gehienez, eta Gipuzkoan eta Araban baino gehiago (70,1 eta 51,0, hurrenez hurren). Gipuzkoako goranzko joera hautsi egin da 2019tik 2020ra (72,1etik 70,0ra), eta Bizkaiak behera egin du (75,3tik 71,7ra).

Enpleguari buruzko zifrak ere EAeko adierazle orokorraren gainetik daude adinekoentzako egoitzazerbitzuetan, guztira 57,4 pertsona okupatu baitaude 100 erabiltzaileko 2020an. Kasu horretan, adierazleak erakusten du % 12,6ko igoera nabarmena izan dela 2019ko 51,0 pertsonekin alderatuta, 2016-2017 aldiko % 2,5eko hazkundea edo 2015-2016 aldiko % 1,5ekoa eta 2017-2018 aldiko % 1,4koa baino dezente handiagoa. 2012ko mailarekiko aldea (46,4 pertsona okupatu 100 erabiltzaileko) ez da, ordea, desgaitasuna/gaixotasuna sektorean bezain handia.

Lurraldeka, adineko pertsonentzako egoitzetan, okupazio-maila handiena Arabari dagokio, 100 erabiltzaileko 75,8 pertsona okupaturekin, argi eta garbi Bizkaiko 56,3en eta Gipuzkoako 49,6en gainetik.

Gainerako sektoreetan, DOBko langileen bolumena 100 erabiltzaileko askoz ere txikiagoa da, baina oraindik 24,2 pertsona okupatu daude adingabeentzako edo familientzako egoitza-zentroetan 2020an. Kasu horretan, adierazlea 2015 eta 2016 artean % 2,6 eta 2016 eta 2017 artean % 1,8 igo ondoren, 2017-2018 aldirian aldaketa nabarmena gertatu da, -%14,8ko beherakada garbiarekin. Jaitsiera hori oso esanguratsua izan da 2018 eta 2019 artean, berriz ere -%10,4ko murrizketa izan baita, 2019 eta 2020 artean % 10,9ko igoerarekin konpentsatzen dena. 2017an erabiltzaile bakoitzeko 28,5 enplegatuko maximora iritsi ondoren, 2019ko 21,8ko zifrak beste minimo bat ezarri zuen 2012tik, eta oso modu deigarrian urrunduz 2013 eta 2018ko aurreko minimoetatik (24,3 eta 24,5 artean).

Kasu horretan, Gipuzkoak du DOBko langile okupatuen maila handiena 100 erabiltzaileko: 53,9, Arabako 28,5en eta Bizkaiko 11,8en gainetik. Hala ere, 2016 eta 2018 artean 41,3tik 54,2ra igo ondoren, murrizketa oso esanguratsua izan zen, 2019ko 100 erabiltzaileko 45,2 DOB enplegura iritsi arte, eta gorakada ere oso handia izan zen, 2020ko 100 erabiltzaileko 53,9 DOB enplegura iritsi arte.

Adingabeen zentroetako pertsonen eta erabiltzaileen arteko harremanaren azken urteetako beherakada handia ikusi zen, baina soilik 2018 eta 2019 artean, genero-indarkeriaren biktimak ez diren emakumeentzako egoitza-zentroetan. 2018ko 100 erabiltzaileko 29,4 pertsona okupatuek gorakada nabarmena izan zuten zentro mota horietan, 2017ko 25,5ekin alderatuta, 2015eko 32,5etik beherakada luze baten ondoren. Beheranzko dinamika horri berriro heldu zitzaion 2018 eta 2019 artean, 2012tik gutxieneko mailetan zegoen 20,9 pertsonarekin, baita 2012 eta 2013ko 22,2tik 22,9ra bitarteko mailen azpitik ere. Baina 2020an igoera bat dago: 24,2 DOB enplegu 100 erabiltzaileko, 2012ko eta 2013ko kopuruak gaindituta, nahiz eta 2015eko mailetara iritsi ez.

2020an, aintzat hartutako ratioa 18,5ekoa da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitzabizitokietan, 2019an bezalaxe. Horrela, bada, 2017ra arte beheranzko joera argia ikusten zen, 2015ean okupatutako 26,2 pertsonen kopuruarekin alderatuta. 2017ko 20,5ekin alderatuta gora egin arren, 2018ko 21,7ak azken urteetako erregistrorik baxuenetako bat ziren, 21,5eko ratioarekin 2012an. Baina 2019ko erregistroa, urte hartatik lehen aldiz, 100 erabiltzaileko 20 landunen atalasearen azpitik jaitsi da, eta 2020an batez besteko kopuru hori egonkortu egin da, baina ikus dezakegu batez besteko hori Gipuzkoako gorakadaren eta Arabako eta Bizkaiko beherakadaren ondorio dela.

Ostatu-mota horietan, 100 erabiltzaileko enplegu-ratiorik handiena Gipuzkoari dagokio: 21,5 enplegu 100 erabiltzaileko, Bizkaiko 19,5en gainetik. Mota horretako zentroetan, Gipuzkoan 2019 eta 2020 artean ikusitako gorakadaren aldean (19,2tik 21,5era), adierazlearen beherakada handia nabarmentzen da Bizkaiaren (29,6tik 19,5era).

Indarkeriaren edo tratu txarren biktimak diren emakumeentzako egoitzak alde batera utzita, 100 erabiltzaileko 9,4 DOB enplegurekin (2019an 5,0 ziren), enplegu propioen/erabiltzaileen ratioaren

pisurik txikiena bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera-zentroei dagokie: 2020an, 100 erabiltzaileko 9,8 DOB enplegu zeuden. Zifra horrek, aurrekoak ez bezala, erakusten du beheranzko joera dagoela 2018ko 15,5etik 2017. urtetik 2018. urtera bitarte 15,0tik 15,5era igo bazen ere, 2019ko erregistroa beheranzko joeran hasi zen, 14,3ra iritsi arte, eta 2020an sendotu egin da, 100 erabiltzaileko 9,8 DOB enplegurekin.

Gaueko harrera-zentroetan, 100 erabiltzaileko enplegu propioaren maila handienak Gipuzkoari dagozkio 2020an: 24,8; Araban, 18,9; eta Bizkaian, 9,2. Maila horiek gora egin dute Araban eta Gipuzkoan 2019aren aldean (24,8tik 26,6ra Gipuzkoan, eta 18,9tik 21,2ra Araban), baina Bizkaian adierazlea nabarmen jaitsi da aldi horretan (9,2tik 4,4ra).

Azken batean, emakumearentzako eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako arretaren eremuan, nabarmendu beharreko alderdi bat da 2015etik 2017ra bitartean (urte horietako uneren batean behintzat) egoitza-zentroetan 100 erabiltzaileko biztanleria landun propioaren adierazlean izandako beherakada nabarmenen ondoren, 2018-2020 aldian, bazterkeriaren sektoreko harreman pertsonal propioan/erabiltzaileetan beheranzko joera horri berriro ekitea dakarrela; hala ere, emakumeen sektorean goranzko joera dago.

42. taulak egoitza-zentroetako langile bakoitzaren batez besteko ordainsariari buruzko informazioa jasotzen du (DOBren arabera neurtuta). Batez besteko ordainsari hori 39.101 eurokoa da 2020an. Zifra horrek esan nahi du % 3,8 igo dela 2019ko 37.684 euroekin alderatuta. 2016 eta 2017 artean izandako -%0,6ko beherakadaren ondoren, sendotu egin da 2012tik mantendu zen batez besteko ordainsariaren goranzko lerroa, urte hartan 34.607 eurokoa izan baitzen. Hala ere, 2017-2018ko % 3,3ko hazkundearekin kontrastean, 2018-2019ko % 1,1 askoz neurritsuagoa zen, eta 2020an % 3,8ko igoerara itzuli zen.

42. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitza-zentroak. 2017-2020
Langileko (DOB) batez besteko soldata

	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekotan
	Batez besteko ordainsaria	Batez besteko ordainsaria	Batez besteko ordainsaria	Batez besteko ordainsaria	2020ko batez besteko ordainsaria	2020ko batez besteko ordainsaria	2020ko batez besteko ordainsaria	
Zentro/zerbitzu mota								
Egoitza-zentroak	33.904	35.319	35.611	36.921	39.456	37.187	35.755	3,7
ADINEKOAK (atsedena/babesa)	33.904	35.319	35.611	36.921	39.456	37.187	35.755	3,7
Egoitza-zentroak	44.178	46.059	45.942	49.076	49.615	46.140	51.092	6,8
DESGAITUAK/GAIXOAK (atsedena/babesa)	44.200	46.118	46.025	49.031	49.615	45.967	51.085	6,5
Egoitza-zentroak	50.982	46.604	52.094	51.352	53.428	27.630	92.014	-1,4
ADINGABEAK/FAMILIAK	50.982	46.604	52.094	51.352	53.428	27.630	92.014	-1,4
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima ez direnentzat)	24.536	29.206	28.852	23.887			24.222	-17,2
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak (indarkeriaren biktima direnentzat)	33.844	30.973	28.083	29.585		47.205	26.966	5,3
EMAKUMEAK	26.052	29.536	28.689	25.440		47.205	24.905	-11,3
Etxebizitzak eta egoitza-zentroak	35.451	32.946	33.783	35.445	27.150	39.543	32.666	4,9
Gaueko harrera-zentroak	51.495	52.397	52.643	46.678	57.478	41.857	45.826	-11,3
BAZTERTUAK	37.895	35.824	36.554	37.411	50.915	39.973	34.095	2,3
GUZTIRA	36.079	37.284	37.684	39.101	40.966	38.536	38.729	3,8

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Erabiltzaile eta jardura erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

2020an hautsi egin da baztertutako pertsonentzako gaueko harrera-zentroetan batez besteko ordainsaria izatearen finkapena, eta adingabeentzako eta familientzako egoitza-zentroetan batez besteko ordainsaria 51.352 eurokoa izatera igaro da. Nahiz eta -%1,4 jaitsi. Erregistro horrek 2013

eta 2018 artean ikusitako beheranzko joerara itzultzea dakar. Hala, 2012ko 51.485 euroen eta 2013ko 56.881 euroen artean gastua asko handitu ondoren, DOB enpleguagatik batez besteko ordainsaria pixkanaka murrizteko prozesua ireki zen, 2018ko 46.604 urteetaraino, eta 2016. urtetik aurrera jaitsiera-lerroa nabarmen azeleratu zen.

2019an, baztertutako pertsonentzako gaueko harrera-zentroen batez besteko ordainsaria izan zen altuena (52.643 euro), baina 2020an -%11,3ko jaitsiera izan da, eta 46.678 eurokoa izatera iritsi da. Kasu horretan, 2015 eta 2016 artean izandako beherakadaren ondoren, batez besteko ordainsariak berreskuratu egin zuen ordutik aurrera 2012ko 44.087 euroetatik zuen goranzko joera (% 2,1eko igoerak 2016 eta 2017 artean eta % 1,8koa 2017 eta 2018 artean).

Bi zenbateko horien artean dago 2020an desgaitasunagatik eta gaixotasunagatik egoitza-zentroen batez besteko ordainsaria, 49.076 euro batez beste, hau da, 2019an baino % 6,8 gehiago. Jarduera-eremu horretan, ordea, ordainsarian -%0,2ko beherakada ikusi zen 2018ko 46.118 euroen aldean, eta hori kontrastatu zen 2017 eta 2018 artean izandako % 4,3ko igoera nabarmenarekin, aldi horrek erakusten baitzuen desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroen batez besteko ordainsariaren lehen igoera esanguratsua 2012az geroztik. 2018. eta 2019. urteen artean ikusitakoa goranzko joerarekin eten zela ikus daiteke, eta 2015 eta 2016 artean izandako % 0,1eko eta 2016 eta 2017 artean izandako % 0,5eko beherakaden antzekoa izan daiteke. Baina ikus dezakegu goranzko joera indartzen ari dela 2020an ere.

Batez besteko ordainsaria adinekoentzako egoitza-zentroetako gizarte-zerbitzuen erregistro orokorraren azpitik dago: 36.921 euro 2020an. Kasu horretan, hautsi egin zen 2016 eta 2017 artean 2012ko 32.254 euroen eta 2016ko 34.076 euroen artean ikusten zen goranzko joera moderatua. 2016. urtearekiko -%0,5eko jaitsierarekin, 2017ko zifra (33.904 euro) zen aipatutako goranzko joera horren lehen haustura. 2017 eta 2018 artean, ordea, batez besteko ordainsariak % 4,2 egin zuen gora. Askoz ere arinago bada ere, 2018tik 2019ra langile propioen ordainsariaren goranzko joerari eutsi zitzaion, % 0,8ko igoerarekin. Eta goranzko joera hori mantendu egiten da 2020an, % 3,7ko hazkundearekin, 36.611 eurotik 36.921 eurora pasatuz.

DOBen batez besteko ordainsaria zertxobait txikiagoa da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokietan eta egoitza-zentroetan, 35.445 euroekin 2020an. 2012-2015 aldian izandako % 1,2ko beherakadaren ondoren, kasu horretan 2015-2017 aldian ordainsariaren gorakada gertatu zen, % 5,5eko igoerarekin 2015 eta 2016 artean eta % 2,1eko igoerarekin 2016 eta 2017 bitartean. 2017 eta 2018 artean, ordea, -%7,1eko jaitsiera ikusi zen 2017. urtearekin alderatuta. 2018-2020 aldian batez besteko ordainsaria berreskuratu den arren, % 2,5eko igoerarekin 2018ko 32.946 euroekin alderatuta, eta % 4,9ko igoerarekin 2019ko 33.783ekin alderatuta, 2016ko 34.713 euroen azpitik mantenduz.

2020an, DOBko langile bakoitzeko batez besteko ordainsaria 30.000 eurotik beherakoa da emakumeentzako bizitoki edo egoitza-zentroetan: 23.887 euro 2020an indarkeriaren biktima ez diren emakumeentzako zerbitzuetan, eta 29.585 euro indarkeria-egoerak eragindako emakumeentzako zerbitzuetan. Azken kasu horretan, 2016-2017 aldian izandako % 8,9ko gorakadaren ondoren, 2017 eta 2018 artean, batez besteko ordainsaria -%8,5 jaitsi zen, eta murrizketa hori 2018-2019 aldiko -%9,3koarekin finkatu zen, baina berriro aldatu da 2020an, % 5,3ko igoerarekin, eta ez du 2019ko jaitsiera berreskuratzen, baina murriztu egiten du 2018arekiko distantzia. 2019ko 28.083 euroak 2015etik izandako mailarik txikiena ziren, 2015 eta 2018 artean 30.000 eurotik gorako zifrekin beti.

Indarkeriaren biktima ez diren emakumeentzako bizitokietan, ordea, 2017-2018 aldian % 19ko gorakada izan zen, 2016-2017 aldiko batez besteko ordainsaria -%2 jaitsi izana konpentsatuz. 2018-2019 aldiko beherakada ere neurritsuagoa izan zen, 2018ko 29.206 euroen eta 2019ko 28.852 euroen artean -%1,2ko murrizketarekin. Aitzitik, 2020an -%17,2ko jaitsiera egon da, nahiko zorrotza dena eta beheranzko ildo hori sendotzen duena.

Lurralde-ikuspegitik, gizarte-zerbitzuen egoitza-eremuan DOB okupatuko batez besteko ordainsaria oso antzekoa zen 2019an lurralde historikoetan: 37.921 euro Araban, 37.705 Bizkaian eta 37.491 Gipuzkoan. Baina 2020an gorakada izan da Arabako lurralde historikoan 50.915 euroekin, Gipuzkoan ere hazkundera izan da, baina neurritsuagoa 39.973 euroekin, eta Bizkaian, aldiz, jaitsiera egon da 34.095 eurora iritsiz.

Egoitza-motak kontuan hartuta, ordea, 2020an Bizkaia da DOB enpleguaren arabarako ordainsaririk handiena duen lurraldea egoitza-zentro mota batzuetan. Aldea bereziki deigarria da adingabeentzako egoitzei dagokionez. Esku-hartze eremu horretan, Bizkaia nabarmentzen da DOB enpleguko 92.014 euroekin, Arabako 53.428aren eta Gipuzkoako 27.630aren gainetik.

Bizkaia ere nabarmentzen da batez besteko ordainsarian desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroi dagokionez: 51.092 euro, Arabako 49.615 euroen eta Gipuzkoako 46.140 euroen gainetik. Hala ere, bigarren postura igaro da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako bizitokiei eta egoitza-zentroi dagokionez: 32.666 euro Bizkaian, 27.150 Araban baino gehiago eta 39.543 Gipuzkoan baino gutxiago.

Indarkeriaren biktima diren emakumeentzako ostatuari dagokionez, Gipuzkoak du ordainsari-maila handiena, 47.205 euro baititu DOB enpleguko, Bizkaiko 26.966 euroen gainetik.

Araba da DOB enpleguetatik batez besteko ordainsari handiena duen lurraldea adineko pertsonentzako egoitza-arretan: 39.456 euro; Gipuzkoan 37.187; eta Bizkaian 35.755.

2020an, Araba da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera-zentroetan DOBko ordainsari-maila handiena duen lurraldea, 57.478 euroekin, Bizkaiko 45.826 euroen eta Gipuzkoako 41.857 euroen gainetik.

6.2. Egoitzakoak ez diren centro eta zerbitzuak

43. taulan ikus daitekeenez, 2020an EAEko gizarte-zerbitzuen sistema osoan dauden egoitzakoak ez diren plazen % 89,3 okupatuta zeuden. 2016ko % 95,9tik 2018ko % 99,4ra igo ondoren, 2019ko gizarte-zerbitzuen erdiguneko egoitzakoak ez diren zentro eta zerbitzuetako okupazio-mailen erregistroa, beraz, murrizketa handia izan zen, eta 2020an sendotu egin da.

Zentro eta zerbitzu adierazgarrienak aztertuta, okupazio-mailetan alde garrantzitsu batzuk daudela ikus daiteke. Alde batetik, okupazio-zifrak % 100etik gorakoak ere badira adinekoentzako jantokietan (% 136,2), edo % 95-100etik hurbil desgaitasunen bat edo gaixotasunen bat duten pertsonentzat, errekupeazio- eta arreta-zentroetan (% 99,3), eguneko zentroetan eta okupazio-zentroetan (% 96,9), laneratzeko zentroetan, adingabeentzako eta familientzako eguneko arretan (% 96,6) eta bazterketa-arriskuan dauden pertsonentzako jantoki sozialetan (% 99,4).

43. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitzakoak ez diren zentroak. 2017-2020
Okupazioaren ehunekoa (erabiltzaileak/plazak)

	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia
	Okupazioa (%)	Okupazioa (%)	Okupazioa (%)	Okupazioa (%)	2020ko okupazioa (%)	2020ko okupazioa (%)	2020ko okupazioa (%)
Zentro/zerbitzu mota							
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	100,0	101,1	72,8	55,4	50,0		59,6
Eguneko laguntza-zentroak	84,3	84,6	83,3	66,9	72,3	73,3	58,9
Jantokiak	68,4	82,7	78,6	136,2	145,4		96,7
Egoitzakoak ez diren zentroak	98,7	98,9	100,0	92,5	90,8	76,2	98,5
ADINEKOAK, GUZTIRA	82,9	85,1	82,9	78,1	104,6	73,4	64,7
Eguneko laguntza-zentroak	98,6	97,2	95,8	93,5	76,1	91,8	97,3
Suspertze- eta arreta-zentroak	98,6	101,0	83,9	99,3	136,4	97,5	97,7
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	99,0	98,3	97,7	96,9	99,2	96,4	96,5
Laneratze-zentroak	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	99,0	98,5	95,9	96,7	97,6	95,5	97,3
Adingabeentzako/familiarentzako eguneko arreta	96,5	149,4	99,4	96,6	94,9	96,8	97,4
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	96,5	149,4	99,4	96,6	94,9	96,8	97,4
Eguneko zentroak	138,8	130,0	94,5	87,4	79,6	96,9	86,1
Jantoki sozialak	161,9	145,8	103,5	99,4	104,3	16,7	101,4
BAZTERTUAK, GUZTIRA	147,4	135,7	98,0	92,4	96,2	87,5	92,0
GUZTIRA	98,8	99,4	91,5	89,3	100,7	86,6	86,3

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira.

OHARRA: ikusi atsedeen- eta babes-zerbitzuei buruzko zehaztapenak Kontzeptu eta Definizioen eranskinean.

Zerbitzu horietako batzuetan, bereziki adinekoei edo desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen zuzendutakoetan, % 100 inguruko okupazio-mailak, oro har, egonkortasun-maila handia erakusten dute azken urteetan, desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroetan okupazioak beheranzko joera izan arren (2017an % 98,6 izatetik 2020an % 93,5 izatera).

Adingabeei/familiei eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonen arreta ematean, aldiz, okupazioak behera egiteko joera handiagoa ikusten da, eta horrek, egia esan, 2016 eta 2018 artean ikusitako gainokupazio-tasak gainditzea dakar. Hala, adibidez, adingabeen eguneko arretan, okupazio-maila murriztu egin da 2018ko % 149,4tik 2020ko % 96,6ra.

Bazterkeriaren sektorean, bestalde, gainokupazioa % 130,0tik % 138,8ra jaitsi da 2017-2018an, % 94,5era 2019an eta % 87,4ra 2020an eguneko zentroetan. Jaitsiera jarraituagoa eta biziagoa da jantoki sozialetan: 2017an % 161,9 eta 2018an % 145,8, 2019an % 103,5 eta 2020an % 99,4.

Adinekoentzako arretan ere beherakada handia izan da eguneko laguntza-zentroetan, 2017an 84,3 pertsona okupatuta baitzeuden, eta 2020an 66,9 pertsona okupatuta; esaterako, atsedeen hartzeko eta laguntzeko zerbitzuetan, 2018an 101,1 zeuden, eta 2020an 55,4.

Lurraldeka, egoitzakoak ez diren zerbitzuen batez besteko okupazio-mailak % 100,7ra iritsi dira 2020an Araban, Gipuzkoako % 86,6aren eta Bizkaiko % 86,3aren gainetik.

Zentroen eta zerbitzuen arabera aldea lurraldearen arabera aztertzean, ikusten da desberdintasun horiek ez direla gehiegizkoak, baina zenbait gertakari aipa daitezke esku-hartze eremu aipagarrientzako. Hala, adineko pertsonentzako eguneko zentroetan, okupazio-ehunekoa zertxobait handiagoak dira Araban eta Gipuzkoan (% 72,3 eta % 73,3, hurrenez hurren) Bizkaian baino (% 58,9).

Desgaitasuna edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako eguneko errekupeazio- eta arreta-zentroetan, Araba dago okupazio-maila handiengan: % 136,4, Gipuzkoako % 97,5 eta Bizkaiko % 97,7 gaindituta.

Adingabeentzako eta familientzako eguneko arretan, 2020an izandako beherakadaren ondoren, Bizkaia nabarmentzen da % 97,4rekin, Gipuzkoako % 96,8aren eta Arabako % 94,9aren gainetik.

Gipuzkoa da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroyen okupazio-mailaren lehen postuan, % 96,9rekin, Bizkaiko % 86,1aren eta Arabako % 79,6aren gainetik.

Gainokupazioak markatutako eremuetan, azkenik, Araban aipatu behar dira ezinduentzako suspertze- eta arreta-zentroyen % 136,4, bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako jantoki soziaien % 104,3 eta adinekoentzako jantokien % 145,4.

Erabiltzaile bakoitzeko gastu arruntari buruzko datuak 44. taulan agertzen dira. Gastu hori 10.772 eurokoa da 2020an, gizarte-zerbitzuen sistemako egoitzakoak ez diren zentro eta zerbitzu guztietan. Zifra hori -% 6,1 jaitsi da 2019ko 11.469 euroekin alderatuta, 2018ko erregistroarekin alderatuta % 4,7ko igoeraren ondoren. Horrenbestez, eten egin da 2017 eta 2019 artean aurreko bi urteetan ikusitako hazkunde-ildoan, 2017ko 10.856 euroen azpitik geratuz.

2020an, Gipuzkoa da egoitzakoak ez diren zerbitzuetan erabiltzaile bakoitzeko gastu-maila handiena duen lurraldea: 12.500 euro, Bizkaian 10.244 eta Araban 9.553.

2020an, erabiltzaile bakoitzeko gastu handiena duten zentroak adinekoentzako eta desgaitasuna edo gaixotasuna dutenentzako laguntza-zentroak dira, 19.751 eta 16.374 euroekin, hurrenez hurren. Baina gastuaren azken urteotako dinamika desberdina da bi zentro motetan. Hala, adinekoentzako eguneko zentroetan, gastua neurritz handitu da 2018 eta 2019 artean (% 1,3), eta are nabarmenago 2019 eta 2020 artean (% 11,5). Hala ere, hazkundera % 6koa zen 2017 eta 2018 artean, eta areagotu egin zuen aurreko urteetan ikusitako hazkunde-dinamika (% 1,3 2015 eta 2016 artean eta % 3,4 2016 eta 2017 artean). Emaizta % 23,8ko hazkundera izan da 2020ko 19.751 euroen artean, 2016ko 15.947 euroen aldean.

Aldiz, desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroetan, 2015etik aurrera, gastuaren beherakada batzuk finkatu ziren, 2012ko 16.055 euroen eta 2015eko 16.975 euroen arteko gorakadarekin alderatzen zirenak. 2015 eta 2016 artean, erabiltzaile bakoitzeko gastua -%1,1 murriztu zen, 2016 eta 2017 artean -%1,5 gehituta. 2017 eta 2018 artean beherakada moteldu bazen ere, erregistratutako -%0,6ak 16.446 eurotan kokatzen zuen erabiltzaile bakoitzeko gastua 2018an.

Desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentro horietan, 2018. eta 2019. urteen artean gastuaren errekupeazio handia (% 5,4ko igoera) baldintzatuta dago aurreko beherakaden garrantziagatik. 2019ko 17.331 euroko gastua 16.374 eurora jaitsi da berriro 2020an, 2018an baino gutxiago, 16.446 euro, hain zuzen ere. 2016 eta 2020 artean, gutxitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroyen gastua gutxiago hazi da erabiltzaile bakoitzeko (-%2,5), adinekoentzako eguneko laguntza-zentroetan ikusitakoarekin alderatuta (% 23,8).

44. taula.
Gizarte-zerbitzuetako egoitzakoak ez diren zentroak. 2017-2020
Gastu arrunta erabiltzaileko

Zentro/zerbitzu mota	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekotan
	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile	gastua/ erabiltzaile 2020	gastua/ erabiltzaile 2020	gastua/ erabiltzaile 2020	
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	6.455	6.774	10.172	10.405	14.418		7.817	2,3
Eguneko laguntza-zentroak	16.489	17.485	17.709	19.751	26.182	18.254	18.458	11,5
Jantokiak	1.846	2.346	2.220	1.230	719		4.549	-44,6
Egoitzakoak ez diren zentroak	3.753	3.633	4.641	2.544	4.519	2.757	1.881	-45,2
ADINEKOAK, GUZTIRA	14.446	14.681	14.895	13.844	9.667	17.699	14.716	-7,1
Eguneko laguntza-zentroak	16.549	16.446	17.331	16.374	38.939	15.107	15.273	-5,5
Suspertze- eta arreta-zentroak	10.748	9.869	13.281	10.829	14.026	11.418	10.469	-18,5
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	11.738	11.215	9.447	8.694	12.740	10.366	6.303	-8,0
Laneratzeko-zentroak	2.225	2.090	1.543	1.272	559	1.552	1.533	-17,5
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	11.197	11.111	10.958	9.863	11.227	10.066	9.316	-10,0
Adingabeentzako/familiarentzako eguneko arreta	10.009	6.621	6.379	6.836	13.163	11.000	3.152	7,2
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	10.009	6.621	6.379	6.836	13.163	11.000	3.152	7,2
Eguneko zentroak	5.512	5.912	9.691	12.423	7.328	9.258	14.257	28,2
Jantoki sozialak	1.471	1.749	2.138	2.549	3.021	4.037	2.251	19,2
BAZTERTUAK, GUZTIRA	3.859	4.278	6.618	8.008	4.193	9.141	9.144	21,0
GUZTIRA	10.856	10.949	11.469	10.772	9.553	12.500	10.244	-6,1

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira.

OHARRA: ikusi atsedeen- eta babes-zerbitzuei buruzko zehaztapenak Kontzeptu eta Definizioen eranskinean.

Aztertutako eguneko laguntza-zentroetan, gastu-maila handiena Arabari dagokio 2020an. Adinekoentzako zentroetan, Arabako 26.182 euroak Bizkaiko 18.458ak eta Gipuzkoako 18.254ak gainditzen dituzte. Aldea handiagoa da desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko laguntza-zentroen kasuan: 38.939 euro Araban, 15.273 Bizkaian eta 15.107 Gipuzkoan.

Desgaitasunaren eta gaixotasunaren arretari dagokionez, erabiltzaileko gastua 10.829 eurokoa da erreperazio- eta arreta-zentroetan, eta 8.694 eurokoa eguneko zentroetan eta zentro okupazionalenetan. Bi kasuetan, erabiltzaile bakoitzeko gastuak behera egin zuen 2017 eta 2018 artean (-%8,2 eta -%4,5), 2016-2017 aldiko susperraldiarekin alderatuta (2015-2017 aldian, eguneko zentroi eta okupazio-zentroi dagokienez). 2018 eta 2019 artean, beheranzko joerari eutsi zitzaion eguneko zentroetan eta okupazio-zentroetan, -%15,8ko jaitsierarekin, baina erreperazio- eta arreta-zentroetako gastua nabarmen igo zen (% 34,6). Hala ere, 2019-2020 aldian jaitsiera argia izan da bietan, -%18,5koa eta -%8,0koa, hurrenez hurren.

Eguneko laguntza-zentroekin gertatzen zen bezala, zerbitzu horietan erabiltzaile bakoitzeko gastua handiagoa da kasu guztietan Araban 2020an: 14.026 euro, 11.418 euro Gipuzkoan eta 10.469 euro Bizkaian, erreperazio- eta arreta-zentroi dagokienez; 12.740 euro, 10.366 euro Gipuzkoan eta 6.303 euro Bizkaian, eguneko zentroen eta zentro okupazionalen kasuan.

Bestalde, erabiltzaile bakoitzeko gastua 10.405 eurokoa izan da 2020an, adinekoei laguntzeko eta atsedeen hartzeko egoitzakoak ez diren zerbitzuetan. Gastu mota horrek gora egin du 2017tik. Hurbileko mailetan, 2020ko erabiltzaile bakoitzeko gastu arrunta 12.423 eurora iristen da bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroetan. Zentro horietan gastua nabarmen

handitu zen 2017tik aurrera, 2016tik 2017ra jaitsi ondoren (7.418 eurotik 5.512 eurora). Gastu handiena Bizkaiari dagokio 2020an: 14.257 euro, Gipuzkoako 9.258 euroen eta Arabako 7.328en gainerik.

Gastu arruntak gora egin du 2020an adingabeentzako eta familientzako eguneko arretan, 6.836 euroekin, -%3,7ko jaitsiera izan ondoren. Jarduera-eremu horretan alde handia dago Arabako erabiltzaile bakoitzeko gastuaren (13.163 euro), Gipuzkoakoaren (11.000 euro) eta Bizkaikoaren (3.152 euro) artean.

Erabiltzaile bakoitzeko gastua askoz txikiagoa da egoitzakoak ez diren beste zentro batzuetan, hala nola, gaixotasuna edo desgaitasuna duten pertsonentzako laneratze-zentroetan, adinekoentzako egoitzakoak ez diren beste zentro batzuetan eta jantoki mota desberdinetan. Jantoki horietan, erabiltzaile bakoitzeko gastua 1.230 eurokoa da adinekoen kasuan, eta 2.549 eurokoa bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako jantokien kasuan. Adineko pertsonen artean, Bizkaia da gastumaila handiena duen lurraldea (4.549 euro erabiltzaile bakoitzeko, eta Araban, berriz, 719 euro); bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako jantokietan, aldiz, erabiltzaile bakoitzeko gastua handiagoa da Gipuzkoan 2020an: 4.037 euro, Araban 3.021 euro eta Bizkaian 2.251 euro.

45. taulan, gizarte-zerbitzuen sektoreko egoitzakoak ez diren zentro eta zerbitzu nagusiak mantentzeko erabiltzaileek urtero egiten duten ekarpena jasotzen da.

Datuek erakusten dute 2020an batez besteko urteko kuota 999 eurokoa dela erabiltzaile bakoitzeko¹³. 2017 eta 2018 artean izandako % 7,8ko igoera handiaren ondoren (1.387 eurotik 1.495 eurora), 2016 eta 2017 artean % 1,5eko igoera eta 2019ko egonkortzearen ondoren (% 0,3ko igoera), 2020an -% 33,4ko jaitsiera izan da, eta horrek azken hazkunde guztiak galtzea eragiten du. Lurralde bakoitzeko batez besteko ekarpena nahiko desberdina da, 1.370 eurokoa Gipuzkoan, Arabaren eta Bizkaiaren gainerik (940 euro eta 788 euro, hurrenez hurren).

Erabiltzaileen ekarpen handiena adinekoentzako eguneko laguntza-zentroi dagokie 2020an, 3.445 euroekin. Zerbitzu horretan, erabiltzaileen batez besteko ekarpenaren hazkunde-erritmoaren goranzko joera nabaria zen aurreko aldietan: % 2,2ko igoera izan zen 2015 eta 2016 artean, % 8,1ekoa 2016 eta 2017 artean eta % 10,1ekoa 2017 eta 2018 artean. Hala ere, 2018 eta 2019 artean, batez besteko ekarpena -%7,7 murriztu zen 2018ko 4.315 euroekin alderatuta, eta 2020an jaitsiera oraindik handiagoa izan da, -%13,5ekoa.

Lurraldeka, erabiltzaileen batez besteko gehieneko ekarpena eguneko laguntza-zentrozen mantentzeari Arabari dagokio 2020an, 4.097 euroekin, Gipuzkoako 3.413 euroen eta Bizkaiko 3.175en gainerik.

---

¹³ Kalkuluan erreferentziazko zentro guztiak sartzen dira, erabiltzaileen kuotak kobratzen ez dituztenak barne.

45. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitzakoak ez diren zentroak. 2017-2020
Erabiltzaileko batez besteko kuota

Zentro/Zerbitzu mota	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekotan
	Batez besteko kuota	Batez besteko kuota	Batez besteko kuota	Batez besteko kuota	2020ko batez besteko kuota	2020ko batez besteko kuota	2020ko batez besteko kuota	
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	951	1.100	1.496	706	1.218		376	-52,8
Eguneko laguntza-zerbioak	3.920	4.315	3.981	3.445	4.097	3.413	3.175	-13,5
Jantokiak	1.407	1.562	1.277	632	603		820	-50,5
Egoitzakoak ez diren zentroak	1.449	1.655	1.676	363	1.068	159	197	-78,3
ADINEKOAK, GUZTIRA	3.548	3.775	3.473	2.500	1.812	3.296	2.498	-28,0
Eguneko laguntza-zerbioak	1.727	1.718	1.818	904	749	1.257	608	-50,3
Suspertze- eta arreta-zerbioak	277	377	588	721	315	139	866	22,6
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	58	64	96	50	0	52	65	-48,1
Laneratze-zerbioak	0	0	0	0	0	0	0	0,0
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	567	591	665	367	92	481	363	-44,8
Adingabeentzako/familiarentzako eguneko arreta	0	0	0	0	0	0	0	0,0
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Eguneko zentroak	104	96	157	127	0	124	149	-19,0
Jantoki sozialak	83	76	105	64	66	3.268	32	-39,4
BAZTERTUAK, GUZTIRA	96	88	136	99	48	195	99	-27,3
GUZTIRA	1.387	1.495	1.500	999	940	1.370	788	-33,4

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.
Erabiltzaile eta jardueraren erregularra duten zentroei dagozkien adierazleak kalkulatu dira. 0 kuotarekiko zentruak barne.

Erabiltzaileen urteko batez besteko ekarpena askoz txikiagoa da desgaitasun- edo gaixotasun-arazoak dituzten pertsonentzako eguneko laguntza-zerbioetan, eta 2020an 904 eurokoa da. Zifra hori 2020an izandako -%50,3ko beherakada handi baten emaitza da, eta, beraz, 2019an % 5,8ko igoera eta 2016az geroztik zegoen goranzko egonkortzea gorabehera, joeraren haustura horrek gutxienezko zifretan egotea eragiten du.

Lurralde-ekarpenek ere aldeak erakusten dituzte eguneko zentro horietan: kasu horretan, gehieneko kopurua 1.257 eurokoa da Gipuzkoan, 749 eurokoa Araban eta 608 eurokoa Bizkaian.

Adinekoentzako arretaren esparruan, 2020an, erabiltzaile bakoitzeko urteko kuotak 706 eurokoak dira atsedeen hartzeko eta laguntzeko zerbitzuei dagokienez, 632 eurokoak jantokietarako sarbideari dagokienez eta 363 eurokoak egoitzakoak ez diren beste zentro batzuetako arretari dagokienez. Kopuru horiek behera egin dute 2019 eta 2020 artean. Izan ere, -%52,8ko, -%50,5eko eta -%78,3ko beherakada izan dute, hurrenez hurren. 2016 eta 2017 artean oro har ikusitakoaren aldean, ekarpena murriztuta (egoitzakoak ez diren beste zentro batzuetan izan ezik), hiru zentro motetan nabarmen handitu zen erabiltzaileen ekarpena 2017 eta 2018 artean, % 11,1 eta % 15,6 arteko hazkundeekin. 2018 eta 2019 artean, joera hori sendotu egin zen atsedeen- edo laguntza-zerbitzuetan, % 36,0ko hazkundearekin, eta askoz ere hazkunde apalagoa beste egoitza-zerbioetan (% 1,2). Aldiz, adinekoentzako jantokien kasuan, 2016-2017ko beheranzko dinamika berreskuratu zen, erabiltzaileen batez besteko ekarpena -%18,2 jaitsi baitzen.

2020an, erabiltzaileen ekarpena askoz txikiagoa da gainerako zerbitzuetan. Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen arretaren esparruan, eta eguneko laguntza-zerbioen kasuan izan ezik, errehabilitazio- eta arreta-zerbioetan urtean 721 euro ematen dira, eta eguneko zentroetan eta zentro okupazionalan, berriz, 50 euro. Laneratzeko zentroetan ez da ekarpenik egiten. Ildo beretik, bazterkeriaren sektorean, batez besteko ekarpena 127 eurokoa da eguneko zentroetan eta 64 eurokoa jantoki sozialan.

Hala ere, aipatutako zentro eta zerbitzu mota guztietan, 2019tik 2020ra bitarte beherakada handiak izan dira; izan ere, 2019an, erabiltzaileen ekarpenean 2016tik 2018ra izandako beherakada garrantzitsuen aldia amaitzear zegoela uste zen. Zifra oso baxuetatik abiatuta, 2018 eta 2019 artean, aipatutako lau zentro eta zerbitzu motetan ekarpenaren igoerak ikusi ziren, % 39,2 eta % 63,3 artekoak, aldi horretan. Baina igoera horiek galdu egin dira 2020an, gehienek 2018a baino kopuru txikiagoak dituztela ikusita.

46. taulan, abenduaren 15ean EAEko gizarte-zerbitzuen sistemako egoitzakoak ez diren zentroetan eta zerbitzuetan lanean ari ziren langileei buruzko datu nagusiak jaso dira.

DOBren terminoetan, egoitzakoak ez diren zentro eta zerbitzu horiek 100 erabiltzaileko 12,7 landun dituzte 2020an, eta zifra horrek -% 3,0ko jaitsiera dakar 2019ko 13,1ekin alderatuta. Azken jaitsiera hori 2019koa (-%0,9) baino handiagoa izan da, eta adierazlearen beheranzko joera sendotu du 2016ko 13,4tik. Dinamika hori, bereziki beheranzkoa 2016-2017 aldian, -% 4,2ko murrizketarekin, edo 2019-2020 aldian aipatutakoa -% 3,0koarekin, soilik aldatu da 2017tik 2018ra bitarteko % 3,1eko susperraldiarekin. 2016-2020 aldiko beheranzko joera hori ez dator bat 2013 eta 2015 artean ikusitako gorakadarekin.

Lurraldeka, langile propio okupatuen maila handienak Bizkaian eta Gipuzkoan berdindu dira 2020an, 14,1 pertsona okupaturekin 100 erabiltzaileko, Arabako 8,1en gainetik.

**46. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitzakoak ez diren zentroak. 2017-2020
DOB erako berezko langileak 100 erabiltzaileko**

Zentro/zerbitzu mota	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekotan
	langileak/ erabiltzaile	langileak/ erabiltzaile	langileak/ erabiltzaile	langileak/ erabiltzaile	2020ko langileak/ erabiltzaile	2020ko langileak/ erabiltzaile	2020ko langileak/ erabiltzaile	
Atsedeen- eta babes-zerbitzuak	9,3	4,0	10,0	8,4	21,4			-16,1
Eguneko laguntza-zentroak	11,0	10,8	11,5	13,4	16,7	18,3	6,0	15,8
Jantokiak	0,0	0,0	0,0	0,0				
Egoitzakoak ez diren zentroak	7,0	6,1	9,3	5,5	11,0	0,0	5,1	-41,1
ADINEKOAK, GUZTIRA	9,7	9,0	9,8	9,4	6,3	17,7	5,2	-3,4
Eguneko laguntza-zentroak	25,2	26,5	26,3	24,3	18,3	21,8	27,1	-7,8
Suspertze- eta arreta-zentroak	24,2	23,5	29,1	24,5	20,8	26,5	24,4	-15,9
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	17,1	18,3	12,2	11,3	18,2	8,7	10,6	-7,2
Laneratze-zentroak	3,0	3,3	1,7	2,0	1,2	1,9	3,1	15,8
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	17,5	18,8	16,5	14,9	12,3	12,7	17,3	-9,8
Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta	5,6	5,0	5,0	6,4	4,6	0,0	8,5	28,5
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	5,6	5,0	5,0	6,4	4,6	0,0	8,5	28,5
Eguneko zentroak	9,5	10,3	17,7	22,4	6,7	11,8	28,3	26,8
Jantoki sozialak	1,6	1,9	2,3	3,2	4,9	0,0	2,2	38,2
BAZTERTUAK, GUZTIRA	6,3	7,0	11,4	13,8	5,4	11,5	17,2	20,9
GUZTIRA	12,8	13,2	13,1	12,7	8,1	14,1	14,1	-3,0

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika.

Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroi dagozkien adierazleak kalkulatu dira.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

OHARRA: ikusi atsedeen- eta babes-zerbitzuei buruzko zehaztapenak Kontzeptu eta Definizioen eranskinean.

Desgaitasuna edo gaixotasuna artatzeko eremuan, langile propio okupatuen maila handienak eguneko laguntza-zentroi eta errehabilitazio- eta arreta-zentroi dagozkie (24,3 eta 24,5 DOB okupatuak 100 erabiltzaileko). Suspertze- eta arreta-zentroyen kasuan, 2019tik 2020ra bitarte % 15,9ko beherakadarekin, eten egin da 100 erabiltzaileko DOB biztanleriaren adierazlean 2013tik

ikusten zen epe luzeko goranzko joera, adierazlearen maila maximoarekin 2019an. Eguneko laguntza-zentroei dagokienez, goranzko joera hori arinagoa eta alderraiagoa zen, 2016 eta 2019 artean 100 erabiltzaileko 26,3tik 26,5era bitarteko DOB okupatuaren artean, salbuespen bakarrarekin (2017ko 25,2ak), eta orain 2020ko goranzko joera eten egin da, -% 7,8ko jaitsiera izan baitu.

Aintzat hartutako bi zentro edo zerbitzu motetan, DOB enplegu-maila handiena Bizkaiari zegokion 2019an. Hala ere, 2020an, eguneko zentroetako mailarik handiena Bizkaiak jarraitzen du (27,1), baina errekupeazio- eta arreta-zentroetan Gipuzkoa da (26,5). Aldeak deigarriagoak dira eguneko zentroetan: 27,1 enplegu 100 erabiltzaileko Bizkaiari, 21,8 Gipuzkoan eta 18,3 Araban. Aldeak nabarmenak dira suspertze- eta arreta-zentroetan ere: 26,5 DOB enplegu 100 erabiltzaileko Gipuzkoan, 24,4 Bizkaiari eta 20,8 Araban.

Desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroetan eta zentro okupazionaletan, aztertutako DOB enplegu-adierazleak erakusten zuen 2016 eta 2018 artean etengabeko hazkundera izan dela, baina 2018 eta 2020 artean eten egiten da, 2019an 100 pertsonako 12,2 pertsona okupaturekin eta 2020an 11,3rekin; beraz, beherakada gero eta nabarmenagoa da. Kasu horretan, Arabak ditu 100 erabiltzaileko DOB enplegu-maila handienak 2020an: 18,2; Bizkaiari, aldiz, 10,6 eta Gipuzkoan¹⁴ 8,7.

Aztertutako adierazlea antzeko mailetan kokatzen da 2020an adinekoentzako eguneko laguntza-zentroetan, 100 erabiltzaileko 13,4 DOB enplegurekin. 2016 eta 2017 artean ikusitako gorakada handiaren ondoren (+%6,4), eta 2017 eta 2018 artean izandako -%1,7ko beherakadaren ondoren, 2018-2019 aldirian, adierazlearen hazkunde-erritmo altuak berreskuratu ziren, % 7,0ko igoerarekin 2018ko DOBko 10,8 enplegurekin alderatuta, eta gorakada hori sendotu egin da 2020an, % 15,8ko igoerarekin. Horren ondorioz, mota horretako zentroetan enplegu/erabiltzaile mailarik altuena dago 2012tik.

2020an, lurraldeen arteko aldeak handiak dira adinekoentzako eguneko zentro mota horietan: 18,3 DOB enplegu Gipuzkoan eta 16,7 Araban, eta 6,0 eskas Bizkaiari.

2020an, 100 erabiltzaileko 8,4 DOB enplegurekin, adinekoentzako atsedene- eta laguntza-zerbitzuetako enpleguak berriro hautsi du adierazle horren goranzko joera 2017 eta 2019ko goranzko mailekin alderatuta, urte haietan 100 erabiltzaileko 9,3 enplegatu izan baitziren gutxienez. Bilakaera hori oso lotuta dago zerbitzu horiek Araban duten dinamikarekin.

Adinekoentzako beste egoitza-zentroei dagokienez, 2015etik 2018ra izandako beherakaden ondoren, eta 2018 eta 2019 artean izandako igoeraren ondoren, 9,3ra igo zen. 100 erabiltzaileko enplegatuaren adierazlea 5,5era jaitsi da 2020an, 2016-2019 aldirian baino kopuru txikiagoa.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroen kasuan, 2015-2017 aldiko beherakada handien ondoren, 2017-2018 aldirian gorakada txiki bat izan zen DOB enpleguaren bolumenean 100 erabiltzaileko, eta joera-aldaketa bat izan zen, goranzko joera horrek 9,5 enplegutik 2020an zegoen 22,4ra jarraitu duelako, 2012tik izan den mailarik altuena. Zentro mota horietan, Bizkaiko 100 pertsonako 28,3 enplegurekin argi eta garbi gaintzen dituzte Gipuzkoako 11,8 enpleguak eta Arabako 6,7ak.

2019tik 2020ra bitartean, ordea, hautsi egin da 2017 eta 2018 artean ikusitako eta 2018 eta 2019 artean mantendutako jaitsiera adingabeentzako eta familientzako eguneko arretan: DOBko 5,0 pertsona okupatu 100 erabiltzaileko 2018an eta 2019an, 5,4 eta 5,8 bitarteko zifrekin 2013-2017 aldirian, eta DOBko 6,4 pertsona okupatu izatera iritsi da 100 erabiltzaileko 2020an. Bizkaia 8,5era iritsi da horrelako zerbitzuetan 100 erabiltzaileko.

---

¹⁴ Zentro mota horietan urte arteko aldaketa garrantzitsuak ikus daitezke, eguneko zentroen okupazio-dimentsioaren garrantziarekin lotu daitezkeen aldaketa nabarmenen ondorioz.

Gainerako zerbitzuetan (jantokiak eta desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako laneratzeko zentroak), langileen pisua oso txikia da, eta, oro har, DOBko langileen kopurua 2,0 eta 3,0 artekoa da 100 erabiltzaileko (adinekoentzako jantokietan izan ezik, DOBko langileak ia nuluak dira 100 erabiltzaileko neurketan).

47. taulan, azkenik, egoitzakoak ez diren zentro eta zerbitzuetako langileen batez besteko ordainsaria ageri da (DOBren arabera neurtuta). Taulan ikus daitekeenez, batez besteko ordainsari hori 41.376 eurokoa da 2020an, 2019ko 40.857 euroen gainetik (% 1,3). Igoera txiki hori ez dator bat 2018-2019 aldiko igoera handiarekin (% 7,2), 2016-2017 aldiko % 1,7ko igoera txiki baten eta 2017-2018 aldiko -%2,2ko beherakadaren ondoren, eta adierazlea 2012tik izan duen mailarik handiengan kokatu du.

Batez besteko ordainsari handiena, 2020an, adinekoei atsedean hartzeko eta arreta emateko zerbitzuei (60.347 euro) eta desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonen arreta emateko zentroei dagokie, zehazki eguneko zentroei eta zentro okupazionalak (58.574 euro). Hala ere, desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako laneratzeko zentroetan, 2019an altuenak izatetik 2020an baxuenak izatera igaro da, -% 31,1eko jaitsiera izan baitu, 45.221 euro 2019an eta 31.173 euro 2020an.

Desgaitasuna edo gaixotasunen bat duten pertsonak artatzeko bi zentro motetan, Gipuzkoan dago ordainsari handiena: 91.630 euro; Araban, 54.829; eta Bizkaian, 44.123 eguneko zentroetan eta zentro okupazionalak.

Erabiltzaile gehien dituzten zentro-motetan, eguneko laguntza-zentroetako ordainsaria ere garrantzitsua da: 39.377 adinekoen kasuan eta 37.863 desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonen kasuan. 2019 eta 2020 bitartean, batez besteko ordainsariak % 2,5 egin du behera adinekoen arretan, eta % 5,6 egin du gora desgaitasuna duten pertsonen arretan. Joera hori 2018-2019 aldirian ere ikusten zen batez besteko ordainsaria % 1,8 murriztu zela adinekoen arretan, eta % 8,3 igo zela desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonen arretan. Beraz, bi kopuruen artean gero eta alde txikiagoa dago.

Adineko pertsonentzako eguneko zentroetan, ordainsari handiena Arabari dagokio (59.999 euro), Gipuzkoako 33.735 euroen eta Bizkaiko 32.386 euroen gainetik, argi eta garbi. Desgaitasuna/gaixotasuna duten pertsonentzako zentroetan, aldiz, batez besteko ordainsari handiena Gipuzkoari dagokio: 42.516 euro, Bizkaiko 36.383 euroen eta Arabako 34.694 euroen gainetik.

47. taula. Gizarte-zerbitzuetako egoitzakoak ez diren zentroak. 2017-2020
Langileko (DOB) batez besteko soldata

	2017	2018	2019	2020	Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	% EAEko 2019/2020 aldiko bariazioa ehunekot an
Zentro/zerbitzu mota	Batez besteko ordainsaria	Batez besteko ordainsaria	Batez besteko ordainsaria	Batez besteko ordainsaria	2020ko batez besteko ordainsaria	2020ko batez besteko ordainsaria	2020ko batez besteko ordainsaria	
Atsedean- eta babes-zerbitzuak	53.190	58.748	32.253	60.347	60.347			87,1
Eguneko laguntza-zentroak	37.776	41.127	40.383	39.377	59.999	33.735	32.386	-2,5
Jantokiak								
Egoitzakoak ez diren zentroak	28.869	28.809	31.319	31.170	35.221		28.478	-0,5
ADINEKOAK, GUZTIRA	37.684	40.964	39.963	39.269	58.366	33.735	31.882	-1,7
Eguneko laguntza-zentroak	35.583	33.122	35.862	37.863	36.383	42.516	34.694	5,6
Suspertze- eta arreta-zentroak	32.423	30.702	32.897	32.795	49.797	35.461	31.121	-0,3
Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak	48.225	47.081	58.688	58.574	54.829	91.630	44.123	-0,2
Laneratzeko zentroak	43.473	33.435	45.221	31.173	42.481	27.363	31.033	-31,1
DESGAITUAK/GAIXOAK, GUZTIRA	40.266	38.355	42.565	43.263	50.527	53.303	36.246	1,6
Adingabeentzako/familiarentzako eguneko arreta	29.828	21.428	35.654	32.243	26.967		33.509	-9,6
ADINGABEAK/FAMILIAK, GUZTIRA	29.828	21.428	35.654	32.243	26.967		33.509	-9,6
Eguneko zentroak	33.784	31.618	35.014	38.191	33.323	37.283	38.501	9,1
Jantoki sozialak	30.621	35.435	34.162	38.751	39.216		38.113	13,4
BAZTERTUAK, GUZTIRA	33.453	32.015	34.944	38.248	37.227	37.283	38.480	9,5
GUZTIRA	38.969	38.111	40.857	41.376	51.768	44.638	36.322	1,3

Iturria: EOE, BJGPS. Gizarte Zerbitzuen eta Gizarte Ekintzaren Estatistika eta Gizarte Ekintza eta Gizarteratzeko Gastuaren Estatistika. Erabiltzaile eta jarduera erregularra duten zentroei dagozkien adierazleak kalkulatu dira.

DOB: lanaldi osoaren baliokidea (astean 35 ordu/urtean 1.600 ordu)

Adinekoentzako edo desgaitasun- edo gaixotasun-arazoak dituzten pertsonentzako gainerako zentro eta zerbitzuetan, batez besteko ordainsaria 32.795 eurokoa da desgaitasunak/gaixotasunak dituzten pertsonentzako errehabilitazio- eta arreta-zentroetan, 60.347 eurokoa adinekoentzako atsedeen eta laguntza-zerbitzuetan eta 31.170 eurokoa adinekoentzako egoitzakoak ez diren gainerako zentroetan. 2019 eta 2020 artean, igoera handia ikusten da norberaren langileen ordainsarian atsedeen- eta laguntza-zerbitzuetan, % 87,1 hazi baita; beste bietan, berriz, beherakada nahiko egonkorra izan da: bertako langileen ordainsaria adinekoentzako egoitzakoak ez diren beste zentroetan (-%0,5), bai eta desgaitasuna edo gaixotasuna duten pertsonentzako errehabilitazio- eta arreta-zentroetan ere (-%0,3).

Adingabeentzako eta familientzako edo bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitzaz kanpoko arretaren eremuan, eguneko zentroetan DOBko langile bakoitzeko ordainsaria 32.243 eurokoa da adingabeentzako edo familientzako eguneko arretan, 38.191 eurokoa bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroetan eta 38.751 eurokoa gizarte-jantokietan azken kolektibo horrentzat. Adingabeentzako eta familientzako eguneko arretan izan ezik, non ikusten den -% 9,5eko jaitsiera ordainsarian, 2019 eta 2020 artean hazkundea eguneko zentroen eta jantoki sozialen ezaugarria da bazterkeria duten pertsonen arretan (% 9,1 eta % 13,4, hurrenez hurren).

Lurraldeka, Bizkaiak du ordainsaririk altuena bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentroetan, 38.501 euroekin, Gipuzkoako 37.283 euroen eta Arabako 33.323 euroen gainetik. Gainerako zentro-motetan bezala, batez besteko ordainsaria handiagoa da Bizkaian ere (33.509 euro adingabeentzako eta familientzako eguneko arretan eta 38.113 gizarte-jantokietan).

Ikuspegi orokorrago batetik, nolahi ere, 2019-2020 aldiko ezaugarri nabarmenetako bat DOB ordainsariaren goranzko linearen hazkunde txikia da, % 1,3koa izan baita. 2019-2020 aldiko kasurik garrantzitsuenak hauek izan dira: adinekoen arretarako atsedeen- eta laguntza-zerbitzuen igoera (% 87,1) eta desgaitasuna eta gaixotasuna duten pertsonen arretarako laneratze-zentroen beherakada (% 31,1).

KONTZEPTUEN ETA DEFINIZIOEN ERANSKINA

ALDERDI OROKORRAK

Gizarte-zerbitzuak eta prestazio sozialak

Gizarte-zerbitzuak (erdigunea)

Gizarte-zerbitzuen erdiguneak hauek hartzen ditu:

- a) Gizarte-zerbitzuen egitura orokorreko zerbitzuak, edo gizarte-zerbitzuen arloan eskumenak dituzten erakunde publikoetako zerbitzu nagusiak.
- b) Gizarte-zerbitzuen egitura espezifiko zerbitzuak: oinarrizko gizarte-zerbitzuak, Gizarte-urgentzietako zerbitzuak eta gizarte-zerbitzuetako zerbitzu tekniko espezializatuak
- c) Egoitzako edo egoitzakoak ez diren zentro eta zerbitzu guztiak, honako kolektibo hauei Gizarte-arreta ematera bideratuta daudenak: adineko pertsonak, desgaitasun edo gaixotasunen bat duten pertsonak, adingabeak, gazteak eta familiak, arrisku-egoeran dauden emakumeak (genero-indarkeria, tratu txarrak edo beste gizarte-arazo batzuk direla eta), eta bazterkeria-egoeran dauden beste pertsona batzuk.
- d) Mendekotasun-arazoak dituzten pertsonen zuzenduriko arreta-programa espezializatuak: etxeko laguntza, telelaguntza eta zaintzaileentzako laguntza.
- e) Familiei eta genero-indarkeriaren biktima izan diren emakumeei arreta emateko programa espezializatuak: genero-indarkeria edo tratu txarren arazoak dituzten pertsonen arreta emateko zerbitzuak (SATEVI Emakumeen aurkako Indarkeriaren Biktimentzako Telefono bidezko Arreta Zerbitzua barne), familientzako harrera, adopzioa eta familian esku hartzeko programa guztiak (familian esku hartzeko programak, haur eta nerabeentzako gizarte-informazioaren telefonoa, familia-bitartekaritza eta Familia Topaguneak).
- f) Mendekotasun-kasuetarako prestazio ekonomikoak.
- g) Gizarte-zerbitzuen erdiguneko beste prestazio espezializatu batzuk, genero-indarkeria edo tratu txarrak jasan dituzten pertsonentzako prestazio ekonomikoak barne.

Gizarte-zerbitzuen erdigunearen kontzeptu hori bat etorri ohi da praktikan gizarte-zerbitzuen zorroaren egitura osoarekin, nahiz eta modu absolutuan hala izan beharrik ez dagoen. Ildo horretatik, ez da ahaztu behar txosten honetan erabilitako kontzeptua estatistikoa dela, eta, ondorioz, denboran irauteko xedea duela. Funtsean zorroaren egituratik eratortzen den kontzeptu politiko-administratiboarekin bat badator ere, egitura honen definizioa izaera estatistikoa ez duten eta denboran gehiago alda daitezkeen erabakien mende dago.

Txosten honetan eta honi lotutako agiri estatistikoetan erabiltzen den gizarte-zerbitzuen kontzeptu estatistikoa gizarte-zerbitzuen erdigunearen baliokidea da.

Gizarte -prestazioak

Gizarte-prestazioek gizarte-zerbitzuek kudeatzen dituzten prestazio ekonomiko guztiak hartzen dituzte barne, baita beste zerbitzu batzuek kudeatzen dituzten arren Gizarte Laguntzaren eratzeta estatutu-kontzeptuaren barruan sar daitezkeen jarduketan berezko elementuren bat duten prestazioak ere. Kanpo gelditzen dira gizarte-zerbitzuen erdigunearen barruan kokatzen diren prestazioak (mendekotasun-prestazioak eta tratu txarren edo genero-indarkeriaren biktimetzako prestazio ekonomikoak), GLLak salbu.

Honako prestazio hauek hartu dira aintzat:

- a) Estatuko lege orokorretan zehazten diren baina Euskadin kudeatzen diren prestazio ekonomikoak: LISMI (Minusbaliatuak Gizarteratzeari buruzko Legea) prestazioak eta kotizatu gabeko prestazioak (KGP). Oso antzekoak direnez, kotizatu gabeko prestazioetan Gizarte Ongizateko Funtseko pentsioak ere sartu dira.
- b) Diru-sarrerak bermatzeko euskal sistemaren prestazioak: Diru Sarrerak Bermatzeko Errenta (DSBE), Etxebizitzarako Prestazio Osagarria (EPO) eta Gizarte Larrialdiko Laguntzak (GLL).
- c) Familiei laguntzeko familia-prestazioak: familia eta seme-alabentzako prestazio ekonomikoak, eta laneko eta familiako bitzita uztartzeko prestazioak.
- d) Beste prestazio ekonomiko batzuk, orain arte adierazi ez diren gizarte-urgentzia eta -larrialdien arloko gainerako laguntzak barne.

Aztertutako prestazioek, funtsean, adierazitako prestazio publikoak barne hartzen badituzte ere, erakunde pribatuek kudeatzen dituzten era horretako prestazioak ere sartu dira.

Zentroa edo zerbitzua

Kokapen independente eta identifikagarria duen unitatea, azpiegitura materiala duena; bertan gizarte-ekintzaren esparruan artatzen den biztanleriaren sektore edo azpisektore bati edo gehiagori arreta emateko jarduketak gauzatzen dira.

Artatutako biztanleria mota. Hurbilketa orokorra

Oro har, zentroak eta zerbitzuak artatzen duten kolektibo nagusiaren arabera sailkatzen dira, honako irizpide hau oinarri hartuta:

Adinekoak

Erretiroa hartzeko adina gainditu duten pertsonentzako zentroak. Adin hori izan ez arren antzeko profilak dituzten pertsonak ere artatzen dituzte, argi eta garbi lan-merkatutik kanpo gelditu direlako edo zahartzearen ondorioz euren gaitasun psikiko eta fisikoak murriztu egin direlako.

Desgaituak/gaixoak

Zahartzearekin zerikusirik ez duen gutxitasun edo desgaitasun fisiko, psikiko edo sensorial baten edo antzeko ondorioak izan ditzakeen gaixotasun kroniko baten ondorioz gizarteratzeko aukera murriztuak dituzten pertsonen zentroak, batez ere buruko gaixotasunen esparruan.

Gaixotasun/desgaitasunen bat duten pertsonentzako egoitza-zentroez eta egoitzakoak ez diren zentroez gain, esparru honetan sartzen dira pertsona heldu ezinduen tutoretza-zerbitzua eta Tutoretza Fundazioak, baita arreta goiztiarreko esku-hartze sozialaren zerbitzua ere.

Adingabeak/gazteak/familiak

18 urtetik behera dituzten eta beharrian-egoeran dauden, familia-bizitza egoki edo arduratsurik ez duten, helduengandik jokabide gatazkatsuak jasan dituzten eta familia-giro desegokietan agertzen diren beste arazo batzuk pairatzen dituzten gazteentzako zentroak. Hemen sartzen dira familia osoari arreta eskaintzen dieten zentroak.

Haur, gazte eta familientzako egoitza-zentroez eta egoitzakoak ez diren zentroez gain, arreta honetan sartu dira Familia Topaguneak, familientzako bitartekaritza-zerbitzuak eta haur eta gazteentzako gizarte-informaziorako telefonoa.

Emakumeak

Beharrian-egoeran dauden emakumeei zuzenduriko zentroak, batez ere egoera are gehiago larriagotzen duten baldintzak dituzten emakumeei zuzendurikoak, besteak beste familia-kargak dituzten eta bakarrik dauden emakumeak eta genero-indarkeria edo tratu txarrak jasan dituzten emakumeak.

Baztertuak

Bazterkeria-egoeran dauden edo egoteko arriskuan dauden pertsonen zuzenduriko zentroak. Pertsona horiek pixkanaka sustraiak eta loturak apurtu dituzte, eta, ondorioz, norbanakoaren dimentsio sozial eta pertsonala eratzen duten elementuak galdu dituzte. Honako hauek artatzen dituzte era honetako zerbitzuek: iragaitzako bidaiariak, kartzelan dauden edo egon diren pertsonak, alkoholak edo drogek eragindako gizarte-arazoak dituzten pertsonak, gutxiengo etnikoetako kideak direla-eta gizarteratzeko arazoak dituzten pertsonak eta bazterkeria-egoeran egoteko arriskua duten beste talde batzuk.

Adierazitako sailkapena zentro eta zerbitzu espezializatuei aplikatzen zaie. Biztanleria osoari zuzenduriko jarduketak, besteak beste gizarte-zerbitzuen egitura orokorrari edo espezifikoiari dagozkionak, ez dira irizpide horien arabera ordenatzen.

Artatutako biztanleria mota. Mendekotasuna babestea

Zenbait kasutan, batez ere gastuari eta finantzaketari loturiko alderdiei dagokienez, mendekotasunari, adineko pertsonen arretari eta gaixotasun nahiz desgaitasun bat duten pertsonen arretari dagozkien arazoak elkarrekin lantzen dira. Kasu horretan, honako zentro, zerbitzu edo programa hauek sartzen dira:

- a) Adinekoentzako zentroak eta zerbitzuak.
- b) Desgaitasun/gaixotasunen bat duten pertsonentzako zentroak eta zerbitzuak.
- c) Mendekotasun-arazoak dituzten pertsonen zuzenduriko arreta-programa espezializatuak: etxeko laguntza, telelaguntza eta zaintzaileentzako laguntza.
- d) Mendekotasun-kasuetarako prestazio ekonomikoak.

Artatutako biztanleria mota. Haurrak, gazteak, familia eta emakumeak babestea

Zenbait kasutan, batez ere gastuari eta finantzaketari loturiko alderdiei dagokienez, haurrak, nerabe eta gazteak, familiak eta emakumeak babestetik eratorritako arazoak elkarrekin lantzen dira. Kasu horretan, honako zentro, zerbitzu edo programa hauek sartzen dira:

- a) Haur, gazte, familia eta emakumeei zuzenduriko zentroak eta zerbitzuak.
- b) Genero-indarkeria edo tratu txarrak jasan dituzten pertsonak artatzeko programak, harrera- eta adopzio-programak eta familian esku hartzeko beste jarduketak batzuk
- c) Genero-indarkeria edo tratu txarren biktimenezako prestazio ekonomikoa.

Egoitza-zentro eta zerbitzuak

Zentro hauetan etengabeko arreta eta laguntza integrala eskaintzen da, egoitza- eta mantenu-zerbitzuen bidez, baita beste zerbitzu batzuen bidez ere

Talde honetan sartzen dira egoitza-zerbitzua eskaintzen duten zentro hauek guztiak: harrera- eta urgentzia-zentroak, egoitzak, etxebizitza komunitarioak, apartamentuak, ostatuak, gaueko zentroak, neguko zentroak, suspertze-zentroak barnetegi-erregimenean, etxe funtzionalak, eta atsedeen- eta babes-zerbitzuak.

Artatzen diren pertsonen arabera, egoitza-zentroak honako talde edo azpitalde hauetan bana daitezke:

Adinekoak

- Egoitza-zentroak.

Honako egoitza-zentro mota hauek hartzen ditu barne, hala egonaldi labur nola luzeetarako, adineko pertsona guztientzat:

- Egoitza-zentroak, zentzurik zurrunenean. Egoitza-zerbitzuak.
  - Tutoretzapeko apartamentuak.
  - Etxebizitza komunitarioak.
  - Bestelako egoitza-zentro eta -zerbitzuak
- Atsedeen- eta babes-zerbitzuak

Batez ere egoitza-izaera duten aldi baterako zerbitzuak eskaintzen dituzten plazak hartzen dituzte barne, adineko pertsonak zaintzen dituztenei atsedena eta babesa eskaintzeko.

Desgaituak/gaixoak:

- Egoitza-zentroak.

Honako egoitza-zentro mota hauek hartzen ditu barne, hala egonaldi labur nola luzeetarako, desgaitasun edo gaixotasunen bat duten pertsona guztientzat:

- Egoitza-zentroak, zentzurik zurrunenean. Egoitza-zerbitzuak.
- Tutoretzapeko apartamentuak.
- Egonaldi laburretarako pisuak eta zentroak.

- Atsedena- eta babes-zerbitzuak.

Batez ere egoitza-izaera duten aldi baterako zerbitzuak eskaintzen dituzten plazak hartzen dituzte barne, desgaitasunen edo gaixotasunen bat duten pertsonak zaintzen dituztenei atsedena eta babesa eskaintzeko.

Adingabeak/familiak

- Egoitza-zentroak

Adingabeentzako eta babesgabetasun-egoeran dauden gazteentzako egoitza-zentro hauek hartzen ditu barne, baita legea haustearen ondorioz kontrolpean dauden adingabeentzako egoitza-zentro hauek ere:

- Adingabe edo gazteentzako zentroak:
  - Babesgabetasun-egoeran dauden adingabe edo gazteentzako egoitza-zentroak.
  - Jokabide-arazoak dituzten edo legea hautsi duten adingabe eta gazteentzako zentroak.
  - Gazteentzako bestelako egoitza-zentroak.

Urgentzietako egoitza-zerbitzuak eta familiei zuzendurikoak ere hemen sartzen dira.

Emakumeak

Egonaldi labur eta luzeetarako egoitza- eta etxebizitza-zerbitzuak hartzen ditu barne, baita beharizan-egoeran dauden emakumeentzako, familia-kargak dituzten emakumeentzako eta genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako urgentziako harrera-zentroak ere.

- Emakumeentzako etxebizitzak eta egoitza-zentroak (genero-indarkeriaren biktima ez direnentzat).

Gizarte-beharizan egoeran dauden, familia-kargak eduki eta bakarrik dauden, prostituzioari loturiko arazoak dituzten edo antzeko gizarte-arazoak dituzten emakumeentzako etxebizitza-zerbitzuak eta egoitza-zentroak (egoitzak, pisuak, harrera-zentroak eta epe laburrerako etxebizitzak) hartzen ditu barne.

- Emakumeentzako etxebizitzak eta egoitza-zentroak (genero-indarkeriaren biktima direnentzat).

Genero-indarkeriaren edo tratu txarren biktima izan diren emakumeentzako etxebizitza-zerbitzuak eta egoitza-zentroak (egoitzak, pisuak, harrera-zentroak eta epe laburrerako etxebizitzak) hartzen ditu barne.

Baztertuak

Epe labur nahiz luzerako egoitza-zerbitzuak eta etxebizitzak hartzen ditu barne.

- Etxebizitzak eta egoitza-zentroak.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako honako egoitza-zentro hauek (egoitzak, pisuak, harrera-zentroak eta egonaldi laburretarako zentroak) hartzen ditu barne:

- Preso dauden edo egon diren pertsonentzako etxebizitzak.
  - GIB duten pertsonentzako etxebizitzak.
  - Mendekotasun-arazoak dituzten eta bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitzak, tutoretzapeko pisuak eta komunitate terapeutikoak.
  - Bestelako bazterkeria-egoeretan dauden pertsonentzako egoitzak eta tutoretzapeko pisuak.
  - Bestelako bazterkeria-egoeretan dauden pertsonentzako harrera-zentroak, harrera-pisuak eta urgentzia-zentroak.
  - Etorkinentzako etxebizitzak.
- Gaueko harrera-zentroak.

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako gaueko harrera eskaintzen duten honako egoitza-zentro hauek (ostatuak, pisuak, harrera-zentroak eta egonaldi laburretarako zentroak) hartzen ditu barne:

- Bestelako bazterkeria-egoeretan dauden pertsonentzako ostatuak.
- Adikzioak dituzten pertsonentzako gaueko zentroak.
- Bestelako bazterkeria-egoeraren batean dauden pertsonentzako gaueko zentroak, etorkinentzat barne.
- Neguko zentroak.

Atsedeen- eta babes-zerbitzuei buruzko zehaztapen garrantzitsua

Atsedeen- eta babes-zerbitzuei dagokienez, beharrezkoa da adieraztea atsedeen-zerbitzu gehienak egoitza-arretaren sare orokorraren bidez eskaintzen direla, bai adineko pertsonen kasuan, bai desgaitasunen/gaixotasunen bat duten pertsonen kasuan. Hori dela eta, datuek ez dute atsedeen- eta babes-zerbitzuen eskaintza osoa islatzen, baizik eta soilik zerbitzu horretan berezitzen diren zentroen datuak.

Eguneko arretarako centro eta zerbitzuak (egoitzakoak ez direnak)

Zentro hauek eguneko arreta espezializatua eskaintzen diete gizarte-beharrizanak dituzten pertsoneri. Talde honetan sartzen dira eguneko arreta eskaintzen duten zentro hauek guztiak: eguneko laguntza-zentroak, jantokiak, suspertze- eta arreta-zentroak, zentro okupazionalak, gizarteratze- eta laneratze-zentroak eta atsedeen- eta babes-zerbitzuak.

Artatzen diren pertsonen arabera, egoitza-zentroak honako talde edo azpitalde hauetan bana daitezke:

Adinekoak

Egoitza-zentroek, eguneko laguntza-zentroek, atsedeen- eta babes-zentroek eta jantokiak eskaintzen dituzten eguneko arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Egoitza-zentroak

Adinekoentzako egoitza-zentroek eskaintzen dituzten egoitzakoak ez diren arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Atsedeen- eta babes-zerbitzuak

Adineko pertsonak zaintzen dituzten pertsonen atsedeen hartzeko eta haiei babesa emateko egoitza-zentroek eskaintzen dituzten egoitzakoak ez diren arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Eguneko laguntza-zentroak

Egunean zehar adineko pertsonak artatzea xede duten zentroak hartzen dituzte barne.

- Jantokiak

Adinekoentzako jantoki sozialak hartzen dituzte barne.

- Egoitzakoak ez diren zentroak

Adinekoentzako gainerako laguntza-zentro guztiak hartzen dituzte barne.

Desgaituak/gaixoak:

Egoitza-zentroek, eguneko laguntza-zentroek, atsedeen- eta babes-zentroek, zentro okupazionalak, eta suspertze- eta arreta-zentroek eskaintzen dituzten eguneko arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Egoitza-zentroak

Desgaitasun edo gaixotasunen bat duten pertsonentzako egoitza-zentroek eskaintzen dituzten egoitzakoak ez diren arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Atsedeen- eta babes-zerbitzua

Desgaitasunen edo gaixotasunen bat duten pertsonak zaintzen dituzten pertsonen atsedeen hartzeko eta haiei babesa emateko egoitza-zentroek eskaintzen dituzten egoitzakoak ez diren arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Eguneko laguntza-zentroak

Desgaitasunen edo buruko gaixotasunen bat duten pertsonak egunean zehar artatzea xede duten zentroak hartzen dituzte barne (laguntza-helburuekin).

- Suspertze- eta arreta-zentroak

Desgaitasunen edo buruko gaixotasunen bat duten pertsonak egunean zehar artatzea xede duten zentroak hartzen dituzte barne (suspertzeko eta arreta berezia emateko helburuekin)

- Eguneko zentroak eta zentro okupazionalak

Aurreko kategorietan sartzen ez diren eguneko zentroak hartzen ditu barne, egoitza-egiturekin loturarik ez duten eguneko atsedeen-zentroak eta desgaitasunen edo buruko gaixotasunen bat duten pertsonentzako zentro okupazionalak barne. Zentro mistoen kasuan (okupazionalak eta enpleguan berezitzen diren zentroak), gizarte-zerbitzuen testuingurua aztertzerakoan, izaera okupazionala duten eta egoitzakoak ez diren plazak bakarrik hartu dira kontuan.

- Laneratze-zentroak

Desgaitasunen edo buruko gaixotasunen bat duten pertsonentzako gizarteratze- eta laneratzezentroak hartzen dituzte barne, zentro okupazionalak izan ezik.

Adingabeak/familiak

Egoitza-zentroek eta eguneko zentroek eskaintzen dituzten eguneko arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Adingabe/familien egoitza-zentroak

Babesgabetasun-egoeran dauden adingabe, gazte eta familientzako egoitza-zentroek eskaintzen dituzten egoitzakoak ez diren arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Adingabeentzako/familientzako eguneko arreta

Babesgabetasun-egoeran dauden adingabe, gazte eta familientzako eguneko zentroak hartzen dituzte barne.

Baztertuak

Etxebizitzek, egoitza-zentroek, eguneko zentroek, zentro okupazionalak, gizarteratze- eta laneratze- zentroek eta jantoki sozialek eskaintzen dituzten arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Etxebizitzak eta egoitza-zentroak

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-zentroek eskaintzen dituzten egoitzakoak ez diren arreta-plazak hartzen dituzte barne.

- Eguneko zentroak

Bazterkeria-egoeran dauden pertsonentzako eguneko zentro guztiak hartzen ditu barne, eguneko laguntza-zentroak eta zentro okupazionalak barne.

- Jantoki sozialak

Bazterkeria egoeran dauden pertsonentzako jantoki sozialak hartzen dituzte barne.

Erabiltzaileak

Erabiltzaileak dira erreferentziako egunean (abenduak 15) zentroak eskaintzen dituen prestazioak eta zerbitzuak zuzenean jasotzen ari ziren pertsonak

SISTEMAK ESKAINTZEN DITUEN PLAZEI BURUZKO ALDERDIAK

Plazak

Egoitzakoak

Estatistikan aztertzen den urteko abenduaren 31n erabilgarri zegoen ohe kopurua, horiek okupatuta egon hala ez. Harrera-zentroetan, egoitza-zentroetan eta egoitzako suspertzezentroetan biltzen dira.

Egoitzakoak ez direnak

Egoitzakoak ez diren zentroetan dagoen plaza kopurua, edo egoitzakoak ez diren zentroetan egoitzakoak ez diren zerbitzuak emateko erabiltzen direnak.

Plazei buruzko zehaztapena

Plazen banaketa artatutako biztanleria motaren arabera aztertzen dugunean, kontuan hartu beharra dago kasu batzuetan arreta mistoa izan daitekeela, hau da, biztanleria talde bati baino gehiagori zuzen dakiokela. Arreta mistoa eskaintzen duten zentroetan, baina, artatutako biztanleriari buruzko informazioa ez da xehatuta agertzen; izan ere, GZEZEren inkestan biztanleria mota bat baino ezin da adierazi. Hori esanguratsua da adineko pertsonentzako egoitzaplazen kasuan; izan ere, arreta-sare horretan askotan desgaitasun/gaixotasunen bat duten pertsonentzako plazak ere egon ohi dira. Hala ere, plaza horiek adinekoentzako plaza gisa sailkatzen dira, zentro horien xede nagusia adinekoei zerbitzua ematea baita.

Plazen titulartasuna

Egoitzako plazak eta egoitzakoak ez direnak sektore publikoak duen inplikazioaren arabera bereizten dira, bai titulartasunari dagokionez, bai finantzaketari dagokionez. Hona hemen aztertu diren kategoriak:

Publikoak

Administrazio publikoen (Europako administrazioa, Estatuko administrazio orokorra eta Gizarte Segurantzak, Erkidegoko administrazioa, foru-administrazioa, udal-administrazioak eta mankomunitateak) titulartasunpeko zentroi dagozkien plazak.

Itunpekoak

Titulartasun publikoa ez duten baina zati batean edo osorik sektore publikoak finantzatzen dituen zentroetako plazak.

Bazterkeriaren esparruko itunpeko plazei buruzko zehaztapen garrantzitsua:

Itunpeko plaza hauei dagokionez, gogoan hartu beharra dago bazterkeriaren arretaren esparruan interpretazio-arazoak daudela itunpeko plazak zein diren zehazteko. Hori horrela da esparru honetan Administrazioek ez dituztelako itunpeko plazak aipatzen, baizik eta hitzarmenak; horren ondorioz, datuak biltzerakoan, elkarrizketari batzuek itunpeko plazak aipatu dituzte, baina beste batzuek ez (pribatuak). Hasiera batean, emandako datuek elkarrizketari horiek emandako informazio zuzena dute oinarri.

Hala ere, beharrezkoa da adieraztea bazterkeriaren esparruan jokabide horrek gutxietsi egiten duela ekintza publikoaren benetako pisua. Ildo horretatik, erakunde edo elkarte pribatuak bazterkeria-egoeran edo -arriskuan dauden biztanleei eskaintzen dizkieten arreta-baliabide asko % 100ean finantzatuta daude, eta administrazioa da erabiltzailea sare horretan sartu behar dela erabakitzen duena (hala ere, batzuetan egoera mistoak egoten dira, eta erakundeek ere erabiltzaileak sarean sartzeari buruzko erabakiak hartzen dituzte). Kasu horietan, pribatu gisa sailkatutako plaza ugari egiatan itunpeko plazatzat har daitezke.

Ondorioz, beharrezkoa da egoera hori kontuan hartzea itunpeko jarduketak bazterkeriaren arretaren esparruan duen benetako eragina aztertzerakoan.

Pribatuak

Sektore pribatuak oso-osorik finantzatzen dituen plazak (irabazi-asmorik gabeko jardueraren esparrua, elkarteak, elkarteen federazioak, fundazio pribatuak, ongintzako establezimenduak eta irabazi-asmorik gabeko gainerako erakundeak; guztiz pribatua den esparruan, berriz, pertsona fisikoak, sozietate anonimoak, sozietate mugatuak, lan-sozietate anonimoak, ondasun-erkidegoak, kooperatibak eta esparru honetan sar daitezkeen gainerako erakundeak).

GASTUARI BURUZKO ALDERDIAK

Gastu arrunta

Operazio arruntetara bideratutako gastua da. Informazioa eurotan eman da, berariaz bestela adierazitako kasuetan izan ezik. Hurbilketak erreferentzia egiten dio aztertutako urteko aldiari dagokion gastu nominalari, salbu eta beste erreferentzia bat zehazten denean (esate baterako, urte zehatz bati dagokion balio baliokidearen bitartez zenbatetsitako gastu arrunta, Eustatek ezarritako inflazioaren bariazioa kontuan hartuta).

Gastu arruntak honako kontzeptu hauek hartzen ditu barne:

Erosketak

Kapitala areagotzea ez dakarten ondasun arrunten gastuak, horien iraupena urtebete baino gutxiagokoa bada, ezin badira inbentarioan sartu eta errepikatu egiten badira.

Kanpoko zerbitzuak

Konponketa eta kontserbazioari loturiko gastuak, profesional independenteen zerbitzuak, hornidurak, garraioak, aseguruen sariak, banku-zerbitzuak eta abar.

Langileen gastuak

Soldatak eta ordainsariak, Gizarte Segurantza eta langileen beste gastu batzuk

Beste batzuk

Zergak, finantza-gastuak, amortizaziorako zuzkidurak, izangaien bariazioak, higiezinek eragindako galerak eta ezohiko gastuak.

Familiei egindako transferentziak

Kontrapartidarik gabeko eragiketa arruntak finantzatzea xede duten kredituak, pertsona fisikoei emanak, beharizan-egoerak konpontzera bideratutako programen bitartez.

Emitza

Eustatek ezarritako metodologiaren arabera, gastu arruntak aztertutako zentro edo zerbitzuak erreferentziako urtean izandako emitza ere barne hartzen du, defizit edo superabit terminoetan.

Erakunde publikoen edo zerbitzu publiko orokorren kasuan, arreta zehatz bati lotuta ez daudenean, defizit edo superabit hori gizarte-zerbitzuen egitura orokorrean integratuta dauden zentro eta zerbitzuei esleitzen zaie. Hori dela eta, Egitura eta Emaiza Orokorra epigrafearen azpian ageri da, batez ere finantzaketari buruzko atalean. Hurbilketa horrek azaltzen du, bestalde, diru-sarreraren dinamikak baldintzatutako urteen arteko zenbait alditan gorabehera handiak egotea egitura orokorrari dagokion gastuan.

Gastu arruntaren adierazleak

Hauek dira gastu arruntaren adierazleak:

Gastuaren ehunekoa BPGd-aren gainean

Ehuneko horrek gastu arrunta irudikatzen du, Eustatek aztertu den lurralde-esparrurako zenbatetsitako BPGd-aren gainean. Ehuneko hori aldatu egin daiteke eragiketa batetik bestera, Eustatek aldi-aldi egiten dituen balioa eguneratzeko prozesuen mende baitago.

Gastua biztanleko

Kontuan hartutako gastu arrunta, zati Eustatek aztertu den lurralde-esparrurako ezarritako biztanleria.

Adierazle horiek urteka kalkulatu dira.

FINANTZAKETARI BURUZKO ALDERDIAK

Finantzaketa: administrazio-jatorria

Gizarte-zerbitzuen eta gizarte-prestazioen gastuaren finantzaketak, finantzaketa horren administrazio-jatorriaren arabera, honako administrazio hauek hartzen ditu aintzat:

Erkidegoz gaindikoa

Europako Administrazioaren, Estatu Administrazio Orokorren eta Gizarte Segurantzaren finantza-ekarpenak hartzen ditu barne

Erkidegokoa

Erkidegoko Administrazioaren finantza-ekarpenak hartzen ditu barne.

Foru Aldundikoa

Foru Administrazioaren finantza-ekarpenak hartzen ditu barne.

Udalekoa

Udal Administrazioaren finantza-ekarpenak hartzen ditu barne, baita Mankomunitateenak ere.

Pribatua

Erakundeek nahiz pertsonak egindako finantza-ekarpen pribatuak hartzen ditu barne, bereziki zentro, zerbitzu eta programetako erabiltzaileek egiten dituztenak.

Finantzaketa: izaera

Gizarte-zerbitzu eta gizarte-prestazioen arloko gastuen finantzaketak honako partida hauek hartzen ditu kontuan, diru-sarreraren izaeraren arabera:

Salmentak

Salmentek zentroa, zerbitzua edo programa ez beste iturri pribatu batzuetatik datozen dirusarrerak biltzen dituzte, bukatutako produktuen salmentatik eratorritakoak.

Erabiltzaileen ekarpenak (prestazioak)

Prestazioek familiek egindako ekarpenetatik eratorritako diru-sarrerak biltzen dituzte; ekarpen horren truke, zentroak zenbait zerbitzu eskaintzen dizkie (erabiltzaileen kuotak eta erabiltzaileei dagozkien beste diru-sarrera batzuk).

Diru-sarrera sozialak

Diru-sarrera sozialak familiengandik datoz, erabiltzaileen ekarpenak ez beste kontzeptu batzuegatik. Diru-biltzeak, partikularren emaitzak eta bazkide ongileen ekarpenak hartzen ditu barne.

Dirulaguntzak eta hitzarmenak

Dirulaguntzak onuradunak trukean ezer emateko beharrik gabe esleitzen diren ekarpenak dira; horien helburua da gutxieneko errentagarritasuna bermatzea edo ustiaketaren defizita konpentsatzea.

Itunek sinatutako hitzarmenetatik eratorritako diru-sarrerak hartzen dituzte barne. Oro har, hitzarmenak Administrazioarekin sinatzen dira, itunpeko erakunde edo zentroak zerbitzuren bat ematearen truke.

Erakundeari egindako ekarpenak

Beste bide batzuetatik estaltzen ez den defizita konpentsatzera bideratutako ekarpenak biltzen ditu. Administrazio publikoaren mendeko zentroetan, ekarpen hori aurrekontuaren bidez egiten da, oro har.

Diru-sarrera finantzarioak

Zentro, zerbitzu eta programen diru-sarrera finantzarioak hartzen ditu barne.

Beste diru-sarrera batzuk

Aurreko kontzeptuetan sartu ez diren diru-sarrerak hartzen ditu barne, besteak beste alokairuetatik, higiezinak sortutako irabazietatik edo ezohiko diru-sarreretatik datozenak.

Finantzaketa-adierazleak

Erabiltzaileen parte-hartzea finantzaketan

Ehuneko honek erabiltzaileek zentro edo zerbitzuaren finantzaketa osoari egin dioten ekarpena irudikatzen du. Kuotak eta erabiltzaileek egindako gainerako ekarpenak hartzen dira barne.

LANGILEEI BURUZKO ALDERDIAK

Langile motak, zentroarekin duten loturaren arabera

Zentroarekin duten loturaren arabera, langileak era honetan sailkatuta daude:

Berezko langileak

Berezko langileak dira enpresarekin duten kontratu-harremana gorabehera erreferentziako aldian lan bat egin dutenak, lan hori diru bidezko ordainsariaren bitartez ordainduta edo ordainsaririk jaso gabe.

Ondorio horietarako, GZEZEK erreferentziako urteko abenduaren 15ean zegoen egoerari buruzko informazioa eman du, baina baita urteko batez besteko langileei buruzko informazioa ere.

Langileen kategoria horrek ez ditu azpikontratatuak langileak barne hartzen.

Azpikontratatuak langileak

Langileen kategoria honetan beste enpresa baten mende dauden eta beste enpresa horrengandik ordainsaria eskuratzen duten langileak sartzen dira, baita erabiltzaileei zerbitzua zuzenean ematen dieten langileak ere (arreta zuzenerako langile azpikontratatuak).

Kasu honetan, GZEZEK ematen duen informazioak urteko langile kopuru osoari egiten dio erreferentzia.

Langile boluntarioak

Langile boluntarioak euren erabakiz denbora tarte bat laguntza-lanak egiteko erabiltzen duten pertsonak dira, lan horren truke kontratu-harreman baten bitartez kontraprestaziorik edo ordainsaririk jaso gabe. Hala, ordaindu gabeko borondatezko lankidetzak da.

Azpikontratatuak langileen kasuan bezalaxe, GZEZEK ematen duen informazioak urteko langile kopuru osoari egiten dio erreferentzia.

Langileak, kualifikazioaren arabera

GZEZEren arabera, abenduaren 15ean, berezko langileak honako irizpide hauen arabera sailkatzen ziren:

Administrazioa eta orokorrak

Bi langile mota hauek hartzen ditu barne:

- a) Zuzendaritzako eta administrazioko langileak: zuzendaritza eta kudeaketa, administrazioko langile teknikoak, administrazio-langileak eta laguntzaileak.
- b) Gainerako langile orokorrak (zerbitzuko langileak): langile urgazleak eta mantentze-lanetakoak, ostalaritza-sukaldekoak, garbiketakoak eta beste zerbitzu orokor batzuk ematen dituztenak.

Gizarte-lana

Gizarte-lanean aritzen diren teknikariak hartzen ditu barne.

Hezitzaileak, langile sanitarioak eta beste langile espezializatu batzuk

Langile mota hauek hartzen ditu barne:

- a) Hezitzaileak: gizarte-hezitzaileak eta irakasleak, baita psikologian edo pedagogian adituak diren langileak ere.
- b) Langile sanitarioak: medikuak, erizainak edo fisioterapeutak, terapia okupazionalan jarduten dutenak eta droga-mendekotasunak prebenitzeko lanetan aritzen diren teknikariak.
- c) Beste teknikari batzuk: gizarte- eta kultura-animazioan adituak diren langileak.

Zaintzako langile laguntzaileak

Bi langile mota hauek hartzen ditu barne:

- a) Klinikako eta geriatriako laguntzaileak.
- b) Zerbitzu pertsonalak ematen dituzten langileak (zaintzak, etxeko laguntza eta abar).

Monitoreak, langilezainak eta tailerreko buruak

Monitoreak, langilezainak eta tailerreko buruak hartzen ditu barne.

EZB langile-erabiltzaileak

Desgaitasunen bat duten eta gizarteratzeko eta laneratzeko enplegu-zentro berezietan lan egiten duten pertsonak.

Gizarte-zerbitzuen erdigunearen kasuan, jarduera okupazionalak eta enplegu-zentro berezietako berezko jarduerak konbinatzen dituzten zentro mistoen kasuan baino ezin dira agertu. Azken mota honetako plazak ez dira, baina, aintzat hartu gizarte-zerbitzuen erdigune horri buruzko txostenean.

Langileei buruzko Datuak: orokorrak eta DOB

Langileei buruzko informazioa modu orokorrean edo lanaldi osoaren baliokidea (DOB) terminoaren arabera eman da. Azken kasu horretan, langileei buruzko informazioa lanaldi osoa kontuan hartuta estandarizatu da, lanaldi osoa urtean 1.600 ordu edo astean 35 ordu direla ulertuz.

KUDEAKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK

Zentro edo zerbitzuen okupazio-adierazlea

Okupazio-adierazlea edo -ehunekoa erreferentzia-urteko abenduaren 15ean zeuden erabiltzaileen eta aztertu diren zentro edo zerbitzuetan zeuden plaza guztien arteko harreman portzentuala da.

Gastu arrunta erabiltzaileko

Adierazle horrek termino absolutuetan lotzen ditu aztertu diren zentro eta zerbitzuei dagokien gastu arrunt osoa eta zentro edo zerbitzu horiek erreferentziako urteko abenduaren 15erako artatuak zituzten erabiltzaile guztiak.

Erabiltzaileko batez besteko kuota

Adierazle horrek termino absolutuetan lotzen ditu erabiltzaileek kuoten bitartez egin duten ekarpenaren zenbatekoa eta erreferentziako urteko abenduaren 15erako aztertutako zentro edo zerbitzuek izandako erabiltzaile kopuru osoa.

DOB erako berezko langileak 100 erabiltzaileko

Adierazle horrek erreferentziako urteko abenduaren 15ean aztertu diren zentro eta zerbitzuetan lanean ari ziren berezko langileak eta egun horretan zeuden erabiltzaile guztiak lotzen ditu, bider ehun egin ondoren.

Adierazle hori egiteko, berezko langileak lanaldi osoaren baliokidea (DOB) aintzat hartuz kalkulatu dira.

Langileko (DOB) batez besteko soldata

Adierazle horrek elkarrekin lotzen ditu erreferentziako urteko abenduaren 15ean aztertu diren zentro eta zerbitzuetan lanean ari ziren berezko langileak eta egun horretan zeuden erabiltzaile guztiak.

Adierazle hori egiteko, berezko langileak lanaldi osoaren baliokidea (DOB) aintzat hartuz kalkulatu dira.

Batez besteko ordainsariari dagokionez, aztertu diren zentro eta zerbitzuetako langileei egotz dakizkiekeen gastu guztiak hartu dira aintzat, baita enplegatzaileak eskudirutan eta espezetan ordaindutako guztia ere, aztertu den aldian egindako lanaren kontrapartida gisa. Soldaten ordainsariak honela banakatzen dira: eskudirutan eta espezetan ordaindutako soldata eta ordainsariak, enplegatzaileak egindako edo enplegatzaileari egotzi zaizkion gizarte-kotizazioak eta enplegatzaileak langileei ordaindu behar dizkien gainerako gastuak.

LURRALDEARI DAGOZKION ALDERDIAK

Udalergi motak

Hau da txosten honetan erabili den udalergien multzokatzea:

Gasteiz

Gasteiz hartzen du barne.

Arabako beste udalergi nagusi batzuk

Amurrio eta Laudio hartzen ditu barne.

Arabako gainerakoak

Arabako lurralde historikoko gainerako udalergiak hartzen ditu barne (baita Arabako esleitu gabeko erregistroak ere).

Donostia

Donostia hartzen du barne.

Gipuzkoako beste udalergi nagusi batzuk

Eibar, Errenteria eta Irun hartzen ditu barne.

Gipuzkoako gainerakoak

Gipuzkoako lurralde historikoko gainerako udalergiak hartzen ditu barne (baita Arabako esleitu gabeko erregistroak ere).

Bilbo

Bilbo hartzen du barne.

Bizkaiko beste udalergi nagusi batzuk

Barakaldo, Basauri, Durango, Galdakao, Getxo, Leioa, Portugalete, Santurtzi eta Sestao hartzen ditu barne.

Bizkaiko gainerako udalergiak

Bizkaiko lurralde historikoko gainerako udalergiak hartzen ditu barne (baita Bizkaiko esleitu gabeko erregistroak ere).